

K O L E D A R

D R U Z B E S V

M O H O R J A

L E T O 1 9 3 7

Vsebina.

Kalendarij in imenik svetnikov	3—32	Katoliška Cerkev po svetu	70—73
Poštno pristojbine in predpisi. — Kolko- vanje listin	33	Kako priti do kruha	73—81
Knjige za leto 1937	34—36	Zakaj naša živinoreja nič ne nese?	81—84
Glasnik Družbe sv. Mohorja	36	Kaj je naši izstradani zemlji najbolj po- trebno?	84—85
Direndaj	37—40	Za odrom svetovne politike	85—95
Naše gospodarske težave	40—44	Dragim rajnim v spomin	96—102
Peli so jo mam'ca moja	45—47	Kratek pregled odvetniške tarife	102—104
Krst v kleti	48—51	Domače živali — brejost	104
Ameriški kapar — nevarnost za naše sadje	52—54	Avtomobilski in letalski znaki	104—105
Dom slepih v Stari Loki	55—57	Kaj je to in kje je to?	105
Pregled svetovnih dogodkov	57—62	Seznamek župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja	106—119
Sveži grobovi	62—67	Sejmi	120—125
K zemljevidu Mohorjeve knjige	67—70		

OPOMBA: Praznik Marijinega oznanjenja se leta 1937 praznuje za vernike 25. marca, po beli nedelji se praznuje le v liturgiji.

Naznanilo.

Vsak družbenik dobi letos za redno članarino (20 dinarjev) petero knjig.

Redno izdanje:

1. Koledar za leto 1937.
2. Večernice 89. zvezek: Lovrač.
3. Elektriika.
4. Zgodovina slovenskega naroda.
5. Življenje svetnikov.

Knjige za doplačilo:

1. Škof Nove Mehike.
2. Oliver Twist.
3. Naš pes.
4. Sto basni za otroke.

Opozorilo! Vsak član naj prejme knjige tam, kjer se je vpisal, čeprav je med letom biva-
lišče spremenil. — Stroške (za poštino, vozino, oмот itd.) povrnejo člani poverjenikom. —
Vpisovalne pole naj se s članarino vred pošljejo do 5. marca 1937 Družbi sv. Mohorja v Celju.
— P r o s i m o : Gg. poverjeniki naj pri oddaji knjig že vpisujejo člane za bodoče leto. Nabrano
udnino naj pošiljajo sproti. — Dostmrtniki se oglasite že jeseni pri poverjeniku, kjer želite do-
biti knjige za bodoče leto.

Letnina za leto 1937 je — kakor lani — 20 din, in sicer za vsako posamezno osebo ali
ustanovo. — **Dostmrtnina znaša 500 din** za vsako osebo, za župnijske ali šolske knjižnice in
društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo za dostmrtno ude). Dostmrtniki z vplačano do-
stmrtnino do 50 kron (do št. 3220) naj doplačajo 12 din, z dostmrtnino 80 kron (št. 3221—3275)
naj doplačajo 11 din, z dostmrtnino 200 kron (št. 3276—3317) 10 din, z dostmrtnino 400 kron
(št. 3318—3331) 7 din, z dostmrtnino 900 kron (št. 3332—3340) 3 din.

Posamezni letni udje, ki se neposredno pismeno naročajo na knjige pri Družbi sv. Mohorja
v Celju, plačajo 29 din, in sicer udnine 20 din ter za poštino in odpravnino
9 din. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštino in odpravnino 15 din.

Udje v inozemstvu plačajo za knjige s poštino in odpravnino vred 36 din. Kdor naroči
knjige za doplačilo, naj doplača za poštino in odpravnino še 10 din.

Za ude v Ameriki velja letnina dolar 1.25. Američani naj nakazujejo to vsoto po pošti
ali po katerikoli banki vsak zase ali po več skupaj Družbi sv. Mohorja v Celju. Za knjige
za doplačilo in za vezavo veljajo iste cene kot so označene zgoraj. Kdor pošlje zase naroč-
nino, se mu dostavijo knjige na njegov naslov (prosimo točnih naslovov!); če se jih naroči več
skupaj, naj se določi ime in naslov onega člana, ki se mu pošljejo knjige za vse skupaj.

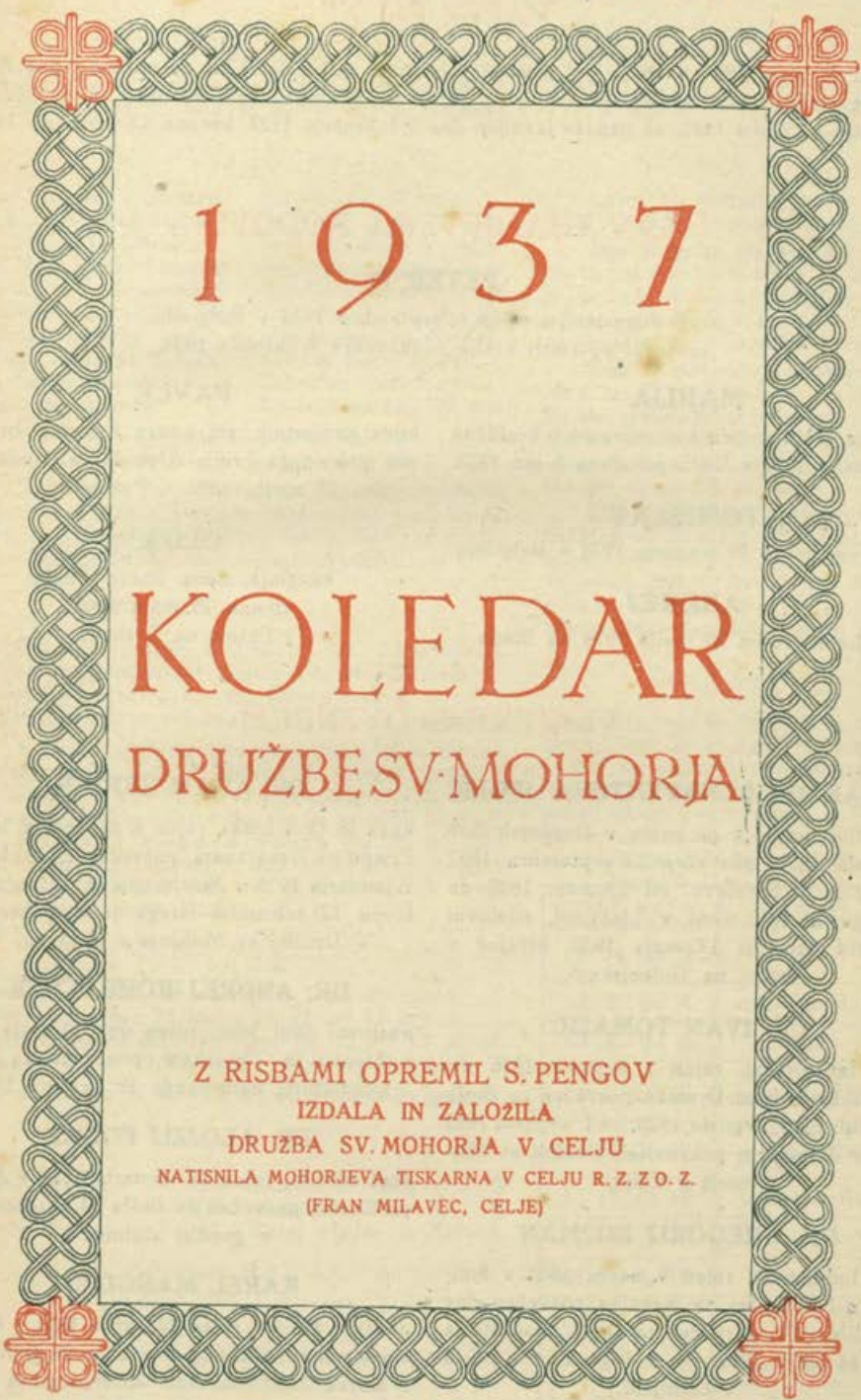
Odbor Družbe sv. Mohorja: Dr. Franc Cukala, dr. Franc Kotnik, dr. Lambert
Ehrlich, Josip Zeichen, Anton Cestnik, F. S. Finžgar.

Družbene knjige je uredil dr. Jože Pogačnik, Ljubljana, Kolezijska 1.

107. 22. v. 75

1852

B

1 9 3 7

KOLEDAR
DRUŽBE SV. MOHORJA

Z RISBAMI OPREMIL S. PENGOV
IZDALA IN ZALOŽILA
DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU
NATISNILA MOHORJEVA TISKARNA V CELJU R. Z. Z O. Z.
(FRAN MILAVEC, CELJE)

11 1825/44

22.4.64 D
18.3.1958

PAPEŽ PIJ XI

rojen 31. maja 1857 v Desio pri Milanu z imenom AHIL RATTI; za mašnika posvečen 20. decembra 1879; apostolski nuncij na Poljskem 6. junija 1919; kardinal in nadškof v Milanu 13. junija 1921; za papeža izvoljen dne 6. februarja 1922, kronan 12. februarja 1922.

NAŠA KRALJEVSKA RODOVINA

PETER II

kralj Jugoslavije, rojen 6. septembra 1923 v Belgradu, zavladal po smrti kralja Aleksandra 9. oktobra 1934.

MARIJA

kraljica mati, rojena kot rumunska kraljična 9. januarja 1900 v Goti, poročena 8. jun. 1922.

TOMISLAV

kraljevič, rojen 19. januarja 1928 v Belgradu.

ANDREJ

kraljevič, rojen 28. junija 1929 na Bledu.

PAVLE

knez namestnik, sin kneza Arsenija, bratranec pokojnega kralja Aleksandra, rojen dne 27. aprila 1893 v Petrogradu.

OLGA

kneginja, žena kneza Pavla, rojena 29. maja 1903 v Fatoju na Grškem.

VLADIKE SLOVENCEM

DR. ANTON BONAVENTURA JEGLIČ

škof ljubljanski v p., rojen v Begunjah dne 29. maja 1850, posvečen 12. septembra 1897 za škofa v Sarajevu, od 22. maja 1898 do 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani, naslovni nadškof garelski 17. maja 1930, bivajoč v Stični na Dolenjskem.

DR. IVAN TOMAŽIČ

škof lavantinski, rojen 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, posvečen za škofa koadjutorja 1. avgusta 1928, od 1. avgusta 1933 škof v Mariboru; pokrovitelj Družbe sv. Mohorja v Celju.

DR. GREGORIJ ROŽMAN

škof ljubljanski, rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku, za mašnika posvečen dne 21. julija 1907, posvečen za škofa koadjutorja dne 14. julija 1929, od 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani.

DR. ADAM HEFTER

knez in škof krški, rojen 6. decembra 1871 v Prienu na Bavarskem, posvečen za škofa dne 7. januarja 1915 v Salzburgu, ustoličen v Celovcu 12. februarja istega leta; pokrovitelj Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

DR. ANDREJ ROHRACHER

naslovni škof Isbe, rojen dne 31. maja 1892 v Lienzu na Tirolskem, posvečen za škofa koadjutorja celovškega 15. oktobra 1933.

DR. ALOJZIJ FOGAR

škof tržaški, rojen 27. januarja 1882 v Pevmi pri Gorici, posvečen za škofa 14. oktobra 1923 v goriški stolnici.

KAREL MARGOTTI

nadškof goriški, rojen 22. aprila 1891 v Alfonsione v škofiji Faenza, posvečen za škofa dne 8. marca 1930, nastopil 23. septembra 1934.

NAVADNO LETO 1937

ima 365 dni in se začne s petkom in konča s petkom.

ZAČETEK LETA 1937

Cerkveno leto se začne 1. avd. nedeljo 28. novembra.
Občno in državno leto se začne dne 1. januarja.

PREMAKLJIVI PRAZNIKI

Ime Jezusovo 3. januarja.	Sv. Trojica 23. maja.
Sedemdesetnica 24. jan.	Sv. Rešnje Telo 27. maja.
Pepelnica 10. februarja.	Srce Jezusovo 4. junija.
Žal. Mati božja 19. marca.	Angelska nedelja 5. sept.
Velika noč 28. marca.	Rožniva ned. 3. okt.
Nedelja varstva sv. Jožefa 18. aprila.	Žegnanska ned. 10. okt.
Križev t. 3., 4., 5. maja.	Misijska ned. 24. okt.
Vnebohod 6. maja.	Kristus Kralj 31. okt.
Binkošti 16. maja.	Zahvalna ned. 7. nov.
	1. adventna ned. 28. nov.

Od božiča do pepelnice je 46 dni = 6 tednov.
Nedelj v predpustu je 5, po binkoštih 27.

Z zvezdico (*) zaznamovani prazniki: svečnica, oznanjenje Marije Device, velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije Dev., sv. Štefan niso več cerkveno zapovedani prazniki.

POSTI IN ZDRŽKI

1. Pomladne (postne) kvatre 17., 19., 20. februarja.
2. Poletne (binkoštnje) kvatre 19., 21., 22. maja.
3. Jesenske kvatre 15., 17., 18. septembra.
4. Zimske (adventne) kvatre 15., 17., 18. decembra.

1. Dnevi zgolj zdržka (ne smemo uživati meso, pa se smemo večkrat najesti do sitega), imajo *.
2. Dnevi zgolj posta (smemo uživati meso, pa se smemo le enkrat do sitega najesti), imajo †.
3. Dnevi strogega posta (ne smemo uživati meso in se smemo le enkrat do sitega najesti) imajo ††. — Razen tega naj se vsak vernik ravná po predpisih svoje škofije.

ASTRONOMIČNI LETNI ČASI

Pom'ad se začne 21. marca ob 1. uri 45 minut.
Poletje se začne 21. junija ob 21. uri 12 minut.
Jesen se začne 23. septembra ob 12. uri 13 minut.
Zima se začne 22. decembra ob 7. uri 22 minut.
Ure se štejejo od 1 do 24, t. j. od polnoči do polnoči.

GODOVINSKO ŠTEVILO

Zlato število 19	Rimska številka 5
Epakta VII	Nedeljska črka C
Sončni krog 14	Letni vladar je Saturn.

NEBESNA ZNAMENJA

Pomlad:		Jesen:	
oven	♈	tehtnica	♏
bik	♉	škorpion	♐
dvojčka	♊	strelec	♑
Poletje:		Zima:	
rak	♌	kozel	♐
lev	♍	vodnar	♑
devica	♎	ribi	♒

ZNAKI ZA MESEČNE SPREMENE

Mlaj ☾ Ščip ali polna luna ☽
Prvi krajec ☾ Zadnji krajec . . . ☽

MRKI SONCA IN LUNE

Letos bo mrknilo sonce dvakrat, luna pa enkrat. V naših krajih ti mrki ne bodo vidni.

Dne 8. junija bo popolni sončni mrk; začetek ob 19. uri 4 minute, višek ob 20. uri, konec 17 minut po polnoči. Viden bo v Polineziji, na Tihem oceanu, v južnozpadni Severni Ameriki, v Srednji Ameriki, na Antilih ter v zapadni Južni Ameriki.

Dne 18. novembra bo delni lunin mrk; začetek ob 8. uri 37 minut, konec ob 10. uri 1 minuto. Viden bo po severnih in severnozpadnih krajih Evrope, Velike Britanije in po severnih delih Atlantskega oceana, v Severni in Južni Ameriki, Tihem oceanu ter po Avstraliji in Aziji.

Dne 2. in 3. decembra bo obročasti sončni mrk; začetek ob 21. uri 5 minut, višek ob 22. uri 18 minut, konec ob treh zjutraj in 5 minut. Viden bo po vzhodnih delih Azije, na Japonskem, Sundskih otokih, Filipinih, Novi Gvineji, Polineziji, Tihem oceanu in v zapadni Severni Ameriki.

VREMENSKI KLJUČ

s katerim vsakdo lahko zvé za vreme celega leta naprej, ako le vé, kdaj se izpremeni luna (t. j. ob kateri uri nastopi prvi krajec ☾, ščip ☽, zadnji krajec ☽ in mlaj ☾). — Ta vremenski ključ je napravil slavni zvezdoslovec J. W. Herschel in dunajska kmetijska družba ga je 1839 spoznala za najbolj zanesliivega. Pomeni pa, kadar se izpremeni luna:

Ob uri	Poleti	Pozimi
od 24. do 2.	lepo	mrzlo, če ni južozapadnik
od 2. do 4.	mrzlo in dež	sneg in vihar
od 4. do 6.	dež	sneg in vihar
od 6. do 10.	spremenljivo	dež ob severozapadniku, sneg ob vzhodniku
od 10. do 12.	veliko dežja	mrzlo in mrzel veter
od 12. do 14.	veliko dežja	sneg in dež
od 14. do 16.	spremenljivo	lepo in prijetno
od 16. do 18.	lepo	lepo
od 18. do 22.	lepo ob severu ali zapadniku dež ob jugu ali južozapadniku	dež in sneg ob jugu ali zapadniku
od 22. do 24.	lepo	lepo

Opomba. Celo leto se razdeli na dva dela, t. j. na poletje in na zimo; za poletje velja čas od 15. aprila do 16. oktobra, ostali čas pa velja za zimo.

PROSINEC-JANUAR

- 1 P NOVO LETO. OBREZ. GOSPOD.**
2 S Makarij Aleksandrijski, op.; Izidor.
3 N PO NOVEM LETU. IME JEZUS.
 Genovefa, devica; Antér, papež.
4 P Tit, škof; Angela Folinjska, vd. ☿
5 T Telesfor, mučenec; Emilijana, dev.
6 S SVETI TRIJE KRALJI RAZGL. G.
7 Č Valentin (Zdravko), škof; Teodor.
8 P * Severin, opat; Teofil, mučenec.
9 S Julijan in B., mučenca; Peter, škof.
10 N 1. PO RAZGL., SVETA DRUZINA.
 Viljem, škof; Agaton, papež.
11 P Higin, papež; Pavlin Oglejski, škof.
12 T Alfred, opat; Arkadij, mučenec. ☉
13 S Veronika Mil., devica; Juta.
14 Č Hilarij, c. uč.; Feliks (Srečko) Nol.
15 P * Pavel, puščavnik; Maver, opat.
16 S Marcél, papež; Berard in tov., muč.
17 N 2. PO RAZGLAŠ. GOSPODOVEM.
 Anton, puščavnik; Marijan, muč.
18 P Sv. Petra stol v Rimu. Priska, dev.
19 T Marij in tov., mučenec; Knut, kr. ☽
20 S Fabijan in Sebastijan, mučenca.
21 Č Neža (Janja), devica, mučenica.
22 P * Vincencij in Anastazij, mučenca.
23 S Zaroka Marije Device. Rajmund P.
24 N PRVA PREDPOSTNA NEDELJA.
 Timotej, škof; Evgenij, mučenec.
25 P Spreobrnjenje Pavla; Ananija, muč.
26 T Polikarp, škof; Pavla, vdova. ☼
27 S Janez Zlatousti, cerkveni učenik.
28 Č Prikazanje Neže; Rogerij in tov., m.
29 P * Francišek Saleški, cerkv. učenik.
30 S Martina, dev., muč.; Hiacinta, dev.
31 N DRUGA PREDPOSTNA NEDELJA.

3. Jezusu dajo ime. (Lk 2, 21.)

10. Dvanajstletni Jezus v templju. (Lk 2, 42—52.)

17. O ženitnini v Kani Galilejski. (Jan 2, 1—11.)

24. O delavcih v vinogradu. (Mt 20, 1—16.)

31. Prilika o sejavcu in semenu. (Lk 8, 4—15.)

Sonce stopi v znamenje vodnarja dne 20. ob 12. uri 2 minuti.

HRVATSKO: SIJEČANJ. SRBSKO: ЈАНУАР. ČEŠKO: LEDEN.
 BOLG.: ЯНУАРИ. POLJSKO: STYCZEN. RUSKO: ЯНВАРЬ.

21

22

ZAPISKI ZA JANUAR

1 } *čisto*
 2 }
 3 } *1. januar*
 4 }
 5 }
 6 } *1. januar*
 7 }
 8 }
 9 }
 10 } *1. januar*
 11 }
 12 }
 13 }
 14 }
 15 }
 16 } *1. januar*
 17 }
 18 } *1. januar*
 19 } *1. januar*
 20 } *1. januar*
 21 } *1. januar*
 22 } *1. januar*
 23 }
 24 }
 25 } *1. januar*
 26 }
 27 }
 28 }
 29 }
 30 }
 31 }

25

27

- ☉ 4. ob 15-22; lepo, mrzlo
- ☀ 12. ob 17-47; lepo
- ☾ 19. ob 21-02; sneg ali dež
- ♁ 26. ob 18-15; spremenljivo

Dan je dolg od 8 ur
 25 minut do 9 ur 27
 minut. — Dan zraste
 za 1 uro in 1 minuto.

KRŠČANSKO ŽIVLJENJE V DRUŽINAH JE SREČA NARODA

SVEČAN-FEBRUAR

- 1 P Ignacij (Ognjeslav), škof, mučenec. **†**
- 2 **T Svečnica. Darovanje Gospodovo.*** **†**
- 3 S Blaž, škof, mučenec; Oskar, šk. **€**
- 4 Č Andrej K., škof; Janez Brit., muč. **†**
- 5 P * Agata, devica, muč.; Albuin, škof. **†**
- 6 S Doroteja, devica, muč.; Tit, škof. **†**
- 7 **N TRETJA PREDPOST. NEDELJA.** **†**
Romuáld, opat; Julijana, vdova.
- 8 P Janez Matajski, sp.; Juvencij, škof. **†**
- 9 T Pust. Apolonija, d., m.; Ciril Aleks. **†**
- 10 S †† Pepelnica. Sholastika, d.; Sotéra. **†**
- 11 Č † Lurška Matj božja, Adolf, šk. **†**
- 12 P †† Obletnica kronanja pap. Pija XI. **†**
- 13 S † Katarina R., dev.; Gregorij II., p. **†**
- 14 **N PRVA POSTNA NEDELJA.** **†**
Valentin (Zdravko), muč.; Ivana V. **†**
- 15 P † Favstin, mučenec; Jordan, spozn. **†**
- 16 T † Julijana, muč.; Onezim, škof, m. **†**
- 17 S † Kvatre, Frančišek Kle; Greg. X. **†**
- 18 Č † Simeon, škof, m.; Flavijan, šk. **†**
- 19 P †† Kvatre, Konrad, pušč.; Julijan. **†**
- 20 S † Kvatre, Sadot, škof, in tovariši. **†**
- 21 **N DRUGA POSTNA NEDELJA.** **†**
Feliks (Srečko), škof; Irena, devica. **†**
- 22 P † Sv. Petra stol v Ant.; Marjeta K. **†**
- 23 T † Peter Dam., c. uč.; Romana, dev. **†**
- 24 S † Matija (Bogdan), ap.; Sergij, muč. **†**
- 25 Č † Valburga, dev.; Feliks III., p. **†**
- 26 P †† Matilda, d.; Viktor (Zmagoslav). **†**
- 27 S † Gabriel od Žal. M. b.; Baldomir. **†**
- 28 **N TRETJA POSTNA NEDELJA.** **†**
Roman, op.; Antonija Florentinska. **†**

7. Jezus ozdravi slepca. (Lk 18, 31—43.)
 14. Jezus trikrat skušan. (Mt 4, 1—11.)
 21. Jezus se na gori izpremeni. (Mt 17, 1—9.)
 28. Jezus izžene hudiča. (Lk 11, 14—28.)

Sonce stopi v znamenje rib dne 19. ob 2. uri 21 minut.

HRVATSKO: VELJAČA. SRBSKO: ФЕБРУАР. ČEŠKO: ÚNOR.
 BOLG.: ФЕВРУАРИ. POLJSKO: LUTY. RUSKO: ФЕВРАЛЬ.

ZAPISKI ZA FEBRUAR

1	
2	bitovnice ador. 1. p. svetog
3	žalost " 2 "
4	" " 3 svetog
5	
6	žalost ador. 2. svetog
7	" " 4 "
8	" spomin + 1 svetog
9	
10	
11	
12	božična ador.
13	" " "
14	" " svet. pape
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	sv. V. svet. svet. svet.
22	" " ador.
23	" " "
24	sv. V. svet.
25	
26	sv. V. svet.
27	" " ador.
28	" " "

☉ 3. ob 13-04; sneg in dež Dan je dolg od 9 ur
 ☉ 11. ob 8-34; dež ali sneg 30 minut do 10 ur 58
 ☉ 18. ob 4-50; sneg, veter minut. — Dan zraste
 ☉ 25. ob 8-43; dež ali sneg za 1 uro in 28 minut.

V POSTU SI ODRECI VSAJ ENO ZABAVO IN TROSEK ZANJO
 DAJ REVEŽEM

S U Š E C - M A R E C

7

9

10

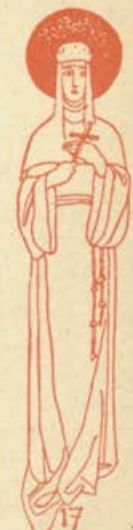
1	P	†	Albin, škof; Antonina, mučenica.	7
2	T	†	Simplicij, papež; Neža Praška, d.	8
3	S	†	Kunigunda, cesarica; Marin, m.	9
4	Č	†	Kazimir, spoznavavec; Lucij, p.	10
5	P	††	Janez Jožef od Križa, spozn.	11
6	S	†	Perpetua in Felicita, mučenici.	12
7 N ČETRTA, SREDPOST. NEDELJA.				
Tomaž Akvinski, cerkveni učenik.				
8	P	†	Janez od Boga, sp.; Julijan, škof.	13
9	T	†	Franciška Rim.; Gregorij Nis., šk.	14
10	S	†	40 mučencev; Makarij, škof.	15
11	Č	†	Sofronij, škof; Krištof Milanski.	16
12	P	††	Gregorij Vel., p.; Bernard, šk.	17
13	S	†	Teodora, muč.; Kristina, dev., m.	18
14 N PETA POSTNA, TIHA NEDELJA.				
Matilda, kraljica; Pavlina.				
15	P	†	Klemen M. Hofb.; Ludovika Mar.	19
16	T	†	Hilarij in Tacijan, m.; Hervard.	20
17	S	†	Jedert, devica; Patrik, škof.	21
18	Č	†	Ciril Jer., c. uč.; Salvator, spozn.	22
19 P JOŽEF, ženin M. D. Marija 7 žal. ☩				
20	S	†	Aleksandra, muč.; Janez Parm.	23
21 N ŠESTA POSTNA, CVETNA NED.				
Benedikt, opat; Serápion, škof.				
22	P	†	Lea; Katarina Genovska, devica.	24
23	T	†	Jožef Oriol; Pelagija, mučenica.	25
24	S	†	Gabriel, nadangel; Simon, muč.	26
25	Č	†	Vel. četrtek. Dizma, desni razb.	27
26	P	††	Vel. petek. Emanuel; Maksima.	28
27	S	††	Vel. sobota. Janez Dam., c. uč. ☩	29
28 N VELIKA NOČ. VSTAJENJE GOSP.				
29 P Velikonočni ponedeljek.* Ciril, m.				
30	T		Janez Klimak, opat; Kvirin, muč.	30
31	S		Benjamin, mučenec; Modest, škof.	31

7. Jezus nasiti pet tisoč mož. (Jan 6, 1-15.)
 14. Judje hočejo Jezusa kamenjati. (Jan 8, 46-59.)
 21. Jezus jezdi v Jeruzalem. (Mt 21, 1-9.)
 28. Jezus vstane od mrtvih. (Mk 16, 1-7.)

Sonce stopi v znamenje ovna dne 21. od 1. uri 45 minut.

12

17

19

HRVATSKO: OŽUJAK. SRBSKO: MAPAT. ČEŠKO: BŘEZEN.
 BOLG.: МАРТЪ. POLJSKO: MARZEC. RUSKO: МАРТЪ.

ZAPISKI ZA MAREC

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26 *svetice ob 24.*
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31

☉ 5. ob 10-17; mrzlo, veter
 ● 12. ob 20-32; dež in sneg
 ☾ 19. ob 12-46; sneg ali dež
 ☽ 27. ob 0-12; lepo

Dan je dolg od 11 ur
 2 minuti do 12 ur 47
 minut. — Dan zraste
 za 1 uro in 45 minut.

DOBRE MATERE SO SVETI OGNJI, KI GORIJO ZA DRUGE

M. TRAVEN - APRIL

1	Č	Hugo, škof; Venancij, škof, muč.	1
2	P	* Francišek Pavlanski; Leopold G.	2
3	S	Rihard, škof; Hionija, devica, muč.	3
4	N	1. POVELIK., BELA NEDELJA. Izidor Sev., c. uč.; Benedikt Nig.	4
5	P	Oznanjenje Marije Device.*	5
6	T	Sikst I., papež; Krescencija, devica.	6
7	S	Herman Jožef, spoznav.; Hegezip.	7
8	Č	Albert, šk., mučenec; Julija Biliart.	8
9	P	* Marija Kleof.; Tomaž Tol., muč.	9
10	S	Mehtilda, devica; Echeiel, prerok.	10
11	N	2. POVELIKONOČNA NEDELJA. Leon Vel., papež, cerkveni učenik.	11
12	P	Julij I., papež; Angelus, spoznav.	12
13	T	Hermenegild, mučenec; Ida, devica.	13
14	S	Varstvo sv. Jožefa. Justin, m.; Val.	14
15	Č	Helena, kraljica; Teodor, mučenec.	15
16	P	* Benedikt Jožef L., spoznavavec.	16
17	S	Rudolf, mučenec; Anicet, papež.	17
18	N	3. POVELIKONOČNA NEDELJA. Antia, muč.; Apolonij, mučenec.	18
19	P	Leon IX., papež; Konrad Askulski.	19
20	T	Neža Montepulčanska, devica.	20
21	S	Anzelm, cerkv. uč.; Simeon, škof.	21
22	Č	Soter in Gaj, p.; Tarbula, dev., m.	22
23	P	* Vojteh (Adalbert); Egidij Asiški.	23
24	S	Jurij, mučenec; Fidelis Sigm., muč.	24
25	N	4. POVELIKONOČNA NEDELJA. Marko, evangelist; Ermin, mučenec.	25
26	P	M. B. dobreğa sveta. Klēt in Marc.	26
27	T	Zita, devica; Peter Kan.; Peregrin.	27
28	S	Pavel od Križa, spoznav.; Lukezij.	28
29	Č	Peter, mučenec; Robert, opat.	29
30	P	* Katarina Sienska, d.; Jožef Ben.	30

4. Jezus se prikaže ob zaprtih durih. (Jan 20, 19—31.)
 11. Jezus dobri pastir. (Jan 10, 11—16.)
 18. Jezus napoveduje svoj odhod. (Jan 16, 16—22.)
 25. Jezus obeta učencem Svetega Duha. (Jan 16, 5—14.)

Sonce stopi v znamenje bika dne 20; ob 13. uri 20 minut.

ZAPISKI ZA APRIL

- 1
- 2
- 3
- 4 } Knjižice
- 5 } Knjižice
- 6 } Priloga
- 7 } Priloga
- 8 } Časnik
- 9 } Časnik
- 10 } Luce
- 11 } Luce
- 12 Knjiž. sni-
- 13 Knjiž. sni-
- 14 } Priloga
- 15 } Priloga
- 16 - Luce
- 17 - Luce.
- 18 - Priloga
- 19
- 20 - Priloga
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

☉ 4. ob 4:53; sneg, vetrovno Dan je dolg od 12 ur
 ☉ 11. ob 6:10; sneg ali dež 50 minut do 14 ur 29
 ☉ 19. ob 21:34; spremenljivo minut. — Dan zraste
 ☽ 25. ob 16:24; lepo za 1 uro in 39 minut.

VEL. TRAVEN - MAJ

- 1 S Filip (Zdenko) in Jakob ml., apost.
- 2 N **5. POVEL., KRIŽEVA NEDELJA.** Atanazij, c. uč.; Sekund, mučenec.
- 3 P **Križev ted.** Najdenje sv. križa. Aleksand. ☉
- 4 T Florijan (Cvetko), m.; Monika.
- 5 S Pij V., papež; Irenej; škof.
- 6 Č **KRIST, VNEBOHOD.** Jan. pr. L. vr.
- 7 P * Stanislav, škof, m.; Dujam, škof.
- 8 S Prikazanje Mihaela nadangela.
- 9 N **6. POVELIKONOČNA NEDELJA.** Gregorij Nacianski; cerkv. učenik.
- 10 P Antonin, škof; Janez Avilski. ☉
- 11 T Frančišek Hier.; Mamert, škof.
- 12 S Pankracij in tovariši, nr.; Nerej, m.
- 13 Č Servacij, škof; Robert Belarmin.
- 14 P * Bonifacij, muč.; Pashal I., papež.
- 15 S †† Izidor, kmet, spoznav.; Zofija.
- 16 N **BINKOSTI. PRIHOD SV. DUHA.**
- 17 P **Bink. poned.** Bruno, škof; Pashal. ☉
- 18 T Erik, kralj; Aleksandra, devica.
- 19 S † **Kvatre.** Peter. Cel.; Pudencijana.
- 20 Č Bernardin Sienski, spozn.; Plavila.
- 21 P †† **Kvatre.** Feliks Kant.; Andrej B.
- 22 S † **Kvatre.** Emil (Milan); Margarita.
- 23 N **1. POBINK., PRESVETA TROJICA.**
- 24 P Marija Dev., pomočnica kristjanov.
- 25 T Gregorij VII., papež; Urban I., p. ☉
- 26 S Filip Neri; Marija Ana Jez., devica.
- 27 Č **SV. REŠNJE TELO.** Beda Č., c. uč.
- 28 P * Avguštin, škof; Viljem, opat.
- 29 S Marija Magd. Pazzi, dev.; Maksim.
- 30 N **2. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
- 31 P Angela, d.; Kancijan (Kocijan), m.

VELIKONOČNA NEDELJA
KRIŽEVA NEDELJA
BINKOSTI
PRESVETA TROJICA
POBINKOŠTNA NEDELJA

2. Jezus uči o moči molitve. (Jan 16, 23-30.)
 9. O pričevanju Svetega Duha. (Jan 15, 25-16, 4.)
 16. Jezus govori o Sv. Duhu in ljubezni. (Jan 14, 23-31.)
 23. Jezusu je dana vsa oblast. (Mt 28, 18-20.)
 30. Prilika o veliki večerji. (Lk 14, 16-24.)

Sonce stopi v znamenje dvojčkov dne 21. ob 12. uri 58 minut.

HRVATSKO: SVIBANJ. SRBSKO: MAJ. ČEŠKO: KVETEN.
 BOLGARSKO: МАЙ. POLJSKO: MAJ. RUSKO: МАЙ.

7

12

25

30

ZAPISKI ZA MAJ

1
 2
 3
 4
 5
 6 }
 7 }
 8 }
 9 }
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31

- ☉ 3. ob 19-37; lepo
- ☉ 10. ob 14-18; spremenljivo
- ☉ 17. ob 7-49; spremenljivo
- ☉ 25. ob 8-38; spremenljivo

Dan je dolg od 14 ur
 32 minut do 15 ur 47
 minut. — Dan zraste
 za 1 uro in 15 minut.

MAJNIK JE VISOKA PESEM MARIJI VERNO VDANIH SRC

ROŽNIK - JUNIJ

- 1 T Fortunat, spoznavavec; Kuno.
 2 S Marcellin, m.; Peter, m.; Erazem. ☿
 3 Č Klotilda, devica; Pavla, dev., muč.
 4 P * Srce Jezusovo. Frančišek Kar.
 5 S Bonifacij, škof; Valerija, mučenica.
6 N 3. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Norbert, škof; Bertrand, škof.
 7 P Robert, opat; Baptista Varani, dev.
 8 T Medard, škof; Pacifik; Viljem. ☉
 9 S Primož in Felicijan, mučenca.
 10 Č Margareta, kraljica; Bogomil, škof.
 11 P * Barnaba, apostol; Jošt, opat.
 12 S Janez F., spozn.; Leon III., papež.
13 N 4. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Anton Pad., spozn.; Akvilina, dev.
 14 P Bazilij, cerkv. uč.; Elizej, prerok.
 15 T Vid in tovariši, m.; Germana, d. ☽
 16 S Frančišek Reg., spozn.; Gvido Kort.
 17 Č Adolf, škof; Nikander, mučenec.
 18 P * Efrem S., c. uč.; Marko in Marc.
 19 S Julijana, dev.; Gervazij in Protazij.
20 N 5. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Silverij, papež; Mihelina.
 21 P Alojzij (Vekoslav), spoznavalec.
 22 T Ahacij, mučenec; Pavlin Nol., škof.
 23 S Agripina, d., m.; Ediltruda, kralj.
 24 Č Kres. Rojstvo Janeza Krstnika. ☿
 25 P * Viljem, opat; Henrik, škof.
 26 S Janez in Pavel, muč.; Vigilij, muč.
27 N 6. POB., TREZNOSTNA NEDELJA.
 Hema (Ema), vdova; Ladislav, kr.
 28 P Vidov dan. Irenej, škof, mučenec.
29 T PETER IN PAVEL, APOSTOLA.
 30 S Spomin svetega Pavla, ap.; Lucina.

6. Prilika o izgubljeni ovci in denarju. (Lk 15, 1—10.)

13. Cudežni ribji lov. (Lk 5, 1—11.)

20. O grehu v misli in besedi. (Mt 5, 20—24.)

27. Jezus nasiti štiri tisoč mož. (Mk 8, 1—9.)

☿ Sonce stopi v znamenje raka dne 21. ob 21. uri 12 minut.

HRVATSKO: LIPANJ. SRBSKO: JUNIJ. ČEŠKO: ČERVEN.
BOLGARSKO: IOHII. POLJSKO: CZERWIEC. RUSKO: ИЮНЬ.

15

21

24

20

ZAPISKI ZA JUNIJ

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27 *Spokojna Razbora!*
Rajbrn pafoc. 10 v.
- 28
- 29
- 30

☉ 2. ob 6-24; spremljivo Dan je dolg od 15 ur 48 minut
☉ 8. ob 21-43; spremljivo do 16 ur 2 minuti. — Dan
☉ 15. ob 20-03; lepo zraste do 20. za 18 minut in
☉ 23. ob 23-59; lepo se skrči do 30. za 4 minute.

DOMOVINA JE MATI; LJUBI JO, TRPI IN MOLI ZANJO.
TAK JE ZGLED BOŽJEGA SRCA

M · SRPAN - JULIJ

2

5

- 1 Č Presv. Rešnja Kri. Teobald, pušč. ☿
- 2 P * Obisk. Mar. Dev. Martinijan, m.
- 3 S Leon II., papež; Bernardin Real.
- 4 N 7. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Urh, škof; Berta, devica; Lavrijan.
- 5 P Ciril in Metod, slovanska apostola.
- 6 T Izaija, prerok; Bogomila; Dominika.
- 7 S Vilibald, škof; Pulherija, devica.
- 8 Č Evgenij III., papež; Elizabeta, kr. ☉
- 9 P * Nikolaj in tovariši, gorkumski m.
- 10 S Amalija, devica; Veronika Jul., d.
- 11 N 8. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Pij I., papež; Olga; Savin, mučenec.
- 12 P Mohor in Fortunat, muč.; Janez G.
- 13 T Anaklet, papež, muč.; Margareta.
- 14 S Bonaventura, škof, cerkveni učenik.
- 15 Č Henrik I., kralj; Vladimir, kralj. ☽
- 16 P * Devica Marija Karmelska.
- 17 S Aleš, spoznavalec; Marcelina, dev.
- 18 N 9. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Friderik (Miroslav), m.; Kamil L.
- 19 P Vincencij P.; Avrea (Zlata), d., m.
- 20 T Marjeta, d.; Hieronim; Tomaž M.
- 21 S Prakseda, devica, muč.; Angelina.
- 22 Č Marija Magdalena; Lavrencij Brind.
- 23 P * Apolinarij, škof, m.; Liborij, šk. ☼
- 24 S Kuniğunda, d.; Magdalena Postel.
- 25 N 10. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Jakob (Rado), apostol; Krištof, m.
- 26 P Ana, mati Marije Device; Valent.
- 27 T Rudolf in tovariši, muč.; Pantaleon.
- 28 S Viktor (Zmagoslav), pap.; Inocencij.
- 29 Č Marta, devica; Beatrika, mučenica.
- 30 P * Abdon in Senen, m.; Julita, m. ☾
- 31 S Ignacij (Ognjeslav) Lojol., spoznav.

4. O lažnih prerokih. (Mt 7, 15—21.)
11. O krivičnem hišniku. (Lk 16, 1—9.)
18. Jezus joka nad Jeruzalemom. (Lk 19, 41—47.)
25. Prilika o farizeju in cestinarju. (Lk 18, 9—14.)

Sonce stopi v znamenje leva dne 23. ob 8. uri 7 minut.

12

20

HRV.: SRPANJ. SRBSKO: ЈУЛИЈЕ. ČEŠKO: ČERVENEC.
BOLGARSKO: ЈУЛИ. POLJSKO: LIPEC. RUSKO: ИЮЛЬ.

ZAPISKI ZA JULIJ

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	

☾ 1. ob 14-03; spremenljivo
● 8. ob 5-12; dež
☼ 15. ob 10-36; veliko dežja
☾ 23. ob 13-45; veliko dežja
☾ 30. ob 19-47; spremenljivo

Dan je dolg od 16 ur
2 minuti do 15 ur 6
minut. Dan se skrči za
56 minut. Pasji dnevi.

V. SRPAN - AVGUST

1

2

10

1 N 11. POBINKOSTNA NEDELJA.

- 2 P **Porciunkula.** Alfonz M. Lig., škof.
 3 T Najdenje Stefana, m.; Lidija, vdova.
 4 S Dominik (Vladimil), spoznavalec.
 5 Č **Marija Snežnica.** Ožbalt, kralj.
 6 P * **Gospod. spremenjenje.** Sikst. ☉
 7 S Kajetan, spozn.; Donat, mučenec.
 8 N **12. POBINKOSTNA NEDELJA.**

- Cirijak, Larg in Smaragd, mučenci.
 9 P Janez Vianney, spozn.; Peter Fab.
 10 T Lavrencij, mučenec; Pavla, devica.
 11 S Tiburcij, mučenec; Suzana, d. m.
 12 Č Klara, devica; Hilarija, mučenica.
 13 P * Janez Berhmans; Kasijan, muč.
 14 S †† Evzebij, spozn.; Atanazija, vd.

15 N VNEBOVZETJE MARIJE DEVICE.

- 16 P Rok, spozn.; Joahim, oče Mar. Dev.
 17 T Hiacint, spoznavalec; Julijana, dev.
 18 S Helena (Jelena), ces.; Agapit, muč.
 19 Č Ludovik Tol., škof; Janez Eud., sp.
 20 P * Bernard, opat; Samuel, prerok.
 21 S Ivana Franciška Šantalska, vdova.
 22 N **14. POBINKOSTNA NEDELJA.** ☉

- Timotej, mučenec; Hipolit, škof, m.
 23 P **Srce Marijino.** Filip Benic., spozn.
 24 T Jernej, apostol; Ptolomej, škof.
 25 S Ludoyik, kralj; Patricija, devica.
 26 Č Cefirin, papež; Bernard Of., spozn.
 27 P * Jožef Kal., spoznavalec; Antuza.
 28 S Avguštin, cerkv. uč.; Hermes, muč.
 29 N **15. POBINKOSTNA NEDELJA.** ☾

- Obglavljenje Janeza Krstn.** Sabina.
 30 P Roza Limanska, devica; Pamahij.
 31 T Rajmund (Rajko), sp.; Pavlin, škof.

1. Jezus ozdravi gluhonemega. (Mk 7, 31-37.)
 8. Prilika o usmiljenem Samarijanu. (Lk 10, 23-37.)
 15. Le eno je potrebno. (Lk 10, 38-42.)
 22. O božji previdnosti. (Mt 6, 24-33.)
 29. Jezus obudi mladeniča. (Lk 7, 11-16.)

Sonce stopi v znamenje device dne 23. ob 14. uri 58 minut.

15

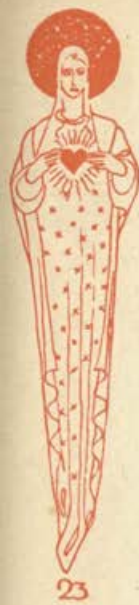

16

23

23

24

28

29

30

ZAPISKI ZA AVGUST

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31

● 6. ob. 13:37; veliko dežja
☾ 14. ob. 3:28; mrzlo, dež
☼ 22. ob. 1:47; lepo
☼ 29. ob. 0:54; lepo

Dan je dolg od 15 ur
3 minute do 13 ur 30
minut. — Dan se skrči
za 1 uro in 33 minut.

KIMAVEC-SEPTEMBER

- 1 S Egidij (Tilen), opat; Verena, devica. ☽
- 2 Č Štefan, kralj; Maksima, mučenica.
- 3 P * Evfemija, Doroteja in tovarišice.
- 4 S Rozalija, devica; Ida, grofinja. ☽
- 5 N 16. POB., ANGELSKA NEDELJA.**
Lavrencij Just., škof; Gentilij, m.
- 6 P Caharija, prerok; Peregrin.
- 7 T Marko in tovariši, mučenci.
- 8 S Rojstvo Marije Device.*** Adrijan, m.
- 9 Č Peter Klaver, spozn.; Serafina.
- 10 P * Nikolaj Tol., spozn.; Pulherija, c.
- 11 S Prot in Hiacint, muč.; Milan, škof.
- 12 N 17. POBINKOŠTNA NEDELJA. ☽**
Ime Marijino. Macedonij, šk.; Val.
- 13 P Francišek K., spozn.; Notburga, d.
- 14 T Povišanje sv. križa. Ciprijan, škof.
- 15 S † Kvatre. Marija 7 žal. Nikomed.
- 16 Č Kornelij, papež; Ljudmila, vdova.
- 17 P †† Kvatre. Lambert; Franciškove r.
- 18 S † Kvatre. Jožef K.; Zofija in tov.
- 19 N 18. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Januarij, škof, in tovariši, mučenci.
- 20 P Evstahij in tovariši, mučenci. ☽
- 21 T Matej, apostol in evangelist; Jona.
- 22 S Tomaž Vil., škof; Mavricij in tov.
- 23 Č Linus, papež; Tekla, devica, muč.
- 24 P * Marija Dev., rešiteljica ujetnikov.
- 25 S Kamil in tovariši, mučenci; Kleofa.
- 26 N 19. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Ciprijan in Justina, m.; Vigilij, šk.
- 27 P Kozma in Damijan, mučenca. ☽
- 28 T Venčeslav, kralj; Lioba (Ljuba), op.
- 29 S Mihael, nadangel; Evtihij, mučenec.
- 30 Č Hieronim (Jerko), cerkv. uč.; Zofija. ☽

5. Jezus ozdravi vodeničnega. (Lk 14, 1—11.)

12. O največji zapovedi. (Mt 22, 34—46.)

19. Jezus ozdravi mrtvoudnega. (Mt 9, 1—8.)

26. Prilika o kraljevi ženitnini. (Mt 22, 1—14.)

Sonce stopi v znamenje tehtnice dne 23. ob 12, uri 13 minut.

HRVATSKO: RUJAN. SRBSKO: СЕПТЕМБАР. ČEŠKO: ZÁŘÍ.
B.: СЕПТЕМВРІЙ. POLJ.: WRZESIEŃ. RUSKO.: СЕНТЯБРЬ.

ZAPISKI ZA SEPTEMBER

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____
5	_____
6	_____
7	_____
8	_____
9	_____
10	_____
11	_____
12	_____
13	_____
14	_____
15	_____
16	_____
17	_____
18	_____
19	_____
20	_____
21	_____
22	_____
23	_____
24	_____
25	_____
26	_____
27	_____
28	_____
29	_____
30	_____

- 4. ob 23:53; lepo
- ☁ 12. ob 21:57; spremenljivo
- ☔ 20. ob 12:32; veliko dežja
- ☁ 27. ob 6:43; spremenljivo

Dan je dolg od 13 ur
26 minut do 11 ur 46
minut. — Dan se skrči
za 1 uro in 40 minut.

21

27

29

30

**GORJE SVETU ZARADI POHUŠSANJA! STARŠI, VARUHI NEDOLŽNIH,
S ČIM ZASTRUPLJA SVET SRCA VAŠIH OTROK?**

VINOTOK-OKTOBER

- 1 P * Remigij, škof; Janez Dukl., spozn.
- 2 S Angeli varuhi. Leodegar, škof.
- 3 N **20. P., ROZENVENSKA NEDELJA.**
Terezika Deteta Jezusa; Felicija, d.
- 4 P Frančišek Serafinski, sp.; Edvin. ☉
- 5 T Placid in tovariši, muč.; Flavijana.
- 6 S Brunon, spozn.; M. Frančiška, dev.
- 7 Č Marija, kraljica sv. rožnega venca.
- 8 P * Birgita, vdova; Starček Simeon.
- 9 S Posvečevanje cerkvá. Dionizij, šk.
- 10 N **21. POB., ZEGNANSKA NEDELJA.**
Frančišek Borgia; Daniel in tov., m.
- 11 P Materinstvo Matere božje. Nikazij.
- 12 T Maksimilijan, škof; Serafin, sp. ☽
- 13 S Edvard (Slavoljub), kralj; Koloman.
- 14 Č Kalist, papež, mučenec; Just, škof.
- 15 P * Terezija, devica; Avrelija, devica.
- 16 S Gal, opat; Gerard M.; Florentin, šk.
- 17 N **22. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Margareta M. Alak., dev.; Hedviga.
- 18 P Luka, evangelist; Julijan, puščavn.
- 19 T Peter Alkant., sp.; Etbín, opat. ☿
- 20 S Janez Kan., spozn.; Felicijan, muč.
- 21 Č Uršula in tovarišice, muč.; Hilarion.
- 22 P * Kordula, muč.; Fides (Vera), muč.
- 23 S Klotilda, mučenica; Jožefina, dev.
- 24 N **23. POB., MISIJONSKA NEDELJA.**
- 25 P Krizant in Darija; Krispin, muč.
- 26 T Evarist, papež; Bonaventura P. ☾
- 27 S Frumencij, škof; Antonija, devica.
- 28 Č Simon in Juda, apostola; Cirila, d.
- 29 P * Narcis, škof; Ida, dev.; Donat, sp.
- 30 S Alfonz Rodrig., spozn.; Angelus.
- 31 N **24. POBINK., KRISTUS KRALJ.**

3. Jezus ozdravi sina kraljevega uradnika. (Jan 4, 46—53.)

10. Prilika o neusmiljenem hlajpcu. (Mt 18, 23—35.)

17. O davku cesarju. (Mt 22, 15—21.)

24. Jezus obudi Jajrovo hčer. (Mt 9, 18—26.)

31. Jezus med viharjem v ladjici spi. (Mt 8, 23—27.)

Sonce stopi v znamenje škorpiona dne 23. ob 21. uri 7 minut.

ZAPISKI ZA OKTOBER

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

● 4. ob 12-58; veliko dežja
☞ 12. ob 16-47; lepo
☞ 19. ob 22-47; lepo
€ 26. ob 14-26; lepo

Dan je dolg od 11 ur
43 minut do 10 ur 0
minut. — Dan se skrči
za 1 uro in 43 minut.

18

21

28

LISTOPAD-NOVEMBER

1 P PRAZNIK VSEH SVETNIKOV.

2 T Spomin vernih duš. Just, mučenec.

3 S Viktorin, škof; Venerida, dev. ☉

4 Č Karel Bor., šk.; Vital; Modesta, d.

5 P * Caharija in Elizabeta; Emerik, sp.

6 S Lenart (Lenko), opat; Helena, dev.

7 N 25. POB., ZAHVALNA NEDELJA.

Janez Gabriel Perb., mučenec.

8 P Bogomir, šk.; Klavdij in tovariši, m.

9 T Teodor (Božidar), mučenec.

10 S Andrej Avelin, spozn.; Trifon, muč.

11 Č Martin (Davorin), škof; Menas. ☽

12 P * Martin, papež, m.; Avrelj, škof.

13 S Stanislav Kostka, spoznav.; Didak.

14 N 26. POBINKOŠTNA NEDELJA.

Jozafat Kunč., škof; Veneranda, d.

15 P Jedert, dev.; Leopold (Levko), kr.

16 T Otmar, opat; Neža Asiška, devica.

17 S Gregorij Čudod., škof; Saloma, dev.

18 Č Odon, opat; Roman, mučenec. ☉

19 P * Elizabeta, kralj.; Poncijan, papež.

20 S Feliks Valoaški, spoznav.; Edmund.

21 N 27. POBINKOŠTNA NEDELJA.

Darovanje Marije Dev. Kolumban.

22 P Cecilija, devica, m.; Filemon, muč.

23 T Klemen (Milivoj), papež; Felicita.

24 S Janez od Križa; Hrizogon, mučenec.

25 Č Katarina, dev., m.; Mozes, muč. ☽

26 P * Silvester, opat; Leonard P., sp.

27 S Virgilij, škof; Bernardin Foški.

28 N PRVA ADV., IZSELJENSKA NED.

Gregorij III., papež; Jakob M., sp.

29 P Saturnin, mučenec; Gelazij, papež.

30 T Andrej (Hrabroslav), apostol.

7. O dobrem semenu. (Mt 13, 24—30.)

14. Prilika o gorčičnem zrnu. (Mt 13, 31—35.)

21. O razdejanju Jeruzalema. (Mt 24, 15—28.)

28. O poslednji sodbi. (Lk 21, 25—33.)

Sonce stopi v znamenje strelca dne 22. ob 18. uri 17 minut.

HRV.: STUDENI. SRBSKO: HOVBAP. ČEŠKO: LISTOPAD.
BOLG.: HOEMBPIJ. POLJSKO: LISTOPAD. RUSKO: HOJABP.

ZAPISKI ZA NOVEMBER

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

- 3. ob 5-16; sneg in vihar
- ☾ 11. ob 10-33; mrzlo, veter
- ☾ 18. ob 9-10; spremenljivo
- ☾ 25. ob 1-04; mrzlo

Dan je dolg od 9 ur
57 minut do 8 ur 41
minut. — Dan se skrči
za 1 uro in 16 minut.

VSA DOBRA DELA DARUJ TA MESEC DUŠAM V VICAH
USMILITE SE, USMILITE SE VSAJ VI, PRIJATELJI MOJI!

GRUDEN-DECEMBER

6

7

- 1 S Zedinjenje, Edmund in t.; Natalija.
 2 Č Bibijana, dev., muč.; Pavlina, muč.
 3 P * Francišek Ksaverij, spoznav. ☉
 4 S Barbara, dev., m.; Peter Hrizolog.
5 N DRUGA ADVENTNA NEDELJA.
 Saba, opat; Krispin, mučenec.
 6 P Miklavž (Nikolaj), škof; Leoncija.
 7 T Ambrozij, šk. in c. uč.; Urban, škof.
8 S BREZM. SPOČ. MARIJE DEVICE.
 9 Č Peter Fourier, škof; Delfina.
 10 P * Lavretanska Mati božja, Melhiad.
 11 S Damaz, papež; Hugolin, puščav. ☽
12 N TRETJA ADVENTNA NEDELJA.
 Aleksander muč.; Dionizija, muč.
 13 P Lucija, devica, muč.; Otilija, devica.
 14 T Konrad Of.; Spiridion, opat.
 15 S † Kvatre, Kristina, dekla; Valerijan.
 16 Č Evzebij, škof; Albina, devica, muč.
 17 P †† Kvatre, Lazar, škof; Vivina, d. ☽
 18 S † Kvatre, Gracijan, škof; Teotim.
19 N ČETRTA ADVENTNA NEDELJA.
 Urban V., papež; Favsta, vdova.
 20 P Evgenij in Makarij, mučenca.
 21 T Tomaž, apostol; Severin, škof.
 22 S Demetrij, mučenec; Flor, mučenec.
 23 Č Viktorija (Zmagoslava), devica, m.
 24 P †† Adam in Eva; Hermina, dev. ☾
25 S BOŽIČ. ROJSTVO GOSPODOVO.
26 N N. PO BOŽ.; Štefan, prvi mučenec.
 27 P Janez Evangelist, apostol; Fabiola.
 28 T Nedolžni otročiči. Kastor, mučenec.
 29 S Tomaž, škof, muč.; David, kralj.
 30 Č Evgenij, škof; Liberij, šk.; Nicefor.
 31 P * Silvester, papež; Melanija.

5. Janez Krstnik pošlje svoja učenca do Jezusa. (Mt 11, 2–10.)
 12. Janez Krstnik pričuje o Kristusu. (Jan 1, 19–28.)
 19. Janez Krstnik poklican v službo predhodnika. (Lk 3, 1–6.)
 26. Simeon in Ana oznanjujeta Gospoda. (Lk 2, 33–40.)

Sonce stopi v znamenje kozla dne 22. ob 7. uri 22 minut.

8

13

21

HRV.: PROSINAC. SRBSKO: DEKEMBAR. ČEŠKO: PROSINEC.
 B.: DEKEMVRIJ. POLJSKO: GRUDZIEN. RUSKO: ДЕКАБРЬ.

ZAPISKI ZA DECEMBER

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31

- ☉ 3. ob 0-11; lepo
- ☾ 11. ob 2-12; sneg in vihar
- ☉ 17. ob 19-52; sneg in dež
- ☾ 24. ob 15-20; lepo

Dan je dolg od 8 ur 39 minut
 do 8 ur 24 minut. — Dan se
 skrči do 22. za 19 minut in
 zopet zraste do 31. za 4 min.

26

27

28

31

OD HLEVCA DO KRIZA JE ŠLO ODREŠENJE;
 MAMON NAS TUDI ZDAJ IZ BEDE NE BO OTEL

Abecedni imenik svetnikov in godov.

Tu so naštetni oni godovi in imena svetnikov, ki so pri nas najbolj v navadi. Popoln ni, zlasti ni marsikaterega imena, ki ga ljudje po svoje krajšajo in oblikujejo. Če kak član naše Družbe želi pojasnila, naj se oglasi; radi mu bomo ustregli.

Večkrat pa želijo starši dati otroku ime, ki ga med svetniki ne najdemo. Ali imajo pravico? Opozorjamo najprej: Naša, skozi desetletja v Slovincih udomaćena imena so za nas najlepša in zaeno tudi značilna. Do tega spoznanja so prišli

zlasti slovenski izobraženci, ki dajejo svojim otrokom zopet krepka, stara imena: Peter, Miklavž, Majda, Meta, Špela, Janez, Marko, Vid itd. Če bi pa le kdo želel dati posebno ime, velja za katoličane sledeča zapoved: »Želja svete Cerkve je, ne stroga zapoved, da starši dajejo otrokom imena svetnikov. Če pa starši izrečno žele dati drugo ime, naj se dodá krščencu še ime kakega svetnika in se obe imeni zapišeta v krstno knjigo.« Dolžnost katoličanov je, da se ravnaajo po tej odredbi.

A.

Abdon (in Senen), muč., 30. jul.
Abraham, očak, 9. okt.
Ada glej Adelhajda.
Adalbert (Vojteh), škof, 23. apr.
Adam (in Eva), prvi starši, 24. dec.
Adela glej Adelhajda.
Adelhajda, vdova, 16. dec.
Adolf, škof, 11. febr.
Adolf, spozn., 12. jun.
Adolf, škof, 17. jun.
Adrijan, muč., 8. sept.
Afra, muč., 24. maja.
Afra, muč., 9. avg.
Agapa, dev., muč., 5. marca.
Agapit (Ljubo), muč., 18. avg.
Agapit, papež, 20. sept.
Agata (Dorošlava), d., m., 5. febr.
Agaton, papež, 16. febr.
Agaton, muč., 7. dec.
Agripina, dev., muč., 23. jan.
Ahacij (in tov.), muč., 22. jun.
Ahilej (in Nerej), muč., 12. maja.
Akvilina, dev., 13. jun.
Alban (Belo), muč., 21. jun.
Albert, škof, muč., 8. apr.
Albert Vel., spozn., 15. nov.
Albin (Belko), škof, 1. marca.
Albina, dev., muč., 16. dec.
Albuin (in Inšenuin), šk., 5. febr.
Aleksander (Saša), škof, 23. apr.
Aleksander, papež, muč., 3. maja.
Aleksander Sauli, 11. okt.
Aleksander, muč., 12. dec.
Aleksandra, muč., 20. marca.
Aleksandra, dev., muč., 18. maja.
Aleš, spozn., 17. jul.
Alferij, opat, 12. apr.
Alfonz, škof, 23. jan.
Alfonz Lig., škof, 2. avg.
Alfonz Rodr., spozn., 30. okt.
Alfred, opat, 12. jan.
Alozij Gonzaga, spozn., 21. jun.
Amadej, spozn., 30. marca.
Amalija (Ljubica), 10. jul.
Amand, škof, 6. febr.
Ambrož, škof, cerkv. uč., 7. dec.
Ambrozij Sien., bl., 20. marca.
Ana, mati Marije Device, 26. jul.
Ana, prerokinja, 1. sept.
Anaklet, papež, 13. jul.
Ananija, muč., 25. jan.
Ananija, muč., 1. dec.
Anastazij, muč., 22. jan.

Anastazij, papež, 27. apr.
Anastazij, muč., 7. sept.
Anastazija, muč., 6. febr.
Anastazija, muč., 15. febr.
Anastazija, dev., 14. avg.
Anastazija, muč., 25. dec.
Andrej (Hrabrosi.) K., šk., 4. febr.
Andrej Bobóla, 21. maja.
Andrej Avelin, spozn., 10. nov.
Andrej, apostol, 30. nov.
Angela Folinjska, vdova, 4. jan.
Angela, dev., 10. maja.
Angela Merici, dev., 31. maja.
Angelina, 21. jul.
Angelus, spozn., 12. apr.
Angelus, 30. okt.
Anicet, papež, 17. apr.
Antia, muč., 18. apr.
Anton, pušč., 17. jan.
Anton Padovanski, 13. jun.
Anton M. Caharija, spozn., 5. jul.
Antoniia, dev., muč., 29. apr.
Antonija, muč., 4. maja.
Antonija, dev., 27. okt.
Antonin, škof, 10. maja.
Antonin, muč., 22. avg.
Antonin, muč., 2. sept.
Antonina, muč., 1. marca.
Antuza, muč., 27. avg.
Anzelm, škof, cerkv. uč., 21. apr.
Apolinarij, škof, muč., 23. jul.
Apolonij, muč., 18. apr.
Apolonija, dev., muč., 9. febr.
Arkadij, muč., 12. jan.
Atanazij, škof, cerkv. uč., 2. maja.
Atanazija, vdova, 14. avg.
Avguštin, škof, ap. angl., 28. maja.
Avguštin, škof, cerkv. uč., 28. avg.
Avrea (Zlata), dev., muč., 19. jul.
Avrelij, škof, 12. nov.
Avrelija, dev., muč., 15. okt.

B.

Baldomir, spozn., 27. febr.
Baltazar (Boltežar), kralj, 6. jan.
Bara glej Barbara.
Barbara, dev., muč., 4. dec.
Barbea, muč., 29. jan.
Barnaba, apostol, 11. jun.
Bazilij, škof, cerkv. uč., 14. jun.
Bazilisa (in Julijan), muč., 9. jan.
Beatrika, muč., 29. jul.
Beda (Veda), Čast., c. uč., 27. maja.
Belo glej Alban.

Benedikt, opat, 21. marca.
Benedikt Niger, spozn., 4. apr.
Benedikt Jožef, spozn., 16. apr.
Benedikta, muč., 4. jan.
Benedikta, dev., 6. maja.
Benedikta, dev., muč., 8. okt.
Benigen, muč., 13. febr.
Benigen, muč., 1. nov.
Benjamin, muč., 31. marca.
Benon, škof, 26. jun.
Benvard (s tov.), škof, 25. okt.
Benvenut, škof, 22. marca.
Berard, muč., 16. jan.
Bernard, škof, 12. marca.
Bernard, opat, 20. avg.
Bernard Oliški, spozn., 26. avg.
Bernardin Foški, 27. nov.
Bernardin Sienski, sp., 20. maja.
Berta, dev., 4. jul.
Bertold, spozn., 29. marca.
Bertram, škof, 3. jul.
Bertrand, patr. oglejski, 6. jun.
Bibiiana, dev., muč., 2. dec.
Birgita, vdova, 8. okt.
Blaz, škof, muč., 3. febr.
Blaženko glej Makarij.
Bogdan glej Deodat.
Bogdan glej Matija.
Božo glej Božomir.
Božoljub glej Teofil.
Božomil, škof, 10. jun.
Božomila, 6. jul.
Božomir (Božo, Božo), šk., 8. nov.
Bojan glej Mohor.
Boležar glej Baltazar.
Bonaventura, škof, c. uč., 14. jul.
Bonifacij, muč., 14. maja.
Bonifacij, papež, 25. maja.
Bonifacij, škof, muč., 5. jun.
Bonifacij, papež, 25. okt.
Borja, kralj, 2. maja.
Boštjan glej Sebastijan.
Božena glej Natalija.
Božidar glej Teodor.
Božo glej Bogomir.
Branimir glej Frančišek.
Branko glej Frančišek.
Breda glej Friderika.
Brezm. spočetje M. D., 8. dec.
Brigita, dev., 1. febr.
Bronislava, nuna, 7. sept.
Brunon, škof, 17. maja.
Brunon, spozn., 6. okt.
Budislav glej Gregor.

C.

Caharija, papež, 15. marca.
 Caharija, prerok, 6. sept.
 Caharija (in Elizabeta), 5. nov.
 Cecilija, dev., muč., 22. nov.
 Cefirin, papež, 26. avg.
 Celestin, papež, 6. marca.
 Celestin, papež, 19. maja.
 Cenon, muč., 5. apr.
 Ciprijan, škof, muč., 14. sept.
 Ciprijan (in Kornelij), m., 16. sept.
 Ciprijan (in Justina), m., 26. sept.
 Cirijak (Larg in Smaragd), muč., 8. avg.
 Ciril Aleksandrijski, škof, 9. febr.
 Ciril Jeruzalemski, škof, cerkveni uč., 18. marca.
 Ciril, škof, 29. marca.
 Ciril (in Metod), slovanski apost., 5. julija.
 Cirila, muč., 5. jul.
 Cirila, dev., muč., 28. okt.
 Cita, dev., 27. apr.
 Cvetana, Cvetka glej Flora.
 Cvetka glej Terezija D. Jez.
 Cvetko glej Florijan.

D.

Damaz, papež, 11. dec.
 Damijan (in Kozma), m., 27. sept.
 Daniel (Dana, Danica, Danilo), prerok, 21. jul.
 Daniel (in tov.), muč., 10. okt.
 Danilo glej Daniel.
 Darij, muč., 19. dec.
 Darinka glej Darija ali Martina.
 Darovanje Marijino, 21. nov.
 Davorin glej Martin.
 Demeter, muč., 9. apr.
 Deodat (Bogdan), muč., 8. nov.
 Deziderij (Zeljko), škof, 23. maja.
 Didak Jožef, bl., 21. marca.
 Dinko glej Dominik.
 Dionizij, škof, muč., 9. okt.
 Dizma, desni razbojnik, 25. marca.
 Dobrega sveta D. Marija, 26. apr.
 Dominik (Vladimil), spozn., 4. avg.
 Dominika, muč., 6. jul.
 Donat, škof, muč., 7. avg.
 Donat, spozn., 29. okt.
 Dora glej Doroteja.
 Doroslava glej Agata.
 Doroteja (Dora), d., m., 6. febr.
 Doroteja (in tov.), d., m., 3. sept.
 Dragica glej Karel.
 Drago, spozn., 16. apr.
 Dragotin glej Karel Bor.
 Dula, muč., 25. marca.
 Dušan glej Spiridion.

E.

Eberhard, škof, 8. jan.
 Eberhard, škof, 23. jun.
 Eberhard, škof, 28. nov.
 Echeiel, prerok, 10. apr.
 Edita, dev., 16. sept.
 Edmund, škof, 16. nov.
 Edmund (in tov.), muč., 1. dec.
 Edvard, kralj, muč., 18. marca.

Edvard, kralj angl., 13. okt.
 Efrem, cerkv. uč., 18. jun.
 Egidij (Roger in Odorik), 28. jan.
 Egidij od sv. Jožefa, 7. febr.
 Egidij (Ilij, Tilen), opat, 1. sept.
 Eleonora, dev., 21. febr.
 Eleverterij, škof, muč., 20. febr.
 Eleverterij, papež, muč., 26. maja.
 Erija, prerok, 20. jul.
 Elizabeta (Špela), kraljica, 8. jul.
 Elizabeta (in Caharija), 5. nov.
 Elizabeta, kraljica, 19. nov.
 Elizej, prerok, 14. jun.
 Ema, vdova, 19. apr.
 Emanuel, muč., 26. marca.
 Emeram, škof, muč., 22. sept.
 Emerencijana, dev., muč., 23. jan.
 Emerik, vojvoda, spozn., 5. nov.
 Emigdij, škof, muč., 9. avg.
 Emil (Milan), muč., 22. maja.
 Emilija (Milica), dev., 17. avg.
 Emilijan (Milan), škof, 11. sept.
 Emilijana (Milena), dev., 5. jan.
 Engelbert, škof, 7. nov.
 Epigmeni, muč., 24. marca.
 Erazem, škof, muč., 2. jun.
 Erazma (s tov.), muč., 3. sept.
 Erik, kralj, 18. maja.
 Erna glej Ertruda.
 Ernest, škof, 12. jan.
 Ertruda (Erna), dev., 11. sept.
 Etbin, opat, 19. okt.
 Etelbert, kralj, 25. febr.
 Eva (in Adam), prvi starši, 24. dec.
 Evald, muč., 3. okt.
 Evarist I., papež, muč., 26. okt.
 Evfemija (in tov.), d., m., 3. sept.
 Evfrazija, dev., 13. marca.
 Evgenij, muč., 24. jan.
 Evgenij, papež, 8. jul.
 Evgenij (in Makarij), m., 20. dec.
 Evgenij, škof, 30. dec.
 Evgenija, dev., 25. dec.
 Evielija, dev., muč., 12. febr.
 Evstahij (in tov.), muč., 20. sept.
 Evstohija, dev., 13. febr.
 Evstohija, dev., muč., 2. nov.
 Evtihij, muč. iz Mezop., 14. marca.
 Evtihij, muč. iz Tracije, 29. sept.
 Evtihijan, papež, muč., 8. dec.
 Evzebij, muč., 6. marca.
 Evzebij, duh., spozn., 14. avg.
 Evzebij, škof, muč., 16. dec.

F.

Fabij, muč., 31. jul.
 Fabijan (in Sebastijan), m., 20. jan.
 Fabiola, vdova, 27. dec.
 Favsta, vdova, 19. dec.
 Favstin (in Jovita), m., 15. febr.
 Felician (in Primož), muč., 9. jun.
 Felician, škof, muč., 20. okt.
 Felicita, muč., 7. marca.
 Felicita s 7 sinovi, muč., 10. jul.
 Felicita, muč., 23. nov.
 Feliks (Srečko), duh., muč., 14. jan.
 Feliks, škof, 21. febr.
 Feliks Kantal., spozn., 21. maja.
 Feliks (in Fortunat), 18. jun.

Feliks (in Nabor), muč., 12. jul.
 Feliks Val., spozn., 30. nov.
 Ferdinand, kralj, 30. maja.
 Fides (Vera), dev., muč., 1. avg.
 Filemon (in Apolonij), m., 8. marca.
 Filip (in Jakob), apost., 1. maja.
 Filip Nerij, spozn., 26. maja.
 Filip (Zdenko) Benicij, sp., 23. avg.
 Filomena, dev., 11. avg.
 Firmin, škof, 11. okt.
 Firmin, škof, muč., 25. sept.
 Flavijan, muč. (v Rimu), 28. jan.
 Flora (Cvetka, Cvetana), d., 12. jun.
 Flora, dev., muč., 24. okt.
 Florentin, škof, 16. okt.
 Florentina, dev., 20. jun.
 Florijan (Cvetko), muč., 4. maja.
 Fortunat, spozn., 1. jun.
 Fortunat (in Feliks), 18. jun.
 Fortunat (in Mohor), muč., 12. jul.
 Francišek (Branimir, Branko) Sa-leški, škof, cerkv. uč., 29. jan.
 Francišek Kle, muč., 17. febr.
 Francišek Pavl., spozn., 2. apr.
 Francišek Hier., 11. maja.
 Francišek Kar., spozn., 4. jun.
 Francišek Regij, spozn., 16. jun.
 Francišek Solan., spozn., 24. jul.
 Francišek Kald., spozn., 13. sept.
 Francišek Seraf., spozn., 4. okt.
 Francišek Borgia, spozn., 10. okt.
 Francišek Ksaverij, spozn., 3. dec.
 Franciška Rimska, vdova, 9. marca.
 Franciška Šantalska, vd., 21. avg.
 Friderik (Mirko, Miroslav), škof, muč., 18. jul.
 Fridolin, opat, 6. marca.
 Frumencij, škof, 27. okt.

G.

Gabriel od žal. M. B., 27. febr.
 Gabriel, nadangel, 24. marca.
 Gaj (in Soter), papež, m., 22. apr.
 Gal, opat, 16. okt.
 Gala, vdova, 5. okt.
 Gaspar (Gašpar), kralj, 6. jan.
 Gavdencij (Veseljko), škof, 25. okt.
 Genovefa, dev., 3. jan.
 Gentilij, muč., 5. sept.
 Gerard, muč., 8. marca.
 Gerard, škof, muč., 24. sept.
 Gerard Majela, 16. okt.
 Germana, dev., 15. jun.
 Gervazij (in Protazij), muč., 19. jun.
 Gizela, kraljica, opatinja, 7. maja.
 Godfrid (Bogomir), škof, 8. nov.
 Godhard, škof, 5. maja.
 Gorgonij, muč., 9. sept.
 Gracijan, škof, 18. dec.
 Gregorij, papež, 13. febr.
 Gregorij, papež, 17. febr.
 Gregorij N. (Budisl.), šk., 9. marca.
 Gregorij Vel., papež, 12. marca.
 Gregorij Nacijan, škof, 9. maja.
 Gregorij, papež, 25. maja.
 Gregorij Čudodelnik, škof, 17. nov.
 Gregorij, papež, 28. nov.
 Gvido, spozn., 12. sept.
 Gvidon, opat, 31. marca.

H.

Habakuk, prerok, 15. jun.
 Hadrija, muč., 8. sept.
 Hedviga (Vika), 17. okt.
 Helena (Jelena, Jelka), kr., 15. apr.
 Helena, dev., 22. maja.
 Helena, mati Konst. Vel., 1. avg.
 Hema, vdova, 27. jun.
 Henrik Suzo, spozn., 2. marca.
 Henrik, cesar, spozn., 15. jul.
 Hermagor (Bojan) glej Mohor.
 Herman Jožef, spozn., 7. apr.
 Hermenegild, muč., 13. apr.
 Heribert, škof, 16. marca.
 Hiacint, spozn., 17. avg.
 Hiacint (in Prot), muč., 11. sept.
 Hiacinta, dev., 30. jan.
 Hiacinta, dev., 6. febr.
 Hieronim Emil, spozn., 20. jul.
 Hieronim, cerkv. uč., 30. sept.
 Higin, papež, muč., 11. jan.
 Hilarij (Radovan), c. uč., 14. jan.
 Hilarij (in Tacijan), m., 16. marca.
 Hilarija, muč., 12. avg.
 Hilda, 18. novembra.
 Hildegarda, opatinja, 17. sept.
 Hipolit (in Kasijan), muč., 13. avg.
 Hipolit, škof, muč., 22. avg.
 Honorij, škof, 30. sept.
 Hozana, bl., 27. aprila.
 Hrabroslav glej Andrej.
 Hrizogon, muč., 24. nov.
 Hugolin (in tov.), muč., 13. okt.
 Hugon, škof, 1. apr.
 Hugon, škof, 10. avg.

I.

Ida, dev., 13. apr.
 Ida, grofinja, 4. sept.
 Ida, devica, 29. okt.
 Ignacij (Igo, Ognjeslav), šk., muč.,
 1. februarja.
 Ignacij Lojola, spozn., 31. jul.
 Igo glej Ignacij.
 Ime Marijino, 12. sept.
 Ingeniun (in Albuin), šk., 5. febr.
 Inocencij, papež, 22. jun.
 Inocencij, papež, 28. jul.
 Irena (Miroslava), dev., 21. febr.
 Irena, dev., muč., 5. apr.
 Irena (s tov.), muč., 18. sept.
 Irenej, škof, 5. maja.
 Irenej, spozn., 28. jun.
 Irenej, škof, muč., 4. jul.
 Irenej, škof, muč., 15. dec.
 Irmina, dev., 24. dec.
 Ivan glej Janez.
 Ivana (Jana, Joana) Val., vd., 4. febr.
 Ivana (Orleanska), dev., 30. maja.
 Ivana Frančiška Santalska, 21. avg.
 Ivo, spozn., 19. maja.
 Izabela, kraljica, 4. jan.
 Izabela, dev., 31. avg.
 Izaija, prerok, 6. jul.
 Izak, menih, 11. apr.
 Izidor, škof, muč., 2. jan.
 Izidor, škof, cerk. uč., 4. apr.
 Izidor, kmet, spozn., 15. maja.

J.

Jakob (Radoslav) ml., ap., 1. maja.
 Jakob st., apostol, 25. jul.
 Jakob, pušč., 6. avg.
 Jakob iz Marke, spozn., 28. nov.
 Jana glej Ivana.
 Janez Zlatousti, šk., c. uč., 27. jan.
 Janez Miloščinar, škof, 30. jan.
 Janez Matajski, spozn., 8. febr.
 Janez Jožef od Kr., opat, 5. marca.
 Janez od Boga, spozn., 8. marca.
 Janez Sarkander, bl., 17. marca.
 Janez Damaščan, c. uč., 27. marca.
 Janez Kapistran, sp., 28. marca.
 Janez Klimak, opat, 30. marca.
 Janez Ev. pred Lat. vrati, 6. maja.
 Janez Krstn. de la Salle, 15. maja.
 Janez Nepomučan, sp., 16. maja.
 Janez de Rossi, spozn., 23. maja.
 Janez, papež, muč., 27. maja.
 Janez Fakund, spozn., 12. jun.
 Janez Franc, spozn., 16. jun.
 Janez Krstnik, rojstvo, 24. jun.;
 objavljenje, 29. avg.
 Janez (in Pavel), muč., 26. jun.
 Janez Gualbert, opat, 12. jul.
 Janez Kolumbin, bl., 31. jul.
 Janez Vianney, 9. avg.
 Janez Berhmans, spozn., 13. avg.
 Janez Eudes, spozn., 19. avg.
 Janez Kancijan, spozn., 20. okt.
 Janez Gabriel Perb., muč., 7. nov.
 Janez od Križa, spozn., 24. nov.
 Janez Evangelist, 27. dec.
 Januarij, škof, muč., 19. sept.
 Jedert Brab., dev., 17. marca.
 Jedert, dev., 15. nov.
 Jelena glej Helena.
 Jelislava glej Elizabeta.
 Jelka glej Helena.
 Jernej, apostol, 24. avg.
 Jernej, škof, bl., 19. okt.
 Joahim, oče Marije, 16. avg.
 Jolanda, bl., 16. junija.
 Jona, prerok, 21. sept.
 Jordan, spozn., 15. febr.
 Jošt, opat, 16. jun.
 Jovita (in Favstin), muč., 15. febr.
 Jozafat Kunčević, šk., m., 14. nov.
 Jožef, ženin M. D., 19. marca.
 Jožef Oriol, 23. marca.
 Jožef Kal., spozn., 27. avg.
 Jožef Kupertin, spozn., 18. sept.
 Juda (in Simon), apost., 28. okt.
 Judita, muč., 6. maja.
 Jukund, škof, 14. nov.
 Jukunda, dev., muč., 27. jul.
 Julij, spozn., 31. jan.
 Julij, papež, 12. aprila.
 Julij, senator, muč., 19. avg.
 Julij, muč., 1. jul.
 Julij, muč., 20. dec.
 Julija, dev., 22. maja.
 Julija, dev., muč., 10. dec.
 Julijan (in Basilisa), muč., 9. jan.
 Julijan, škof, 28. jan. (in 8. febr.).
 Julijan, muč., 19. febr.
 Julijana, vdova, 7. febr.
 Julijana, dev., muč., 16. febr.

Julijana Falk., dev., 19. jun.
 Julijana, dev., muč., 17. avg.
 Jurij, muč., 24. apr.
 Just, škof, 28. maja.
 Just, muč., 14. julija.
 Just, muč., 18. okt.
 Just, muč., 2. novembra.
 Justin, muč., 14. apr.
 Justina, dev., muč., 26. sept.

K.

Kajetan, spozn., 7. avg.
 Kalist, papež, muč., 14. okt.
 Kamil Lelijski, spozn., 18. jul.
 Kamil (in tov.), muč., 25. sept.
 Kancijan glej Kocijan.
 Kandid, muč., 3. okt.
 Kanut, kralj, muč., 19. jan.
 Karel (Dragotin) Bor., šk., 4. nov.
 Karmelska Mati božja, 16. jul.
 Kasijan (in Hipolit), muč., 13. avg.
 Kastor, muč., 28. marca.
 Katarina Ricci, dev., 13. febr.
 Katarina Gen., 22. marca.
 Katarina Švedska, 22. marca.
 Katarina Si mska, dev., 30. apr.
 Katarina, dev., muč., 25. nov.
 Kazimir, spozn., 4. marca.
 Kilijan, škof, 8. jul.
 Klara, devica, 12. avg.
 Klavdij, muč., 30. okt.
 Klavdij (in Simforijan), m., 8. nov.
 Klemen M. Dvořak, sp., 15. marca.
 Klemen, papež, muč., 23. nov.
 Klet (in Marcelin), šk., m., 26. apr.
 Klotilda, kraljica, 3. jun.
 Klotilda, dev., muč., 23. okt.
 Kocijan (in tov.), muč., 31. maja.
 Koloman, muč., 13. okt.
 Konrad Plac., pušč., 19. febr.
 Konrad, škof, 26. nov.
 Konstancija, dev., muč., 19. sept.
 Konstantin, muč., 29. jan.
 Kordula, dev., muč., 22. okt.
 Kornelij (in Ciprijan), m., 16. sept.
 Korona, muč., 14. maja.
 Kozma (in Damijan), m., 27. sept.
 Krispin, škof, 19. nov.
 Krispin, muč., 5. dec.
 Kristijan, muč., 17. febr.
 Kristina, dev., muč., 24. jul.
 Kristina, dekla, 15. dec.
 Krištof Milanski, 11. marca.
 Krištof, muč., 25. jul.
 Krištof, 31. oktobra.
 Krizant (in Darija), muč., 25. okt.
 Ksist glej Sikst.
 Kunigunda, cesarica, 3. marca.
 Kutbert, škof, 20. marca.
 Kvirin, muč., 30. marca.

L.

Ladislav, kralj, 27. jun.
 Lambert, škof, muč., 17. sept.
 Larg (Cirijak in Sm.), m., 8. avg.
 Lavra, nuna, 17. jun.
 Lavrencij (Lovro), muč., 10. avg.
 Lavrencij Just, škof, 5. sept.
 Lavretanska Mati božja, 10. dec.

Lazar, škof, 17. decembra.
Lea, 22. marca.
Lenart glej Leonard.
Leon I., papež, cerkv. uč., 11. apr.
Leon IX., papež, 19. apr.
Leon, škof, 22. apr.
Leon II., papež, 28. jun.
Leon, papež, 3. julija.
Leonard (Lenart), opat, 6. nov.
Leonard Portom., spozn., 17. nov.
Leopold Gaj., 2. apr.
Leopold, vojvoda, spozn., 15. nov.
Lidija, vdova, 3. avg.
Lin, papež, muč., 23. avg.
Ljubica glej Amalija.
Ljubo glej Agapit.
Ljudmila, vdova, 16. sept.
Lovro glej Lavrencij.
Lucij, papež, muč., 4. marca.
Lucija, dev., muč., 13. dec.
Lucijan, muč., 7. jan.
Ludger, 26. marca.
Ludovik Tol., škof, 19. avg.
Ludovik, kralj, 25. avg.
Ludovik Bert., spozn., 10. okt.
Ludovika Marillac, bl., 15. marca.
Luka, evangelist, 18. okt.

M.

Magdalena (Majda) P., d., 29. maja.
Magdalena, spokornica, 22. jul.
Makarij (Blaženko) A., op., 2. jan.
Makarij, škof, 10. marca.
Makarij (in Evgenij), muč., 20. dec.
Maksencij, muč., 12. dec.
Maksim, škof, muč., 29. maja.
Maksima, muč., 26. marca.
Maksimijan, škof, 21. febr.
Maksimijan, škof, muč., 3. okt.
Maksimilijan, škof, muč., 12. okt.
Mamert, škof, 11. maja.
Marcel, papež, muč., 16. jan.
Marcela, vdova, 31. jan.
Marcelijan (in Marko), m., 18. jun.
Marcelin (in Klet), šk., m., 26. apr.
Marij (in tov.), muč., 19. jan.
Marije bl. Device godovi:
Zaroka z Jožefom, 23. jan.
Očiščevanje (Svečnica), 2. febr.
Lurška M. B., 11. febr.
Oznanjenje M. D., 25. marca.
M. B. dobrega sveta, 26. aprila.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Obiskovanje Marijino, 2. jul.
Karmelska M. B., 16. jul.
Marija Snežnica, 5. avg.
Vnebovzelje M. B., 15. avg.
Srce Marijino, 23. avg.
Rojstvo Marije Device, 8. sept.
Ime Marija, 12. sept.
Marija 7 žal., petek po tihi ned.,
15. sept. in 3. ned. v sept.
Rešiteljica ujetnikov, 24. sept.
Rožnenska Kraljica, prvo nedeljo
v oktobru in 7. okt.
Materinstvo, 11. okt.
Darovanje Marijino, 21. nov.
Brezmadežno spočetje, 8. dec.
Lavretanska M. B., 10. dec.

Marija Kleofova, 9. apr.
Marija Magd. (Majda), 22. jul.
Marija Magd. Pazzi, d., 29. maja.
Marijan, muč., 17. jan.
Marijan, spozn., 19. avg.
Marijana glej Ana.
Marin, muč., 26. dec.
Marjeta (Marg., Meta), d., 28. jan.
Marjeta Kort spok., 22. febr.
Marjeta, kraljica, 10. jun.
Marjeta, dev., muč., 20. jul.
Marija Alakok, dev., 17. okt.
Marko, evangelist, 25. apr.
Marko (in Marcelijan), m., 18. jun.
Marko (in tov.), muč., 7. sept.
Marta (in tov.), muč., 19. jan.
Marta, dev., 29. jul.
Martin (Davorin), škof, 11. nov.
Martin, papež, muč., 12. nov.
Martina, dev., muč., 30. jan.
Matej, apostol, 21. sept.
Matija (Bogdan), apostol, 24. febr.
Matilda, devica, 26. febr.
Matilda, kraljica, 14. marca.
Maver, opat, 15. jan.
Mavricij (in tov.), muč., 22. sept.
Medard, škof, 8. jun.
Mehtilda, devica, 10. apr.
Melanij, škof, 6. jan.
Melhijad, papež, muč., 10. dec.
Melhior, kralj, 6. jan.
Metod (in Ciril), slov. ap., 5. jul.
Mihael, nadangel, 29. sept.; njegova
prikazen, 8. maja.
Miklavž glej Nikolaj.
Milan glej Emilijan.
Milena glej Emilijana.
Milica glej Emilija.
Milka glej Ljudmila.
Mirko glej Friderik.
Miro, škof, 8. avg.
Miroslav glej Friderik.
Miroslava glej Irena.
Modest, škof krški, 31. marca.
Mohor (in Fortunat), muč., 12. jul.
Monika, vdova, 4. maja.

N.

Nabor (in Feliks), muč., 12. jul.
Nada, 24. sept.
Narcis, škof, 29. okt.
Natalija (Božena), muč., 27. jul.
Natalija, spozn., 1. dec.
Nazarij, muč., 12. jun.
Nerej (in Ahilej), muč., 12. maja.
Neža (Janja), dev., muč., 21. jan.
Neža Praška, 2. marca.
Neža (Montep.), dev., 20. apr.
Nicefor, patriarh, 13. marca.
Nikolaj (in tov.), muč., 9. jul.
Nikolaj Tol., spozn., 10. sept.
Nikolaj (Miklavž), škof, 6. dec.
Nikomed, muč., 15. sept.
Norbert, škof, 6. jun.
Notburga, dev., 13. sept.

O.

Obglavljenje Jan. Krstn., 29. avg.
Obiskanje Marijino, 2. jul.

Očiščevanje Marijino, 2. febr.
Odilo, opat, 1. jan.
Odon, opat, 18. nov.
Odorik (Roger in Egidij), 28. jan.
Ognjeslav glej Ignacij.
Olga, 11. julija.
Onezim, muč., 16. febr.
Orest, muč., 9. nov.
Oskar, škof, 3. febr.
Otilija, dev., 13. dec.
Otmar, opat, 16. nov.
Oznanjenje Marijino, 25. marca.
Ožbolt, kralj, muč., 5. avg.

P.

Pankracij, muč., 12. maja.
Pantaleon, muč., 27. jul.
Pashal, spozn., 17. maja.
Pastor, spozn., 26. jul.
Patricij (Patrik), škof, 17. marca.
Pavel, prvi puščavnik, 10. jan.
Pavel od Križa, spozn., 28. apr.
Pavel, škof, 7. jun.
Pavel (in Janez), muč., 26. jun.
Pavet (in Peter), apost., 29. jun.;
njegovo spreobrnenje, 25. jan.
Pavla, vdova, 26. jan.
Pavla, dev., muč., 3. jun.
Pavlin, oglejski škof, 11. jan.
Pavlin Nol., škof, 22. jun.
Pavlina, 14. marca.
Pavlina, muč., 6. jun.
Pavlina, dev., 2. dec.
Pavlina, muč., 31. dec.
Pelagija, muč., 23. marca.
Pelagija, spozn., 17. dec.
Peregrin, spozn., 27. apr.
Peregrin, spozn., 28. jul.
Perpetua (in Felicita), m., 6. marca.
Peter, škof, 9. jan.
Peter Nol., spozn., 31. jan.
Peter Dam., škof, c. uč., 23. febr.
Peter Kanizij, 27. apr.
Peter, muč., 29. apr.
Peter Regalat, spozn., 13. maja.
Peter Celestin, papež, 19. maja.
Peter (in tov.), muč., 2. jun.
Peter (in Pavel), apost., 29. jun.
Peter Klaver, spozn., 9. sept.
Peter Alkantara, spozn., 19. okt.
Peter Zlatoslov, cerkv. uč., 4. dec.
Peter Fourier, škof, 9. dec.
Petra stol (v Rimu), 18. jan.
Petra stol (in Antiohiji), 22. febr.
Petra vezi, 1. avg.
Petronij, škof, 6. sept.
Petronila, dev., 31. maja.
Pij V., papež, 5. maja.
Pij I., papež, 11. jul.
Placid (in tov.), muč., 5. okt.
Placida, dev., 11. okt.
Platon, menih, 4. aprila.
Polikarp, škof, muč., 26. jan.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Poncijan, papež, muč., 19. nov.
Prakseda, dev., 21. jul.
Primož (in Felicijan), muč., 9. jun.
Priska, dev., muč., 18. jan.
Prokopij, spozn., 27. febr.

Prot (in Hiacint), muč., 11. sept.
Protazij (in Gervazij), m., 19. jun.
Pudencijana, dev., 19. maja.
Pulherija, kraljica, 7. julija.

R.

Radegunda, kraljica, 13. avg.
Radgand glej Radegunda.
Radovan glej Hilarij.
Rafael, nadangel, 24. okt.
Rajmund Penjaforški, 23. jan.
Rajmund, spozn., 31. avg.
Rane sv. Frančiška, 17. sept.
Regina, dev., muč., 7. sept.
Remigij, škof, 1. okt.
Rihard, kralj, 7. febr.
Rihard, škof, 3. apr.
Robert, opat, 29. apr.
Robert, opat, 7. jun.
Roderik, muč., 13. marca.
Roger (Egidij in Odorik), 28. jan.
Rojstvo Marijino, 8. sept.
Rok, spozn., 16. avg.
Roman, opat, 28. febr.
Roman, muč., 9. avg.
Romana, dev., 23. febr.
Romuald, opat, 7. febr.
Roza Limanska, dev., 30. avg.
Rozalija, dev., 4. sept.
Rozina, vdova, 13. marca.
Roženv. Kr., 7. in 1. ned. v okt.
Rudolf, muč., 17. apr.
Rudolf, škof, 26. jun.
Rudolf (in tov.), muč., 27. jul.
Rupert, škof, 27. marca.

S.

Saba (Sava), muč., 12. apr.
Saba, opat, 5. dec.
Sabina, muč., 29. avg.
Sadot, škof, (in tov.), m., 20. febr.
Saloma Mar., 22. okt.
Salvator, spozn., 18. marca.
Saša glej Aleksander.
Saturnin, muč., 29. nov.
Savin, muč., 11. jul.
Sebastijan (in Fabijan), m., 20. jan.
Sekunda, dev., muč., 10. jul.
Senen (in Abdon), muč., 30. jul.
Serafin, spozn., 12. okt.
Serápion, škof, 21. marca.
Sergij, muč., 7. okt.
Servacij, škof, 13. maja.
Severin, opat, 8. jan.
Severin, škof, 23. okt.
Severin, škof, 21. dec.
Sholastika, dev., 10. febr.
Sibila, dev., 17. avg.
Sidonij (Zdenko), škof, 23. avg.
Sigmund (Žiga), 11. maja.
Sikst, papež, 28. marca.
Sikst I., papež, 6. apr.
Sikst II., papež, 6. avg.
Silverij, papež, 20. jun.
Silvester, opat, 26. nov.
Silvester, papež, 31. dec.
Simeon, škof, muč., 18. febr.
Simeon, muč., 24. marca.
Simeon, škof, 21. apr.

Simeon, starček, 8. okt.
Simforijan (in Klavdij), m., 8. nov.
Simforoza, muč., 18. jul.
Simon (in Juda), apost., 28. okt.
Simon-otrok, muč., 24. marca.
Simplicij, papež, 2. marca.
Slavka (Slavko) glej Alojzij.
Smaragd (Cir. in Larg.), m., 8. avg.
Snežnica Marija, 5. avg.
Sofronij, škof, 11. marca.
Sonja glej Zofija.
Soter (in Gaj), pap., m., 22. apr.
Sotéra, dev., muč., 10. febr.
Spiridion (Dušan), opat, 14. dec.
Společje brezmadežno, 8. dec.
Spomin sv. Pavla, 30. jun.
Srečko glej Feliks.
Stanislav (Stanko, Stana), 7. maja.
Stanislav Kostka, spozn., 13. nov.
Suzana, d., (in Tiburcij), m., 11. avg.

Š.

Štefan, opat, 17. apr.
Štefan, papež, muč., 2. avg.
Štefan, kralj ogrski, 2. sept.
Štefan, prvi mučenec, 26. dec.
najdenje njegovo, 3. avg.

T.

Tacijan (in Hilarij), m., 15. marca.
Tarbula, dev., muč., 22. apr.
Tarcizij, muč., 15. avg.
Tarzila, dev., 24. dec.
Tekla, dev., muč., 23. sept.
Telesfor, papež, muč., 5. jan.
Teobald, pušč., 1. jul.
Teodor (Božidar), spozn., 7. jan.
Teodor, muč., 15. apr.
Teodor, muč., 9. nov.
Teodora, muč., 13. marca.
Teodozija, dev., 2. apr.
Teofil (Bogoljub), muč., 8. jan.
Teotim (in tov.), muč., 18. dec.
Terezika od Deteta Jez., 3. okt.
Terezija, dev., 15. okt.
Tiburcij (in tov.), muč., 14. apr.
Tiburcij (in Suzana), muč., 11. avg.
Ticijan, škof, 3. marca.
Tilen glej Egidij.
Timotej, škof, 24. jan.
Timotej, muč., 22. avg.
Tit, škof, 4. jan.
Tomaž Akv., sp., c. uč., 7. marca.
Tomaž Tol., muč., 9. apr.
Tomaž Vilan., škof, 22. sept.
Tomaž, škof, 3. okt.
Tomaž, apostol, 21. dec.
Tomaž, škof, muč., 29. dec.
Trifon, muč., 10. nov.
Turibij, škof, 24. marca.

U.

Ubaldo, škof, 16. maja.
Udalrik glej Urh.
Urban I., papež, 25. maja.
Urban, škof, 7. dec.
Urban, papež, 19. dec.
Urh, škof, 4. julija.
Uršula (in tov.), dev., m., 21. okt.

V.

Valburga, dev., 25. febr.
Valentin (Zdravko), škof, 7. jan.
Valentin, muč., 14. febr.
Valentina, dev., 25. jul.
Valerija, muč., 5. jun.
Valerijan (in tov.), muč., 14. apr.
Valerijan, spozn., 12. sept.
Vekoslav glej Alojzij.
Venancij, škof, muč., 1. apr.
Venancij, muč., 18. maja.
Venčeslav, kralj, 28. sept.
Vendelin, spozn., 20. okt.
Venefrida, dev., muč., 3. nov.
Vera glej Fides.
Veronika, dev., 13. jan.
Veronika Jul., dev., 9. jul.
Veselko glej Gavdencij.
Vid, muč., 15. jun.
Vigilij, škof, muč., 26. jan.
Vika glej Hedviga.
Viktor (Zmagoslav), spoznavalec,
26. februarja.

Viktor, muč., 10. marca.
Viktor, muč., 20. apr.
Viktor, papež, muč., 28. jul.
Viktor, škof, 23. avg.
Viktorija, dev., muč., 11. febr.
Viktorija, muč., 17. nov.
Viktorija, dev., 23. dec.
Viktorin, muč., 25. febr.
Viktorin, škof, muč., 3. nov.
Vilibald, škof, 7. jul.
Vilibord, škof, 7. nov.
Viljem, pušč., 10. febr.
Viljem, opat, 6. apr.
Viljem, škof, 8. jun.
Viljem, opat, 25. jun.
Vincencij (Vinko), muč., 22. jan.
Vincencij Fer., spozn., 5. apr.
Vincencij Pavl., spozn., 19. jul.
Virgilij, muč., 13. sept.
Virgilij, škof, 27. nov.
Vital, muč., 28. apr.
Vital, muč., 4. nov.
Vivina, dev., 17. dec.
Vladimir, kralj, 15. jul.
Vnebovzetje Marijino, 15. avg.
Vojslava, dev., 27. maja.
Vojteh (Adalbert), škof, 23. apr.
Volbenk (Volfgang), škof, 31. okt.

Z.

Zaroka Marijina, 23. jan.
Zdenko glej Sidonij, Filip.
Zdravko glej Valentin.
Zlata glej Avrea.
Zmagoslav glej Viktor.
Zofija 15. maja.
Zofija (in tov.), muč., 18. sept.
Zofija, vdova, 30. sept.
Zofronij glej Sofronij.

Ž.

Žalostna Mati božja, petek po tihi
ned., 15. sept. in 3. ned. v sept.
Željko glej Deziderij.
Žiga glej Sigmund.

Pisma						Navadne in po- zetne nakaznice			Za vplačilo s če- kovno po ožnico			Tiskovine						Poslovni papirji						Vzorec			
do tuz.		do inoz.		do franko*		do		din		p		do tuz.		do inoz. ²		tuz.		inoz.		tuz.		inoz.					
g	din	p	g	din	p	din	din	p	din	din	p	g	din	p	din	p	din	p	din	p	din	p	din	p			
v kraj. prom. ¹			2)	4	—	50	2	—	500	—	50	50	—	25	—	50	1	—	3	—	—	50	1	—			
20	1	—	40	6	—	100	3	—	2.000	1	—	100	—	50	1	—	1	—	3	—	—	50	1	—			
drugam			60	8	50	300	4	—	5.000	1	50	150	—	75	1	50	1	—	3	—	—	75	1	50			
20	1	50	80	10	—	500	5	—	10.000	2	—	200	1	—	2	—	1	—	3	—	1	—	2	—			
50	2	—	100	12	50	1000	6	—	50.000	3	—	250	1	25	2	50	1	25	3	—	1	25	2	50			
250	3	50	itd.			2000	8	—	100.000	4	—	300	1	50	3	—	1	50	3	—	1	50	3	—			
500	5	—				3000	9	—	nad to	5	—	350	1	75	3	50	1	75	3	50	1	75	3	50			
1000	10	—				4000	10	—	Za izplačila			400	2	—	4	—	2	—	4	—	2	—	2	—	4		
V ČSR., Ita- lijo, Grčijo, Romuni e in Turčijo			20	3	—	5000	12	—	50	—	50	450	2	25	4	50	2	25	4	50	2	25	4	50			
			40	4	50				1000	1	—	500	2	50	5	—	2	50	5	—	2	50	5	—			
			60	6	—				5000	2	—	zka	10	—	20	—	10	—	20	—	—	—	—	—			
			itd. do 2 kg						*Za inozemstvo tačas ukinjeno																		

Dopisnice v Italijo, Grčijo, Romu- nijo, Turčijo Prilagoditna v krajevnem prometu Povratnice za prip. pošiljke Ekspresnina za pis. pošiljke Reklamacije List za odg. (Coupon rép.) Izplačilno potrdilo Taksa za ocarinj. pis. pošiljk Taksa za ocarinjenje paketov	tuz.	inoz.	Paketna tarifa ³ za tuz. (z obvestnino 1 din več)										Vredn. pisma		
	—	75	2	do	pas	brez	do	do	do	do	Za	do	tuz.*		
	—	—	1	teže,	kg	100	500	1000	5000	dostavo	na dom ⁴	do	do	p	
	—	1	50	1	po vsej Ju- goslaviji	4	5	6	9	14	2	100	1		
	3	4		5	9	10	11	14	19	več	več	500	2		
	2	4										1000	5		
	3	3										3000	10		
	3	6										5000	10		
	3	6										6000	11		
	3	6										7000	12		
	3	—										itd. za vsakih			
	3	—										1000	1		
												prilagodit.	3		
												obvestn.	— 50		
												dostav. ⁴	1		
												*Za inoz. ukinjeno			

Za ločenke se računa dvojna težna pristojbina. Za ekspresne pakete je pristojbina z obvestnino za din 5-50 višja. Pri povzetnih paketih se prišteje še franko za povzetni znesek.

Kolkovanje listin.

Računi (trgovski in obrtni): do 50 din brez kolka, nad 50 do 100 din 1 din, nad 100 do 500 din 2 din, nad 500 do 1000 din 3 din, nad 1000 din 5 din.

Oporoke 10 din.

Lepaki 50 par in banovinska taksa 25 par.

Izpričevalo 20 din.

Mojstrsko izpričevalo 60 din.

Pomočniško izpričevalo 5 din.

Izpričevalo osnovnih šol 5 din.

Izpričevalo srednjih šol: za nižje razrede 10 din, za višje razrede 20 din.

Maturitetno izpričevalo: za malo maturo 100 din, za veliko maturo 250 din.

Listine o jamstvu in kavcijah 0-1% vpisan. zneska.

Zadolžnice in pobotnice 0-5% vpisanega zneska.

Odstopnice (cesije) 1% vpisanega zneska.

Za dovolitev veselic, koncertov itd. 5 din.

Pogodbe: Kupne in prodajne za premičnine 1%, za nepremičnine 4% in 2% banovinske takse, pri dražbah še 3% izvršilne takse. Zakupne (razen stanovanj in lokalov) 1%.

Vloge in prošnje na oblastva 5 din; za prilogo (ako ni na njej že višje takse) 2 din; za rešitev 20 din, če vsebuje pritožbeno klavzulo. — Za dovolitev veselic, koncertov itd. 5 din.

Pritožbe zoper odločbe administrativnega oblastva na višje oblastvo 20 din; pritožbe na upravno sodišče najmanj 100 din; na državni svet najmanj 200 din, sicer po skupni vrednosti zadeve 1%.

Lastnik zgradbe, ki ne sklene zakupne pogodbe v 15 dneh po vselitvi v stanovanje ali lokal na predpisanem taksem obrazcu ali ne izda predpisanega potrdila o plačani najemini, zapade kazni v petkratnem znesku odpadajoče takse.

Knjige za leto 1937.

Redno izdanje:

1. **Koledar za leto 1938.**
2. **Večernice: Izgnani menihi.**
Povest iz druge polovice 18. stoletja, Spisal Ivan Zorec.
3. **Družinski molitvenik.**
4. **Bajtarji.**
Sodobna socialna povest. Oris letošnje delavske stavke.
5. **Preko morij v domovino.**
Potopis. Spisal Jakob Grčar.
6. **Življenje svetnikov.**
Dvanajsti snopič. Uredil dr. Franc Jaklič.

Redno izdanje:

1. **Koledar za leto 1938.** Drugo leto bo Koledar prinesel tudi več krajših povesti in bo poskrbel tudi za zabavo. Zopej bo imel tudi mnogo slik. Ker pa nam rajniki vzamejo precej prostora in moramo zaradi tega marsikaj za vse važnega odložiti, bomo odslej priobčili slike in življenjepise le tistih, za katere bodo domači tudi prispevali za stroške. Vsakdo, ki hoče svojca dati v Koledar, naj pošlje na Družbo v Celje kratek življenjepis in res dobro fotografijo. Odtam bo dobil nadaljnja navodila glede prispevka za stroške. Če nimate dobrih slik svojih pokojnih, ne pošiljajte, ker sicer ni mogoče lepo narediti. Poudarjamo znova, da priobčimo le tiste, ki umrjejo od avgusta 1936 do avgusta 1937, starejših ne. — Pri zapiskih v prvem delu Koledarja se bomo ravnali po želji naših udov. Nekateri imajo rajši črte, drugi le prazen prostor. Odložili se bomo za to, kar je večini bolj prikladno. Kdor želi Koledar vezan, naj doplača 8 din.

2. **Ivan Zorec: Izgnani menihi.** Povest iz druge polovice 18. stoletja. Belih menihov četrta knjiga. Stiški samostan ob razpustu. Slovenskih Večernic 90. zvezek. — Zorčevi Beli menihi spadajo med najboljše sodobne ljudske povesti. Stična, ki je bila svoj čas prava mati našemu dolenskem ljudstvu, je dobila v teh Zorčevih povestih za svoj jubilej dostojen spomenik v slovenski lepi knjigi. Sočni jezik pa, kakor ga Zorec piše, je za preprostega in izobraženega človeka čudovit užitek. S to knjigo se menihi končajo. Doba, ki jo ta zvezek popisuje, je zelo podobna naši: nemirna je, strah pred bodočnostjo visi nad vsemi, v ljudstvo prihaja nov duh, vse hoče neomejene, nejasne svobode. V samostanu vlada zadnji, dobri opat Taufferer iz Višnje gore, med njegove menihe pa se zaleze strupeni duh prosvetljene dobe. Graščaki se novih cesarskih reform, ki so kmetu v prid, branijo. Slednjic cesar stiški samostan razpusti proti volji ljudstva, zlasti proti volji zastavnega in modrega Trlepa. Kmetje so upali, da dobe stiško zemljo, pa ta postane državná — izpod blaže opatove palice pridejo pod trdo žezlo avstrijske oblasti. Zadnji samostanec se razjoka pred žalostno stiško Materjo božjo... Ta povest bo izmed vseh

Knjige za doplačilo:

1. **Bolgarske novele.**
Izbral in prevedel Tone Potokar.
2. **Poljske novele.**
Izbral in prevedel France Vodnik.
3. **Ptički brez gnezda.**
Povest. Druga izdaja. Spisal Fran Milčinski. Ilustriral Hinko Smrekar.
4. **Čudovita pravljica o Vidu in labodu Belem ptiču.**
Spisal Bogomir Magajna. Ilustriral Maksim Sedej.
5. **Krompir.**
Gospodarska knjiga. Spisal ing. Rado Šturm.

štirih pač najboljša in nam najbolj pri srcu zaradi tolike podobnosti z našo dobo. Kdor želi vezane, naj doplača 8 din.

3. **Družinski molitvenik.** Od vseh strani dobivamo želje in prošnje, naj bi dali zopet primeren molitvenik za vse ude. Molitvenikov imamo sicer mnogo, tudi zelo dobre, toda vsi ne morejo do njih. Staršem je kaj čisto zelo težko, vsakemu otroku kupiti novega, svojega in povrh res dobrega. Tako ohranijo mnogi vse življenje molitvenik, ki so ga dobili še v ljudski šoli, torej otroškega. Če ga! Zato je molitvenik kot reden knjižni dar naše Družbe res zelo potreben. V njem boste našli poleg navadnih molitev, maše in navadnih pesmi nauke in molitve za versko življenje družine, vodila o krstu, birmi, prvem obhajilu, zadnji uri, za rajne itd., tako da boste vedno vedeli, kaj treba storiti ali pripraviti. Takega molitvenika zelo pogrešamo in taka knjižica naj bi postala nekaj »hišni kaplan« vsake družine. Molitvenik pišejo izkušeni dušni pastirji. Priporočamo, da naročite molitvenik vezan, ker le tak ohrani svoj pomen. Za udnino ni mogoče dati vezane knjige, za vezavo doplačajte 5 din.

4. **Bajtarji.** Ta jedka in v živo segajoča proletarska povest se godi v naših dneh v okolici Kranja ter obravnava tudi letošnjo delavsko stavko. Mali kmet postaja danes tovarniški delavec ter tako množi delavski proletariati, enako bajtar, ki je povrh še v sporu z gruntarjem. Pa pride »kriza«, pridejo komunistični agitatorji, denunciacije, potem pride zapor, služba gre... Končno je propadajoča domača bajta z dobro materjo topla zavetišče za vse take ljudi. Vsa ta boleča vprašanja popisuje ta napeta povest. Piše jo znan in Mohorjanom priljubljen pisatelj, čigar imena pa vam vnaprej nomenoma ne izdamo... Za vezavo se doplača 6 din.

5. **Jakob Grčar: Preko morij v domovino.** Ne le povesti, tudi potopisov si želi ljudstvo. Tudi tega bomo dali, saj imamo potopisov res tako malo! V tej knjigi bo v besedi in sliki popisana daljna pot slovenskih prostovoljcev iz Vladivostoka v osvobojeno domovino. Po prestanih revolucijah in homatijah, preživetih na belih poljanah razpite Sibirije, se vračajo zadnji drobci naše krvi preko Daljnega vzhoda po morju mimo Kitajske, obeh

Indij in skozi Sueški prekop v starodavni Dubrovnik. Na poti se pomudimo v najbolj vzhodnem slovanskem mestu Vladivostoku, v milijonskem Hongkongu na Kitajskem, sredi razkošnega tropskega rastlinstva v Singapuru, na rajskem otoku Cejlonu, v skalnatem Adenu pri vhodu v Rdeče morje ter v na novo nastalih mestih ob Suez. Knjigo bodo krasile tudi slike. Za vezavo se doplača 6 din.

6. **Življenje svetnikov.** V letošnjem snopiču imate celotne življenjepise, ne pa več pretrganih. Tudi vidite, da skušamo hiteti, da bi bila knjiga čimprej končana. Še približno pet snopičev in krasno delo bo pri koncu. Prihodnji snopič bo nadaljeval s svetniki meseca avgusta, ko praznujemo toliko velikih in zlasti mnogo novih svetnikov, ki bodo seveda tudi vsi opisani. Snopiče dobro spravljajte, da se vam dragocena knjiga ne pogubi. Ta knjiga mora ostati v družini za rodove!

Knjige za doplačilo:

1. **Bolgarske novele.** Izbral in prevedel **Tone Potokar**. — S to knjigo stopa v slovensko prevodno književnost nov, nam skoraj docela neznan narod, Bolgari, ki smo jih do sedaj, posebej še zadnja leta, prepočesto imeli na jeziku, sicer se pa nismo bogve kako zanimali zanje. Zato je čisto razumljivo, da vse do letošnjega leta slovenska povojna književnost ne more zaznamovati ene edine knjige, ki bi iz bolgarske književnosti presajena izšla pri nas. Vse preveč smo bili obrnjeni na sever in zahod. Knjiga Bolgarske novele bo nudila prerez bolgarske kratke proze vse od Ivana Vazova do naših dni. V njej bodo zastopana vsa pomembnejša književna imena, ki jih bo okrog petnajst. Knjiga nas bo seznanjala z nam sicer sorodno slovansko, pa vendar v posameznostih in v načinu izražanja zelo različno bolgarsko dušo. Merilo pri izbiri del je bilo strogo umetniško in bo potemtakem knjiga tudi prvi vsestranski in stvarni prikaz bolgarske kratke proze v slovenskem jeziku sploh. Obširnejši uvod bo bralce seznanil s predstavniki bolgarske proze, ki je najmočnejša njihova književna zvrst. Prevajalec Tone Potokar nam je že znan posrednik med našo in južno kulturo. Broš. 24 din, vez. 36 din.

2. **Poljske novele.** Prevedel **Francè Vodnik**. — Poljsko književnost, ki zavzema med slovanskimi slovstvi prvo mesto za rusko, Slovenci še premalo poznamo. Res imamo prevedeno iz poljskega jezika že marsikako pomembno delo, n. pr. slovite Reymontove »Kmete«, vendarle pa ta mali izbor še ne zadošča za bližnje poznavanje tako svojstvene duševnosti, kakor je poljska. Da pomaga izpolniti to vrzel, se je Mohorjeva družba odločila, izdati za prihodnje leto zbirko poljskih novel, ki predstavljajo poleg pesništva morda najdovršenejšo vrsto poljskega književnega ustvarjanja. Izbor bo skušal podati le nekaj najlepših primerov poljske novelistike od starejših pisateljev, kakor sta n. pr. E. Orzeszkowa in st. Vl. Reymont, pa do predstavnikov novejših rodov — Andr. Struga, J. Kadena-Bandrowskega, F. Goetla, M. Dombrowske in drugih. Za izbiro sta bili odločilni predvsem umetniška vrednost in vsebinska tehtnost. Tako bo zbirka Poljskih novel ne le obogatila naše prevodno slovstvo z dragoceno knjigo ter poglobila slovensko-poljske stike, ampak nudila bralcem tudi sama po sebi lep estetski in duhovni užitek, saj vse

novele, ki so jih napisali mojstri poljskega pripovedništva, preveva globoko čustvo iskrenega človečanstva. Izbor je priredil književnik Francè Vodnik, ki je napisal tudi primeren uvod. — Broširana knjiga stane 21 din, vezana 30 din.

3. **Fran Milčinski: Ptiki brez gnezda.** Povest. Druga izdaja. Že davno je pošla ta čudovita zgodba o treh ljubljanskih nepridipravih. Pa je danes najbrž še bolj pomembna, bolj resnična in važnejša. Kdo ne bo z veseljem bral znova o Kocmurju in njegovem Stanku, ki ga je oče, bivši restant, skvaril, o narodno delavnih Jerajevih, ki za otroka nimajo časa in se jim ta zato odtuji in zgubi, o čevljarju Pircu, ki vzgaja s kneftro, dalje o ušvi Irmi, zmešanem Korenu s psom sultanom in prismojeno Nančo, dalje o cirkusu, gledališču, policajih, ravnateljih in kanonikih. Polno je humorja in žalostne resnice iz življenja najbolj zapuščenih otrok. Povest preveva ljubezen do otroka in toplo sočutje z vsakdanjo družinsko revščino — kdo se ne bi ob tej povesti zamislil, kako je danes vse prav tako, če ne huje. Knjigo naj bi naročale tudi knjižnice, ker to knjigo ljudje vedno bero in si jo izposojajo. Knjigo je ilustriral Hinko Smrekar, ki si je s pokojnim pisateljem ogledal kraje, kjer se povest godi: Emonske ceste v Ljubljani in Mestni log. Neukrotljiva domišljija, zgodovinska vernost kraju in tedanjim modi, živahnost in šaljivost — to so prednosti teh Smrekarjevih ilustracij. Broširana knjiga stane 39 din, vezana 51 din.

4. **Bogomir Magajna: Čudovita pravljica o Vidu in labodu Belem ptiču.** Vsako leto eno knjigo za otroke! Ta bo pripovedovala, kako kipar Vid ustvari sinčka Vida in laboda Belega ptiča, ki ju župan in mestni očetje kupijo in postavijo na otroško igrišče. Ponoči pa Vid in Beli ptič obiskujeta ljubljanski donebnik, delavce v Ljubljani, bolni punčki na grad neseta denarja, jabolki in oranž, otrokom v gluhonemnici prineseta veselja in sanj, Tinču, umrli siroti, natrosita rož, poslušata Valvazorja, Vodnika in Prešerna na trgih, se sprehajata v mesečini z angeli in končno gresta tudi na velesejem, kjer ju pesnik Peresnik spozna in napiše o njuju pravljico. Bujna domišljija, ljubezen do ubogih, nedolžna hudomušnost, napetost — to so velike prednosti nove Magajne knjige. Z njo stopa pisatelj na novo pot. Knjiga bo sodobna karitativna mladinska povest! Ilustriral jo bo priznani slikar M. Sedej. Broš. knjiga stane 12, vez. 18 din.

5. **Inž. Rado Šturm: Krompir.** Naše gospodarstvo bo prinosno, če bomo kmetovali z najboljšo kakovostjo sadežev. O tem pričujoči Koledar mnogo piše. Da pomagamo našemu kmetovalcu do gospodarskega dviga, izdamo prihodnje leto pouk o krompirju, ki je pač eden najbolj važnih pridelkov in hranil na kmetih, med meščanstvom in delavstvom. Tudi vsak vrt ga ima. Namen knjige je: opozoriti na važnost krompirja v domačem in narodnem gospodarstvu, na pravilno pridelovanje, odbiro, shranjevanje, na najvažnejše njegove zajedalce in škodljivce, in učiti, kako naj koristno vnovčujemo ta pridelek. S to knjigo nadaljujemo našo gospodarsko knjižnico, ki naj bi ne manjkala pri nobenem resnem in naprednem gospodarju. Knjiga je prirejena nalašč za naše domače razmere in bo imela tudi slike. Broširana knjiga stane 15 din, vezana 24 din.

Glasnik Družbe sv. Mohorja.

Tako se nam godi kakor tistemu oslu, ki je od premišljevanja med dvema kupoma sena shiral. Sprašujemo levo in desno po potrebah in željah, snujemo in izvršujemo svoj program, a vendar smo kljub vsemu naporu svojih poverjenikov in lastnemu letos spet nekaj padli. Že 85 letna zgodovina naše Družbe prča, da je bilo število Mohorjanov vedno odvisno od skrbne organizacije in še posebno od gospodarskega položaja. Ob podobni krizi pred šestdesetimi leti je n. pr. Družba doživela podoben padec. Tudi zdaj nam poverjeniki od raznih krajev poročajo, da je zapora lesne trgovine, neuspešno kmetovanje in nedonosna živinoreja kriva padca. Tudi karta, ki jo prinaša letošnji Koledar, dokazuje, da je gospodarska kriza največ kriva našega padca. Prav zato smo letos v Koledarju ravno zboljšanju našega gospodarstva posvetili največ pozornosti.

Nekateri navajajo tudi druge vzroke padca. Nekdo nam n. pr. piše: »Ljudje s knjigami niso zadovoljni, ker so pretanke in premajhne.« Tako tožijo zlasti tisti udje, ki se spominjajo še težkih in debelih knjig iz časa pred osemnajstim letom. Ne pomislijo pa, da je imela tedaj Mohorjeva družba do 80.000 udov in je zato lahko dajala še enkrat večji knjižni dar, kakor ga pa more dajati danes, ko ima nekaj nad 40.000 udov. Tudi ne mislijo na to, da je prevrat po vojski in beg iz Celovca Družbi požrl vso glavnico, ki se je prej lepo obrestovala in omogočala izdajanje krasnih in razkošno opremljenih knjig. Svojih hiš Družba pri begu iz Celovca ni mogla vzeti s seboj, tudi prodati jih ni bilo mogoče. Te hiše še danes zaradi zakona o zaščiti najemnikov, ki velja v Avstriji, nič ne nesejo. V Jugoslaviji je morala Družba, tedaj dejansko brez premoženja, kupiti novo hišo, graditi novo tiskarno in jo sodobno opremiti. Le čudno je, da je Družba po strahotnem pretresu po vojski sploh še vzdržala, ko je poleg vsega zgubila še vse ude na Goriškem in mnoge mnoge na Koroškem. A kljub vsemu smo še vedno največja družba po številu udov in kljub padcu dajemo še vedno tako obsežen knjižni dar, kakor smo ga dajali v letih pred krizo, ko je bilo udov do 60.000! Pet knjig dajemo za 20 din. Vsaka knjiga vas stane cele štiri dinarje. Vzemite samo letošnjo Elektriko! Kje dobite tako knjigo za 20 din? Tu pa dobite za ta denar še štiri druge knjige! Drugo leto pa, kakor vidite, vam bomo dali pa celó šest pisanih knjig!

Zopet drugi pravijo: »Knjige so preučene.« Za marsikoga najbrž res, toda med udi so tudi mnogi taki, ki bero vsak dan, ki imajo šole itd. Vsakemu moramo nekaj dati. Zato skušamo, prav po pravilih naše Družbe, skrbeti za lepo, prijetno in koristno berilo in tako zadostiti vsem umskim in srčnim potrebam vsega našega naroda. Ko je svoj čas Koledar prinašal največ povestice, so mnogi vsako leto zabavljali. Ko pa je po nasvetu vodilnih kulturnih delavcev postal vsesplošni svetovalec in vodnik v vseh vprašanih, spet drugi niso zado-

voljni. Letos smo skušali nekoliko združiti oboje. Predvsem pa smo hoteli dati strokovnjaška navodila za zboljšanje našega gospodarstva, torej za zacelitev naše največje rane. Z velikim trudom in dolgotrajnim prizadevanjem smo zbrali članke in svete, ki jih prebirajte in prebirajte, študirajte in o njih razpravljajte v družbi, zlasti v prosvetnih društvih, kjer ste često v zadregi za program. Električna ni preprosta reč, a knjiga o njej je bila za vse Slovence že nujno potrebna. Za otroke, ki še ne razumejo takega branja, je knjiga prelepa in zanimiva slikanica, ki jo bodo vedno radi prelistovali.

Gledé Koledarja nam pišejo spet drugi: »Zapisnik naj bo brez črt in večji.« Tej želji bi ustregli, če bi prej zanjo zvedeli. Naj bo kalendarij praktičen, čeprev ne tako lep!

Nekdo s severa piše: »Večernice zadnjih let kmečkemu ljudstvu radi jezika niso všeč.« Marsikaj gotovo ni bilo takoj razumljivo. Z drugo knjigo so se ljudje tudi bogate dolenjščine privadili. Književni kritiki pa imajo vprav te knjige za jezikovno prvovrstne. Pisateljem končno ne moremo predpisovati; kar zraste, posredujemo ljudem. In naše ljudstvo danes mnogo razume!

Težava je tudi v tem, da imamo dve knjigi, ki poleg Koledarja in Večernic stalno izhajata. To so Svetniki in Zgodovina. Drugo leto Zgodovine ne bo, ker pisatelj potrebuje časa za zbiranje gradiva in študij. Svetniki pa na občno željo izhajajo spet kot redna knjiga. Ko bosta te dve knjigi končani — krasna Zgodovina izide še v dveh snopičih — bo mogoče napovedati še bolj pisani knjižni program. Dokler pa izhaja to dvoje prepotrebnih del, pa knjig večjega obsega ni mogoče za vse izdajati. Pač pa bomo drugo leto dali še šest knjig, da bo knjižni dar nudil tembolj različno hrano.

Ta čas pa bomo važne sodobne knjige posebej zalagali. Kmalu izide v naši založbi slovenski prevod čudovite knjige Lisbethe Burger: *Štirideset let babica* — dolgoletne skušnje in doživljaji babice, ki ima zato pravico govoriti o svojih pogledih na življenje, zlasti na ljubezen, zakon in zakonsko srečo. Opozarjamo na to knjigo že zdaj.

Še letos pa izdamo popis ruske revolucije in bojev v Sibiriji: *Deviška zemlja v krvi*. Taka knjiga nam je do zdaj še manjkala. Napisal jo je vojni ujetnik in poznejši prostovoljec J. Grčar. Strahote boljše vizma, popisane od očitidel!

Izide tudi drugi zvezek Gosarjevega dela *Za nov družabni red*. Ta bo posegal v konkretna gospodarsko socialna vprašanja ter bo zato zlasti vsakemu izobražencu potrebna knjiga.

Imejmo za svojo versko in narodno dolžnost, da dvignemo število Mohorjanov. Naj nas vodi še vedno geslo, ki ga je zapisal že dr. Sket: »Mohorjevih udov število je verskega in slovenskega duha merilo. Pomni mo si to in delajmo tako!«

Slovenski kulturni dinar.

Letos so darovali Mohorjani za naše izseljence 6060 din. Knjig smo poslali v Argentinijo, Francijo, Nemčijo, Beograd, Skoplje itd. 1515. — Tudi letos ne pozabite na to. Ko pridete po knjige, darujte vsaj dinar!

Škof dr. Rožman misijonari po Ameriki in priporoča ameriškim rojakom novo, Baragovo semenišče v Ljubljani. — Na njegovi desni gre č. g. Ivan Oman, župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu.

Direndaj . . .

F. S. F.

Le povejmo, kakor je zares. Strgajmo si naličje z oči in pogumno poglejmo sodobni socialni »kino«, ki ga brezčutno vrti naš čas. »Le noter, le noter, gospoda!« vabi gospod »Čas« in mežika v brezbrizno množico, ki se sita kaj rada umika tej predstavi in tipa za praznimi izgovori. Čas pa le kriči in bobna in trobi, da bi odprli ušesa, ki nočejo slišati, in oči, ki nočejo videti. Odprimo jih mi in poglejmo in poslušajmo.

Za oder nam je pisarna župnijskega urada in Vincencijeve družbe v predmestju. Pričetek ob osmih dopoldne.

Mati: Otroci so šli brez kaplje zajtrka v šolo. Trije. Dva sta doma. Zaklenila sem jih. Pomagajte, da ne poginemo.

Pisar: In mož? Ali nič ne zasluži?

Mati (zajoka): Štirinajst dni je delal, sedaj mora spet čakati, da pride na vrsto.

(Mati vzame nakaznico za živila in gre.)

Bled otrok (vstopi in moli listek. Pisar bere): Ne morem z doma. Mali je bolan. Mož v bolnici, raka ima. Pomagajte!

(Bledi deček vzame nakaznico in hiti skozi vrata.)

Zaročenca: Poročila se bova.

Pisar: Imata potrebne listine?

Zaročenca: Nimava. Preskrbite jih vi in tako, da bo zastoj.

Pisar: Ali nimate nič službe, vi, ženin?

Ženin: Sem brezposeln.

Pisar: Kako boste živeli? Kako z družino, če jo Bog dá?

Ona: Bo že kako!

On: Poroko napravite zastoj in še prstana nama kupite. Res nimava nič.

Pisar: Čudne želje. Dobro, oskrbimo vse to. In potlej? Kdo vas bo redil?

On in ona: Vi!

Pisar: To se pravi: človeška družba sploh. Vse prijetno v zakonu je vaše, vse težko naše; kajne, tako mislite?

On: Delo nam preskrbite, bom pa drugače mislil.

Pisar: Prav. Čez teden se zglasita, da dobimo potrebne listine. Z Bogom!

Ključavničar: Gospod, imate kaj dela? Prav nič nimamo skuhati.

Pisar: V kletih so zelo zarjavele ključavnice. Preglejte in uredite!

Ključavničar: Bom, takoj. (Odide v kleti. Kmalu se vrne in pove:) To ključavnico, je posebno dobra, vzamem s seboj, da jo doma popravim. Jutri jo prinesem in še vse druge namažem in uredim. Dajte mi za danes dva kovača. (Dobi kovača in gre. — Nikoli več se ni vrnil. Odnese! je kovača in še najboljšo ključavnico.)

Mlada žena (zelo je blede. V naročju dojenčka): Plačajte mi za mleko vsaj en mesec. Sama nimam hrane, pogledjte me, kakšna sem. On je šel za delom, tri tedne je že. Iz Beograda mi je pisal samo to, da nima še nič dela in da hudo strada.

(Odide z nakaznico za mleko.)

Delavec: Pogledjte moje čevlje. Delo sem dobil, bos ne morem v gramoz in blato. Imam pa čisto trdne čevlje v zastavljalnici. Pogledjte listek!

Pisar (pogleda in namrgodi čelo): Prijatelj, ta listek ni vaš. Na ta listek sem že dal dvajset dinarjev pomoči.

Delavec: Ni res! To je moj listek, to so moji čevlji!

Pisar: Pogledjte to piko, ki sem jo na listek naredil jaz! Ali sleparite vi ali slepari kdo drugi, ne vem.

Delavec (pomolči): No, pa kljub temu mi dajte nekaj dinarčkov. Saj veste, če nočemo živi na vrbo ali v vodo, si moramo pomagati.

Pisar: Nate in nikar več ne sleparite!

Pismoša (položi na mizo pošto).

Pisar (pregleda in vzame pismo): Stavim, da je brez podpisa. (Odpre. Res je. Vsebina na dolgo razpredena, a kratko tale: Koprivarju dajete podporo. Pijanec je. Naj se vaši pobirači za reveže ne prikažejo več k nam. Župljani.)

Pisar (se nasmehne, vrže pismo v koš in mrmra): Kakor da bi jaz ne vedel, da je Koprivar pijanec, delomrznež. Ali naj zato pet ubogih črvčkov, ki jih ima njegova lačna žena, pomečemo v jarek! — Naprej!

Lepo oblečen mož (briše si oči): Žena mi je umrla. Štiri otroke imam. Vse sem dal za krsto. Prav nič nimamo jesti. Dajte nam vsaj za ta čas, da mater pokopljemo.

Pisar: Moje iskreno sožalje. Kje pa stanujete? Res vas ne poznam.

Mož: Smo komaj en mesec tu. Stanujemo ulica... števil. 12.

Pisar: Dobro je. Takoj uredim, da dobite vi in otroci za nekaj dni obed.

Mož: Saj bom sam uredil. Kar brž mi dajte. Moram domov. Oh, moji otroci pri mrtvi mamil Groza me je.

Pisar: Kar hitite domov. Za vami pošljem nakaznice.

Mož: Ali ste tako brez srca? Dajte mi denar! Bom že kupil. Kaj mi bodo nakaznice! Moj Bog — še tu nič usmiljenja.

(Mož jezen zaloputne duri.)

Anton Martin Slomšek, ustanovitelj Družbe sv. Mohorja, začetnik slovenske narodne šole, naš prvi prosvetni delavec in naš svetniško živeči škof. Kip je izdelala Karla Bulovec v Mariboru.

Pisar (pozvoni in naroči služabniku, naj gre hitro v ulico . . . številko 12 ter pregleda, kako je s to nesrečo.)

Služabnik (se vrne in razodene): V tisti ulici hiše s številko 12 sploh ni in nihče ne pozna tega človeka. Umril v tisti ulici tudi ni nikdo.

Žena v črnem (glasno ihti): Mož se je obesil. Obupal je. Ves teden že ni nič jedel. Kar v tla je buljil in molčal.

Pisar: Siromak ti! Dobro sem ga poznal. Ali ni mogel dobiti dela?

Žena: Dve leti se je pehal in smo rili, kakor smo mogli. Saj veste, čevljarji so brez dela, ko vse kupuje v štacunah. Kako krpanje je še dobil, drugega nič.

Pisar: Dva otroka imate, kajne? — Tu nakaznica za živila! Drugo vse uredimo. Prepričan sem, da se mu je zmešalo.

Na hodniku šum. Nabralo se je polno ljudi. Vsi želijo listke za živila. Pisar deli, deli . . . In še prihajajo . . . Pisar toži, da ni več denarja. — Ljudje godrnjajo: »Dela nam dajte!« —

In tako vrti sedanji »Čas« svoj strašni kino dan na dan.

In mi?

Kdorkoli si človek, si dolžan, da se na vse kriplje trudiš, kako bi se ta strašni kino ustavil in zaprl. Kdorkoli si pa človek in še kristjan, imaš dvojno dolžnost, da se ne ustrašiš nobene žrtve za odpomoč tem razmeram.

»Kako?« vprašujete.

Razdelimo bedne na tri skupine. V prvi so reveži, ki jih je bridka usoda življenja potisnila v siromaščino: otročiči, ki so izgubili očeta, morda še mater in so sirote, starice in starčki — vse življenje so res delali, toda majhne prihranke so hitro porabili — in so postali berači. Dokler ni izvedeno starostno zavarovanje, dotlej je dolžnost, da jih preživljamo. Res jih podpirajo občine, toda prav nikjer te ne morejo celiti vseh ran, ki jih seka revščina. — Razen teh so bolniki po revnih hišah, kjer potrebujejo pomoči; so od rojstva ubogi: kruljevi, hromi, slepi in oslepelci. Za vse te ne bo nikoli nobene tako popolne zakonodaje, da bi ne bila potrebna še posebna pomoč za lajšanje bede. Kristusova beseda: »Reveže boste vedno imeli,« velja še danes in bo veljala do sodnega dne. —

Veliko lažja pa je pomoč takim revnim, če se posamezna človeška občestva, n. pr. župnije, organizirajo v posebna društva krščanske ljubezni, v Vincencijeve in Elizabetine konference. Člani takih družb si izberejo ljubezen do revnih za krščansko dolžnost v posebni meri. Ti člani iščejo revne, ugotavljajo njih bedni stan, žrtvujejo in zbirajo zanje, jih tudi obiskujejo, tolažijo in skrbijo za postrežbo v bolnišnici. Taka društva bi morala biti prav v vsaki župniji, če smo res krščanskega duha in srca. Zakaj prva zapoved Kristusova je ljubezen.

V drugo vrsto bi šteli revne, ki so nastali šele v sedanjem času. To so brezposelnih vseh vrst. Še pred svetovno vojsko je bil te vrste revež — nepoznan. V sedanjih dobi jih je na milijone po vsem svetu, in sicer vseh vrst: delavci, obrtniki, izobraženci: profesorji, učitelji, za pisarniško delo izobražena dekleta — trdijo, da je v Jugoslaviji samo teh brezposelnih krog 30.000! Strašna številka!

Ob tem številu zasebna pomoč omaga. Za te mora skrbeti javna oblast. Tem bi se ne smele deliti podpore, marveč edinole delo. — Da, delo za vsakega primerno. Dela imamo na pretek: ceste, železnice, hudournike, reke, trebljenje planin, zidanje hiš za revne sloje itd. Brez konca je potreb. Toda delo se opravlja samo za denar. Odkod pa denar? Iz zraka ga ne sesa nobena vlada. Denar priteka v blagajne le od davka. Torej! — Ali ne bo vsak zakričal: »Kaj, še nove davke nam boste nakladali?!« Res, prehud jarem davkov nas žuli, zlasti še Slovence. O tem se je že mnogo pisalo. Toda vprašanje je: Ali smo sedaj oproščeni tega davka za brezposelne? — Povejte mi hišo, kamor ne trka roka brezposelnih. Izjema je le ta, da mnoge bogate hiše kaj trdno zapirajo vrata in bedni niti do njih ne morejo. Zato je edina pomoč v tem, da vsaka banovina za svoje razmere in potrebe dobi pravico, pobirati poseben davek za delo brezposelnim. Ta davek bi zadel vsakega, kdor kaj zasluži, toda po pravični stopnji: delavci, kmetje, uradniki, nameščenci, duhovniki bi plačevali le po višini zasluzka, in sicer mesečno, bogatini, trgovci, tovarne in velika podjetja pa bi morali prispevati obilneje. Tudi tuji kapital, ki mu slovenski delavec množi glavnico, bi moral pošteno biti v to posebe obdavčen. Ta davek bi ne bil zavržen: denar bi krožil od delavca h kmetu, v štacuno, k obrtniku, krojaču itd. — Le prežal,

Lavantinski škof dr. Ivan Tomažič, pokrovitelj Družbe sv. Mohorja, ki se vneto trudi, da bi bil Slomšek proglašen za blaženega.

da za tak davek še nimamo potrjenega zakona. Zakon je dravska banovina izdelala, ni pa še v Beogradu potrjen. Upajmo, da bo.

Tretja skupina se zbira iz lenuhov in delomrznih ljudi. Za take jih je napravil večinoma sodobni potent za prosjačenje. »Dela iščem,« »brezposeln sem« — ta izgovor mu odpira vsa vrata in daje pravico do večne ceste in postopanja. Kdor pa se je dela odvadil, tega je težko spet do dela pripraviti. Za take bi bila potrebna zbirališča, kjer bi delali, zaeno pa bi jih tudi vzgajali, da postanejo spet vredni člani človeške družbe. To bi ne bilo nobeno suženjstvo — bila bi potrebna streha in hrana, in z dobro vzgojo pot nazaj k delu.

To bi bil samo kratek pregled v razmere in migljaji, kako pomagati. V dravski banovini se vrši mnogo javnih del: ceste, železnice. So začetki. Še več jih bo. Kljub temu je pa v teh časih prav gotovo še posebna pomoč nujna. Kdor te uboge ljudi le prezira in jih goni delat, dela jim pa ne dá ali dati ne more, ne razume časa. Ljubezen je prva zapoved, je pa poleg nje tudi pravica: pravico do dostojnega življenja ima vsak. In priliko za tako življenje mu mora dati človeška družba. Kdor pa se postavi dela noče ukloniti in beži pred delom, za take ima družba pravico, da jih k delu prisili. Samo z žrtvami bomo gradili svoj dom in si ustvarjali boljše čase. Nerga in beraška malha množita revščino, žrtev in delo rodita blaginjo.

Naše gospodarske težave.

Janez Avsenek.

Kdo bi popisal vse nadloge in težave malega človeka! Bodi kmet bodi delavec bodi uradnik, vsem se godi slabo, zares skoraj vsem, le redkim je udobneje postlano. Pohvaliti se ne more nihče, zato pa vsi tožijo. Po navadi so te tožbe upravičene, včasih pa pretirane in močno prepojene z zabavljanjem. Da bi jih razumeli in po pravici presodili, je dobro, da premislimo, zakaj nas tare v današnjih časih večja revščina kot v prvih letih po vojski, ki jih imamo tako radi v misli.

»Kar prodajaš, je dober kupl«

Kmet toži o nizkih cenah vsega, kar mu dá kmetija za prodajo, posebno živil, živine, mlečnih in mesnih izdelkov, sadja, krmil, lesa

itd. Pocenilo se je vse to počasi, ne čez noč. Pa zakaj? Skoraj vsaka skupina teh predmetov ima svoje razloge za pocenitev. Skupnega vzroka ni, zato si moramo ogledati posamezne.

Da se je žito vseh vrst na splošno tako pocenilo, zato je več vzrokov. Najprej so kmetje po vseh deželah za morjem začeli že med vojsko, pa tudi v prvih povojnih letih, zelo povečevati žitne poseve. Severna Amerika, Kanada, Argentina, Indija, Avstralija, Afrika so v 5 do 10 letih takoj po vojski pridelale n. pr. na milijone centov pšenice več kot pred vojsko. V vojni dobi so imenitno zaslužile, saj so v Evropi plačevali za moko vsako ceno, samo da so jo dobili. Takoj v prvih letih po vojski pa je bilo treba spopolniti zalogo tudi

doma, ker so bile zaradi vojske prazne. Zato so bile cene žita zelo dobre tudi prva povojna leta. Ko pa so bile svetovne zaloge napolnjene, se je pokazalo, da svet pridelala mnogo več žita, kakor ga ljudje morejo kupiti, in cene so začele padati. Pa to padanje bi se bilo že na kak način ustavilo, če se ne bi bil pojavil še nov vzrok za padec žitnih cen. Ta vzrok je bil tale: V vojski se je godilo vsem državam slabo. Predvsem jim je primanjkovalo hrane. Kupovali so jo morale v tujini, pa še tam so jo težko dobile. Ko so si polagoma zacelile svoje rane, so začele seveda misliti na to, kako bi se izognile podobni revščini v bodoči vojski — da te več ne bo, tega kmalu ni nikdo več verjel. Takih misli so postale v prvi vrsti države, ki so se v vojski slabo odrezale, to je Nemčija in Italija. Zato sta začeli z vso silo gojiti doma vse vrste žita, da bi postali popolnoma neodvisni od tujine. Vodili sta tako gospodarsko politiko, da sta na domačih trgih držali visoke cene žita. Dosegli sta na ta način hkrati dvojen namen: domačim kmetom sta ustregli in postali sta neodvisni od tujine za čas miru in tudi vojske. Kar sta delali Nemčija in Italija, so posnemale tudi druge države. Za tako gospodarsko politiko pa je nekdo moral plačati račun. In ti plačniki so bile vse tiste države, ki so že od nekdanj pridelale toliko žita, da so ga morale izvažati. Mednje spada tudi naša država. Naš izvoz je postajal vedno težji, doma je bilo žita preveč, cene so začele padati in kmetu se je začelo slabo goditi. Tako je zavladovala revščina po kmečkih krajih naše države, posebno tam, kjer so bili navajeni živeti samo od prodaje žitnega pridelka. Iz Slovenije sicer ne izvažamo žita, pa vendar smo tudi prizadeti. Kmetje po Hrvaškem, po Banatu, Vojvodini, Bački in Srbiji so obubožali, zato ne morejo kupovati industrijskih predmetov tako dobre vrste in v tako velikih množinah kot bi radi. Naše industrije nimajo dobrih kupcev, zato pa naš zasebni uradnik in delavec nimata v tovarnah dobrega zaslužka.

Zakaj pa so padle cene živine, mlečnih izdelkov, sadja, vina itd.? Zopet sta dva vzroka. Prvič nam škoduje sedanja državna meja. Naši naravni kupci za vse to so za mejo. Trst, Gorica, Celovec, Gradec, povsod so naše blago cenili. Sedaj pa sta Italija in Avstrija zaprli meje, ne pustita, da bi njihovi ljudje pri nas kupovali, in tako mora naš kmet gledati, kako bi prodal vse na domačem trgu. Pa če bi prodajal sam, bi še nekako šlo, toda ima

nevarne tekmece v prodajalcih iz južnih krajev naše države. Tam se jim godi prav tako slabo kot nam. Hrvatje n. pr. ne morejo nikamor čez mejo z živino in prašiči; zato silijo k nam. Dalmatinci n. pr. ne morejo čez mejo s svojim vinom, sadjem in sočivjem; zato silijo k nam. Ker pa jim povzroča pridelovanje manjših stroškov kot našemu kmetu — zakaj pogoji za pridelovanje so sami po sebi ugodnejši kakor pri nas in kmetje so tam navajeni na manjše kulturne potrebe kot mi — zato lahko prodajajo pri nas ceneje kakor naši kmetje, in tako pritiskajo na cene na naših domačih trgih. Na vsakem semnju po deželi vse to živo občutimo.

Kaj pa bo z lesom? Imeli smo ga zmeraj preveč, vedno smo ga morali izvažati. Vedno smo dobili zanj le toliko, kolikor so nam zanj tujci plačevali. Zakaj nam sedaj tujci nočejo ali ne morejo več plačevati starih cen? Včasih nočejo, včasih ne morejo. To velja tudi za Italijo, ki je naš kupec po naravi in ki je tudi največ kupovala. Bili so pred desetimi leti časi, ko je bil uvoz lesa v Italijo popolnoma prost. Italijani so radi kupovali naš les, toda visokih cen plačevati niso mogli, ker so ga drugje, posebno na Ruskem, lahko kupovali ceneje. Boljševiki so zaslužili v svojih gozdovih na tisoče ruskih delavcev in kmetov, gozdove pa so ljudem kar pobrali brez plačila; zato ni čudno, da so lahko prodajali les za vsako ceno, samo da so videli denar, ki ga jim tako manjka za oboroževanje. Prevoz iz ruskih pristanišč v italijanske luke pa se vrši po morju in je tako poceni, da prevoz našega lesa po železnici še od daleč ne more tekmovali z njim. Zato je naš les v boju z ruskim lesom prišel ob ceno. Zadnja leta pa Italijani našega lesa tudi kupovati niso hoteli. Les so jim namreč ponujale tudi druge države, ki so jim Italijani iz političnih razlogov hoteli gospodarsko pomagati. Začeli so torej izvajati tako carinsko in prevozno politiko, da so pocenili dovoz lesa iz drugih držav, posebno iz Avstrije, ne pa iz Jugoslavije. Konec leta 1935 pa se je položaj v Italiji zopet spremenil. Začele so se sankcije. Nad petdeset držav je prepovedalo trgovanje z Italijo. Italiji je kmalu začelo primanjkovati denarja za nakupe v tujini. Kupovala je le najpotrebnejše stvari za vojsko; les pa ne spada mednje. Rada bi ga bila sicer kupovala, toda ni mogla, ker ni bilo denarja za plačevanje. Mi pa smo tako nesrečni, da trpi naša lesna trgovina, naj se obrne gospodarski razvoj tako ali tako.

»Kar kupuješ, je drago!«

Če je vse to, kar kmet prodaja, tako dober kup, je pa zato vse, kar mora kmet kupovati, zelo drago v primeri z vrednostjo kmečkih pridelkov. Koliko tožbá, koliko zabavljanja, koliko jeze zagreše ljudje na ta račun!

Prvi vzrok visokim cenam je naša davčna zakonodaja. Pri nas se branimo na vse kriplje, plačevati neposredne, to je direktne davke. Dohodnino, pridobnino, zgradarino, rentnino in kar je še direktnih davkov, vse to ljudje do mozga sovražijo. Prišli smo skoraj tako daleč, da mislimo, da je pri nas pravično pobiranje direktnih davkov vobče neizvedljivo. Država, banovina in občine pa morajo živeti in se zato pri tem odporu zoper neposredne davke zatekajo k posrednim (indirektnim) davkom. Okrog 80 % vseh davkov pri nas je posrednih, samo 20 % pa neposrednih. Na milijarde pobiramo posrednih davkov. Najvažnejši posredni davki so monopolske takse, ki draže sol, petrolej, bencin, tobak, vžigalice itd., dalje trošarine, ki draže sladkor, kavo, vino, pivo itd., dalje carine in trgovski davki, kakor prometni davki, ki draže obleko, stavbni material, poljedelske stroje itd. Vse to bi še prestali, če ne bi bile občine, banovina in druge javno pravne ustanove tudi prisiljene, da od leta do leta uvajajo nove posredne davke, ker nujno potrebujejo dohodkov, iz neposrednih davkov jih pa ne morejo dobiti.

Da bi se pri naš davčni sistem kmalu spremenil, ne smemo upati. Ostali bomo pri posrednih davkih in imeli drago življenje.

Drugi vzrok za visoke cene blagu, ki ga mora kmet kupovati, pa tiči v naši carinski in prometni politiki. Carinsko in prometno politiko smo vodili pri nas po zelo različnih načelih. Najprej smo si prizadevali, da kolikor mogoče veliko proizvajamo v industriji. Bil je čas, ko je vsa gospodarska politika imela samo ta namen, da privabi v deželo kolikor mogoče veliko mogočnih tovarn. Toda kmalu se je ta politika spremenila in načela vprašanje, kje naj te tovarne obratujejo. Vsakdo je zastopal svojo misel, med posameznimi kraji in pokrajinami se je vnel boj, ki še danes ni končan.

Pri tem pa skoraj nihče ni vprašal, kdo bo to industrijsko blago kupoval. In ker tega vprašanja nihče ni stavil in nanj tudi nihče ni odgovoril, se je kmalu pokazalo, da je naša carinska in prometna politika le enostranska, to je: gleda samo na to, da se veliko pro-

izvaja, ne pa na to, da se veliko kupuje, ali z drugimi besedami: gleda samo na proizvajalca, ne pa tudi istočasno na konsumenta. Enostranski značaj naše carinske in prometne politike pa se je kmalu močno maščeval. Kar čez noč smo doživeli, da je blaga preveč, kupcev premalo. In ker je kupcev premalo, se je proizvodnja blaga morala zmanjšati in — podražiti, kajti čim manjša je proizvodnja, tem dražja je. In tako imamo cele vrste blaga, ki je drago samo zato, ker ga malo prodajo. Če pa bi bila naša carinska in prometna politika skušala krepiti tudi široke plasti konsumentov, bi morda danes ne imeli tako razpredene in prenasičene tovarniške proizvodnje, zato pa bi imeli veliko konsuma in nižje cene.

Je pa še tretji vzrok za veliko napetost med cenami deželnih pridelkov ter obrtnega in industrijskega blaga, ki ni odvisen od našega gospodarjenja. Mi smo, kot pravijo, poljedelska država. Deželnih pridelkov, pa tudi nekaterih surovin za industrijo pridelamo veliko več kot potrebujemo. Kar je več, moramo izvažati. Cene, ki jih dosežemo pri izvozu, so nizke, toda zato odločilne tudi za domači trg. Preden namreč izvažáš, hočes na vsak način prodati doma. Izvažáš torej šele takrat, ko so domače cene že tako nizke, da se izplača izvoz. Cene deželnih pridelkov nekaterih važnih surovin so torej nizke, ker se ravna po izvoznih trgih. Cene jabolk, sena, živine, lesa itd. so nizke, ker se ne ravna po domačem trgu, ampak po tujih, avstrijskih, nemških, italijanskih trgih. Na teh trgih seveda ni nikogar, ki bi jih držal visoko.

Pri obrtnem in industrijskem blagu je pa praviloma ravno narobe. Tam se ravna cene po tem, koliko velja blago, ki ga pripelješ iz tujine k nam. Po navadi je pa tako blago že zunaj precej drago v primeri z domačimi cenami naših kmečkih pridelkov. Če pa pribiješ k tej visoki ceni na tujem še voznine, carine, takse, prometne davke, potem pa še režijske stroške in dobiček, dobiš ceno v dinarjih, ki je za 50 % do 100 % višja od cene v tujini, včasih pa še več.

Kmet dobi torej za lastne pridelke izvozne cene, za to, kar kupuje, pa mora po večini plačevati uvozne cene. To se seveda ne dá spremeniti z nobeno gospodarsko politiko tako dolgo, dokler bo naše carinsko ozemlje imelo značaj »agrarne« države in dokler bo tako majhno in odvisno od tujih trgov.

»Ni zaslužka!«

Še tretja nadloga tare našega kmeta: ni zaslužka. Pred vojsko je bilo to bolje. Ni samo Amerika dajala pridnim rokam kruha, tudi doma se je nudila prilika za zaposlitev. Če pa je kdo hotel z doma, je imel odprta vrata v vse države, da poskusi srečo. Posebno v državah z visoko kulturo se mu ni bilo treba bati lakote, če ga je tja gnala podjetnost. Danes je drugače. Vse države, posebno one z visoko kulturo, se branijo trajnih in začasnih priseljencev. Svet je odprt samo še v nekatere zaostale države in v nekatere kolonije zapadnih držav, tja pa človek zlepa ne gre rad; še rajši prej doma pošteno strada. To je razumljivo, kajti skušnje uče, da v takih zaostalih državah in kolonijah človek še stradat ne more, če ga tam le količkaj preganja nesreča. Zgodbe, ki jih beremo dan na dan o naših izseljencih, nam to potrjujejo. Da bi se v tem pogledu obrnilo na bolje, so za zdaj prazni upi. Ravno narobe! Vse kaže, da se bodo države še bolj zapirale priseljeniškem dotoku.

Doma pa za zdaj tudi ni nič bolje. Delavec na kmetih in po mestih je dosti, dela pa skoraj nikjer. Javni proračuni se morajo ozirati na splošno revščino in biti skromni. Zato je v njih odločeno le malo denarja za javna dela. Državni proračun omogoča javna dela le v skromnih mejah in še to le bolj v tistih krajih naše države, ki so kulturno zaostali, zamenarja pa ostale. Dokler se to dela do pametne meje, je prav. Če pa gre to predaleč — in zdí se, da je država v tem pogledu šla res predaleč — potem seveda to ni prav in ljudje vidijo v tem krivico. To vidimo posebno pri nas v Sloveniji. Pred vojsko je državni proračun upošteval javna dela pri nas veliko bolj kot po vojski. To bridko čutimo. Bridkosti teh občutkov pa ne bi smel nihče zlorabljeti, kar pa se, žal, vsak dan dogaja. S tako zlorabo ne bomo dosegli, da se nam ta krivica popravi. Banovinski in občinski proračuni ter proračuni cestnih odborov so pa revni sami po sebi. Od njih ne moremo pričakovati velikih javnih del, čeprav tem samoupravam ne smemo odkrati dobre volje.

Drugi vir zaslužka je stavbno gibanje. Volje za stavbno gibanje pri nas imamo dovolj. Vsakdo bi rad popravil, zidal, prenavrejal in izboljševal. Samo denarja ni; kar ga pa je, je po večini zamrzel. Na našo veliko nesrečo se že pet let ukvarjamo z vprašanjem,

kako bi denarne zavode, predvsem hranilnice in posojilnice, pripravili zopet do življenja. Pa ne najdemo odgovora, ker nočemo uvideti, da je to bolj vprašanje politične moči in politične volje in šele potem gospodarski problem. Eno pa je resnično: dokler se ne otaja denar po denarnih zavodih, tudi stavbnege gibanja v večjem obsegu ne bo in z njim vred tudi ne zaslužka za brezposelne množice na kmetih in po mestih.

Tretji vir novega zaslužka je povečanje dela po tovarnah. Ta vir je že skoraj potekel. Novih tovarn je malo. Le redke se širijo, večina jih ne dela s polno paro, navadno skoraj vse obratujejo v skrčenem obsegu. Zakaj, smo povedali v prejšnjih izvajanjih. Da bi se ta vir zaslužka zopet kmetu odprl, ni pričakovati. Tovarne se v naši državi pomikajo proti jugu. V južnih krajih jih je od leta do leta več, pri nas pa ostajamo na doseženem mestu. Razlogi za ta pojav so deloma prirodni deloma pa tudi v mišljenju odločujočih činiteljev; večkrat torej upravičeni, večkrat pa tudi ne. Novega zaslužka v večjem obsegu torej pri naših tovarnah ne smemo pričakovati.

Ostane še zadnji vir zaslužka: delo po državi. Mnogo jih je že poskusilo in so dobro zadeli. Marsikomu pa je spodletelo, posebno mnogim našim dekeltom. Kaj nas uče dosedanje skušnje? Da tega vira zaslužka ne smemo omalovaževati, pa tudi ne staviti vanj

Pri odkritju Baragovega spomenika v Clevelandu dne 22. septembra 1935. Škof dr. Rožman govori v mikrofon, za njim stoji državni guverner. Spomenik je postavljen v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, enem najlepših nasadov milijonskega Clevelanda.

pretiranih upov. Zaslužek je namreč velikokrat mogoč, le velikokrat pa, vsaj v začetku, zelo pičel in zvezan z velikimi nevarnostmi. V vsakem poklicu ga počasi dobiš, da ga pa obdržiš, moraš biti spreten v svoji stroki, potrpežljiv, vztrajen, značajan, odločen, v svojem poklicu vedno na mestu. Kdor pa vseh teh lastnosti in lastnega poklica nima, bo težko uspel, tudi če preмага domotožje in podobne izseljenske bolečine.

»Delavec je revež!«

To, kar tare kmeta, tare tudi vse one, ki so na dnevnikih, tedenskih in mesečnih zasluhkah. Posebno delavstvu je navadno odmerjen pičel zaslužek. Vzrokov za to je dosti, razumljivih vzrokov sicer, toda zato še ne opravičljivih. Zelo pogosto delavci ne znajo braniti svojih koristi. V strokovnih organizacijah ne vidijo smisla ne bistva. Ne brigajo se zanje. Zato pa se pripeti, da ne poznajo pravega prijateljstva in spodjedajo svojim tovarišem obstoj in zaposlitev. Ni jim mar za napredek v svoji stroki, ne izpopolnjujejo se; ko pa tako zaostanejo, jih spodrinejo gibčnejši, vestnejši in marljivejši.

Pomanjkljiva je dalje naša zakonodaja o varstvu dela. Je šele v povojih. Zato se delavec in nameščenelec le pre pogosto ne moreta braniti proti neupravičenim in nedovoljenim zahtevam gospodarja, pa naj se take zahteve nanašajo na višino zaslužka, odtegljaje, socialne dajatve, delovni čas, dopuste, bolezenske, nezgodne slučaje itd. Da je naša socialna zakonodaja tako zaostala, so krive le prevelike razlike v socialnem in kulturnem položaju delavstva in uslužbenstva po raznih krajih naše države. Socialna in kulturna zaostalost delavstva in uslužbenstva proti jugu naše države dejansko onemogoča vzorno socialno zakonodajo. Kjer delavec dela 80 do 100 dni na leto in zasluži pri tem letno vsega 1200 do 1500 din, tam je socialna zakonodaja v resnici nemogoča. Če pa bi bila vpeljana, bi bila na papirju. Zato pa moramo računati z žalostnim dejstvom, da je naša socialna zakonodaja pomanjkljiva in da ta pomanjkljivost resno ogroža zadovoljivo višino zaslužka našemu delavcu in nameščencu. Največja nevarnost za zaslužke naših delavcev in nameščencev pa preti od brezposelnih. Množice brezposelnih so od leta do leta večje. Množi se posebno število brezposelnih, ki nimajo posebnega poklica, in brezposelnih z nedokončano višješolsko ali dokon-

čano srednješolsko in srednješolski podobno izobrazbo. Ponujajo svoje delo za vsak denar. Brezposelni brez posebnega poklica delajo, če treba, tudi za samo hrano in stanovanje, brezposelni z izobrazbo pa dolge mesece zastonj. Ljudje s srednješolsko, pa tudi višješolsko izobrazbo delajo v sili že za 300 do 400 din na mesec, ne zaslužijo torej niti toliko, kolikor ima dobra služkinja plače po mestnih službah. Naval brezposelnih je strašen. Za vsako mesto jih čaka po 10 in še več. Ta položaj brezposelnih, ki ga gledamo iz dneva v dan, pa nevidno pritiska k tlom zaslužke delavcev in uslužbencev.

Kdo je kriv? Ali bo bolje?

Kdo je vsega tega kriv? Samo en odgovor je: Krivec ni eden, krivcev je več, krivcev je celó zelo veliko. Krivi so narodi, ki rušijo mednarodne gospodarske vezi, krive so vlade, ki zapirajo meje, kriva so javna mnenja po samesnih državah, ki podlegajo samoljubnim in sebičnim idejam, krivi so gospodarsko močni sloji, ker brezobzirno zlorabljajo zmešnjave v gospodarstvu in škodujejo gospodarsko šibkejšim, krive so često javne uprave, ker nimajo ne dosti poguma ne dosti smisla za varstvo slaberejših, krivi so tisti, ki niso znali upravljati zaupanega jim tujega premoženja. Krivi pa so končno tudi tisti, ki v svojih dobrih časih niso mislili na slabe in so na ta način danes v vrstah tistih, ki jih križi in težave najbolj tarejo. Kdor torej meče krivdo na enega samega krivca, ta je v zmoti in zavaja v zмотo tudi druge.

Ali se bo obrnilo na bolje? Če ne bo vojske, se bo. Zelo mnogo je znamenj po svetu, ki obetajo boljše čase. Tudi pri nas so taka znamenja. Če se pri nas še ni obrnilo na bolje, tiči vzrok v tem, da je naš glavni kupec, Italija, gospodarsko opešala, drugih kupcev za naš izvoz pa tako na hitro dobiti ne moremo. Pa tudi to bo minulo. V Angliji in njenih državah ter po ameriških državah gre že bolje. S samim čakanjem seveda ne bomo dosegli nič, treba bo, da kar po vrsti obdelamo in razmislimo vzroke sedanje naše revščine in jih spravimo s sveta. Vseh hkrati ne bomo mogli. Najtrši oreh bo pač povečanje virov zaslužka. Toda tudi s takimi nalogami so se morali baviti naši predniki in so jim tudi bili kos. Ali naj bo torej nas strah pred njimi? Pljunimo si v roke in delajmo, kjer in kar moremo!

Peli so jo mam'ca moja.

Lea Fatur.

Ko so goriška brda in goriške gore pokrite s pomladansko lepoto, ko žari Sveta gora v poletni vročini, ko tožijo duše umrlih romarjev v jesenskem vetru in ko zimski dež pere pečine, v vsakem letnem času, vsako nedeljo se vzpenja ljubgojska gospa na Sveto goro; leto za letom, odkar so ji ubili turški roparji moža in odvedli hčerko edinico, malo Lucijo.

Za gospo hodi njeno spremstvo: dve služabnici in stari sluga. Znanci, ki jih srečujejo, se čudijo: »Kako se je usločila v teh letih visoka postava gospe, lice se ji je nagubancilo, a upa še vedno. Oh, ne zgodi se vsak dan čudež! Na tisoče otrok so že pograbili Turki in kdaj se je še kdo vrnil?«

Gospa ve, kako sodijo ljudje. Pa moli še bolj goreče pred podobo milosti: »Marija, ki imaš sinčka v naročju, poglej, prazne so moje roke! Marija, ki si iskala Jezuščka tri dni z veliko žalostjo, poglej, jaz iščem hčerko že petnajst let. Poslala sem sle na Turško in na Špansko. Deseti brat Hieronim je izsledil že marsikaterega viteza, ki so ga prodali v sužnost. Učila sem svoje dete, da je z menoj pelo tvojo slavo; ne daj, da bi pozabilo tvoje ime. Pokaži, da si pomoč kristjanov, tolažnica žalostnih...«

Mali Šmaren je. Gospa ljubgojska kleči pred čudodelno podobo. Po cerkvi se gnetejo romarji, ki poljubljajo stene svetišča in prepevajo: »O Marija, o Marija, boži naša kompanija!« Gospa ljubgojska dvigne glavo. Prihaja bandero za banderom, procesija za procesijo. Z Beneškega, s furlanske ravnin, s Krasa in iz Primorja. Različne noše, različni jeziki. Vse poje, vse moli, vse prosi. Vonj kadila se meša z vonjem zlahtne pražiljke in vonjem prepotenih, trudnih romarjev.

Ko minejo prve pobožnosti, si poiščejo romarji počitka, da se odteščajjo. Zbirajo se ob zidu in gledajo v širni svet pod seboj, zbirajo se pod lipo ob vodnjaku in se umivajo. Našli so se znanci in sorodniki, ki se niso videli že več let, izprašujejo se po zdravju in po vsem, kar se po svetu godi. Med romarji postopajo pohabljeni, pojejo molitve in pripovedke ter prosijo vbočajme.

Gospa ljubgojska se pomeša med romarje in izprašuje berače: Ni slišal, ne ve nikdo za

desetega brata, starega Hieronima. Že nekaj let je, kar je bil v Ljubgoini; prej se je oglasil vsako leto, ali je poslal vsaj pošto. In je obljubil, da bo poizvedoval za njeno hčerko, za malo Lucijo, ki ga je tako rada imela.

Berači in romarji vedo za desetega brata Hieronima. Kdo ga ne pozna, moža, ki mora potovati in potovati kakor večni žid, moža, ki pozna vse dežele in jezike, vse stare pesmi in prerokovanja, ki zna mali in veliki zagovor, ki zagovori gada in modrasa, ki ve vsaki bolezni zdravilo, vsaki travi in korenu pomen. Hieronim ni nikjer doma, pa ga sprejmeta tako grad kakor koča. Hieronim bi bil lahko bolj bogat kakor turški sultan, pa hodi in trpi raztrgan za duše v vicah, za grehe drugih.

Ne berači ne romarji niso vedeli, kje bi bil Hieronim. Prišla je pač v to ali ono vas in mesto kaka desetnica, prišli so tudi taki, ki se izdajajo za desetega brata, pa so samo nevedni potepuhi, Hieronima ni bilo. Morda so mu že okamenela kolena od hoje in so mu že stekle oči od žalosti, starčku ubogemu! Je tudi res hudo: hodi in hodi, a stare kosti bi rade počivale. Saj tak desetnik ne umrje, temveč kar zrušijo se mu kosti.

Tako odgovarjajo romarji in berači. Gospe se orosijo od solzá skoraj oslepele oči. Ne more si misliti, da desetega brata ne bo več.

Pa kaj so se tako razgibale gruče romarjev? »Ne govori o volku!« kliče mlad pohabljenec. In že se izmota iz gruči usločena postava starčka v zakrpanem platnenem plašču in izprani klobučini. Dolga brada mu zakriva nagubano lice, trudno pozdravlja na desno in na levo, gospodarje in berače, plemiče in kmete. Zašumi med romarji: »Poglejte obutev in plašč! Daleč je bil in trda mu je predla. Pozdravljen, Hieronim, ostani zdaj pri nas, se boš odčil, nam boš kaj povedal in zapel.«

Gospa ljubgojska se oprime svoje služabnice; ali jo bo še poznal, ali kaj ve?

Deseti brat stopi pod lipo in išče z očmi med romarji. Vzame gosli, zabrenka in zapoje: »Na Sveti gori zvon zvoni, vsi romarji mi gor gredo, tudi Marija z njimi gre, Marija rajša ino gre...« Hieronimov glas je truden, v očeh pa mu gori še ogenj pevca, ki ne poje radi kruha, poje, ker je za to poklican, in bo pel do zadnjega vzdihla. Pa zapoje o Mariji, ki je šla

do krvavega morja in je našla mladega trubadurja v pisani barčici. Poje o Mariji, ki se seli z Ogrskega na Štajersko. Poje o beraču, ki so mu okamenela kolena in iztekale oči od starosti in truda. Marija mu pošlje dva angela, ki ga primeta za roko in povedeta v sveti raj, katerega Bog nam vsem skupaj daj. Starček dvigne oči v cerkev in mladostno svež mu je glas, ko pristavi:

»Tisočkrat bodi češčena, o Marija, rajski cvet! Tebi enake ni nobene, take nima celi svet!«

»Hieronim!« Kakor vihra je rinila gospa ljubgojska ljudi in prijela berača za ramo: »Povej! Kje si slišal te besede? Si jih sam zložil? Ti jih je pravil kdo?«

Starček izpusti gosli: »Gospa z Ljubgojnel Pomisli: Nič drugega ti ne prinašam kakor to pesem. Čudno res, da je pelo zamorsko dekcle po naše — pa koliko suznjev je iz naših krajev po Španskem!« In odgovarja nestrpni materi: »Nisem si je sam izmislil, pela jo je zamorska deklica, ki se je vozila po morju v pisani barčici.«

Prsti gospe so se krčevito oprijeli koščenih beračevih ram. »Hieronim, pelji me do zamorske deklice!«

»Jezus, Marija!« zavrešči med romarji. »Hieronim je našel Lucijo!« Hieronim pa se zviija: »Ali zlahтна gospa! Taka pot ni več zame in ni za vas. Skozi vojake in roparje gre, mimo brežen in po strminah.«

»In če bi šla po samem trnju in naostrenem kamenju... Roparju in vojaku, gadu in zverini, vsem se bo smilila mati, ki išče svojo hčer. Pokličem tlačane in sosedne viteze pa pojdemo. Jahal boš in nam kazal pot. In če dobimo Lucijo, ostaneš pri nas, ubogi naš Hieronim.«

Gospa se vrne v cerkev, da se zahvali. Romarji silijo v desetega brata: »Povej mi kaj za obsedeno hčer!« »Moji ženi je stopilo v kosti, ne gane se in ne krene.« »Moji živini je zavidano ali narejeno, vse mi pogine.«

Hieronim odgovarja: »Na Laškem je cerkev, kjer izganjajo hudiča, pri sv. Krvi se pravi; tja moraš peljati svojo hčer. Svoji ženi nastelji pekočih kopriv. Koplji pod hlevom in zažgi, kar najdeš; prekadi hlev z žegenpajnom.« Dolgo v noč je svetoval Hieronim romarjem.

Dva dni zatem se je pomikala po cesti iz Gorice proti Trstu majhna družba oboroženih mož. V njih sredi je jezдила gospa ljubgojska in njena služabnica. Pred jezdecem je hodil Hieronim, si iskal bližnjice in bil navadno pred

jezdecem na dogovorjenem mestu. Na konja ni hotel, saj mu je vendar sojeno, da mora hoditi, najrajši bi bil šel pač še preko morja.

V Trstu je najela gospa trojambornico in kmalu jih je nesel ugoden veter proti daljni španski deželi. Hieronim je razlagal vitezom, kako bi prišli najbolj varno pod turški grad:

»Stoji, prav kakor pravi pesem, strmi grad visoko na pečini nad morjem. Samo od morja se pride do njega, a tam so v varnem zavetju barčice roparjev. Pod gradom na kopnem je temen gozd. Obrežje z gradom se je zasekalo ostro v morje, za tem jezikom zemlje je varen pristanek. Če pustimo tam jambornico in se nas nekaj preobleče v cigane, ki hodijo po deželi, pridemo nemara nemoteno pod grad. Tam počakamo, morda bo veslala deklica ob obrežju kakor takrat, ko sem jo slišal jaz. Od berača sem zvedel, da ne sme deklica nikdar na kopno in da pazi čuvaj na stolpu na njeno barčico. Če bi zatrobil, bi pridrvela vsa roparska drhal v barčice in se pognala za deklico. Zato se ji moramo približati v čolnu. Če je ona tista, ki jo misli gospa, če je ona naša ljuba Lucija, se bo dala pregovoriti, da zbeži. Potem oklestimo drevo in ga oblečemo v njeno obleko ter denemo v njen čoln, deklica pa bo skočila v našega. Mi hitro na konje in če bo sreča z nami, pridemo do naše ladje, preden roparji zapazijo beg. Potem napnemo jadra in se priporočimo svetogorski Gospe.«

Zgodilo se je vse tako. V skritem pristanišču je čakala jambornica, v gozdu pod gradom so se pojavili črni cigani. Pohajali so po gozdu, si pripravljali kuriva in nabirali korenine, v čolničku so se spuščali na morje in lovili ribe. Skriti pod obrežnim grmičjem so se bližali gradu. Deklice ni bilo ne prvi ne drugi dan na morje.

Tretji dan proti večeru pa pride izpod gradu pisan čoln, v njem se pripelje mlada deklica. Veslala je ob bregu in se ozirala, kakor da nekaj išče. Cigan v drugem čolnu je rekel ciganki: »Gotovo so nas zapazili in ni smela iz gradu. Zdaj pa gleda za nami!«

Skriti pod drevesom so opazovali deklico, ki je veslala vedno bliže k bregu in pela z zvonkim glasom špansko roparsko pesem. Nenadoma pa premeni glas in zapoje mehko in sladko: »Tisočkrat bodi češčena, o Marija, rajski cvet!« In že švigne izpod dreves ob bregu čoln in se ustavi poleg njenega. Po cigansko oblečena ženska sedi med veslači cigani. So roparji? Deklica se ni ustrašila. Saj ve, da

Slovenske narodne noše na evharističnem kongresu v Clevelandu (1935).

jo varuje oko z gradu in da bi se težko ukradla odtod, čeprav bi se rada, o, prerada. Po cigansko oblečena ženska gleda tako prijazno s črnimi očmi. Šla bi, deklica, šla bi z njo in se ne vrnila nikdar več. Res ji strežejo kakor kraljici, jo mažejo in kopljejo, a vse delajo le zato, da bi jo nekoč prodali čim draže. Pa kaj hoče ženska, ki jo gleda tako milo? Kaj želi? Naj hiti, da je ne odvedejo v grad!

In mati, ki išče že toliko let svojega otroka, vpraša z drhtečim glasom: »Deklica, kdo te je naučil to pesem peti? Si jo slišala ali si si jo sama izmislila?«

Ob tem glasu in besedah zdrkne zamorski deklici veslo iz rok in zardi ter strmi v neznan žensko, ki se ji zdi tako znana.

Hieronim ugame, da deklica ni razumela vprašanja, da pozna samo te slovenske besede, ki jih je pela. Pa jo vpraša v španskem jeziku. Deklica se zgane in vzdihne: »Kdo je žena, ki me izprašuje? Pesmica je še edini spomin na mojo mamico, peli so mi jo, ko so me dete zibali.«

Gospa Ljubgojska razprostire roke: »Lucija, moja Lucija! — Bodi tisočkrat češčena, o presveta Mati Marija!«

Mali Šmaren je privabil zopet polno romarjev na Sveto goro. V cerkvi so se ozirali romarji na dve ženski, ki sta molili z globoko sklonjeno glavo: Gospa z Lubgojne in za-

morska deklica, njena hčerka! Mati jo je izmolila in izprosila od Marije.

Pod lipo pa poje in pripoveduje Hieronim. Ves je pomlajen in nič ne prosi, da bi prišla ponj dva golobčka, angela dva in ga odvedla v raj. Pripoveduje, kako so vzeli drugi večer Lucijo v svoj čoln in so deli v njenega oblečeno drevo. Dirjali so po bližnjici do ladje v skritem pristanu. Potem urno! Daj vetru platna, udari v vesla! Kako je drčala jambornica vso noč! Zjutraj so zapazili, da jih zasledujejo roparji. Pa jambornica gospe ljubgojske je bila delo Lušinjanov in mornarji so bili iz Boke Kotorske. »In Marija nas je varovala, bodi tisočkrat češčena!«

Hieronim se zamisli. Treba je izliti dogodek v besede, ki se bodo pele od cerkve do cerkve, od sejma do sejma, da bodo pomnili ljudje, kako je dobila mati vest o ugrabljeni hčerki, kako se ni bala, junaška mati, nevarnosti in truda, da najde in reši svojo hčer. Pa vendar ne more zapeti: »Jaz Hieronim, deseti brat,« ali »gospa z Lubgojne«. Misli Hieronim in se domisli: On postane ptičica, ki zapoje v cerkvi, gospa pa je Marija, ki stopi z oltarja in vprašuje ptičico: »Kdo te je naučil to pesem peti?«

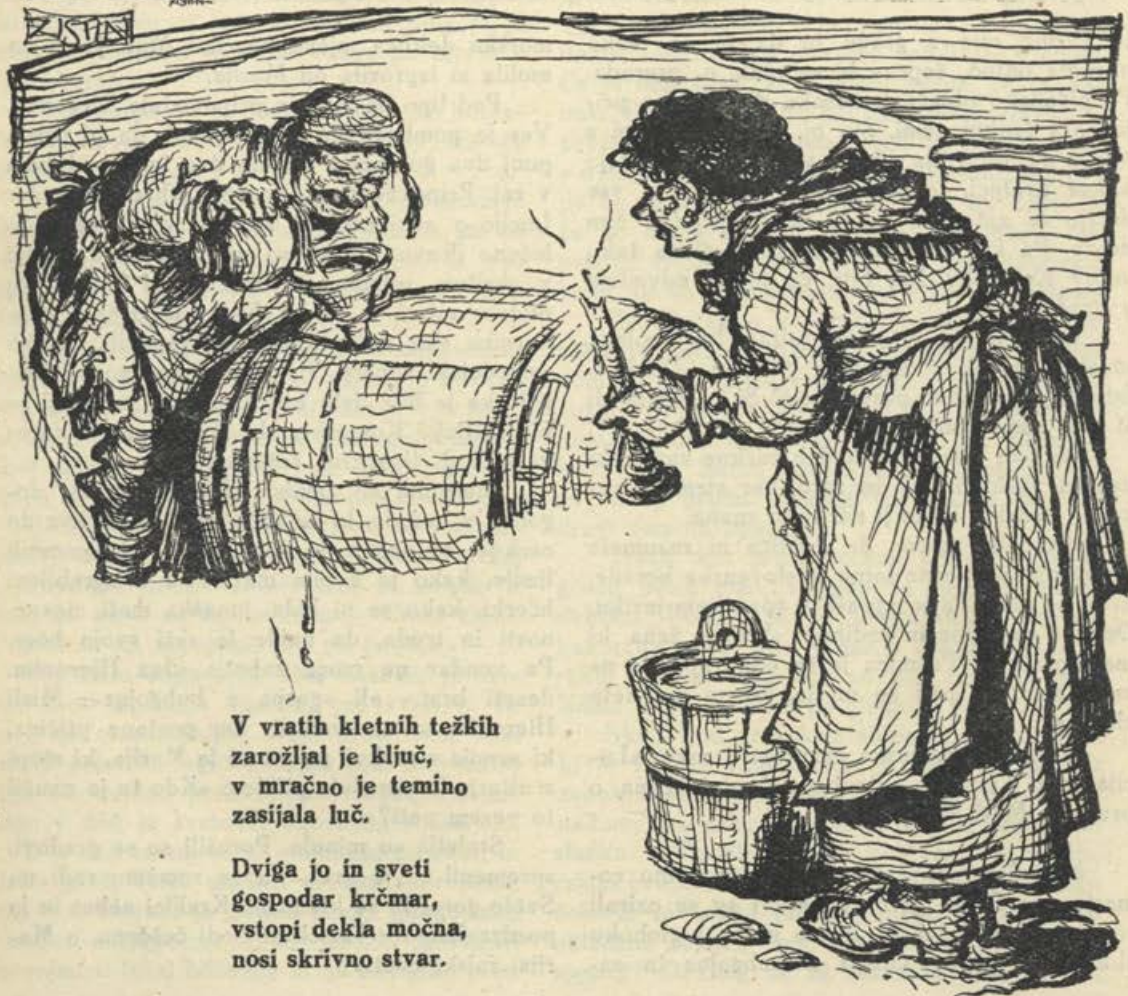
Stoletja so minula. Porušili so se gradovi, spremenil se je svet. Pa še romamo radi na Sveto goro, še se klanjamo Kraljici nebes in jo pozdravljamo: »Tisočkrat bodi češčena, o Marija, rajski cvet!«

FRANJO NEUBAUER!

V
kleti je globoki
mirno in mračno.
V sodu sanja vino
sladko in močno.

Škaf je poln do vrha,
ves obit, težak,
tekočina bela
vliva se na tlak.

V vratih kletnih težkih
zarožljaj je ključ,
v mračno je temino
zasijala luč.

Dviga jo in sveti
gospodar krčmar,
vstopi dekla močna,
nosi skrivno stvar.

Tekočina čista
nima nič duha,
menda res pritekla
v dole je z gorá.

In odpre zdaj veho
gospodar oštir,
v sod iz škafa lije
čisti, beli vir.

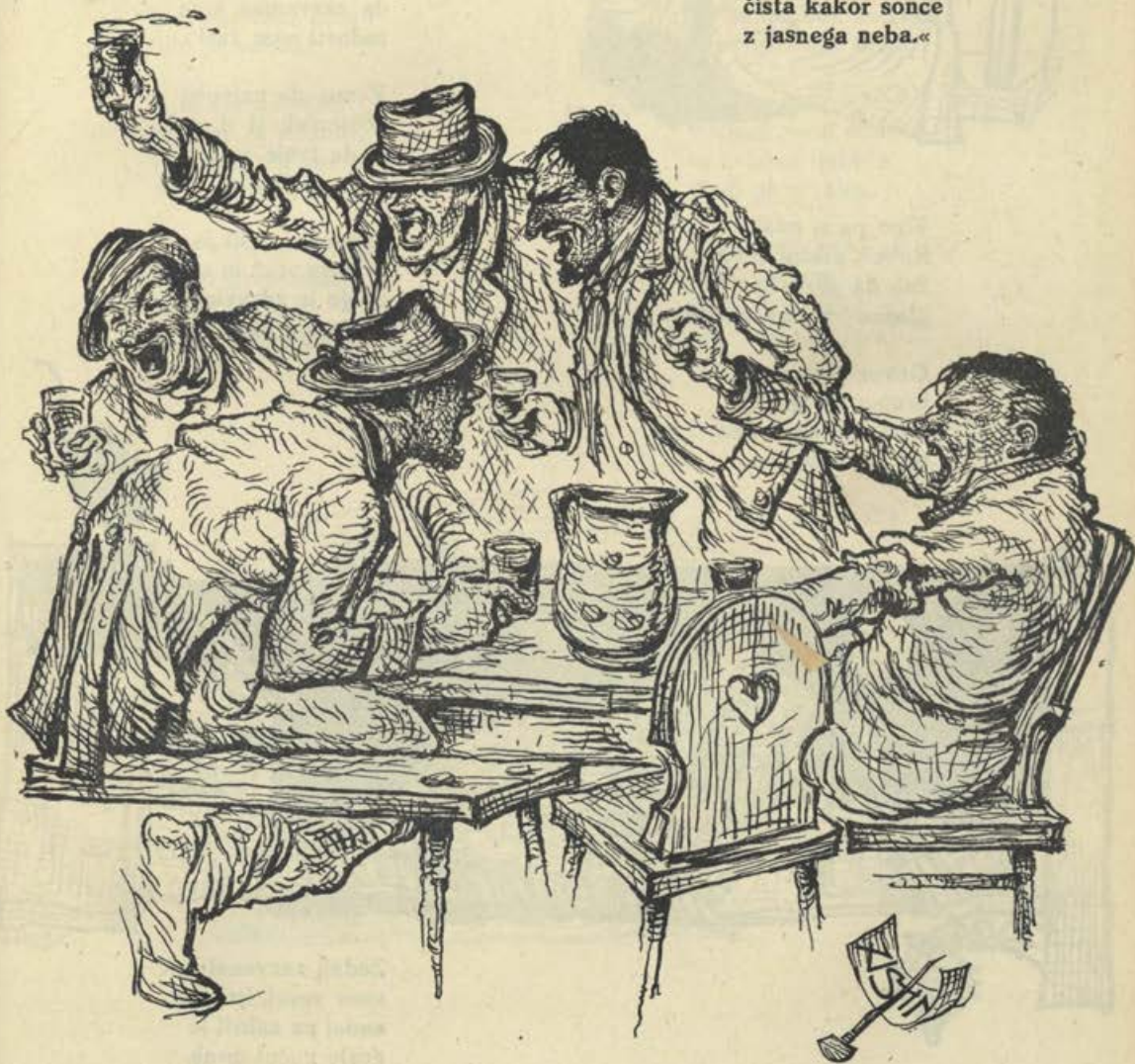
Vino se vznemirja,
čudi se, odkod
v poznem nočnem času
gost prihaja v sod.

Nič ne ve, kdo krsti
in kdo boter je. —
Kmalu zopet veho
gospodar zapre.

Drugi dan pa gostje
prihrujijo v klet,
a krčmar zakliče
radosten, razvnet:

»Glejte, vas sem čakal
s krstom, poštenjak!
Zdaj pa si ga dobro
privoščite vsak!

Brez primesi vsake
kapljica je ta,
čista kakor sonce
z jasnega neba.«

Vino pa si misli:
Revež, nisem sam!
Žal, da govoriti
glasno vam ne znam!

Govor gostov bil je
hrupen in glasan;
trtni sok še vedno
bil je premočan.

Gospodar veselo
peti je začel,
a po njem je pesem
gostov krož povzel:

»Trte so nalile
kapljico nam spet,
in od nje nikoli
slajši ajdov med.

Pristna in počtena
kapljica je ta,
kakor le gorica
vinska jo nam da.

Torej daj še mero
dobro nam krčmar,
da razvname srca
radosti nam žar!

Vemo, da rajvečji
poštenjak si ti
in da tvoje vino
vode se boji.«

Domačin nalil je
pivcem spet in spet,
do'go je zdravice
poslušala klet.

Zadnji zazvenel je
spev vesel, krepak,
zunaj pa zakril je
goste nočni mrak.

A krčmar zvečer je
radosten, bogat —
kapljo svojo drago
krstil še enkrat.

Mož pač bil je vere,
da se sred kleti
krst v samotnih urah
lahko ponovi.

Zopet je zaškripal
v težkih vratih ključ,
v klet ni več nobena
posijala luč.

Vino v sanjah gleda
v tihi gorski kraj —
tam pošteno, mirno
bilo je nekdanj.

A odkar odpeljal
proč ga je krčmar,
vse noči, vsi dnevi
polni so prevar.

Klet stoji prostorna,
kakor grob molči,
ne izda nikoli,
kaj se v njej godi.

Sam sedi pri mizi
gospodar krčmar,
od skupičkov dobrih
spravlja vkup denar.

Težek je mošnjček,
v njem zveni srebro
in krčmar ljubeče
gladi ga z roko.

Pod kletjo potoček
nekaj šepeta,
na vodici bistri
zvit smehljaj igra ...

Ameriški kapar — nevarnost za naše sadje.

Tone Flego.

Zgodovina ameriškega kaparja.

Ameriški kapar je zelo majhna uš, ki napada vse vrste sadnega drevja. Tako je majhna, da lahko nepoučen sadjar pri površnem ogledu misli, da ima opravka z nedolžnim škodljivcem, ki ne zasluži večje pozornosti. Vendar spada ta uš med najnevarnejše in največje škodljivce sadnega drevja. Ta uš se je naglo širila najprej po Ameriki in prišla odtod v druge zemeljske dele, povsod pa neusmiljeno uničuje sadovnjake. Kjer se ta uš udomači, jo je težko zatreti. Največ preglavic dela pri izvozu sadja in ga včasih celo popolnoma onemogoči. Zato ta uš večkrat cvetoče sadjarske kraje naravnost gospodarsko uniči.

Uš so prvič našli leta 1870 v Kaliforniji, na posestvu Džemsa Lika, v dolini San José (izg. San Žože ali po špansko San Hoze). Odtod ima tudi ime sanžoževska uš. V Ameriko so jo najbrž prinesli z lepotičnimi in drugimi rastlinami s Kitajskega. V kratkem času se je uš razširila po vseh državah ameriških Združenih držav. Odtod je prišla v Kanado, v južno Afriko, v Avstralijo, na Japonsko itd. V Evropi tega škodljivca dolgo časa nismo imeli. Zato se moramo zahvaliti v prvi vrsti obmorskim državam, ki so bile pri uvozu sadik in sadja iz okuženih držav silno previdne; dovolile so namreč uvoz sadik in plodov, na katerih ta uš lahko živi, le proti potrdilu in ponovnemu strokovnjaškemu pregledu. Vkljub tej strogi zaščiti so leta 1928 zanesle tega ne-

varnega škodljivca v Evropo znamenite madžarske drevesnice okoli Segedina, ki so tudi dopustile, da se je ta uš razmnožila. Z okuženimi sadikami so jo odtod prenesli v Avstrijo, kjer so jo našli leta 1931, pa tudi v Romunijo in Jugoslavijo.

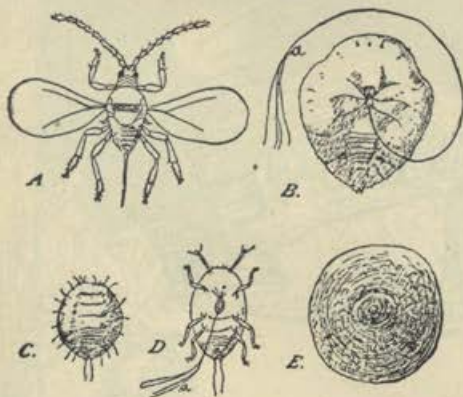
Drevesnice v Bački so blizu madžarske meje in so bile vedno v ozkih stikih z madžarskimi drevesnicami. Tako so z okuženimi sadikami iz teh drevesnic prenesli tudi k nam to golazen. Pri nas te uši niso takoj spoznali, zato so jo drevesničarji pustili v miru in z okuženim drevjem razširili po raznih krajih države. Zdaj je Jugoslavija okužena le ponekod, nevarnost pa je, da se uš razširi po vsej državi. Zato je dolžnost vsakega sadjarja, da to uš spozna. Posebno vrtnarji in drevesničarji morajo iskati to uš povsod, da jo lahko takoj v začetku uničijo. To ni v korist samo sadjarju, temveč vsemu sadnemu gospodarstvu.

Kakšna je ta uš?

Na lubju okuženih sadnih dreves je videti drobne sivopepelnate, včasih tudi črnkaste luskinice ali kapice. Mnogo jih je in so različno velike, pokrivajo vse drevo ali pa le dele drevesa kot hrapava ali lišajasta prevleka. Majhni ščitki, luskinice ali kapice so ploščati, a v sredini malo izbočeni in svetlejši. Največji merijo $1\frac{1}{2}$ do 2 mm. Po obliki so dvojni, in sicer nekateri okroglasti, to so ščiti samic, drugi pa podolgovati in manjši, to so ščiti samcev.

Te ščite lahko privzdignemo z iglo ali drugim ostrim predmetom. Pod ščitom je majhna, kot limona rumena, ploščata uš brez nog. Ima večinoma obliko hruške, včasih pa je tudi podolgovata — to so ličinke samcev. Če uš samo previdno privzdignemo, opazimo tenak, dolg rilec, s katerim se uš drži lubja in sesa rastlinske sokove.

Ščitasto uš moramo iskati najprej na jablanah in hruškah; te namreč najprej napade. Pri vrstah sadnega drevja s svetlejšim lubjem uš laže zapazimo, ker napadeno lubje spremeni barvo in so ščitki obrobjeni z rdečim krogom. Ko ščiti odpadejo, ostanejo na lubju še vedno rdečkaste pege.

Ameriški kapar (povečan). A samec, B odrasla samica, C mlada samica, D ličinka, E ščit odrasle samice.

Drevje, ki je močno napadeno, je popolnoma prekrito z ušmi, ki preidejo tudi na listje in plod. Na listju najdemo uš na spodnji strani lista, in sicer poleg žil, na plodovih pa okrog peclja in muhe ter drugih vdolbin. Ako uš odpade s plodov, ostanejo na njem vidna, po navadi rdečkasta, okrogla znamenja, v velikosti srednje velike leče. Uš preide včasih tudi že spomladi na mlade plodove, kjer živi in se razmnožuje. Tako okuženi plodovi zastajajo v rasti, koža se nagrbanči in razpoka. Okuženi plodovi nimajo tržovske vrednosti in jih ne smemo prodajati.

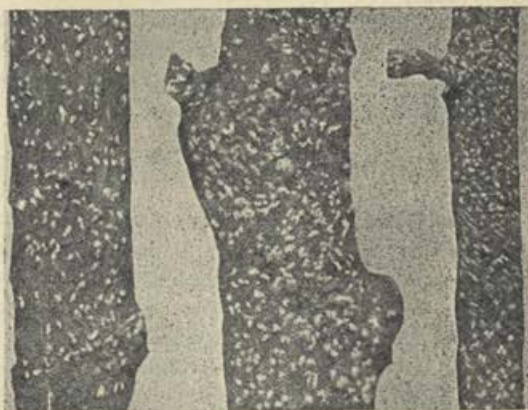
Ameriški kapar je uš, ki je zelo podobna nekaterim domačim, malo škodljivim ušem, ki pa se zelo počasi razmnožujejo, medtem ko kapar hitro in brž pokrije vse drevo. Hitra ugotovitev pravega škodljivca je navadno mogoča le z drobnogledom. Zato je vedno priporočljivo, obrniti se na strokovnjaka.

Uš prezimuje na sadnem drevju pod svojim ščitom; največ je tedaj nedoraslih samic, ki spomladi hitro dorastejo, se oplode in začno množiti. V zimskem času prenese uš z lahkoto tudi mráz do -30° C. Skoraj bolj odporna je zoper mráz kakor drevo, na katerem živi. Nekateri strokovnjaki pa trdijo, da jo mráz -34° C uniči.

Ameriški kapar ne leže jajec, temveč kot žive mladiče. Odrasla samica kot dan za dnem po več tednov skupaj in more skotiti tudi do 600 mladičev. Uš je torej zelo zelo plodovita. Ko se ušica izleže, je zelo majhna in meri komaj četrtrinko milimetra in je rumenkasto oranžne barve. Telo ima zelo sploščeno, na njem pa po tri pare nog in tipalke. Na trebušni strani je videti zelo tenak in dolg, zvit rilček.

Mlade ličinke lazijo nekaj časa po lubju. So kot majhne rumene pikice, ki se gibljejo. Kmalu se ličinka ustavi in počasi zavrta svoj rilček v drevesno skorjo. Samice se potem več ne premaknejo in ostanejo vse življenje na istem mestu. Takoj ko se je uš priselala, se začne nad njenim telesom razvijati luskinasti ščit. Pod varstvom tega ščita sesa uš drevesni sok, raste in se večkrat prelevi. Po prvi prelevitvi zgubi noge in deloma tudi tipalke. Ličinke samcev se razvijejo hitreje, približno v enem mesecu dorastejo popolnoma. Odrasli samci, ki so popolnoma drugačni od samic, so podobni majhnim mušicam oranžne barve, z dolgimi tipalkami in enim parom kril. Ličinke pa dorastejo šele v enem do dveh mesecih in začno takoj po oploditvi kotiti.

Uš naglo raste in more imeti do jeseni že več rodov. Na višinskem, hladnejšem podnebnju se razvijeta po dva rodova, v toplejšem trije,

Drevesno lubje s ščitastim ameriškim kaparjem.

v zelo ugodnih toplotnih razmerah pa dobimo celó po pet rodov.

Pomislimo tole: če ima uš n. pr. štiri rodove na leto in če vsaka samica zleže po 400 ličink, od katerih je polovica samcev, potem se od ene same uši od spomladi do jeseni razvije že preko tri milijarde uši! Torej ni čudno, da uš v nekaj letih drevo popolnoma pokrije in se drevje v dveh ali treh letih posuši, ako ga pravočasno ne rešimo. Mlado drevje je večinoma uničeno že v drugem letu po okužbi.

Kako se uš širi?

Uš se širi z veje na vejo in preide na drugo drevo najlaže tam, kjer se veje dotikajo. A največ raznašajo škodljivca z okuženimi sadikami, cepiči in plodovi. Ta način prenašanja okužbe lahko kontroliramo in z zakonskimi uredbami zadržimo. Veliko bolj nevaren način razmnoževanja pa je prenos škodljivca po domačih živalih, pticah in tudi po človeku, ki mlade uši lahko prenese na svoji obleki. Neke vrste mravelj in pikapolonice se hranijo s temi ušmi ter jih tako tudi prenašajo. Tudi tekoča voda prenaša ličinke ter okuži svoje bregove. Med vsemi prenašalci škodljivca pa je veter najnevarnejši. Prenaša zlasti mlade uši. Radi ploskaste oblike uši in njene majhne teže jih nosi tudi zelo daleč. Močnejši vetrovi raztrešajo te uši na kilometre široko naokoli. Edino visoki planinski grebeni, puščave, jezera in morja so resne meje, preko katerih uš ne more.

Uš ne živi samo na sadnem drevju, temveč tudi na drugih rastlinah, n. pr. na črnem in belem trnju, vrtnicah, topolih, drenu, bukvi, brestu, lipi, vrbi, španskem bezgu itd. Na teh rastlinah more uš živeti začasno, dokler ne dobi primernejše rastline. Živi tudi na figovem drevesu, vinski trti, murvi, domačem kostanju, javoru, jelki, brezi, jesenu itd.

Zatiranje te uši.

Ameriškega kaparja lahko primerjamo po škodljivosti in nevarnosti s trtno ušjo, ki je svoj čas uničila vse naše lepe vinske gorice. Ameriški kapar je zlasti za nas Slovence silno nevaren. Ako bi ta uš napadla naše sadovnjake v večji meri, bi prenehala pri nas sedanja živahna trgovina s sadjem in naše sadno gospodarstvo bi trpelo neprecenljivo škodo.

Poznamo mnogoštevilne sovražnike ameriškega kaparja.

Prvi njegov sovražnik je drobna, tako zvana parazitna osica, ki leže svoja jajčeca na to uš, ali tudi kar v njeno telo. Iz njenih jajčec se razvijejo drobne ličinke, ki uš pojedjo. Nato se ličinke pod kaparjevim ščitom zabubijo in dorastejo v novo osico. Dorasla osa pregrize ščit in izleze. Po teh luknjicah na ščitih ameriškega kaparja spoznamo, da ga je napadla parazitna osica. Drugi največji sovražnik ameriškega kaparja je pikapolonica; hrani se namreč z ušmi. Končno so našli tudi posebne glivice plesnobe, ki tudi uničujejo ameriškega kaparja; te glivice prekrivajo uši z belkasto plesnobo, ki uš uniči.

Vsi do sedaj znani naravni sovražniki ameriškega kaparja so zelo koristni, vendar ga še nikjer niso premagali ali zadržali. Zato je drevju potrebna pravočasna in odločna človekova pomoč.

Oblasti bodo sproti obveščale, kje je uš. Vsak uvoz sadik iz okuženih krajev oblast prepoveduje. Za sedaj je ozemlje med Donavo, Dravo in madžarsko mejo označeno za okuženo. Tudi v savski banovini je oblast proglašila nekaj krajev za okužene. Odtod je izvoz sadik in njih delov prepovedan.

Pri nakupu sadik moramo biti previdni. Ne kupujemo sadnega in drugega drevja ali grmovja od nezanesljivih ali zakotnih drevesničarjev! Ne kupujemo drevja na trgih ali od preprodajalcev! Kupujemo ga le od takih drevesničarjev, katerim je oblast prodajo sadik dovolila.

Ko prispe pošiljka sadnega drevja ali lepotečnega grmovja ali celó gozdnega drevja, sadike temeljito preiščimo in pregledujemo poleti njih lubje. To velja zlasti za vse sadike, ki so vzgojene v drevesnicah izven Slovenije. Na to naj pazijo še posebno meščani, ki naročajo lepotečno in sadno drevje za vrtove od drugod, češ da naši drevesničarji niso dovolj večji, kar pa je seveda le neutemeljen predsodek. Doma bi morali najprej kupovati!

Kjer ugotovimo okužbo, moramo uš takoj zatreti. A kako?

1. Mlado in močnejše okuženo sadno drevje moramo takoj posekati in kar na mestu z listjem vred sežgati.

2. Drevje, ki je prav malo okuženo, t. j. tisto, na katerem se nahaja le tu pa tam kakšna uš, moramo v jeseni ali spomladi pomladiti. V ta namen odžagamo glavne veje za dve tretjini dolžine. Deblo in veje moramo temeljito izčistiti s krtačo, katero namakamo v močno raztopino drevesnega karbolineja.

3. Ako okužbo ugotovimo v poletnem času, moramo takoj in pozneje vsaj še enkrat do jeseni drevje poškopiti z žveplenoapneno brozgo.

4. Vse zdrave sadike v okolici približno en kilometer od okuženega gnezda moramo temeljito poškopiti, in sicer pozimi z drevesnimi karbolineji, poleti pa z žveplenoapneno brozgo.

V okuženih predelih se mora sadno drevje stalno ščititi. Tako drevje bo ostalo pri življenju in rodilo. Ako se zaščita sadnega drevja dobro organizira in izvaja, se morejo doseči tudi v okuženih krajih prav dobri uspehi. Najboljši primer nam je Amerika, ki je skoraj popolnoma okužena, a vendar je njeno sadjarstvo na vsem svetu najbolj razvito.

Najboljša sredstva za zatiranje ameriškega kaparja s škropljenjem so: drevesni karbolinej, žveplenoapnena brozga in emulzija olja.

Od vseh omenjenih sredstev so v sosednjih okuženih državah, v Avstriji in na Madžarskem, dosegli najboljše uspehe z zimskim škropljenjem sadnega drevja z drevesnim karbolinejem. V Ameriki pa so uš v začetku najbolj zatirali le z žveplenoapneno brozgo, a pozneje so začeli uporabljati emulzijo olja, ki je sedaj mnogo porabijo. Kako vse to pripraviš, vprašaj strokovnjaka.

Varujmo naše dragoceno sadje pred tem najnevarnejšim škodljivcem!

Dom slepih v Stari Loki.

M. S.

Ob cesti iz Škofje Loke v Selško dolino se razprostira sončna, proti severu zavarovana, proti jugu in zapadu pa odprta ravnica, ki položno pada od starološke župne cerkve in nje-nega pelega pokopališča do Selške Sore. Na ravnini zagledaš nekdanji dom pokojnega, nazadnje skoraj slepega Karla viteza pl. Strahla, ponosni grad s trdnimi gospodarskimi poslopji, krasnim parkom ter z lepimi nasadi in cvetličnimi gredicami, velikim vrtom, skozi katerega teče ljubki starološki potok, vidiš velik sadovnjak, obsežen vrt za zelenjavo, njive in sočne senožeti, ki segajo prav do Sore. Ves ta svet spada k domu naših slepcev.

Kopališče ob Sori, vrbovje ob vodi, potok v grajskem vrtu, dovolj močan, da bo gnal stroje v delavnicah bodočih slepih obrtnikov, obsežne senožeti ob vrtovih, ki so primerno stavbišče za bodoče zgradbe posebnih oddelkov, obetajo, da se bo naš dom slepcev položoma razrasel v vse potrebne veje, ki jih mora imeti tak zavod, da napravi slepega trpina za koristnega in zadovoljnega človeka.

Zvoki radijskega aparata te zvabijo, da vstopiš in kreneš po malem zunanem dvorišču med senčno smrečje v lep park, kjer kramljajo slepe ženske, ki izdelujejo ročna dela ter se smejejo in zabavajo po svoje. Po poti ob potočku na drugi strani ograjenega parka pa hodijo, zanašajoč se na svojo palico, po toplem soncu slepi moški. Na klopi sedi slepec z obširno in debelo knjigo v naročju. Njegovi nalašč za branje izšolani prsti drče po izbočenih pikah, ki razvrščene v različne skupine predstavljajo črke. To je črkopis, ki ga je za slepce sestavil že leta 1825 francoski slepec Luí Braj (Louis Braille), šestnajstletni gojenec v pariškem zavodu za slepce. Naši slepci imajo svojo knjižnico z deli naših slovenskih pesnikov in pisateljev, ki so jih ročno pretiskale v Brajevem točkopisu naše slovenske žene in dekleta.

Nadaljnja pot nas vodi v dom sam, v lepí, stari, prijazni grad, kjer pridne gospodinje naših slepih varovancev, naše skrbne sestre Marijine svetinje, opravljajo svoje delo.

Grad je bil prenovljen leta 1931. Ima dve nadstropji, v vseh sobah parket, povsod vodo-vod in električno razsvetljavo ter kapelo z ličnim Ropretovim oltarčkom presv. Rešnjega Telesa. Spodaj je velika soba in sedem kleti.

Skoraj kvadratično dvorišče je na treh straneh obdano od globokih arkad na kamenitih stebri-čih. Kot nalašč za zavod slepcev je to dvorišče. Svoj bo lahko za razne prireditve kot gledališka dvorana, v kateri se silno dobro sliši. Na vseh straneh okoli dvorišča so okna, za katerimi so hodniki in sobe. V prvem nadstropju je devet sob, kopalnica, lepa kuhinja s shrambami ter prostornim, zaprtim hodnikom, ki je zelo po-raben za sprehode ob slabem vremenu. V drugem nadstropju je razen hodnika enajst sob. Vse sobe so velike in zračne, nekatere prave dvorane. Posebno všeč so vsem okrogle sobe v vseh nadstropjih starega stolpa. Iz vseh son-čnih in svetlih sob imaš najslikovitejši razgled na Škofjo Loko in na prijazne hribčke za njo, zlasti na precej visoki Ljubnik.

Vsa vrata v gradu so okrašena z umetno izdelanim, pocinjnim starinskim okovjem. Saj je bila v tem gradu še nedavno nekdanja Strahlova galerija, največja zbirka umetnin in izdelkov umetnostne obrti v Sloveniji. Da so bili že prvi posestniki gradu vneti za umetnost, pričajo tudi zanimivi gotski portali kleti. Ni dvoma, da so grad sezidali gospodarji Škofje Loke, bavarski škofje iz Freisinga. Da je bil grad prava srednjeveška trdnjava, jasno vidimo še danes. Ohranjena sta dva obrambna vogelna stolpiča v obzidju in mogočni osrednji stolp.

Pozneje je postal grad zasebna last. Ven-dar pa so bili njegovi lastniki v škofovi službi. Navadno so bili škofovi oskrbniki in loški glavarji. V drugi polovici 15. stoletja so tu stanovali grofi Lambergi kot taki oskrbniki in loški glavarji. V 16. stoletju pa so bili tu plemiči Siegersdorfi in Raspi, ki so bili nad sto let v škofovi službi. Leta 1819 je grad kupil Fri-derik Strahl iz Erfurta v Nemčiji, oficir v avstrijski vojski, ki se je kot upokojenec na-selil v Stari Loki. Toda že leta 1821 je umrl. Njegov sin Edvard Strahl je postal slovit prav-nik, politik in nežni nemški pesnik ter zbira-telj umetnin. Pridobil si je tudi dedno plemstvo. Umril je leta 1884 in je pokopan pri sv. Krištofu v Ljubljani. Za njim je prevzel starološko posestvo njegov sin Karel vitez pl. Strahl, ki je bil poslednji svojega rodu. Tudi ta je bil od-ličen pravnik. Pisal pa je tudi igre, razprave o slikarjih in je napravil kataloge za grajsko zbirko umetnin. Umril je na sveti večer 1929

ter je pokopan v Stari Loki. Njegova bogata zbirka umetnin pa se je razpršila na vse strani. Le najznamenitejše slike je sprejela Narodna galerija v svojo posest. Grad pa je kupil od Strahlovega sorodstva domačin Fran Dolenc, ki ga je prodal društvu Dom slepih v Ljubljani konec leta 1933.

Dravska banovina ima v Kočevju banovinsko šolo za šoloobvezno slepo deco, v Ljubljani pa je sedež društva, ki je bilo ustanovljeno leta 1923 pod imenom Kuratorij slepcev

povedano cerkveno zbirko. Pri javnih zbirkah po ljubljanskih mestnih ulicah in trgih pa so društvu vsakokrat prihitele na pomoč vse ljubljanske ženske organizacije. Društveno premoženje je stalno naraščalo tudi po volilih raznih dobrotnikov. Največji dobrotnici našega zavoda pa sta bili pokojnici Marija Križmanova v Ljubljani, ki je zapustila sklado Doma slepih svojo hišo na Karlovški cesti, ter znana rodoljubkinja Helena Bavdekova, ki je vse svoje posestvo na Zaloški in Šmartinski cesti

Dom slepih v Stari Loki.

in je imelo namen, zbirati sklad za zgradbo Doma slepih. Leta 1929 je spremenilo društvo svoje ime v Dom slepih. Društvu se je posrečilo zbrati precej velik sklad za zgradbo doma. Na pobudo slovenskega ameriškega lista »Glasa naroda« so ameriški Slovenci zbirali denarne darove za ta dom in nabrani denar poverili ljubljanski občini, ki naj ga upravlja. Ta ameriški sklad, nad 400.000 dinarjev, ki najlepše priča o ljubezni ameriških rojakov do stare domovine in o blagem srcu naših izseljencev, je prejelo naše društvo Dom slepih v Ljubljani. Druga sredstva pa je dobivalo društvo iz banovinskih in občinskih podpor ter iz članarine. Zbirale so tudi razne korporacije. Zlasti pa se je zavzela za pomoč slepcem za vladikovanje starološkega rojaka dr. Andreja Karlina lavantinska škofija s svojo bogato, posebej za-

volila društvu za slepe. Zgradba novega doma bi stala mnogo več, nego sta znašala oba sklada, ameriški in naš, slepci pa so vsak dan bolj ganljivo prosili, da bi čimprej dobili svoje zavetje; zato se je odbor društva neprestano trudil, da bi kupil po primerni ceni kako udobno staro zgradbo z vrtom in z gospodarskimi poslopji za dom slepcev. Po skrbnem pretehtavanju se je odbor društva naposled odločil za nakup Strahlovega gradu v Stari Loki. Čeprav je prišla društvu kraljevska banska uprava s precejšnjo podporo na pomoč, je društvo z nakupom doma zaradi težavnih denarnih razmer pri denarnih zavodih v gospodarski krizi zašlo v težke skrbi, tako da je bil dom otvorjen šele čez dve leti. Najprej so bili vanj sprejeti šoli odrasli slepci, za katere je bil prav za prav nabran in darovan ves denar.

Prošnje za sprejem so prihajale dan za dnem. Lani je društvo dobilo inventar, ki mu ga je posodila banovinska hranilnica, uporabljala ga je prej na Stari poti v Ljubljani v bivšem azilu, kjer so imeli tudi slepi svoje pravice. Društvo je vnovčilo svoje glavne nepremičnine v Ljubljani ter s tem dobilo denar za popolno odplačilo kupljenega Doma slepih v Stari Loki. Ker dobiva iz denarnih zavodov le majhne zneske svoje glavnice, sprejema v zavod Dom slepih v Stari Loki največ le take slepce, ki dobivajo podporo od občin ali banovinske hranilnice, ali pa plačujejo zanje svojci. Doslej jih je prevzela šele 23. Tudi oddelek za narodno zdravje in socialno politiko kr. banske uprave je priskočil s svojo podporo na pomoč. Uprava računa za oskrbo vsake osebe 300 dinarjev na mesec.

Glavna skrb društva je zdaj, da slepce primerno zaposli in jim lajša njihovo žalostno usodo. Ker se bodo bolje razpečavali ščetarski izdelki nego pletarski, bo gojilo odslej predvsem to panogo obrti, zlasti z mlajšimi slepci. Starejše slepe ženske pa izdelujejo najrazličnejša ročna dela. Skrbeti bo treba tudi za primerno berilo v Brajevem črkopisu; saj je na razpolago, le pomnožiti bo treba knjižnico.

Hrvati so storili za svoje slepce vse, kar je bilo mogoče. Imajo svoj zavod v Zagrebu. Nad vse lepo urejen in mogočen pa je dom srbskih slepcev v Zemunu.

Treba bo še mnogo ljubezni in samozatejevanja, truda, denarne in moralne podpore vse slovenske javnosti, da bo to, kar mora biti: miren in varen dom slepcev in njihovo kulturno središče.

Pregled svetovnih dogodkov.

Dr. Vinko Šarabon.

Več ko beremo o dogodkih preteklega leta, bolj se nam zdi, da sedimo na ognjeniku. Mednarodna politika menjava svoj obraz in svoj značaj s tako naglico, da je človeka kar groza. Kar je veljalo včeraj, ne velja več danes; same spremembe in sama presenečenja. Vse so poskusili, kar se je dalo: sklepali so pogodbe, si obljubljali prijateljstvo, zagotavljali ohranitev miru in kar je podobnega. Brž ko pa se je kakšna država sklicevala na moč bajonetov in topov, takoj so pogodbe utihnile, državniki so dajali olepšane, zavite izjave in vse je šlo zopet po stari poti negotovosti naprej.

Najbolj se je v preteklem letu, to je od julija 1935 do julija 1936, svet zanimal za abesinsko vprašanje. Prerekanje se je nadaljevalo. Mussolini je dejal: »Zašli smo v boj in smo trdno odločeni, da ga izvojujemo do konca.« Posredovanja velesil niso imela uspeha, Italija je pričela mobilizirati in pošiljati vojake v svoji dve afriški koloniji Eritrejo in Somalijo. Videlo se je, kaj hoče. In spet je Mussolini govoril: »Imperializem je življenjska podlaga, ki stremi po duševnem in gospodarskem razširjenju.« Že so se pričeli ostri časopisni spopadi med Italijo in Anglijo; angleške simpatije so bile vse na strani Abesinije. Kakor se je pozneje videlo, so pa Angleži te svoje simpatije premalo podprli z vojnim materialom in drugim za vojsko potrebnim blagom. Zveza

narodov je ponujala Italiji velike koncesije v Abesiniji, pa Mussolini še odgovoril ni. V tistih dneh, v avgustu 1935, se je pojavilo tudi vprašanje sankcij. Če kakšna članica Zveze narodov napade drugo članico in jo Zveza označi kot napadalko, more pozvati Zveza ostale članice, naj proti napadalki nastopijo s tem, da ustavijo blagovni izvoz v to deželo, da ne kupujejo od nje itd. To je znani paragraf 16. v pravih Zveze narodov. So pa sankcije lahko tudi zelo dvorezen meč — ko so bile pozneje uveljavljene, jih ni čutila samo Italija, temveč tudi druge države, zelo tudi naša država.

Malantanta, zborujoča na Bledu, je v italijansko-abesinskem sporu proglasila popolno nevtralnost. Seveda je pa pozneje morala tudi ona prevzeti od Zveze narodov določene sankcijske obveznosti.

Predlogi so se vrstili drug za drugim. Vidimo v Ženevi polno zasedanje, vidimo odbor petih članov, trinajstih članov itd. Vsakdo je nekaj predlagal, a Italija je odklonila vsak kompromis in se tudi ni dala prestrašiti, ko je pričela Anglija zbirati vojno brodogve v Sredozemskem morju. Gotovo je dobro vedela, da Anglija ni pripravljena in da s svojim brodogjem samo demonstrira. Ko so Mussoliniju spet nekaj nevšečnega ponudili, je rekel: »Jaz ne nabiram puščav.«

In 2. oktobra je prekoračila italijanska vojska abesinsko mejo in spet je Mussolini govoril: »Svečana ura v zgodovini domovine je prišla. Skupaj z našo vojsko koraka 44 milijonov Italijanov.« Na pot je dal Mussolini vojakom svoje staro geslo: »Rajši en dan lev kot sto let ovca!« Glavna fronta je bila severna, iz Eritreje, stranska pa južna, iz Somalije proti Abesiniji. Tu je poveljeval general Graziani, na severu pa general de Bono, ki je bil obenem vrhovni poveljnik. Čez poldrug mesec je bil de Bono odpoklican v Italijo, na njegovo mesto je prišel načelnik italijanskega generalnega štaba Badoglio, najsposobnejši italijanski general. Nekaj dni po pričetku operacij so vzeli Italijani Aduo ter s tem zacelili rano, ki jih je bolela od leta 1896 dalje. V sredi oktobra so vkorakali v sveto mesto Aksum, znano že iz najstarejše abesinske zgodovine, in so kmalu nato zavzeli Makale, važno trgovsko in prometno mesto.

Medtem so v Ženevi soglasno proglasili Italijo za napadalko in se je 55 držav izreklo za izvedbo sankcij. Dolgo so se posvetovali, ali naj bodo sankcije samo gospodarske ali tudi vojaške, pri čemer bi se zastražila italijanska obala, zaprl Sueški prekop itd. Slednjič so se odločili le za gospodarske sankcije in so še pri teh izločili petrolej, brez katerega Italija sploh nič ne more, kaj šele da bi uspešno vodila vojsko; pomislimo le na avtomobile, tanke in zrakoplove. Mussolini je bil že ob začetku vojske izjavil, da bo Italija na sankcije gospodarskega značaja odgovorila z disciplino, ravnodušnostjo in požrtvovalnostjo, da bo pa na sankcije vojaškega značaja odgovorila z vojaškimi odredbami in na vojne čine z vojnimi čini.

O abesinski vojski tudi evropski vojaški krogi niso bili dobro poučeni. Mislili smo, da je abesinska armada večja kot je bila, da je dobro opremljena, da je ljubezen do domovine razen pri mohamedanih splošna, da so domači knezi ali rasi vsi vladarju poslušni itd. Pa ni bilo tako. In če smo zapisali, da je Abesinija nepremagljiva trdnjava, smo mislili seveda na borbo z enakimi sredstvi. Kako se boš pa boril, če nimaš zadosti topov in strojníc, če imaš zastarele puške, če nimaš skoraj prav nič zrakoplovov in če nisi v »kulturi« tako napredoval, da bi mogel spuščati strupene pline iz zrakoplovov na prebivalstvo, ki se ne more braniti! Badoglio na primer je pri prodiranju v pomladnih mesecih dal zasledo-

Lah Abesincu: »Vi sploh niste kulturen narod, saj niti plinskih mask ne nosite.«

vati bežečega sovražnika z zrakoplovi in ga iz majhne višine obmetavati z bombami in kositi s strojnicami; odprta mesta in sela so morala prenašati vso grozoto plinskih napadov. Italijani so vodili vojsko brezobzirno.

V začetku decembra ni bilo nobenih vidnih znakov, da bo Italija vojsko v Abesiniji srečno dovršila, slišali so se celó glasovi, ki so govorili o napredovanju Abesincev in o umikanju Italijanov. Štiri mesece nato, 5. maja, so pa Italijani vkorakali v Addis Abebo, glavno mesto Abesinije. Kako to? Ko je prevzel Badoglio vrhovno poveljstvo, je pričel z delom po načrtu. Obiskal je vse odseke severne fronte, kjer je moralo priti do glavne odločitve, zavaroval vse prometne zveze, počakal na zadostno množino tankov, topov, zrakoplovov, streliva in živil, pustil, da so se Abesinci zaletavali v njegove postojanke in polagoma izkrjaveli. Kritiki so mu očitali njegovo obotavljanje ter iz tega izvirajoče delne neuspehe, a on je udaril šele, ko je bilo vse pripravljeno. Tedaj je šlo pa tako hitro, da je bila vojska v glavnem končana še pred nastopom deževne dobe, ki je za take operacije tam zelo neugodna. V štirih velikih bitkah je Badoglio uničil severno abesinsko armado in vojska je bila v bistvu končana v sedmih mesecih, od oktobra 1935 do maja 1936. Medtem so bili Italijani zasedli mesto Gondar in prišli do Tanskega jezera, kjer so najvišji vrh okolice imenovali po Mussoliniju; od juga pa je zavzel Graziani mesto Harar, prišel do železnice in tako dobil zvezo s severno armado. 5. maja so Italijani zasedli Addis Abebo, odkoder se je bil nekaj dni prej cesar Hajlé Selasjé z železnico odpeljal v francosko somalijsko prista-

nišče Džibuti; od tam se je odpeljal na angleški vojni ladji v Palestino in potem šel v London. In 5. maja ob osmih zvečer je prebral Mussolini z balkona vladne palače množicam ljudstva Badogliovo brzojavko o padcu abesinskega glavnega mesta in govoril: »V tridesetih stoletjih svoje zgodovine je doživela Italija mnogo znamenitih ur, a sedanja je med najbolj svečanimi. Naznanjam italijanskemu narodu in vsemu svetu: Vojška je končana. Moram pa pristaviti, da je spet mir, in ta mir je rimski mir, in da dobi izraza v teje preprosti, nepreklicni in končno veljavni besedi: Abesinija je italijanska. Z zasedbo Addis Abebe je mir že dovršeno dejstvo. Živela Italija!« Z mečem je prišel Hajlé Selasjé na prestol — meč ga je zapodil iz domovine... Bridko resnico o meču naj bi imeli vsi pred očmi, zmagovalci in premaganci, in koliko manj gorjá bi bilo na svetu!

Ko se je vršila in doigravala abesinska žaboigra, so diplomati zaman iskali izhoda iz zadreg in stisk sedanjega časa. Francoz Laval in Anglež Hoare (izg. Hor) sta predložila v decembru načrt glede rešitve abesinskega vprašanja; po tem načrtu naj bi Abesinija odstopila nekaj ozemlja Italiji itd. A načrt je seveda padel v vodo. — Dalje so v decembru sklicali brodovno konferenco, ki naj bi določila jakost vojnega brodovja vodečih velesil; po dolgotrajnih pogažanjih se je konferenca razšla brez vsakega vidnega uspeha.

Posebno nervozni so bili takrat Angleži. Pohod Italijanov v Abesinijo jim ni bil prav nič všeč. Pogled na zemljevid: Gibraltar — Malta — Suez — Perim — Aden nam pravi, da vsako ojačenje Italije v Sredozemskem in Rdečem morju ali tam blizu ogroža pot Anglije v Indijo, pa tudi anglo-egiptski Sudan in Egipt, kjer ima Anglija še vedno prvo besedo.

Diplomati v Ženevi iščejo izhoda.

Zato so si v onih dneh zagotovili Angleži za primer italijanskega napada na njih pristanišča in postojanke tam doli — pomoč sredozemskih obrobni držav Jugoslavije, Grčije in Turčije; s Francijo so bili podoben dogovor sklenili že prej. Kako je narasla napetost med Anglijo in Italijo, nam priča tudi imenovanje Edena za angleškega zunanjega ministra; Eden (izg. Idn) je med največjimi nasprotniki Italije. Mislili so, da bo tedaj Anglija aktivno posegla v spor med Italijo in Abesinijo. Pa ni, ker ni bila pripravljena. Ob začetku spora so imele njene bojne ladje, zbrane v Sredozemskem morju, samo za pol ure streliva. Sedaj seveda delajo angleške tovarne s polno paro, kajti osramočenja, ki so ga doživeli od Italije, ne bodo pozabili. Anglež je čuden; skoraj nikoli ni pripravljen. Zato tudi običajno prve boje izgubi, potem se bori neodločno, nazadnje pa le zmagava.

Na koncu januarja so bili posebno huđi Japonci, in sicer na Hitlerja. Govoril je pred dijaki v Münchenu in rekel, da je belo pleme določeno zato, da drugim vlada. Japoncem, ki bi najrajši vso Kitajsko pohrustali, tako govorjenje seveda ne more biti všeč. V februarju so bili pa spet Nemci huđi, in sicer na Ruse, Francoze in Angleže. Litvinov je v Londonu razčistil razmerje Rusije do Anglije; spremljal ga je maršal Tuhačevskij. Po Litvinovem odhodu je ostal maršal še v Angliji in si ogledal angleške tovarne in angleška oboroževalna podjetja. In ta maršal je med vodilnimi ruskimi generali! Za Litvinovom se je tudi on odpeljal v Pariz in se posvetoval z Gamelinom, prvim francoskim generalom, ter z vsemi drugimi zastopniki francoskega generalnega štaba. Nato si je ogledal francoske obrambne naprave. Ves svet je gledal tedaj na Pariz. Vedeli so, da se pripravlja pakt med Francijo in Rusijo, pakt največje politične važnosti, ki naj v obilni meri jamči za mir zbegani Evropi. In res je francoska zbornica sprejela na koncu februarja pakt z več kot dvetretjinsko večino.

V Evropi govorita zmeraj dva; eden na severu Alp, eden na jugu Alp, Hitler in Mussolini. V začetku marca se je pa oglasil tudi eden najmanj dostopnih mož mednarodne politike, Stalin. Govoril je z Američanom Howardom o vojni nevarnosti. »Po mojem mnenju imamo dve žarišči vojne nevarnosti; eno je na Daljnem vzhodu, v japonskem pasu, drugo pa v Evropi, v nemškem pasu. Težko je

reči, katero je bolj grozeče; na obeh krajih tli. V primeri s temi dvema žarišči je italijansko-abesinska vojska le epizoda. Za zdaj je položaj na vzhodu bolj vznemirljiv, lahko pa se hitro obrne.« Ko se je Hitler pred kratkim razgovarjal z nekim francoskim časnikarjem, je govoril sicer miroljubne besede, vendar je v nekem smislu grozil Franciji in Rusiji. Na vprašanje, kako si predstavlja Rusija nemški napad, je odgovoril Stalin: »Mi ne mejimo naravnost na Nemčijo, a zgodovina nam pravi, da v takšnih primerih uporabi napadalec tretjo vmesno državo, pri čemer ima običajno uspeh. Včasih porabi silo, tako leta 1914 v Belgiji, včasih si pa napadalec kako mejo »izposodi«, tako Nemci leta 1918 letsko mejo v prodiranju proti Leningradu. Mislim, da bo Nemčija že dobila kako državo, ki bo pripravljena, posoditi ji svoje meje.« Tu misli Stalin na Poljsko. Na vprašanje, kdaj se bo po njegovem mnenju vnela vojska, je dejal Stalin: »To je nemogoče povedati. More priti popolnoma nepričakovano. Saj se danes vojske ne napovedo, temveč se kar prično (Italija proti Abesiniji). Pač pa so prijatelji miru s sprejetjem francosko-ruskega pakta o medsebojni pomoči dosegli nov uspeh. Ta pogodba je velika ovira za sovražnike miru.« Nemško časopisje pa je ta pakt imenovalo »zadnji korak Francije v odvisnost«.

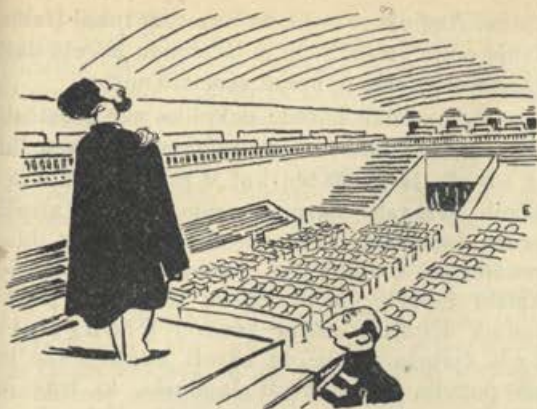
Za francosko zbornico je prišel tudi francoski senat in sprejel pakt z veliko večino 231 glasov proti 52. Odkod in zakaj taka večina? Saj tako v francoskem parlamentu ni

Hitler in pakti...

običajno. To je bil odgovor Hitlerju, ki je bil medtem poteptal lokarnski pakt in bil 7. in 8. marca poslal vojaštvo v nemško ozemlje v Porenju, ki po pogodbah v Versaju in v Lokarnu ni smelo biti utrjeno in ni smelo imeti nobenega vojaštva. Kakor lani, ko je Nemčija uvedla splošno vojaško dolžnost, je bilo tudi sedaj mnogo krika in vika; govorili so o sankcijah proti Nemčiji, pozvali so jo na razgovor pred svet Zveze narodov, ugotovili njeno krivdo in da je kršila pogodbe, pa slednjič vse skupaj ni bilo nič. Še obratno; Anglija in Francija sta si prišli glede Nemčije navzkriž, ker je bila Francija za oster nastop, Anglija pa ne. Slednjič sta se pobotali, glede Porenja je pa ostalo vse pri starem. Hitler je obljubljal mir in francoski minister Flandin je rekel: »Po dnevih tesnobe in strahu je mir zagotovljen.«

Zgledi vlečejo. Ko so bile na koncu marca izmenjane v Parizu listine o francosko-ruskem paktu, so prišli na mah Turki in na dan s svojo staro zahtevo po zopetni utrditvi Dardanel, s čimer bi bilo Črno morje zaprto vojnim ladjam vseh tujih držav. Tako bi tuje ladje ne mogle noter, turške in ruske bi pa lahko zmeraj šle v Sredozemsko morje. Kajti vsi so vedeli, da stoji za Turčijo Rusija. Tudi so Turki upali, da ostali dve črnomoški državi, Romunija in Bolgarija, ne bosta nasprotovali. Zelo dober vtisk je napravila Turčija s tem, da ni postavila Zveze narodov pred dovršeno dejstvo, kakor je to naredil Hitler in mesec dni za njim Avstrija z uvedbo vojaške obveznosti, temveč da je stavila Zvezi narodov predlog za revizijo pogodbe o Dardanelah. Utemeljevala je predlog zlasti z nezadostno zaščito od strani needinih porokov pogodbe; »države poudarjajo splošno nevarnost zapletljajev, pri tem je pa Turčija na svoji najbolj ranljivi točki v največji nevarnosti.« Po prizadevanju Rusije in drugih njenih prijateljic je bilo Turčiji obljubljeni, da bo njen predlog prišel pred posebno konferenco. Ta konferenca se je sestala 23. junija v Montreju v Švici. Poleg Turčije so bile zastopane še Rusija, Bolgarija, Romunija, Grčija, Jugoslavija, Francija, Anglija, Japonska ter Avstralija kot predstavnica angleških dominionov. Italija ni poslala na konferenco niti opazovalca. Posvetovanja so trajala mesec dni, 20. julija je bil dogovor podpisan. Rusija in Turčija sta popolnoma uspeli in 21. julij, dan po podpisu, je bil proglašen v Turčiji za narodni praznik. Anglija je bila mnogo ugovar-

Neğuš govori pred Zvezo narodov... Vrtar: »Veličanstvo, končajte vendar, že dva dni ni nikogar več tu. V jeseni pa se vrnejo, takrat bo čas...«

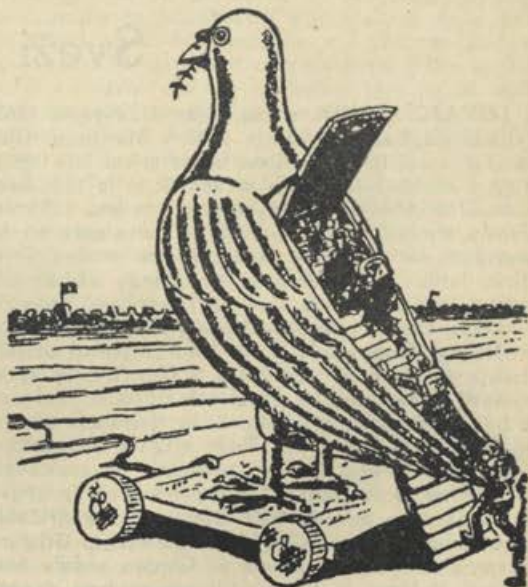
jala, a se je slednjič v vseh važnih točkah umaknila. Neki časopis je čisto prav zapisal: Zmagala je Turčija, uživala bo pa Rusija. In vse protirusko časopisje je pisalo: Rusija je prodrla v Sredozemsko morje.

Po zgledu Britanskega imperija je bil proglašen v maju tudi Rimski imperij v spomin na one čase, ko je bilo rimsko cesarstvo vladar sveta. Italijanski kralj ima sedaj tudi naslov »cesar Etiopije«. Etiopija je drugo ime za Abesinijo. S koncem vojske v Abesiniji so postale sankcije odvišne in država za državo jih je opustila; 15. julij je bil njih zaključni dan. Brezpredmeten je postal tudi dogovor o medsebojni pomoči, ki ga je bila sklenila Anglija z gori imenovanimi državami. Danes, ko to pišemo, se na dogovor skoraj nihče več ne spomni. In malokdo se še spomni na neğuša, abesinskega cesarja. Iz Londona se je napotil v Ženevo in skušal pri Zvezi narodov dobiti razumevanje za svojo stvar. Nič ni dosegel, sam je ostal. Tako je na svetu. Samo močni nekaj veljajo.

In močni hočejo biti sedaj vsi. Anglija je videla, kaj pomeni nepripravljenost, in angleška vlada si je zagotovila v parlamentu izredne oboroževalne kredite. Francija je poddržala vso oboroževalno industrijo. Rusko zračno brodogradništvo imajo za najmočnejše na svetu, 3000 najmodernejših zrakoplovov je pripravljenih že za prvo potrebo. Češkoslovaška se je proti javnim in prikritim grožnjam Nemčije zavarovala s celim trdnjavskim obročem. Betonski obroč proti Nemčiji si je zgradila Francija in ne bo tako lahko »skočiti čezenj«, kakor

se je izrazil neki vodiler nemški general. Najbolj je pa menda oborožena Nemčija. Hitlerjeva Nemčija je kakor golobček; v kljunčku ima vejico miru, v golobu je pa samo orožje. Zdi se nam kakor leseni konj, ki so ga postavili Grki pred vrata Troje, vanj pa skrili svoje najboljše junake. Že v maju je priobčil angleški minister Churchill tako velike številke o nemškem oboroževanju, da nam je ob njih branju kar sapa zastala. Na koncu junija pa prinaša angleška »Morning Post« še vse večje številke. V letu 1935 so izdali Nemci za armada, za pomorsko in zračno brodogradništvo 240 milijonov funtov. Takih vsot si ne moremo predstavljati, saj je 1 funt več kakor 200 din. Dalje so Nemci najeli lani za oboroževalne namene 400 do 500 milijonov funtov. Od januarja 1933 do decembra 1935 je bilo v Nemčiji izdanih za oboroževalne namene okoli 1600 milijonov funtov. »To strašno breme,« pravi list, »bo po mnenju nemških finančnih izvedencev samih kmalu neznosno in Hitler bo moral dosedanje politiko opustiti, ali pa iskati rešitve v vojski. In prav tega se odlični nemški politiki boje.«

Poglejmo še nekoliko po svetu okoli. O Ameriki ne moremo dosti reči. Zedinjene države so krizo premagale, in to v dobi gospodarskega presnavljanja. Filipinom, otočju v Aziji, so dali politično prostost. V zunanji politiki hočejo oiti Zedinjene države strogo nevtralne. Boj med Paragvajem in Bolivijo je zaključen.

Nemčija — »golobček miru«.

sporno ozemlje bo razdeljeno. Tako so sklenile lani omenjene petrolejske družbe.

V Avstraliji in Afriki ni bilo razen v Abe-siniji in v Egiptu nikakšnih posebnih dogodkov. V Egiptu so bile večkrat vstaje proti angleškemu nadzorstvu, podnetene po zatrjevanju Angležev od Italije. Kralj Faud je umrl, prestol je zavzel Faruk.

Iz Afrike se pripeljemo v Grčijo. V oktobru so odpravili tam republiko in oklicali kraljestvo. Pri ljudskem glasovanju je bilo 97% vseh glasov oddanih za kralja Jurija II. — Februarske volitve v Španiji so se končale z zmago socialističnih strank. V juliju se je vnela revolucija. — V Franciji je sledil ministrskemu predsedniku Lavalu Sarraut, temu pa Blum. — Angleški kralj Jurij V. je umrl 21. januarja. Sledil mu je sin Edvard kot Edvard VIII. — Nemčija se je v juliju spravila z Avstrijo, razmerje je postalo znosno. V boju proti Cerkvi je postavil Hitler tudi vse samostane pod državno nadzorstvo. — V Ženevi se je Zveza narodov preselila v novo palačo. 50.000 zabojer protokolov itd. so prenesli tja. Toliko dela! In uspeh? — Ogrji so postali nekoliko bolj tihi. — Albanija je sklenila v juniju devet pogodb z Italijo, ki podčrtavajo njeno odvisnost.

V Palestini in Siriji so bili upori in štrajki. Arabci ne dovolijo nadaljnega naseljevanja

židov. Angleži pravijo, da ima tudi tukaj Italija svoje prste vmes. Siriji in Libanonu hočejo dati Francozi skoraj popolno samostojnost.

Rusi so dali narodu nekoliko več prostosti in vpeljali nekakšen parlamentarni sistem, ki je seveda še drugačen kot v pravih demokratičnih državah. Pazno morajo biti na straži proti Japonski. Tudi na Japonskem je bila revolucija, v februarju, pa se je razburjenje kmalu poglelo. V decembru je postal predsednik Kitajske znani general Čiangkajšek. Naloga mu je, da združi kitajske sile in jih popelje v boj proti Japonski, ki trga iz kitajskega telesa kos za kosom. Tako je v sredi letošnjega julija nastopil proti provinciji Kvan-tung, kjer se mu je general Čengčitang vdal skoraj brez odpora. Jug je sedaj združen in Čiangkajšekov pogled bo šel na sever. Tam prodirajo Japonci smotrno naprej, provinca za provinco postaja »samostojna«. Že so zasedli Japonci tudi velik del tako zvane Notranje Mongolije; njena sosedna tja do rusko-sibirske meje je Zunanja Mongolija; ta meri poldrug milijon kvadratnih kilometrov, ima pa samo okoli 700.000 prebivalcev. Prej je bila kitajska, od leta 1921 dalje je pa »neodvisna«; je namreč popolnoma pod ruskim vplivom, uradno se imenuje »Mongolska ljudska republika«. Znano je, da se Rusi ogibajo vsakega spora z Japonsko, a Stalin je priznal, da bi to Mongolijo brarili pred Japonci tudi z orožjem.

Sveži grobovi.

GVAJČ ANTON, slikar, rojen 21. avgusta 1865 v Ljubljani, umrl 3. avgusta 1935 v Mariboru. Obiskoval je reako v Ljubljani in maturiral leta 1885. Njegov oče je bil priznan stavbenik in je tudi sina namenil stavbarski stroki; zato je sin leta 1886 na Dunaju študiral stavbeno tehniko. Leto nato pa je prestopil na slikarsko akademijo in jo dovršil v štirih letih. Z Gvajcem so akademijo obiskovali tudi Jurij Šubic, Jože Grm in Ivan Zajc. Nato je Gvajč še dve leti obiskoval posebno slikarsko šolo profesorja Trenkwalda. Leta 1895 je postal učitelj risanja na ženskem učiteljsišču v Gorici, kjer si je postavil lasten dom in začel zbirati slike. Deloval je kot predavatelj o umetnosti in risarskem pouku po Goriškem in Istri. Tudi njegovo umetniško ustvarjanje je želo laskavo priznanje na razstavah v Londonu in na Dunaju. Tudi pri bujenju in utrjevanju narodne zavesti med Goričani si je pridobil lepe zasluge. Dobro je bil znan s pesnikom Gregorčičem. Svetovna vojska pa je Gvajcu zadala hud udarec. Italijani so bili uničili vse njegove dragocene slike, bilo jih je okoli 150, groblja pa je

postal tudi njegov, s tolikšnimi žrtvami ustvarjeni dom, kjer je hranil dragocene zbirke starinskih predmetov. Bežati je moral k svojemu bratu Jožetu v Pliberk na Koroškem, pomagal je tudi v bojih za slovensko Koroško. Po nesrečnem plebiscitu je leta 1919 znova bežal, topot v Slovenjgradec. Isto leto je nastopil profesorsko mesto v Trstu, po zatonu slovenske šentjakobske šole je leta 1920 prišel na realno v Maribor, nato poučeval tam na moškem učiteljsišču do svoje upokojitve. Povsod, kjer je bil, je svoj prosti čas posvečal slikarstvu. Kot akademik je risal ilustracije za Dom in svet, 1895 potresne slike za dunajsko in sofijsko propagandno društvo, oltarne podobe, krajine iz Primorja, z Gorenjske, Koroške in Štajerske, tihožitja, portrete v olju, akvarelu in pastelu. Razstavljal je slike v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, v Trstu, Zagrebu, Beogradu in Sofiji, l. 1922 pa vse skupaj v Mariboru. Nekaj njegovih del ima Narodna galerija v Ljubljani.

HRIBAR DRAGOTIN, tiskar, časnikar, založnik in industrialec, rojen kot sin meščanskih staršev

22. oktobra 1862 v Ljubljani, umrl pravtam 10. septembra 1935. Dovršil je pet razredov srednje šole v Ljubljani ter gremialno trgovsko in višjo trgovsko šolo na Dunaju. Tiskarstva se je izučil v Ljubljani pri Blasniku, kjer je bil 1877/80 vajenec, 1884/86 pa pomočnik. Prišel je v stik z Bleiweisom, ki je tedaj urejeval Novice. Kot pisatelj je Hribar sodeloval pri Novicah, Slovencu in od 1887 dalje pri Slovenskem Narodu, kateremu je bil odgovorni urednik. Ko je bil star 24 let, je prevzel ureditev takrat precej zavožene uprave Narodne tiskarne; tačas je leta 1888 priredil Zbirko domačih zdravil. Leta 1891 se je preseelil v Celje, kjer je bil tedaj največji sedež nemškutarstva. Dobil je dovoljenje za lastno tiskarno in začel izdajati in urejevati Domovino, političen list za spodnještajerske Slovence (1890—1903), zraven pa odprl knjižno in papirno trgovino. Bil je pravi bорец za gospodarsko osvoboditev slovenskega življa v Celju. Izdajal je tudi ilustrovani narodni koledar (1892—1904), zalagal gospodarske spise in kot ljudski govornik od 1889 nastopal na političnih zborovanjih za probujanje štajerskih in koroških Slovencev. Leta 1902 se je vrnil v Ljubljano, kjer je zopet ustanovil svojo tiskarno, založbo in trgovino s papirjem. Izdajal in zalagal je šaljivi časopis Jež in Slovana, pri obeh listih sodeloval in sestavil Najnovejši naslovniki uradov, društev, tvrdk in zasebnikov Ljubljane ter Kranjske. Leta 1899 je ustanovil v Ljubljani tovarno pletenin in tkanin, ki je danes med najboljšimi v Jugoslaviji, zaposluje do 150 delavcev in izdela kakih 80.000 tucatov nogavic in 10.000 drugih pletenin. Razširil in moderniziral je tovarno slaščic, ki jo je leta 1876 ustanovil njegov tast Šumi. Po prevratu je Hribar zavzemal častna mesta v gospodarskem življenju. Bil je upravni svetnik Južne železnice in pomagal je ustanoviti Sindikat lokalnih železnic Slovenije. Postal je predsednik Kranjske hranilnice, ustanovitelj in predsednik Zveze industrijev, ustanovitelj in častni predsednik Ljubljanske borze, predsednik podružnice Hipotekarne banke, upravni svetnik Donavsko-savske-jadranske železnice, upravni svetnik industrije Drach v Zagrebu, nadzorstveni član Narodne banke v Beogradu, predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, sodeloval pa je še pri drugih gospodarskih in dobrodelnih ustanovah ter jih velikodušno podpiral. Hribar je pokazal, kako visoko lahko napreduje, kdor je bister, delaven in podjeten. V srečnem zakonu s svojo ženo je imel 12 otrok.

Gvajc Anton.

Hribar Dragotin.

HAFNER ANGELA, učiteljica, umrla v Kranju 13. novembra 1935. Pokojna gospodična Angela je bila vzor slovenske krščanske učiteljice. Vsa je živela za mladino. V šoli je bila otrokom prava druga mamica, zato so se je otroci tudi tako oklepali, jo spoštovali in ljubili. Bila je res ne le učiteljica, ampak tudi vzgojiteljica. Tudi njeno izvenšolsko delo je bilo posvečeno mladini: otrokom v Marijinem vrtcu, odraslim, zlasti dekletom, v društvu. Angela je bila globoko verná in je zato ostala katoliškim načelom zvesta tudi tedaj, ko so mnogi oklevali in omahovali. Pregarjana in »kazensko« prestavljena je pretrpela nemalo grenkih ur, a zato ji načel niso mogli omajati. Solze mladine so rosile na njen grob.

DR. BEZJAK JANKO, šolnik, dvorni svetnik in prosvetni inspektor, rojen 15. aprila 1862 pri Sv. Trojici v Ha'ozah, umrl 29. novembra 1935 na Pobrežju v Mariboru. Gimnazijo je študiral v Ptujju in Mariboru do 1891, univerzo v Gradcu in napravil izpit iz klasične filologije, slovenščine in nemščine ter postal doktor leta 1897. Vseskozi je bil odličnjak. Postal je supient na učiteljsku in gimnaziji v Mariboru. Kot profesor se je spet vrnil na učiteljsku in bil imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za mariborski šolski okraj. Leta 1906 je prišel na II. drž. gimnazijo v Ljubljano, kjer so ga imenovali leta 1908 za začasnega vodjo in leta 1910 za ravnatelja. Že naslednje leto pa je odšel kot ravnatelj na gimnazijo v Gorici. Leta 1914 je postal deželni šolski nadzornik v Ljubljani. Po prevratu je bil imenovan za šefa prosvetnega oddelka takratne vlade za Slovenijo. Leta 1924 pa je stopil v pokoj in se nastanil v Mariboru. Zadel ga je kap, da je bil zadnjih sedem let hrom, duševno prožnost in čilost pa je ohranil do konca. Dr. Bezjak je med možmi, ki so gradili temelje pouku in vzgoji slovenskega naroda. Že kot suplent v Mariboru se je začel podrobno baviti z vzgojslovjem. Njegovi strokovni spisi so zelo obsežni, prav tako članki po vzgojeslovnih listih. Napisal je več učnih knjig, zlasti iz jezikoslovja in vzgojslovja. Za šolstvo si je pridobil velike zasluge kot nadzornik, deželni šolski nadzornik in prosvetni šef. Posebno za povzdigo naših srednjih šol se je mnogo trudil. Bil je veren katoličan, ki svojega prepričanja nikoli ni prikrival.

GRAFENAUER FRANC, orglar, politik in narodni bорец, rojen 2. decembra 1860 v Mostah pri Brdu v šmohorskem okraju na Orgelkem. Učil se je očetove obrti, izdelovanja orgel in kmečkega

Hafner Angela.

Dr. Bežjak Janko.

dela. V petih letih je postal očetu pomočnik pri orglarstvu, leta 1889 pa njegov naslednik. Postavil je mnogo novih orgel, največ po Koroškem in sosednjih deželah. Kmalu se je uveljavil tudi kot politik in narodni buditelj. Drugujoč s tremi tovariši Grafenauerji se je navzel velike ljubezni do slovenščine in narodne zavesti. Bral je nemške in slovenske knjige in časopise, pisal v Mir in ga širil med ljudi. Kot narodno zavednega so ga obdolžili veleizdaje in ga držali tri mesece v preiskovalnem zaporu. A občani so mu zaupali in ga takoj nato izvolili v občinski odbor. Znan po svojem zavednem narodnem delu po vsej Koroški je bil leta 1897 izvoljen v deželni zbor. Ostal je v njem do svetovne vojske in bil v njem edini slovenski

Žmitek Peter.

poslanec. Leta 1907 so ga izvolili še za državnega poslanca. V deželnem in državnem zboru se je kot duhovit govornik krepko potegoval za pravice koroških Slovencev, obenem pa je s sestanki, shodi in pisanjem v Mir budil narodno zavest. Med vojsko so ga na lažno ovadbo 2. februarja 1916 prijeli in v Beljaku zaprli v vojaške zapore, potem pa odpeljali v Celovec. S težavo je ušel smrtni obsodbi po nagli sodbi, a prisodili so mu pet let hude ječe. Junija 1917 ga je rešila amnestija. V prvih dneh prevrata je organiziral narodno stražo po vsej gorenji slovenski Zilji, a ker ni bilo pravočasno vojaške pomoči, je Koroško zadevala ena katastrofa za drugo. Grafenauer se je moral iz Koroške osmakniti. Bil je oskrbnik na Grimsicah pri Bledu, potem organist v Naklem, nato pa si je kupil hišo in nekaj zemljišča v Smokuču v brezniški občini na Gorenjskem. Šele leta 1925 se je smel bolan vrniti na Koroško. Umrl je dne 13. decembra 1935.

ŽMITEK PETER, akademski slikar in profesor, roj. 28. junija 1874 v Kropi, umrl 27. decembra 1935 v Ljubljani. Žmitkov oče je bil kovač, ki je izdeloval vsakovrstno orodje, v mladosti pa se je učil

rezbarstva. Mati je bila iz Selc, iz rodovine, kjer je bila domača umetnost prava hišna obrt, tako da so slikali končnice za panje, svete podobe in rezljali kipce. Zato je tudi Peter po očetu in materi podedoval veselje za umetnost. Začel je slikati kot samouk portrete v olju, zlasti pa je ponedeloval svetniške slike. Še kot čisto mlad fant je rad zahajal k materini sestri v Selca, ki je bila spretna slikarica in se s tem delom skoraj preživljala. Ko je nad 80 let stara umrla, je po njej podedoval vse njene slikarske priprave. Na priporočilo prijateljev je Žmitek odšel v Ljubljano na obrtno-strokovno šolo k profesorju Veselu ter jo v treh letih dokončal. Dvajset let star je leta 1894 prišel na Dunaj, kjer je obiskoval umetnostno-obrtno šolo, obenem pa študiral na akademiji ter v štirih letih dovršil šolo in predpisane izpite. Podpora je dobival od kneza Windischgrätza, ko mu je ustregel s portretom kneginje Olge. Vleklo pa ga je po svetu, zlasti med Slovane. Leta 1898 je odšel v Petrograd ter se vpisal v šolo imperatorskega društva za pospeševanje umetnosti. V šestih mesecih je dovršil vseh pet tečajev. Nato je študiral v raznih posebnih slikarskih šolah pri slavni ruskih umetnikih, nato pa na petrograjskih akademijah opravil izpite za profesorja. Rad bi za vedno ostal na Ruskem, pa se je na lovu pogrznil v močvirje in si zdravje tako zrahljal, da so mu zdravniki nujno svetovali, naj spremeni podnebje. Zato je leta 1902 iz Rusije odrinil v Prago, kamor ga je vleklo njegovo vseslovansko navdušenje. Tam se je bliže seznanil tudi z Rihardom Jakopičem. Leta 1904 se je šolanje končalo in nastanil se je v Ljubljani. Potegoval se je za profesorsko mesto na umetnostno-obrtni šoli, a ga zaradi nemškega odpora kot sumljiv panslavist ni dobil. Po kratkem bivanju v Zadru je bil nastavljen kot profesor risanja na državni realki v Ljubljani, leta 1933 pa radi bolehnosti upokojen. Žmitek je bil zelo mnogostranski slikar. Zlasti se je vnel za prizore iz kmečkega življenja, lovske prizore in pokrajine. Tudi s svinčnikom, kredo in peresom je naslikal nešteto diplom, razglednic in ilustracij. Število njegovih slik je nenavadno veliko, več izven slovenskih mej kot doma. Na Ruskem, Finskem in Českoslovaškem je ostalo nad 300 del. Nekaj slik pa imata Narodna galerija in Narodni muzej v Ljubljani.

RESMAN VINKO, posestnik, industrialec in župan, rojen leta 1869 na Gorici v župniji Mošnje, umrl 30. decembra 1935 v Radovljici. Kot mlad

Grafenauer Franc.

Resman Vinko.

kmečki fant se je izučil v Radovljici usnjarske obrti in jo potem samostojno in uspešno vodil do leta 1918. Obenem se je že pred svetovno vojsko pripeljal lesne trgovine in lesne industrije ter jo razvil do najvišjega razmaha v vsem okraju. Radovljčani so spoznali njegove zmožnosti in njegov nesebični značaj, zato so ga večkrat volili v občinski odbor in v razna gospodarska društva. Tako je večkrat postal mestni župan v Radovljici. Kot politik je odločno stal v vrstah Slovenske ljudske stranke v njenih veselih in žalostnih časih. Njegovo javno delo je priznala tudi državna oblast in ga odlikovala z zlato kolajno za državljanske zasluge. Mnogo je delil domačim in tujim ubožcem.

Smolnikar Luka.

Štupar Franc.

ŠTUPAR FRANC, ravnatelj Kmetijske družbe v p., rojen 16. julija 1862 v Vodichah nad Ljubljano, je umrl 13. februarja 1936 v svojem rojstnem kraju. Študiral je poleg srednje tudi višjo kmetijsko šolo, praktikal in raznih posestvih ter bil nameščen kot strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu. Od leta 1891 do upokojitve leta 1914 je bil nameščen kot pristav in pozneje kot drugi ravnatelj pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Bil je več let korektor lista Kmetovalec. Poleg knjig »Apno v kmetijstvu« in »O prvinah in spojinah«, katere je sam izdal, je pisal nič manj kot 49 člankov kmetijske vsebine v Kmetovalec, potem v razne strokovne liste in tudi v Koledar Družbe sv. Mohorja in Dom in svet. Pisal je tudi članke v nemške kmetijske liste. Bil je tudi eden najstarejših slovenskih esperantistov. Sam se je temeljito naučil mednarodnega jezika esperanta, pisal tudi učbenik in temeljni slovar esperantskega jezika ter prevedel v esperanto mnogo slovenskega slovstva, kakor Finžgarja, Cankarja, Tavčarja, Jurčiča in druge.

SMOLNIKAR LUKA, župnik in duhovni svetnik goriske nadškofije, rojen 3. oktobra 1863 v Spodnjem Tuhinju, umrl 20. aprila 1936 kot župnik v Slavini pri Št. Petru na Krasu. Mašnik je postal 21. julija 1889. Kot stolni vikar v Ljubljani je bil z rajnim dr. Krekom dolgo vrsto let duša tedanje Slovenske krščansko socialne zveze. Pomagal je ustanavljati prosvetna društva po deželi, bil je spreten govornik in skrben urednik Domoljuba. Postal je tajnik Katoliškega tiskovnega društva in mnogo pripomogel, da se je odbor odločil za zidanje sedanje Jugoslovanske tiskarne, ki naj bi tiskala katoliške časopise vseh strok. Njegovo delo za prosveto med Slovenci je neprecenljivo. Dalje časa je vodil društvo za delavke v Ljubljani,

SKUBIC JOŽE, inženir in agronom pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani, rojen leta 1901 v Gornji Slivnici pri Grosupljem, umrl 17. maja 1936 v Ljubljani. Izšel je iz kmečke družine in kmečki zemlji posvetil svoje življenje. Ko je dovršil kmetijske študije na univerzi v Zagrebu, je bil najprej nastavljen v kmetijskem ministrstvu, potem pa je postal profesor na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. V sadjarski stroki je bil veščak, da malo takih. Vidni sadovi njegove strokovne delavnosti so: sadni izbor za Slovenijo, organizacija banovinskih drevesnic ter delo pri sadjarskih in vrtnarskih društvih. Pridno je pomagal pri Kmečki zvezi. Kot zaveden katoličan je moral trpeti preganjanje. Leta 1932 so ga vrgli iz službe na cesto, da je bil dve leti brez prave zaposlitve. Potem je prevzel vodstvo tiskarne v Kranju in uredništvo Gorenjca. Prav ko se mu je sreča zopet nasmehnila in je dobil spet državno službo, pa je v Gradaščici v Ljubljani na nepojasnen način utonil.

DR. RES ALOJZIJ, profesor visoke trgoške šole v Benetkah in pisatelj, rojen 1. julija 1893 v Gorici, umrl 19. maja 1936 v Benetkah. Gimnazijo je dovršil v Gorici, kjer ga je tudi ujela svetovna vojska. V Slovincu je s članki Ob Soči opisoval trpljenje svojih rojakov beguncev. Univerzo je študiral na Dunaju, v Zagrebu in v Ljubljani, tu je leta 1922 kot prvi postal doktor slavistike. Študije o umetnosti je spopolnil še na univerzi v Firenci in leta 1923 postal docent, pozneje pa profesor na visoki trgoški akademiji v Benetkah. Predaval je slavistiko, pa tudi beneške bogoslovce učil slovenščine. Pokojnik je bil priznan književnik in znanstvenik. Pisal je v dijaške liste, v Slovincu, in Dom in svet ter Čas, pozneje pa se ves posvetil

Skubic Jože.

Dr. Res Alojzij.

umetnosti. Mnogo je storil potrebnega in koristnega dela za poznavanje Slovincov med Italijani, bil je posredovalec med slovensko in italijansko kulturo.

JARC EVGEN, profesor, deželni, državni in oblastni poslanec in ljubljanski podžupan, je umrl 5. junija 1936. Rodil se je 7. decembra 1878 v Novem mestu. Na univerzi v Gradcu je študiral klasično filologijo, slavistiko in filozofijo ter študije dovršil leta 1901. Kot profesor je služboval v Kranju, Celju, Ljubljani in Tuzli. Že v svojih dijaških letih se je živahno udeleževal organizacijskega gibanja. Leta 1901 je bil med soustanovitelji akademskega društva Zarja v Gradcu in prosvetnega

društva Naprej za delavce. Tudi v Kranju je pomagal ustanoviti prosvetno društvo in mu več let predsedoval. V Ljubljani je bil predsednik Slovenske Straže od njene ustanovitve do svetovne vojske, tri leta je bil podpredsednik Slovenske krščanske socialne zveze, v letih 1924/27 pa je bil predsednik Slovenskega katoliškega akademškega staležinstva. Več let je vodil Kmečko zvezo in bil podpredsednik Kmetijske družbe. Mnogo je predaval po društvi, sodeloval pri katoliških shodih, zlasti pa je bil delaven leta 1917, ko je šlo za deklaracijo. Leta 1908 je bil na programu Slovenske ljudske stranke izvoljen za deželne poslanca, kar je ostal do prevrata, leta 1910 pa je postal še državni poslanec za Belo Krajino. V deželnem zboru se je odločno potegoval za ustanovitev univerze v Ljubljani, v državnem zboru pa je med vojsko z velikimi govori bičal preganjanja, ki jih je trpelo slovensko ljudstvo. Leta 1927 je bil izvoljen v ljubljansko oblastno skupščino kot poslanec, potem pa za odbornika in poročevalca finančnega odseka. Iste leta je bil na programu SLS izvoljen tudi v ljubljanski občinski svet, član mestnega sveta je ostal do svoje smrti. Leta 1928 je postal ljubljanski podžupan in ostal do konca leta 1935. Pokojnega profesorja so vedno povsod spoštovali, zlasti radi njegove izredne pridnosti in podjetnosti. In zanimal se je skoraj za vse. Poleg politike in gospodarstva so ga zanimala literarna vprašanja. Pisal je o svetovni literaturi, o literarni plazi, o teozofiji, o vseučilišču, najrajši pa o politiki in zgodovini. Sodeloval je pri Katoliškem Obzorniku, Času, Kroniki, ki jo je sam ustanovil, in pri gospodarskih političnih listih. V deželnem odboru je bil poleg dr. Kreka najdelavnejši član, zlasti se je zanimal za šolo in bolniški referat. Kot ljubljanski podžupan se je uspešno trudil za izboljšanje mestnih podjetij, za regulacijo Ljubljani, za zidavo carinarnice, za tlakovanje cest iz kaldrminskega fonda, za napravo letališča, za razširjenje tramvaja in za tujski promet.

PERUZZI SVITOSLAV, kipar in slikar, rojen v Lipah na Barju 17. oktobra 1881, je umrl za srčno kapjo 5. julija 1936 in je pokopan v Tomišlju pod Ljubljano. Po dovršeni umetno obrtni šoli v Ljubljani, kjer se je učil pri kiparju Alojziju Ganglu, se je šolal v Zagrebu in na Dunaju, kjer se je seznanil z velikim hrvatskim umetnikom Ivanom Meštrovićem. Pozneje je imel v Ljubljani v tivoljskem dirkališču svojo delavnico, od leta 1910 do smrti pa je bil na umetno obrtni šoli v Splitu. Bil

Jarc Evgen.

Peruzzi Svitoslav.

Ložar Jernej.

Ažman Andrej.

je zelo vesten in delaven umetnik, ki je stremil v vseh delih za klasično preprostostjo in jasnostjo. Tudi izvrsten risar je bil. Izdelal je med drugimi: bronasti relief svojega krstnega botra Frana Levstika za ploščo v Velikih Laščah, portret in nagrobni spomenik pesnika Antona Medveda na Žalah pri Kamniku, spomenik podlim vojakom na ljubljanskem pokopališču, reliefe po Prešernovi pesmi o Povodnem možu za šentjakobski most v Ljubljani, ki pa niso bili vzidani, spomenik kralja Petra na Braču, mnogo kiparskih in slikarskih del za dalmatinske cerkve in še nešteto drugih večjih in manjših del. Skrbno je vzgajal kiparski naraščaj, a iz Splita si je vedno želel domov na svoje Barje. Šele mrtev je našel na njem svoj pokoj.

LOŽAR JERNEJ, obrtnik, trgovec in javni delavec, rojen 27. avgusta 1877 v Ljubljani, umrl pravtam 7. julija 1936. Rajni se je izučil krojaštva, potem pa po tedanji navadi odšel v širni svet, da si znanje izpopolni. Videl je Nemčijo, Švico in Italijo. V Ljubljani je postal samostojen obrtnik, si kupil lastno hišo in v njej odprl krojaško delavnico, trgovino in gostilno »Pri kaplanu«. Bil je tudi živahen javni delavec, v krščanskih načelih odločen, osebno pa prijeten družabnik in odkrit značaj. Velike zmožnosti je pokazal, ko se je organizirala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo (TOI). Kot njen svetnik je mnogo storil za korist in napredek obrtnega stanu, posebno pa se je trudil za malega človeka. Bil je član ljubljanskega mestnega občinskega sveta, član načelstva Mestne hranilnice, Kranjske hranilnice in dolga leta odbornik Društva Rokodelskih pomočnikov. Bil je dober pevec in navdušen za šaljive prireditve v Rokodelskem domu. Življenje mu je potekalo v veselem delu za družino, za obrt in družbo.

AŽMAN ANDREJ, katehet, duhovni svetnik in javni delavec, rojen 12. septembra 1874 v Kropi, umrl za kapjo 19. julija 1936 v Ljubljani. Mašnik je postal 23. julija 1898, potem pa kaplanoval na Bohinjski Bistrici, v Borovnici, Poljanah nad Škofjo Loko, Semicu in Postojni. Leta 1922 je bil prisiljen iz Postojne priti v Jugoslavijo in postal je katehet na deški meščanski šoli na Prulah v Ljubljani. Z ljubeznivostjo, dobrotljivostjo in zgovornostjo si je osvojal srca mladine. Kjerkoli je služboval, je krepko in modro posegal tudi v javno življenje. V Postojni je ustanovil in vodil hranilnico in posojilnico. Ljubil je naravo in prehodil domače hribe in doline, pa tudi rad potoval po svetu in se še pred svojo smrtjo vrnil s ture na Grossglockner.

Svojim prijateljem je bil zvest in iskren tovariš, ubozcem pa velik dobrotnik.

DR. SVETINA IVAN, profesor, častni kanonik in biseromašnik, rojen 18. aprila 1851 v Žirovnici v župniji Breznica na Gorenjskem, tam umrl 22. julija 1936. Življenje rajnika je bilo plodonosno in svetniško. Doma je bil iz tiste fare, ki je v preteklem stoletju dala narodu nad 120 izobražencev, Svetina je bil med 11 otroki zdrave kmečke družine deseti. Krstni boter mu je bil Matija Čop, oče učenjaka Matije Čopa, Svetinova stara mati pa je bila sestra Prešernove matere. V šolo so ga dali v Tržič. Prva dva razreda gimnazije je naredil v Kranju, kot tretješolec pa je prišel v Alojzijevišče v Ljubljani, kjer mu je bil prefekt sedanjih prelat in železomašnik Tomo Zupan, vodja zavoda pa dr. Ivan Gogala. Dne 2. avgusta 1874, torej pred 62 leti, je Svetina zapel novo mašo. Pridigal mu je Tomo Zupan, tedaj profesor v Kranju. Čez 50 in 60 let pa mu je isti pridigar govoril na zlati in biserni maši, sam že železomašnik in starosta duhovščine v škofiji. Kot duhovnik je rajni služboval najprej leto dni v Idriji, potem pa ga je rojak škof Pogačar poslal na univerzo v Gradec, da je tam študiral matematiko, fiziko in čisto filozofijo. Med študijami je moral za štiri mesece v Bosno in

Hercegovino kot vojni kurat. Kot mlad doktor filozofije je prišel v Alojzijevišče v Ljubljani za prefekta, kjer je bil tedaj vodja Tomo Zupan. Skupaj sta delovala 13 let in mladino tako dobro

Dr. Svetina Ivan.

vzgjajala, da so po tri četrtine alojznikov izdelovale z odliko. Svetina je obenem poučeval tudi verouk na gimnaziji. Leta 1894 je Alojzijevišče zapustil in postal katehet na mestni višji dekliški šoli ter tam učil 13 let po 24 do 25 ur na teden. V tem času je spisal dve učni knjigi za verouk. Sodeloval je pri več društvih, bil je član izpraševalne komisije pri učiteljskih izpitih, mnogo je potoval po gorah in

važnejših mestih Evrope. Med svetovno vojsko je bil že upokojen, vendar pa je rad hodil nadomestovat odsotne učne moči za matematiko na gimnazijo. Do zadnjega je vodil ljubljansko Dijaško in ljudsko kuhinjo za revne dijake in uboze.

K zemljevidu Mohorjeve knjige.

Lanski Koledar je po daljšem presledku zopet objavil imenik udov Družbe sv. Mohorja. Z zanimanjem so posamezniki poiskali v njem ne le svoje ime, temveč tudi primerjali število udov svoje župnije s števili onih v sosednjih župnijah in vzporejali morda tudi števila Mohorjanov po posameznih dekanijah. Vendar pa suhoparna statistika ne nudi dovolj pregledne slike. Šele s primerjanjem števila udov s številom prebivalstva vsake župnije ali dekanije je mogoče dobiti pravilen vpogled v razširjenost Mohorjeve knjige po Sloveniji; hitro in nazorno pa nas pouči o stanju Družbe zemljevid, kakršnega smo priobčili že v Koledarju za leto 1929 in kakršnega prinašamo tudi letos. Za podlago so bili zemljevidu podatki imenika, za število prebivalstva župnij in dekanij pa Šematizem lavantinske knezoškofije za leto 1934 in Letopis ljubljanske škofije za leto 1935.

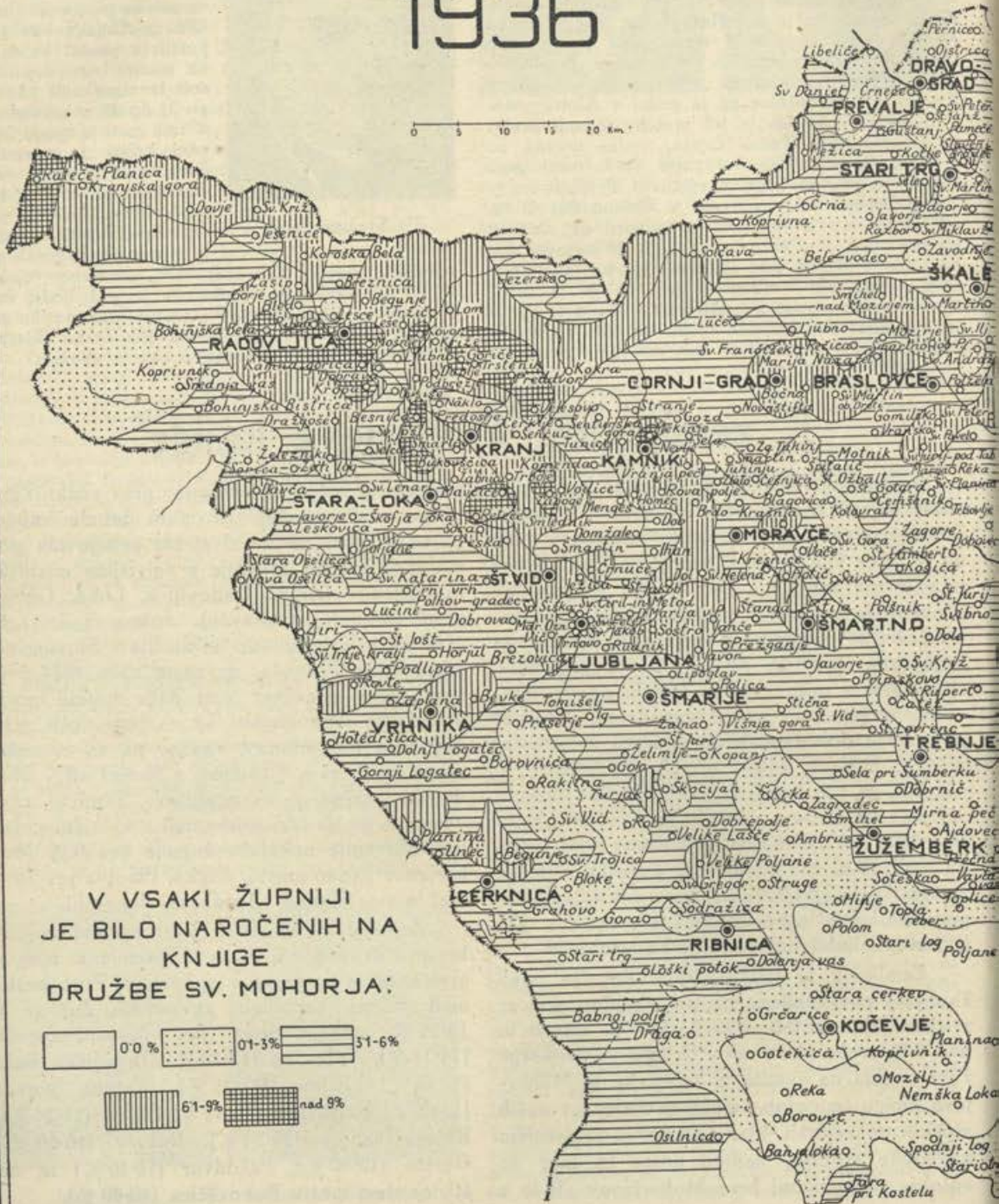
Zemljevid je lahko čitljiv. Župnije obeh škofij so porazdeljene na pet skupin, in sicer v take, kjer je 0·0, 0·1—3, 3·1—6, 6·1—9 in nad 9 % prebivalcev udov Družbe sv. Mohorja. Prvi pogled na zemljevid pove, da je Mohorjeva knjiga še vedno najbolj razširjena v naših alpskih pokrajinah, kjer so črte, ki označujejo navedene stopnje, najbolj goste in kjer so »otoki« z župnijami brez Mohorjanov ali le z

majhnim številom Mohorjanov prav redki. Zgovorno nam pokažejo isto tudi debele knjige, ki se z njimi na desni strani zemljevida postavljajo alpske dekanije z najvišjimi odstotki Mohorjanov (Kranj, Radovljica, Loka, Gornji grad, Kamnik, Braslovče). Južnovzhodno od črte pa, ki gre nekako od Št. Ilja v Slovenskih goricah do Preserja, zavzema znak 0·1—3 % tem večje ploskve, čim dalje gremo proti vzhodu in jugovzhodu. Tu so tudi večji predeli brez Mohorjanov, vendar pa so to večinoma kraji, ki so poseljeni z Nemci ali v Slovenski krajini z evangeličani. Tembolj razveseljivo je, da izkazujejo tudi v vzhodni polovici Slovenije nekatere župnije čez 9 % Mohorjanov (Novo mesto, Krško, Planina pri Sevnici in vrla Hotiza v lendavski dekaniji).

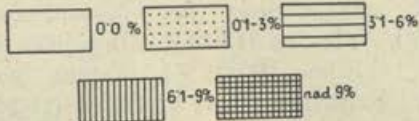
Župnije, ki imajo 10 % in več udov Mohorjeve družbe, naj bodo tu omenjene, njim v čast, ostalim župnijam v izpodbudo! Prvo mesto med vsemi župnijami zavzemajo Zapoge s 15·36 % udov, slede jim Mošnje-Brezje (14·34 %), Velesovo (12·42 %), Bohinjska Bela (12·04 %), Ribno (11·75 %), Kamna gorica (11·68 %), Radovljica (11·41 %), Hotiza (11·24 %), Rateče-Planica (10·74 %), Retéče (10·69 %), Goriče (10·50 %), Preddvor (10·40 %) in na štirinajstem mestu Bukovščica (10·00 %).

ZEMLJEVID MOHORJE 1936

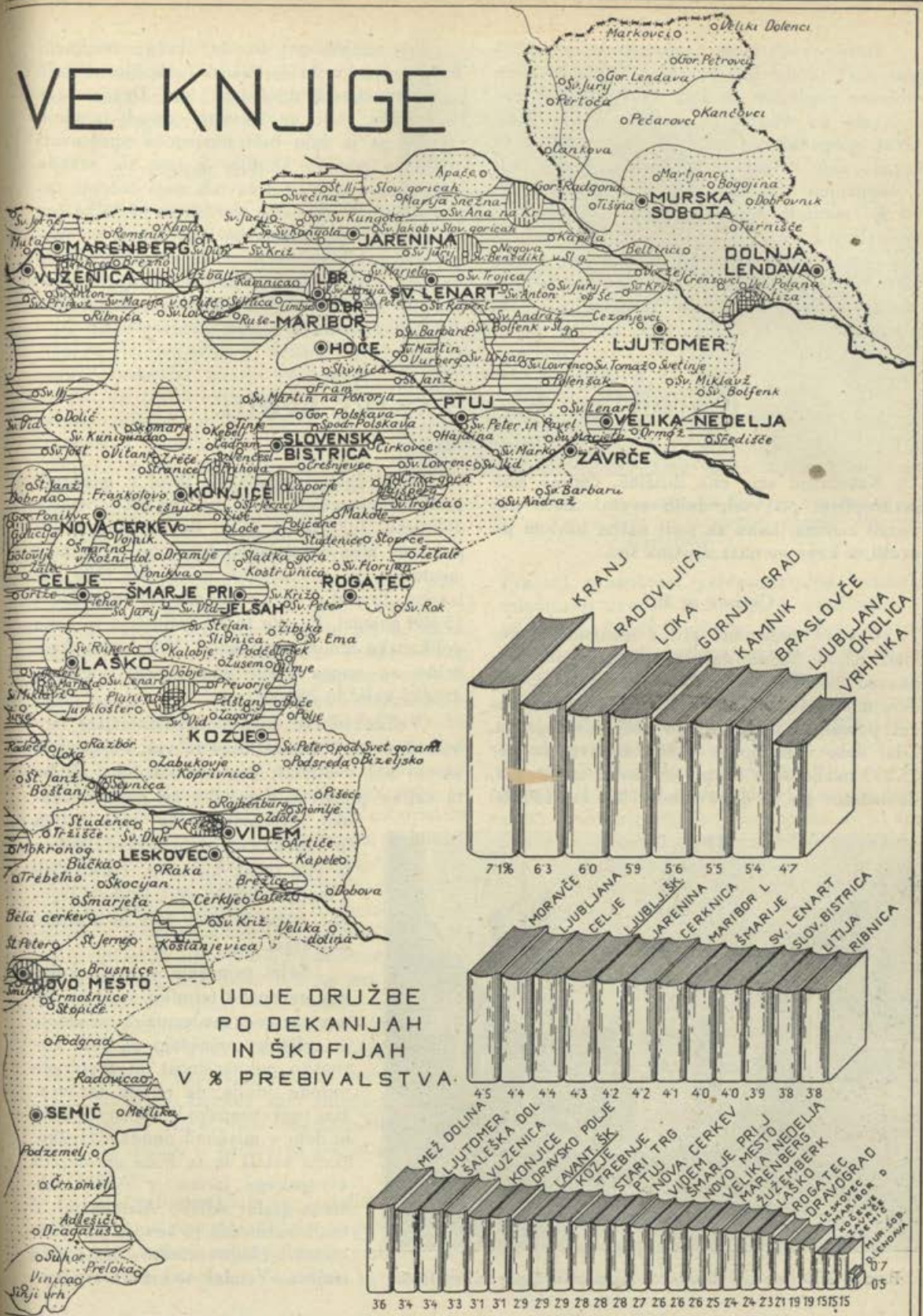
0 5 10 15 20 Km.

V VSAKI ŽUPNIJI
JE BILO NAROČENIH NA
KNJIGE
DRUŽBE SV. MOHORJA:

VE KNJIGE

UDJE DRUŽBE
PO DEKANIJAH
IN ŠKOFIJAH
V % PREBIVALSTVA

36 34 34 33 31 31 29 29 29 28 28 28 27 26 26 25 24 24 23 21 19 15 15 15

- KRANJ
- RADOVLJICA
- LOKA
- GORNJI GRAD
- KAMNIK
- BRASLOVČE
- LJUBLJANA
- OKOLICA
- VRHNIKA
- MORAVČE
- LJUBLJANA
- CELJE
- LJUBLJANA
- JARENINA
- CERKNICA
- MARIBOR
- ŠMARJE
- SV. LENART
- SLOV. BISTRICA
- LITIJA
- RIBNICA
- MEŽ ODLINA
- LJUTOMER
- SALESKA DOL
- VUZENICA
- KONJICE
- DRAVSKO POLJE
- LAVANTSKO
- KOLJE
- TREBNJE
- STARI TRG
- PTUJ
- NOVA CERKEV
- VIDEM
- ŠMARJE PRI J
- NOVO MESTO
- VELIKA NEDELJA
- MARENBERG
- ŽUZEMBERG
- LASKO
- ROGATEC
- DRAVOGRAD
- LESKOVEC
- PODGRAD
- RAJČICE
- SEMIČ
- MEŽICA
- FOZEMELJ
- GRANDELJ
- ADLESIC
- DRAGALUS
- SUKOR
- VINICAO
- PREFOKAO
- ŠVIJI Vrh

Število vseh Mohorjanov, ki je leta 1927 (naš prvi zemljevid!) znašalo 48.337, je kljub rahlemu napredku od leta 1935 na 1936 nazadovalo na 44.313. Ni dvoma, da je temu vzrok gospodarska kriza. V zemljevidu se to nazadovanje kajpak dobro izraža, enako tudi v »knjižnici«¹ dekanij, kjer je Kranj dosegel 7·1 %, medtem ko se je leta 1927 bahala Radovljica z 8·2 %.

Zemljevid vedoma nikomur ne dela krivice. Možno pa je seveda, da je katera župnija zaznamovana z 0·0 %, če upravi Družbe ni pravočasno javila pravilnega števila udov.

Pripomnimo naj še, da obsega zemljevid le lavantansko in ljubljansko škofijo. Ostale jugoslovanske škofije, kjer ima Družba čez tisoč udov, niso upoštevane, zaradi izrednih razmer pa je bilo tudi nemogoče upoštevati krško in goriško škofijo. S tem pa seveda Mohorjanov onstran državnih meja nočemo postavljati. Njim — na Koroškem jih je še čez 2000! — kakor tudi našim izseljencem po raznih evropskih državah, v Ameriki, Afriki in Aziji, ki vzdržujejo po Mohorjevi knjigi čestokrat še edino zvezo z domovino, velja naša posebna zahvala in iskren pozdrav!

Katoliška Cerkev po svetu.

Pavel Slapar.

Katoličani smo ena družina, čeprav smo razkropljeni po vseh delih sveta. Zato nas vedno zanima, kako se godi našim bratom po svetu in kako se naša družina širi.

Cerkev se širi.

Cerkev neutrudno hiti z misijskim delom. Kljub hudim časom prihajajo od vsepovsod razveseljiva poročila o napredujočem delu misijonarjev. Žal, se še vedno bridko občuti pomanjkanje delavcev v božjem vinogradu. Zdaj dela v misijonih 10.666 duhovnikov ter 25.332 misijskih bratov in sester iz Evrope, domačinov pa je: duhovnikov 5384 ter 156.360

bratov in sester; skupaj je torej v misijonih 35.998 inozemskih moči in 161.744 domačih delavcev. Jugoslavija je po številu misijskih poklicev med evropskimi državami na osmem mestu in ima v misijonih nekaj čez 1600 delavcev. Trenutno je v misijonih 351 semenišč s 15.188 gojenci. Pa vse to ne zadostuje za take velikanske množice poganov. V vzhodni Aziji pride na enega duhovnika 20.000 poganov, drugod celo do 200.000!

Velike težave so s pokristjanjenjem mohamedancev. V našem času se vrši tih, pa hud verski boj v Afriki; tam se odločuje, ali bo ta celina ponajveč katoliška ali mohamedanska. Mohamedanska vera vstaja in danes ni nič manj nevarna, kakor je bila tedaj, ko so jo Turki širili z mečem. Širi jo vsak arabski trgovec, širijo jo nove šole in arabske univerze.

Belci prinašajo v svoje kolonije evropsko tehniko, zato se danes ves svet modernizira, zenačuje in zblizuje; prinašajo pa tudi evropsko pokvarjenost, ki preproste narode odbija, da potem zasovražijo tudi evropsko krščanstvo. Zato je delo v misijonih dandanes težko. Azija vstaja in se hoče osvoboditi evropskega jarma, v Afriki odmeva geslo: Afriko Afričanom! V takih razmerah je seveda pot Kristusovih blagovestnikov često zelo trnjeva. Vendar se krščanstvo lepo

Baragova stolnica v Marquettu po požaru 3. novembra 1935.

širi v Ameriki, Avstraliji, Indiji, v osrednji in južni Afriki, teže pa je na Kitajskem in Japonskem. Treba bo še mnogo žrtev!

Cerkev živi!

Mnogo veselega smo zadnje čase doživeli v Cerkvi! O globokem verskem življenju in verski obnovi pričajo številni lantski in letošnji kongresi in katoliški shodi. Naj omenimo evharistično in marijansko tridnevnic v Lurdu na Francoskem od 26. do 28. aprila 1935. Ta tridnevnic je bila obenem zaključek jubilejnega leta odrešenja. Udeležili so se je mnogoštevilni narodi, tudi Slovenci. Od začetka do konca tridnevnic so se v lurški votlini neprestano noč in dan darovale sv. maše, kar se do danes še nikoli ni zgodilo. Vsa molitev je izzvenela v prošnjo za mir. V Češko-slovaški, kjer je razmerje med Cerkvijo in državo vedno bolj povoljno, je bil od 26. do 30. junija 1935 velik katoliški shod v Pragi. Prvič po tri sto letih je spet papežev odposlanec, bil je to pariški kardinal Verdier, stopil na češka tla. Po katoliškem shodu je Češko-slovaška spet dobila svojega apostolskega nuncija, ki ga že deset let ni imela. Praški nadškof Karel Kaspar pa je postal kardinal. — Od 18. do 21. julija 1935 se je vršil evharistični kongres za Francijo v Straßburgu. Udeležilo se ga je četrto milijona katoličanov. — Mladinska delavska katoliška organizacija, ki se kratko imenuje žosisti, je 25. avgusta 1935 priredila v Bruslju mednarodni kongres, katerega se je udeležilo 100.000 mladih delavcev. Organizacija obstoji že deset let, pa ima v Bruslju že svoj dom, izdaja 22 časopisov in številne knjige in knjižice! Ker je odločno zvesta veri in Cerkvi ter žilavo dela za verski prerod delavstva in za socialno obnovo sveta, zato od te organizacije Cerkev zelo mnogo pričakuje. — Lepo je uspel tudi mednarodni kongres Kristusa Kralja v Salzburgu od 24. do 27. oktobra 1935.

Letos o binškojih je ves katoliški svet slovesno obhajal osemdesetletnico papeža Pija XI., ki je eden najbolj velikopoteznih papežev zgodovine. Prav iste dni, o binškojih, so v nemirni

Verni ameriški Slovenci so praznovali Baragov dan dne 22. septembra 1935 v cerkvi sv. Vida v Clevelandu, ameriški slovenski prestolnici.

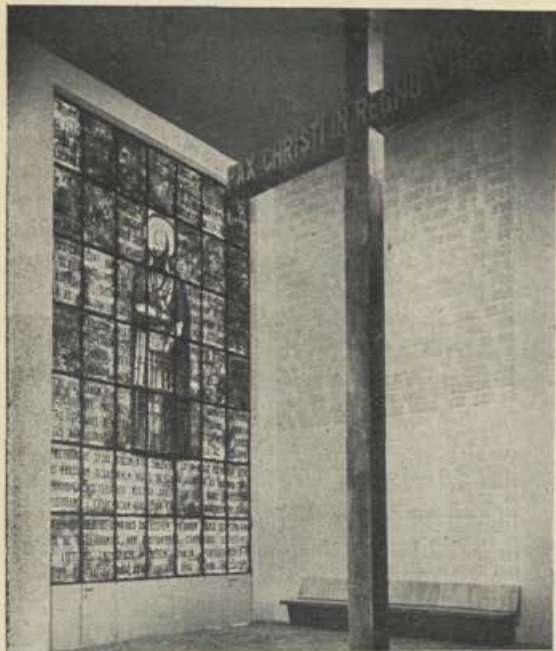
Franciji praznovali petdesetletnico katoliške mladinske zveze. Prišlo je 8 kardinalov in 50 škofov. Papež je mladini pisal toplo očetovsko pismo in ji naročil, naj moli, se uči in mnogo dela. Kako lepe besede mladini!

Velik pomen katoliškega časopisja je podčrtal Vatikan s tem, da je 12. maja 1936 v Rimu odprl svetovno razstavo katoliškega tiska, ki bo trajala do jeseni. Sodeluje 45 držav iz Evrope in Amerike ter 53 dežel iz ostalih delov sveta. Tudi Jugoslavija je zastopana, ni pa tam Rusije in Nemčije. Pri otvoritvi je papež poudarjal, kako ga žalosti in skrbi velika in splošna nevarnost boljše vize, ki hoče zastrupiti mladino, družino, šolo, tisk in ljudske množice; krik brezbožnikov moramo odgovoriti katoličani z molitvijo: »Ostani z nami, Gospod, zakaj večeri se.«

Cerkev preganjajo.

A tudi preizkušnje preživljajo v nekaterih državah katoličani. V Španiji že več let traja socialna revolucija. Obubožane ljudske množice se z orožjem dvigajo tudi zoper Cerkev in samostane, ki po njih mnenju drže s sedanjim krivičnim gospodarskim redom. Res se španska duhovščina ni dovolj posvetila ljudstvu in dušnemu pastirstvu po župnijah; ljudstvo je versko zanemarjeno in nevedno, zato komunističnim obljubam tako brž verjame. V Španiji

bi do teh krvavih dni ne prišlo, če bi duhovniki bolj z ljudstvom čutili, ga izobraževali, ne-sebično zanj delali in z njim trpeli! Po letu 1934 je bilo sicer pričakovati, da se bodo razmere zboljšale. Katoliška ljudska stranka je dobila v vladi kar pet ministrstev. Vlada je imela nalogo, da z varčevanjem reši državni proračun stalne zgube, da zmanjša brezposelnost in izvede agrarno reformo, in sicer tako, da veleposestva, ki jih lastniki ne obdelujejo sami, proti primerni odškodnini razlasti. Duša vsega dela v vladi je bil katoličan Gil Robles, ki je želel narediti Španijo za močno krščansko državo, v kateri bi bila izvedena versko-socialna obnova po okrožnicah zadnjih papežev. Toda lepi načrt je propadel in 1. marca 1936 so pri volitvah zmagali levičarji in dobili radi nesmiselnega volilnega zakona absolutno večino. Nova vlada je dala vsem političnim ujetnikom, med katerimi so nekateri pravi zločinci, svobodo. Prišlo je spet do nemirov, pri katerih so zopet trpele cerkve in samostani. Prišlo je celó do državljanske vojske med vlado ljudske fronte in rodoljubi, ki so hoteli Španijo rešiti boljševizma. Za zdaj obeta Španija postati veren odsev boljševiške Rusije, kar pa skuša preprečiti kapital evropskih velesil.

Vhod v razstavo katoliškega tiska v Rimu. Levo sv. Francišek Salezij, patron katoliškega tiska. Na križu papeževo geslo: Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem.

Nevarnost komunizma se širi tudi v Francijo. To toliko bolj, ker je francoska politika brez načelnosti in značajnosti, kominternna pa v kalnem dobro ribari. — Težko stališče imajo katoličani v Nemčiji. Rosenberg razširja vero v nemško »pleme« in obnavlja staro nemško poganstvo. Konkordata s Cerkvijo nemška država nič ne spoštuje. Duhovnikom jemlje postopoma vpliv v javnem življenju, zatira prosvetno in kulturno delo katoličanov in omejuje celó svobodo na prižnici. Pregarjanje Cerkve se namenoma ne vrši organizirano, da se država laže zagovarja. Pod različnimi pretvezami zapirajo duhovnike in katoliške laike ter razganjajo katoliške mladinske organizacije. Veliko vplivnih katoliških voditeljev si je rešilo življenje ali svobodo z begom v inozemstvo. — Nadaljuje se tudi preganjanje katoličanov v Mehiki. Ko je bil decembra leta 1934 izvoljen ministrski predsednik general Lazaro Cardenas, je sicer pustil v začetku katoličane pri miru. Ko pa je obračunal s svojimi političnimi nasprotniki, je začel novo preganjanje še bolj premeteno kot Calles. Cerkvi hoče vzeti vsako možnost, da bi izvrševala dušno pastirstvo in vzgajala mladino. V avgustu 1935 je izšel zakon o razlastitvi cerkvenega premoženja. Kaj takega se je zgodilo dosedaj samo še v Rusiji. Po tem zakonu so bile Cerkvi v Mehiki vzete vse premičnine in nepremičnine. Cerkev ne sme imeti več ne cerkvá ne župnih uradov in ne prostorov, kjer bi se mogli verniki shajati. Število duhovnikov se je skrčilo od 7000 na 350. Kar je še duhovnikov, se vsi skrivajo preoblečeni. Umori katoličanov se vršijo še vsak dan, a niso več javni. Sodnih obravnav ni. Pritožbe na sodišča so neveljavne. Vse se vrši na skrivaj in noben katoličan ne ve, kdaj pride na vrsto. Verskega pouka v šolah ni več. Med mladino se uvaja brezboštvo in spolna razuzdanost. Cerkve uporabljajo komunistične stranke v strankarske namene, a popolnoma svobodno se smejo razširjati javne hiše. Pri tem pa storijo oblastniki v Mehiki vse, da inozemstvo varajo in zatrjujejo vsemu svetu, da preganjanja katoličanov v Mehiki sploh ni. Seveda se tako velika laž ne more posrečiti. Najbolj žalostno za evropske države je to, da je Mehika obenem članica Zveze narodov. Sicer pa nas je društvo narodov v zadnji abesinski vojski popolnoma razočaralo. Videli smo, da ne more in noče nič storiti, le dragi sestanki diplomatov po najlepših letovišjih in zabavišjih se vrstijo drug za drugim.

Mir!

Evropa je danes močno razkristjanjena, zelo poganska. Tudi mir v Evropi je spet v nevarnosti. Zato sveti oče že dve leti pri vsakem nagovoru, bodisi v avdienci bodisi v kar-

Vedno mladi, čeprav 86 letni nadškof Jędrzej Świątek.

dinalskem zboru, naroča, naj katoličani molijo za mir. »Mi od svoje strani,« pravi sveti oče, »kličemo miru, blagoslovljamo mir, hočemo mir, molimo za mir«. S satansko zlobo pa pišejo nekateri časopisi namenoma prav obratno o svetem očetu!

Z duhovniki na delo!

V hudih časih, v katerih živimo, katoličani ne smemo držati rok navzkriž in zdihovati.

Kako priti do kruha.

Dr. Lovro Sušnik.

Sedmih suhih let še vedno noče biti konec. Toži kmet, toži delavec, toži meščan. Vzdihujejo zaposleni, zabavljajo brezposelni. Stari in mladi, vse je slabe volje. Kdo je sploh še zadovoljen?

Morda se bodo zjasnila vremena mladini? Brez dvoma ta stiska ne bo trajala večno, a ravno mladini, se zdi, je danes vedno težje priti do kruha. Šole se čedalje bolj polnijo, prilik za zaslužek pa je čedalje manj. Starši so po pravici v vedno večjih skrbih.

Delati moramo, vsak po svojih močeh in vsak v svojem poklicu. To delo se mora vršiti po načrtu. Kjer brezglavo ugibajo, tekajo sem in tja ter se pripravajo, tam je lahko veliko delovanja, a nič dela in uspeha! Le v složnem nastopu je uspeh. V binkoštnem govoru, dne 31. maja 1936, ko je sveti oče govoril škofijskim zastopnikom katoliške akcije, jim je posebno polagal na srce: »Edinost ljubezni, edinost misli, edinost delovanja, edinost svete discipline!« Načrt dela pa je dan v katoliški akciji, ki se bori za zmago kraljestva božjega na zemlji pod vodstvom škofov in duhovnikov. V tem delu smo dolžni poprijeti vsi verniki, ne samo duhovniki!

Sol zemlje in sol katoliške akcije pa so duhovniki. Papež Pij XI. je 20. decembra 1935 izdal posebno okrožnico o katoliškem duhovništvu. Že ves čas, odkar vodi katoliško Cerkev, mu je vzgoja duhovnikov zelo pri srcu. Da bi jim preskrbel temeljito izobrazbo in vzgojo, je ukazal, da se morajo v vseh semeniščih odslej gojenci pripravljati na duhovski stan šest let.

Brez strahu!

Kdor opazuje svetega očeta v njegovem delu in načrtu, vidi, da sveti oče položaj sveta popolnoma obvlada. Mirno in trezno gradi temelje proti razdiralnim silam, ki grozijo katoličanstvu. Vse vernike kliče k sodelovanju. Od papeža se moramo vsi učiti vedrega zupanja v bodočnost, zakaj to zaupanje sloni na neomajni veri v Cerkev, ki je božja ustanova in je peklerska vrata ne bodo premagala. Ta naša vera bo premagala svet!

Skušali jim bomo povedati, kakšen je danes položaj v posameznih stanovih, in dati nekaj praktičnih navodil, kako naj iščejo za svoje otroke prave poti do kruha.

Kako je danes v posameznih stanovih?

Da bomo mogli dati kolikor toliko verno sliko današnjih razmer v posameznih stanovih, si oglejmo vsakega posebej. Najprej pridejo samostojni stanovi. To so vsi dejansko neodvisni stanovi, katerih pripadniki se

Naš notranji minister dr. Anton Korošec.

vzdržujejo sami in niso navezani na druge, n. pr. kmetje in kar k njim spada, rokodelci, obrtniki, industrijci, trgovci, bančniki, prometniki itd.

Kmečki stan.

Kmet danes težko živi, a vendar živi. Cene njegovih pridelkov so prenizke, cene potrebščin pa previsoke. Bili pa so že časi, ko je dobro živel; kako se kmetu godi, je odvisno od splošnih razmer, posebej še od kraja, imetja poedinca, od njegovega znanja in značaja. Pa naj se mu godi bolje ali slabše, kmet ima vendar največ trdnih tal pod seboj in največ možnosti za čeprav skromno, a vendar samosvoje življenje.

Obdelovanje zemlje zahteva vsega človeka, mnogo potú, truda in skrbi, pa tudi številno družino. Brž ko začno zemljo drobiti ali če se družina manjša, kaže kmetija znake bolehanja in počasi celó propade, če se ta rana ne zaceli.

In danes grozita kmetu obe nevarnosti! Z ene strani je gospodarska stiska marsikje tolikšna, da je kmet kar brž pripravljen ali celó prisiljen, odprodati nekaj travnikov, njiv

ali gozda, z druge strani pa že dalje časa mladina beži s kmetov v mesta, zato je pomankanje delovnih moči na kmetih vedno večje. Kako naj bodo potem naše kmetije zdrave, tudi če so brez dolga!

Treba je pomisliti, da se je še vsaka kriza nekoč nehala in zato se bo tudi sedanja; nekateri že govore o znamenjih zboljšanja. Poleg tega je kmečki stan v naši državi v taki premoči, da ga bodo tako ali tako vedno ščitili in njegove žrtve ne bodo prevelike. Kriza ne more zadeti kmečkega stanu nikdar do živega ali ga ubiti.

Hujša nevarnost za kmečki stan je to, da mladina beži z doma v mesto, v tovarne ali v tujino, ker ji ne ugaja težko in naporno kmečko delo — delo v vročini in v mrazu, od jutra do večera, poleti brez zadostnega počitka, brez udobnosti, brez uživanja, brez prostosti, brez denarja in napredovanja, kot si ga vsaj mislijo mladi ljudje; drugod, menijo, pa je vse to drugače. Kolikokrat jih ta prevara spelje z grude v nesrečo! Takega mišljenja je najprej kriva nezadostna vzgoja. Domača hiša, šola, vas ne da kmečki mladini dovolj trdnih korenin in žive ljubezni do zemlje, domačije in njenih prednosti. Še vedno je močnejše tisto plitvo javno mnenje, ki gleda na kmeta in njegovo delo z viška, in tako želja mladine, da se osamosvoji in na družabni lestvici dvigne, lahko zmaguje.

Res se danes kmetu trdo godi in njegovo delo nima prave veljave. A kako je bilo med svetovno vojsko in po njej? Ali ni bil takrat kmet močno v čisljih pri mestnih ljudeh, ker je imel še dovolj živeža zase in tudi za druge in ker je tudi sicer ob denarni krizi s svojim naravnim gospodarstvom trdno stal? Res so si pozneje drugi sloji zopet opomogli, medtem ko kmet danes često niti za najnujnejše potrebe nima denarja. A vendar živi kmet na svojem, pod lastno streho in brez primere svobodnejše kakor toliko ljudi po mestih, ki se jim po zunanjem videzu dobro godi.

Vobče pa položaj na kmetih pri nas ni več tako boren, kakor je bil še pred nekaj desetletji. Že zunanja podoba naših vasi po večini kaže, kako smo napredovali. Celi kraji so v zadnjih tridesetih letih čisto spremenili lice. Vidiš skoraj same zidane, z opeko krite hiše, nove hleve, nove svinjake in nova gospodarska poslopja, medtem ko je bilo prej malone vse krito s slamo in deloma še leseno. Z izobrazbo in umnim gospodarstvom so zboljšali njive,

travnike, vrtove, gozdove, pašnike, živinorejo itd. Marsikje imajo vodovode, skoraj povsod električno, poljedelske stroje in druge tehnične pridobitve. Na ta način zahteva najtežje kmečko delo danes dosti manj časa in mnogo manj truda. Kmečko delo večinoma ni več tako naporno in duhomorno. Ni dvoma: razloček pri kmečkih opravilih nekdanj in sedaj je precejšen. Mladi ljudje tega seveda ne vidijo, če jim tega nihče ne razlaga. Ali pa pogledjte spremembe pri prehrani, obleki, zabavi! Pri noši že skoraj ni nobenega razločka med mestom in vasjo, tudi v kmečkih kuhinjah je mnogokje že zelo po mestno. V tem posnemanju mestnega življa je dobršen del vzrokov za današnjo denarno stisko na deželi; na jugu, kjer se nosijo in hranijo še po starem in vse to doma pridelujejo, teh vzrokov krize ne poznajo. Koliko se je zboljšala pošta, razširil promet s kolesi in avtobusi, časopise in radio nosi najnovejše novice v zadnjo gorsko vas, društev, veselic in kinov je tudi že povsod dovolj. Z napredkom je postalo življenje na kmetih tudi bolj čisto, bolj zdravo in bolj udobno.

Z naraščanjem šolstva in razširjenjem prosvete se je splošna izobrazba pri nas tako dvignila, da je meja med mesti in deželo čedalje manj občutna. Številne vile zunaj mest, razvoj letovišč, širjenje športa, turisticke in tujskega prometa, vse to so znaki, da življenje na prostem izven mest pridobiva na ceni in s tem pridobiva tudi podeželje sploh.

Za vse to bi bilo treba odpreti ljudem oči. Žal pa šola, ki bi bila najprej za to poklicana, večkrat dela vprav nasprotno — kakor da bi namenoma hotela otroke trgati iz kmečkih poklicev. Pouk se ne naslanja dovolj na krajevne razmere in potrebe; knjige, predmeti, snov, vse je malo kmečko, prav tako kakor za mestne otroke. Tako se vaška mladina zgleda navzame napačnih misli, kako je tuji svet imeniten, domači pa nepomemben; o lepoti in prednostih svojega kmečkega stanu pa sliši malo ali nič, zato svoje zemlje, svojih ljudi, svojih navad in izročil tudi ne vzljubi toliko, da bi se zavedno ustavljala vsakovrstnim mikom in skušnjavam od drugod. Ne manjka na kmetih, celó med učiteljstvom in dijaštvom s kmetov, takih, ki z besedo in zgledom omalovažujejo kmečko delo in življenje, ko očitno zdihujejo po življenju v mestu.

Potrebno je torej predvsem, da dobi kmečko delo v očeh mladine in javnosti zopet

več cene. To se bo zgodilo, ko bodo tudi učeni, po mestno izobraženi ljudje radi kmetovali in ko bo kmečka mladina v zadostni meri deležna višje izobrazbe v strokovnih šolah, ali vsaj zadostnega stanovskega pouka v splošnih šolah. Saj so na svetu države, kjer imajo v srednjih šolah tudi pouk o kmetijstvu ali posebne oddelke za to panogo in kjer tudi takim, ki so končali visoke šole, kmečko delo ni v sramoto.

Z višjo in širšo strokovno izobrazbo bi se dalo kmetijstvo v vseh panogah še zelo dvigniti, s tem bi se okrepilo in olepšalo kmečko življenje. Saj vidimo, kako bi se lahko še marsikaj zboljšalo, če pogledamo v dežele z visoko razvitim kmetijstvom, kot so Češka, Danska, Holandska, Nemčija, Švica, Francija itd. In tudi v naši državi so pogoji za napredek, zlasti v ravninah še veliki.

Našim kmečkim ljudem pa danes tega prav za prav ni treba več šele pripovedovati, saj to zvečine sami že uvidevajo, a žal so naše kmetije premajhne, da bi mogle preživljati več kot eno družino. Svočas so zato pošiljali po možnosti vsaj po enega otroka v srednjo šolo.

Dr. Marko Natlačen, ban dravske banovine.

Minister dr. Miha Krek, govornik narodnih taborov.

Sedaj pa je to preveč ponehalo, bodisi da so stroški za mnoge previsoki, bodisi da so na kmetih učene stanove zaradi poslabšanja njihovega stanja preveč podcenjevali. Tako so nekatere srednje šole ostale skoraj brez dotoka s kmetov. To pa je zelo škoda, tako za nadarjene kmečke fante in za kmečki stan sploh kakor za javnost, zakaj s kmetov so prihajali najbolj nadarjeni, najbolj delavni in z ljudstvom čuteči izobraženci, ki so največ delali za svoj narod. Na drugi strani je dobro opozoriti, da se pojavlja marsikje po svetu težnja, da gre iz mesta na deželo, kdor le količkaj more. Kmečki stan uživa v svetu spet vedno več spoštovanja! Kmečki stan je hrbtenica države in temelj splošne blaginje. Zato: kdor je kmet, si šteje to v čast, bodi stanovsko zaveden in brez nujne potrebe ne sili drugam!

Obrtniki in industrijci.

O rokodelstvu ni treba mnogo besed. Res ga spodriva industrija, vendar bi se dalo v splošnem tudi tu še živeti, ko bi ne bilo krize. Sicer pa ni v vseh panogah enako. Tudi tu delo marsikje ni več tako naporno in delovni čas je skrajšan. Podobno velja za druge vrste obrti: nekatere uspevajo zadovoljivo, druge morda manj, vendar se večina kljub raznim

težavam drži. Tudi rokodelce in obrtnike huda tekma z industrijo sili, da si skušajo razširiti in poglobiti svoje znanje, da se okoristijo z vsemi mogočimi modernimi pridobitvami tehnike, prometa, reklame in trgovine. Vsekakor pa tudi teh poklicev ne smemo podcenjevati ali zametavati, kot se rado dogaja; skušnja uči, da se marsikateremu srednjemu obrtniku, ki se je kmalu poslovil od šole, godi bolje kot pa marsikateremu nameščencu, celó v visoki službi, ki je dolga leta trgal hlače po šolskih klopeh, tako n. pr. zlatarjem, urarjem, mehanikom, ključavničarjem, kozmetikom itd. To velja še posebej za peke in mesarje, pri katerih so po poročilu ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo celó v krizi leta 1935 nove prijave znatno presegle odjave. Tudi pri gostilniških obratih razlika ni bila velika.

Industrija obsega celo vrsto panog. Kdor ima možnost in zmožnost, naj kar izbere eno teh poti. Mora pa imeti seveda primerne, prirojene lastnosti in dovoljno mero znanja, čeprav kaka določena izobrazba ni predpisana. Začeti je treba zgodaj v mladosti, če se hočeš povzpeti do česa večjega. Navadno je treba že sprva precej gmotnih sredstev, in če teh ni, je ta pot težka ali celó nemogoča.

Priznajmo: življenje industrijca ni tako lahko in preprosto, kakor si ga splošno predstavljamo. Treba je navadno napeti vse sile in porabiti vso iznajdljivost, da se pretolčeš skozi razne krize in težave. So tudi neuspehi, zgube in polomi, toda o siromakih iz vrst takih podjetnikov vsaj v javnosti ni slišati. V letu 1935 je število industrijskih podjetij pri nas v Sloveniji naraslo za 12. Tako imajo kljub krizi gospodarstveniki, bolje pridobitniki lepo bodočnost, saj se v naši državi odpira še toliko razvojnih možnosti, ki nam jih še vedno v veliki meri jemljejo izpod rok tujci. Osamosvojitve na tem področju bi dvignila naš ugled in našo splošno blaginjo.

Trgovci in prometniki.

Tudi trgovstvo spada med priljubljene stanove, in po pravici, saj donaša razmeroma dober zaslužek. Res je treba neutrudno delati ter dobro preudarjati, kaj lahko pride, če hočeš v stalni borbi in hudi tekmi, ob nestalnosti konjunkturo in negotovi bodočnosti uspeti in obstati. Zlasti manjša trgovina je močno odvisna od vsakokratnih razmer. Zato je število trgovskih obratov v letu 1935 v naši banovini

padlo za 974 (v letu 1934 pa za 1275), medtem ko se veletrgovina bolje drži. Splošna obubožanost širokih slojev, mejne zapore, zaščita kmeta, visoki davki itd. so trenutno vzrok, da se trgovini marsikje slabo godi; toda nekoč se bo in se mora zboljšati. Velika okretnost in strokovna usposobljenost, ki jo imajo trgovci in njih uslužbenci, jih drži in jih bo držala pokoncu. Če se zboljša zunanja trgovina in se izvede še socialno zavarovanje trgovstva, bo njegov položaj še trdnejši. Sicer pa že sedaj vsak posameznik z zavarovanjem lahko poskrbi za primer raznih nesreč.

Denarstvo in promet sta danes tudi na slabšem kot v prejšnjih dobrih časih, vendar se že najdejo pota in sredstva, da ni prehudo. In če je hudo, občutijo to predvsem uslužbenci in stranke, to je vlagatelji. —

Samostojni pridobitni ali gospodarski poklici, kolikor se dá na splošno presoditi, torej niso na najslabšem. Delo v teh poklicih je temelj vsemu ostalemu napredku in je najbolj potrebno za vsakdanje življenje. Zato je prav, da si tako delo izberejo tisti, ki čutijo zanj pogum in sposobnost. Svariti je treba pred tistim, še vedno razširjenim nagnjenjem, "priti do lahkega in neodgovornega dela v raznih službah in uradih, zakaj »igrati gospoda« za tujo mizo in po tuji milosti je mogoče le v ugodnih okoliščinah in še takrat le deloma. Mnogo trdneje stojiš, če si sam svoj gospod in živiš od samostojnega, čeprav mogoče bolj napornega dela. Ako si nadarjen, sposoben in

podjeten, v takem poklicu mnogo koristiš sebi in splošnosti. Dober večak v svoji stroki bo odprl tudi nova pota do uspeha in zaslužka. Pri tem seveda ni glavno, da hitro obogatiš, temveč da si ustvariš krepko podlago za pošten obstoj.

* * *

Odvisni stanovi so že po svoji nesamostojnosti manj trdni. V ugodnih časih, v dobi splošnega prospevanja še gre; ko pa nastopijo stiske, jih občutijo ljudje v odvisnih poklicih navadno najprej in najbolj na svoji koži.

Delavci in posli.

Najteže je z delavci in posli. Sicer socialno skrbstvo skuša tem slojem pomagati s posredovanjem dela (borze dela in drugo), z bolezenskim in neugodnim zavarovanjem itd., vendar je položaj delavstva tako negotov, od danes do jutri, da si vsakdo skuša pomagati kam drugam. Toda premnogi tega ne morejo ali ne znajo in vedno bo ostalo veliko ljudi, ki bodo navezani le na delo svojih rok. Vendar je mogoče, da si z razumnostjo in trdno voljo pomagaš naprej. Spretnega, urnega in izučnega delavca povsod bolj cenijo kot nerodnega in neukega, in to je pri sedanjem hudem boju za obstanek važno. S pridnostjo in izobrazbo si lahko zboljšaš položaj, da postaneš predelavec, delovodja ali podobno, ali se s časom celó osamosvojiš, če si dovolj iznajdljiv in sposoben. Koliko imenitnih mož, ki so postali bogati in svetovno znani, je začelo s prav navadnimi deli! Tako vidimo, da si morejo vsaj

Najprej delo — potlej jelol

nekateri zboljšati položaj, če so više kvalificirani. Kvalificirani delavci stoje v vseh strokah in podjetjih precej nad navad-

V Slomškovich dneih v Mariboru.

nim delavcem; splošna ali strokovna višja izobrazba jim daje boljši in stalnejši kruh. Napredni narodi streme za tem, da izobrazijo čim več svojih ljudi za kvalificirane delovne moči ter jih pošiljajo celó po svetu, navadna, slabo plačana dela pa prepuščajo radi drugim. Zakaj ne bi delali tudi mi tako?

Podobno velja za p o s l e. Tudi njim večja izvežbanost in izobrazba olajšata boj za obstanek.

Kar se tiče iskanja dela, je razveseljivo, da zaposlenost zopet narašča. Po poročilu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je bilo v maju leta 1936 povprečno število zavarovancev 87.428, kar pomeni v primeri z majem prejšnjega leta povečanje za 6861, v primeri z aprilom 1936 pa za 4057. Tudi povprečna delavska zavarovana mezda se je po dolgem času zopet zvišala, kar kaže na zboljšanje delovnih pogojev.

Nameščenci.

Izmed nameščencev so še pred vojsko javni uslužbenci, zlasti državni uradniki, veljali za nekak zavidanja vreden sloj; bili so precēj dobro plačani, v službi navadno stalni in so uživali tudi sicer razne prednosti. Po

vojski pa smo bili sami priča, kako se je to zelo spremenilo. Prejemki so se močno znižali, stalnost je šla rakom žvižgat, pokojnina ni več nobena prednost le tega stanu, ker jo dobé podobno drugi stanovi. Zato o tem stanu danes precej drugače mislimo: zaradi splošnega ubožanja je njegov ugled močno padel. Dokler se ni pojavila splošna kriza, so ljudje iz drugih poklicev pomilovalno gledali na uradništvo; v današnji stiski je zopet drugače. V glavnem pa imajo vendarle po večini prav tisti, ki si izberejo take poti, da niso navezani zgolj na državno službo, kajti v naši pretežno poljedelski državi ni verjetno, da bi se stanje uradništva na splošno kmalu znatno zboljšalo, čeprav se vrnejo boljše razmere, v katerih si utegnejo pridobitni stanovi opomoči. Od drugih javnih nameščencev se banovinskimi godi tako kakor državnim, mestni in občinski pa se zdaj čedalje bolj zenačujejo z državnimi.

Kako pa je s privatnimi nameščenci v primeri z javnimi? Po vojski se je njih število izredno pomnožilo, njihov socialni ugled se je zelo dvignil in dalje časa se jim je godilo dokaj bolje kot državnim; njihova stanovska in gmotna organizacija se je tudi toliko zboljšala, da v ničemer niso zaostajali za državnimi nameščenci. Po letu 1930 pa se je položaj zasebnih nameščencev stalno slabšal: če so prej prejemki stalno naraščali, so poslej nazadovali — do leta 1935 pri moških skoraj za 10%, pri ženskah pa za 8%. A to bo spet trajalo le nekaj časa. Za res sposobne in spretnne moči je v zasebnih službah torišče dela in napredovanja, pogoji za uspeh so v splošnem večji kot v državni službi. Tudi številčno razmerje se je spremenilo. Leta 1930/31 je imela barska uprava naše banovine 5747 uradnikov,

Najmanjši podpisujejo prošnjo na lavantinskega škofa Tomažiča, da bi bil Slomšek proglašen za blaženega.

privatnih nameščencev pa je bilo v banovini (brez trgovskih pomočnikov) že 6700. Leta 1935 je ostalo število uradnikov skoraj isto. (6139), medtem ko je bilo pri Pokojninskem zavodu za nameščence 10.546 zavarovancev, od teh iz Slovenije že 8393.

V splošnem torej velja, da se samostojnim stanovom godi bolje kot nesamostojnim in zasebnim bolje kot javnim.

Ali naj gremo res le za drugimi?

Skušnja uči, da je na boljšem tisti, ki redno koraka vzporedno z razvojem ali pa celó pred njim. Kdor pride šele za mnogimi drugimi, temu se nič prida ne obeta. Pa — ali se ne ženemo tudi mi brez zadostnega preudarka le preradi in prepozno v isto smer kot množice drugih?

Vse v srednje šole.

Vse dijaštvo v srednjih in višjih šolah študira, da bi si zagotovilo čim boljše življenje. Nekdaj je bilo to razmeroma lahko doseči in po tej poti si prišel z veliko verjetnostjo do res uglednega in dobrega položaja.

Medtem pa se je splošna izobrazba že tako dvignila in posplošila, da je ugled izšolanih ljudi mnogo manjši in položaj slabši kot včasih. Kaj je pomenil nekdanj doktor te ali one vrste in kako je živel! A danes? Jih je že toliko, da niso nič več nenavadnega. Cele množice drugih izobražencev raznih stopenj so se jim približale in sami se morajo neredko že kar boriti za znosno življenje.

Tako se z rastočo kulturo in vedno večjim številom izšolancev množi tekmovanje na vseh področjih. Posledica tega za poedince je čedalje manjše upanje na službo, na drugi strani pa se morajo nujno omejiti v potrebah. Tok časa je tak, da živé srednji sloji v splošnem čedalje slabše in gospodarska udobnost postaja čedalje bolj prazno upanje. Mladino je treba na to pripraviti, da si ne bo slikala prihodnosti preveč rožnato. Zato naj bi vsi povprek ne silili v višje srednje šole, temveč si v večjem številu rajši izbrali bolj praktične poklice.

Najrajši v državno službo!

Najbolj značilno za našo lagodnost željno dobo je splošna želja, priti v državno službo.

Odkod to? Največ iz navade in komodnosti. Še vedno vlada pri starših mnenje, da bodo otroci v tej službi najboljše preskrbljeni, in tudi mladina še živi po večini v tej zmotni

veri. A to že dolgo ni več res, ker so plače državnih uslužbencev razmeroma zelo nizke, pa tudi služba je ob vsaki politični spremembi

Stična, za osemdesetletnico ponoči bajno razsvetljena.

v nevarnosti; zraven pa pride še velika odvisnost in vezanost. Že zasebni nameščenci imajo marsikje lažje stališče, še bolje in trdneje pa stojijo in napreduješ v samostojnih poklicih. Nekateri vabi morda v državno službo želja po časti ali oblasti, a to je le lep videz, saj so tu po večini bolj odvisni od predstojnikov kot kjerkoli drugje. Drugi se zanašajo na lahko, modno delo po pisarnah, ki pa je v resnici, če ga vestno opravljaš, dostikrat zelo naporno in zdravju škodljivo. Sploh vidimo, da iščejo v teh službah zatočišča tisti, ki bi se radi izognili trdemu, zlasti ročnemu delu, ali pa tisti, ki nimajo dovolj poguma, da bi se postavili na svoje noge. A danes ne nudi državna služba nič boljše in gotovejše preskrbe kot druge službe, nasprotno, skoraj povsod drugod se lahko bolje preskrbiš, če si sposoben in delaven.

Ne v strokovne šole?

Današnji razvoj, potreba in duh časa poudarja važnost strokovnih šol. Pa jih je, žal, še tako malo.

V naši državi je blizu 90% prebivalcev, ki se bavijo z gospodarsko proizvodnjo, katero naj bi pospeševala večja strokovna izobrazba, a le kakih 10% prebivalcev je v javnih službah, svobodnih poklicih, pri vojaštvu in drugod. Razmerje med obema skupinama je torej 9:1. Učencev v strokovnih šolah je okoli 90.000, v srednjih in meščanskih šolah pa okoli 140.000, torej razmerje je 9:14. To se pravi, da je za strokovno izobrazbo preskrbljeno sorazmerno nekako štirinajstkrat manj kakor za splošno srednjo. Ali ni to narobe svet?

Kaj naj rečemo šele glede kmetijskega šolstva, pri katerem je izkazala statistika za leto 1933/34 le 38 nižjih šol s 1690 in 3 srednje šole s 393 učenci! In to v tako poljedelski državi, kot je Jugoslavija!

V Sloveniji je v meščanskih in srednjih šolah 17.821 učenec — število se je po vojski podvojilo. Nasproti temu pa je število učencev na strokovnih šolah zadnja leta celó padalo, zlasti pri obrtno-nadaljevalnih šolah! Posebno na slabem pa je pri nas žensko obrtno šolstvo.

Celó pri visokih šolah je vidno zanemarjanje strok, ki so za razvoj narodnega gospodarstva najbolj potrebne. Tako imamo v Jugoslaviji slušateljev gospodarsko trgovinske visoke šole (v Zagrebu) le 505, živinozdravniške visoke šole le 542, poljedelsko gozdarskih visokih šol le 1180 itd., vseh akademikov pa je čez 15.000!

Preurediti bi bilo treba torej s časom ustroj našega šolstva in zlasti še spremeniti nazore ljudi o šoli. Za prvi čas bi do neke mere mogoče najlaže pomagale meščanske šole, morda z dodatnimi tečaji kmetijske ali druge smeri. Tako bi učenci v njih dobili podlage za praktično življenje. Mnogim bodo prav prišle obrtne šole raznih vrst. Posebej omenimo grafično in hotelsko v Beogradu, usnjarsko v Visokem (Bosna), obrtne pri železniških delavnicah, razne vojaške obrtne šole itd.

Vsaj po nižji gimnaziji ali meščanski šoli pa naj bi se mladina, ki ni vsestransko nadarjena, bolj zanimala za razne srednje strokovne šole. Sedaj so n. pr. pri nas trgovske (v Ljubljani, Celju, Mariboru) bolj številne in bolj obiskane kot srednje obrtne oziroma tehnične (v Ljubljani). Ali je tako prav?

Posebej naj bi se dijaki obračali v še manj znane specialne šole za razne stroke, kot so tekstilna (v Kranju), mlekarska (v Škofji Loki), gozdarska (v Mariboru), rudarska (v Celju), pomorska trgovska akademija (v Dubrovniku, Kotorju in Bakru — ta z državno mornarsko strojniško šolo), višja ženska obrtna šola (v Zagrebu in Beogradu) in dr.

Zelo važne so kmetijske ali poljedelske šole (na Grmu pri Novem mestu, v Št. Juriju ob južni žel., Mariboru in Rakičanu, srednje kmetijske šole v Križevcih, Bukovu, Valjevu) in gospodinjске (v Marijanišču in dr. Krekova v Ljubljani, v Mariboru, v Svecini itd.) pa zadružna šola v Ljubljani. Tudi za razne zdravstvene šole (n. pr. za strežnice v Ljubljani in drugod) se podobno kakor za umetniške in vo-

jaške šole mladina že bolj zanima, da o železniški, davkarski, poštni in drugih (v Beogradu) ne govorimo.

Take in podobne strokovne šole dajo že trdno podlago za dobro življenje. Kdor torej ni nadpovprečno nadarjen za višji gimnazijski študij ter čuti sposobnost pa nagnjenje za kakšno praktično stroko, naj bi se odločil za tako pot, ki ga bo hitreje in varneje privedla do poklica, v katerem po večini ne bo slabše živel kot njegov tovariš z maturo ali celó z univerzo, morda pa tudi bolje, a bo porabil mnogo manj časa, stroškov in naporov.

Po izhojenih potih...

Prav tako je vzrok težavam nesmotrna porazdeljenost po s t r o k a h. Bodisi zaradi stare navade ali iz mode ali zaradi vzgoje ali nevednosti so nekatere panoge in nekateri poklici zelo na glasu, priljubljeni ali celó prenapolnjeni. Že prej smo omenili, kako je v nekaterih strokah še mnogo potreb in možnosti, medtem ko se pri drugih, na primer pri učnih poklicih, že dela gneča. O celi vrsti poklicev in še celó bolj izjemnih, ki so pa navadno najdonosnejši, ne vedo dijaki tako rekoč nič, morda še njih imena ne, a tudi če kaj vedo, ne najdejo pota do njih.

Značilen primer take nesmotrne porazdelitve vidimo pri slušateljicah na vseučiliščih. V zimskem tečaju 1935/36 je bilo visokošolk pri nas na vseh univerzah 3066. Pa se jih je zgnetlo na modroslovne oddelke — kaj pravite, koliko? Precej nad polovico, t. j. 1716, na vseh ostalih šest fakultet jih pride pa 1350! Tako študira v Beogradu in Zagrebu že precej več žensk za profesorski poklic kot pa moških, medtem ko se jih pripravlja za druge stroke razmeroma malo. Da potem mnoge zlepa ne pridejo do službe, ni čudno.

Le v ožji domovini in le v mestu...

Nadalje so poklicne moči slabo razdeljene p o k r a j i h. Velik del našega izobraženstva se krčevito drži le Slovenije, čeprav bi marsikdo našel v drugih delih države celó boljše življenje. Srednji in preprosti sloji so v tem podjetnejši, čeprav so za to slabše pripravljani. Mlad človek bi ne smel imeti strahu pred službovanjem izven ožje domovine. Zlasti dokler nima še družine, je še brez ovir, si lahko razširi obzorje in pridobi več izkušenj, ki mu bodo kasneje povsod dobrodošle.

Dalje vse tišči v večja mesta; kdor le more, se izogne podeželju. Kdor nima posebnih razlogov za bivanje v večjem mestu, naj se ne boji bivanja na deželi, ki ima tudi svoje čare in prednosti. Sicer pa se je, kot smo videli, dežela kulturno močno dvignila in je beg inteligence, zlasti učiteljstva, v mesta le še ostanek preživle meščanske miselnosti, ki ni več pravilna. Prevelika navezanost na domače kraje kakor tudi siljenje v mesta je morda čustveno še razumljivo, a ko gre za službo, navadno ni pametno. Tudi je videti mestno življenje iz daljave dosti lepše kot je v resnici. Če bi se mladina tega zavedala in to tudi upoštevala, bi bilo dostikrat bolje zanjo.

Volja je ključ!

Končno, a ne nazadnje pa bi morala šola in dom vzgajati tudi bolj k samostojnosti in samozavesti, da ne bo tolik del mladine iskal le komodnih poti. Mladina naj bi se ne

sramovala prijeti, vsaj začasno, za delo, ki ni ravno v njenih načrtih, vedro in pogumno naj gre tudi po kaki stranpoti, tudi preko zaprek in zamud do svojega pravega poklica. In če jo kaj vrže iz začetnega kolovoza, kar se tudi lahko zgodi, naj ne obupuje, ampak se prilagodi in si po svoje pomaga dalje. Tega duha delavnosti in požrtvovalnosti naj bi bila mladina polna, zakaj nihče ne ve, kaj jo še čaka. Kakšne globoke pretrese in stiske so prinesla samo zadnja desetletja! Naj si nikdo ne dela prevelikih nad, verjetno je, da se bo trd in oster življenjski boj še vedno nadaljeval in slabiče strl. Mladina naj ne pričakuje preveč lepih časov, lahko postane borba hujša. Bolje bo, če se čimprej zave, da ji bo treba čedalje več volje, spretnosti, iznajdljivosti in značajne trdnosti, če bo hotela obstati v naraščajoči tekmi bodočih dni. Naj se ne zanaša ne na družbo ne na javnost, marveč na svojo sposobnost in moč: le lastna krepka volja jo bo rešila.

Zakaj naša živinoreja nič ne nese?

Ing. Iv. Oblak.

Že slišim vaš odgovor: Zato, ker je cena živini tako nizka. Res je, a to ni edini vzrok. Res je, da cena živini danes nikakor ni v pravem razmerju s cenami drugih, predvsem industrijskih produktov, katere mora kmet kupovati. Res je tudi, da je ta neskladnost cen najbolj kričeče vprašanje našega kmeta.

Ali je upanje, da se bodo cene živini popravile? Mi sami ne moremo narekovati cen živini, ampak cene nam narekujejo drugi trgi, doma v državi in v inozemstvu; kajti Slovenci nismo gospodarska celota zase. Zato tudi razne akcije, ki so jih zadnji čas pri nas začeli, ne bi rodile uspeha, vsaj stalnega in znatnega ne, ako bi bile omejene samo na Slovenijo. Cene se ravnaajo po starem trgovskem pravilu, t. j. po ponudbi in povpraševanju. Prevelika ponudba tlači cene, a povpraševanje dviga cene. Tako je bila n. pr. v letu 1935 ponudba zaradi slabe letine za krmo in zmanjšanega uvoza zelo velika, a povpraševanje malo: cena je padla. Letos pa je bila izredno dobra letina za krmo: Ni več tolike ponudbe in nastopilo je že povpraševanje za domač trg in deloma že za povečani izvoz: cene so se popravile. Izvoz živine pa je za nas Slovence manj pomemben, ker nimamo mnogo za izvoz sposobne živine,

zlasti ne za nemški trg in tudi za avstrijskega le malo. Zunanji trgi zahtevajo le prvovrstno, debelo in težko blago, a tega mi skoraj nimamo. Sicer smo pa Slovenci na boljšem kot drugi kmetje v naši državi. Imamo namreč, hvala bogu, že doma tako velik trg, zlasti v dobi, ko prihajajo k nam letoviščarji, da lahko vse doma porabimo in da moramo svoje trge že zalagati z živino s Hrvaškega in iz drugih krajev države.

Bodimo odkritosrčni in priznajmo, da naša živinoreja že davno pred to krizo ni bila več rentabilna. Izvzeti pa moramo seveda kraje v bližini večjih mest, kjer so mleko vedno lahko dobro prodali. Takrat seveda ta nerentabilnost ni bila tako občutljiva kot je danes, ker je naš kmet radi boljših dohodkov iz drugih panog gospodarstva, n. pr. od lesa, tedaj že nekako živel in ni čutil izgube, ki jo je imel pri živini. Saj je še danes nekaj krajev v Sloveniji, kjer rede živino predvsem radi gnoja in radi mleka za lastno potrebo. Že včasih smo iskali, kakor mnogi še danes, rešitve za našo živinorejo čisto tam, kjer je ni. Dolžili smo, da je kriva pasma, iskali ter prebirali vse mogoče vrste, pa le nismo našli tiste, ki bi bila v naših skromnih razmerah donosna.

Cene živini se torej ne bodo toliko dvignile, da bi postala naša živinoreja pri današnjem stanju v večji meri rentabilna. Izmed drugih vzrokov nerentabilnosti bi mogli mnoge prav lahko sami odstraniti, seveda ne takoj, ampak le počasi. Glavne vzroke te nerentabilnosti si hočemo ogledati.

1. Živinoreja nas mnogo stane.

Slovenci imamo svoje prav posebne težave, ne samo pri živinoreji, ampak pri vsem našem kmetijskem gospodarstvu in tudi drugod. Naše kmetije so male, razkosane v male parcele. Zemlja je izčrpana, težka za obdelovanje in gosto naseljena. Bavimo se z vsemi mogočimi panogami gospodarstva. Zato ni čuda, da vse prav drago proizvajamo. Živino moramo n. pr. skoraj vsepovsod imeti vse leto v hlevu in jo tam krmiti. Koliko ceneje lahko proizvaja živino n. pr. kmet na našem južgu, kjer je živina cele dneve od zgodnje pomladi do zime zunaj na velikih pašnikih, kjer se prehrani skoraj zastonj. Največ samo tretjino leta jo morajo krmiti v hlevu. Mi takih pašnikov nimamo več, imamo samo nekaj planinskih pašnikov, toda še teh veliko premalo. Koliko laže gospodari kmet tam, kjer lahko da preko poletja živino na pašo, kot pa tam, kjer je živina vse življenje priklenjena v hlevu. Čeprav je vzdrževanje planinskih pašnikov mnogo težje, kot pa v širokih sremških ravninah, vendar so tudi ti, čeprav pod mnogo težjimi pogoji, prava dobrota za kmečko gospodarstvo. Zato je neobhodno potrebno, da se čimveč zemljišča pritegne za planinske pašnike, pa četudi bi bilo to na škodo gozdov. Razume se pa samo ob sebi, da le v takih legah, kjer niso le gozdna tla.

Ker pri nas radi pomanjkanja zemlje v splošnem ne bo mogoče živino preživljati kakor jo na južgu in zato tudi ne tako poceni, na tako preprost način in v velikem, smo prisiljeni gospodariti obratno od načina našega južga, to je čim intenzivneje: gospodariti moramo tako, da na malem prostoru pridelamo čim več. S takim gospodarstvom res nekoliko zvišamo stroške, a tembolj tudi zvišamo donos pridelka; zato je vredno žrtvovati.

2. Živino krmimo negospodarsko in nesmotrno.

Naši produkcijski stroški pri živinoreji so pa zato tako dragi, ker krmimo živino zelo nesmotrno in negospodarsko. Pri nas živina

komaj s petimi leti doseže težo 700 kg, namesto da bi jo dosegla že v dveh do treh letih. V tem pogledu se greši največ, skoraj vsepovsod vlada še veliko neznanje in brezbriznost.

Žival mora jesti, ako hočemo, da bo sploh živela, napredovala v teži in dajala še mleko. Vedeti moramo, koliko hranilnih snovi in kakšne žival potrebuje. Zakaj ni dovolj, da živali natrpamo samo želodec. S hrano ji moramo dati tudi dovolj hranilnih snovi, ki jih rabi za svoje življenje, za delo, meso in mleko.

Poznati moramo predvsem vrednost krme, to je, koliko ima krma prebavljivih beljakovin in kolika je njena škrobna vrednost. Zlasti so važne beljakovine, ker le te delajo meso in mleko. Koliko imajo poedine vrste krme teh snovi v sebi, morete zvedeti v vsaki živinorejski knjigi. Nujno potrebno je, da to vemo.

Ko poznamo vrednost svoje krme, moramo vedeti, koliko je poedina žival tudi potrebuje. Krave, ki mnogo molzejo in teleté, potrebujejo razmeroma več beljakovin kot krave, ki ne molzejo ali le slabo, in več kakor delovna živina. Ker so beljakovine najdragocenejše hranilo in seveda tudi najdražje, moramo z njimi prav gospodariti, dajati jih tistim živalim, ki jih nujno potrebujejo, in ne onim, ki jih toliko ne potrebujejo.

Povprečna potreba živali, teške do 500 kg, znaša samo za golo življenje 25 dkg prebavljivih beljakovin in 250 dkg škrobnih vrednosti.

To je tako zvana vzdrževalna krma: da žival dobi le toliko, da se vzdrži pri istem stanju, torej ne napreduje v teži in tudi ne izgubi, toda se ne giblje, ne molze in tudi ni breja. Ako žival dela, molze itd., potrebuje nekaj več, in to imenujemo produkcijsko krmo. Tako potrebuje krava za vsak liter mleka poleg gornje količine hranilnih snovi še 5 dkg prebavljivih beljakovin in 25 dkg škrobnih vrednosti. Za 10 l mleka potrebuje torej še 50 dkg beljakovin in 250 dkg škrobnih vrednosti.

Če n. pr. 500 kg težki kravi dajemo dnevno 6 kg srednje dobrega sena, 6 kg pšenične slame in 10 kg repe, smo ji dali le nekaj več kot vzdrževalno krmo. Kako naj torej tako hranjena krava molze? Ako daje več kot 1½ l mleka dnevno, mora že jemati iz svojih rezerv,

ki jih je nabrala čez poletje, in krava hujša, ker lastno meso pretvarja v mleko. Velikokrat dobi živina celó manj kot je potrebno za vzdrževanje. Saj niso redki primeri, da je živina v jeseni lepša in težja kot pomladi, ko mine zima. Kakšen je na kraju račun? Vso zalogo sena, slame, repe itd. smo pokrmili, vso zimo smo rezali rezanico, sekali repo in krmili živino ter imeli morda še hlapca in dekle, ki jih je bilo treba tudi plačevati. Veliko smo izdali za živino, a uspeh? Dobili smo gnoj, ki pa je seveda zelo slab, prirastka pri živini nič, nasprotno, živina je še lažja — in nekaj litrov mleka, ki je komaj za dom. Končni račun je — velika zguba.

Še več pa grešimo pri teletih kot pri že odrasli živini. Najprej moramo vedeti, kaj bomo redili in kaj prodali, ter ne kar tjavdan obdržati tele doma za rejo.

Tele potrebuje za svojo rast, to je za tvorbo mesa, predvsem beljakovinasto hrano. Mleko je že po naravi najboljša hrana za teleta, saj ima dovolj beljakovin (3,2 %) in škrobne vrednosti (17 %). Edino tele more 70 % prejetih prebavljivih beljakovin spremeniti v meso, odrasla živina izkoristi komaj 20 % beljakovin za tvorbo mesa. Zato je treba živali, čim mlajše so, tem izdatneje krmiti, ker nas 1 kg prirastka na teži pri mladih živalih stane dosti manj kot pri starejših. Zato ne odstavljajmo telet prezgodaj in dajmo jim še močnih krmil, če hočemo, da bomo dosegli v prvem letu pri telicah težo 270 do 300 kg, pri bikcih pa 400 do 500 kg. Kar se pri teletih zamudi, se ne da več lahko popraviti. Zapomnimo si: Hitra reja, najcenejša reja.

Tudi dobre lastnosti, ki jih tele vobče podeduje po svojih roditeljih, se razvijajo le tedaj, če ga v mladosti dobro krmimo. Ako pa tele v mladosti zamorimo, tudi dobre lastnosti pozneje ne pridejo do izraza.

Najdragocenejše hranilne snovi so torej beljakovine. Zato pa je vprašanje dobičkonosnosti naše živinoreje prav za prav vprašanje beljakovin. Kje naj dobimo cenene beljakovine? Kupovati jih najbrž povsod ne bo kazalo, vendar se bo v mnogih krajih, kjer se mleko lahko vnovči, tudi to dobro obneslo. Treba je vzeti v roke svinčnik in preračunati. Beljakovine prav lahko doma sami proizvajamo. Kaka razlika je n. pr. že med enim senom in drugim!

Lucerna, pomešana tudi s travo, naj nam bo glavna krma. Ta ima

že sama vse potrebne snovi v dovoljni količini tudi za krave mlekarice. Mlado, dobro seno ne zaostaja dosti za lucerno, samo da dobro uspeva. Gnojimo travnike, ker jih radi lege ali drugače ni mogoče preorati, in kosimo pravočasno! Uredimo si gnojlišča, ker dušik v gnojnici in v gnoju dela v rastlinah tako dragocene beljakovine.

S slamo in repo ne bomo dosegli uspeha pri živinoreji. Slamo lahko pokladajo živalim samo tam, kjer krmijo živali z močnimi krmili. Slama je samo za napolnitev želodca in ne za hrano. Redimo samo toliko živine, kolikor je moremo dobro prehraniti!

3. Naša živina je slaba, počasi raste, ni lepa.

Nič manj važno vprašanje za rentabilnejšo živinorejo pa je tudi zboljšanje kakovosti naše živine. Le najboljše živali je danes mogoče dobro prodati, in to bo tembolj veljalo za bodočnost. Kako težko je danes dobiti res dobro kravo z lepimi, skladnimi telesnimi oblikami, zraven še dobro mlekarico, ali pa odličnega plemenskega bika! Zaman jih iščete po sejmih in hlevih, ne boste jih našli. Če jih pa že dobite, jih boste morali drago plačati. Zato se ne čudite, da hodijo še danes mnogi v inozemstvo kupovat dobre krave in plemenske bike, ker jih doma še nimamo. Ali ni to sramota?

Boljšo in donosnejšo živino si bomo morali sami zrediti s smotrno plemensko odbiro, ki jo izvajajo selekcijske organizacije. Oklenimo se torej teh in odbirajmo res najboljše živali za pleme, saj te organizacije ne zahtevajo od nas velikih denarnih žrtev, ampak samo smotrno izbiranje živali. Potrebno je predvsem mnogo zavednosti, discipline in potrpljenja, kajti uspeh tega dela ni takoj viden, ampak navadno šele čez več let.

Mnogo smo že zamudili ter mnogi so nas že davno prehiteli, vendar še ni prepozno. Vprav v teh hudih časih se moramo z vso vnemo poprijeti dela in ne samo zdihovati ter se izgovarjati, češ, saj tako ni vredno truda. V bodoče bo le tisti mogel živeti, ki si bo zredil lepe in donosnejše živali in jih tudi smotrno, racionalno krmil, vsi drugi so obsojeni na vedno večjo zgubo in morajo propasti, kajti slabo živino ne bo vredno krmiti. Ne koliko živine, ampak kakšno živino imate v hlevu, to bo odločilno.

4. Naše mlekarstvo ni organizirano.

V veliki meri je vzrok nerentabilnosti naše živinoreje, v tem, da glavnega produkta, mleka, ne moremo dobro vnovčiti ali ga sploh ne moremo prodati. Skoraj vsa Dolenjska, Štajerska in Prekmurje ne dobi za mleko skoraj nič. Kako naj bo potem živinoreja rentabilna? Kajti rentabilnost in s tem tudi napredek živinoreje je največ odvisen ravno od vnovevanja mleka. Če bi naš kmet lahko prodal svoje mleko po primerni ceni, bi bilo ravno to najboljša gonilna sila za zboljšanje naše živinoreje, za boljšo odbiro in boljše krmljenje. Zato je predvsem treba rešiti to vprašanje: organizacijo našega mlekarstva.

Domači trg je prenasičen, torej treba misliti na prodajo v inozemstvo. Tu bi prišlo v poštev predvsem maslo. To pa mora biti le prvovrstno, sveže in popolnoma enotno, to je tipizirano. Tega pa danes ne zmoremo. Zato ni čuda, da vse prilike za izvoz masla v Nemčijo ostanejo neizrabljene.

Mimogrede naj bo povedano, da za vagon masla potrebujemo 250.000 l mleka. Torej bi srednja naša mlekarica potrebovala skoraj leto dni, da bi to količino zbrala.

Zadruga smo ustanavljali brez prave gospodarske podlage. Takrat je bilo to še prav, a danes gotovo ni. Zdaj nekatere, ki so si še pravočasno preskrbele domači trg in odjemalca, še nekako delujejo, druge komaj životarijo, tretje pa so zaprle svoje obrate in počasi likvidirajo, a vse vedno prosijo podpore. Zadnji čas je že, da se vse naše mlekarstvo

reorganizira in postavi na realno gospodarsko podlago ter napravi konec naši branjariji. Ne mislimo, da je v drugih gospodarskih panogah bolje, povsod je ista bolezen: tipična slovenska branjarija in razdvojenost. Treba je vse male gospodarske edinice, ki same zase niso znožne življenja, povezati v skupno gospodarsko enoto. Malim edinicam je treba določiti področje, kaj smejo in morajo delati.

Za vse gospodarstvo, predvsem za mlekarstvo in s tem tudi za živinorejo, je edina rešitev v premišljenem načrtnem gospodarstvu; kajti če bomo po starem delali še dalje, bomo sicer nekaj časa še životarili, toda sčasoma bomo v gospodarski borbi popolnoma propadli. Manjka nam le res poštenih in sposobnih ljudi, ki bi vzeli naše gospodarstvo v roke in ga vodili po dobro proučenem načrtu.

Mnogo je torej vzrokov, zakaj je naša živinoreja nerentabilna. Ni torej samo nizka cena vzrok, ampak predvsem tudi naše drago proizvajanje, ki je zlasti v negospodarskem, neracionalnem krmljenju. Dalje v tem, da imamo po večini še zelo slabo živino, ki nam do naša malo mleka, počasi napreduje in ni lepih ter skladnih oblik.

Z zdihovanjem in zabavljanjem ne bo nič pomagano. Samo s smotrnim delom in napredkom ter gospodarskim organiziranjem je pričakovati uspehov. Usposobimo se torej za gospodarsko borbo in organizirajmo slovensko revščino, ker samo tako bomo v bodoče mogli napredovati.

Kaj je naši izstradani zemlji najbolj potrebno?

Ing. V. K.

Ako svoji kravi ne daš dovolj krme, ti ne bo dala dosti mleka. Isto velja za našo zemljo: ako zemlji ne dodajaš dovoljnih množin hranilnih snovi, ti ne bo bogve kaj rodila.

Za dosego dobre žetve moramo naši zemlji gnojiti predvsem s hlevskim gnojem. Ta dovaja zemlji neobhodno potrebne redilne snovi, in sicer v glavnem dušik in kalij, dočim je množina izredno važne fosforne kisline nezadostna. To velja zlasti za gnojnico, ki vsebuje v dobro ohranjenem stanju okoli 0,4% kalija, 0,2% dušika in le 0,01% fosforne kisline. Kakor je torej iz omenjenega razvidno, vsebuje gnojnica

približno 20 krat manj fosforne kisline kot dušika in 40 krat manj kot kalija. Po znanem zakonu o minimumu pa dobimo vsekakor dovoljno žetev le tedaj, ako so glavne redilne snovi, kakor so dušik, kalij, fosforna kislina in apno, na razpolago v pravilnem medsebojnem razmerju. Da popravimo to neugodno razmerje glede fosforne kisline, moramo poleg naravnih gnojil dodajati zemlji še umetna fosforna gnojila. Pri izbiri umetnih fosfornih gnojil moramo samoumevno upoštevati svojstvo tal, kakovost in hitrost učinka umetnih gnojil in predvsem — v času splošnega pomanj-

kanja denarnih sredstev — nabavno ceno gnojil.

Razne vrste superfosfata (16 % in 18 % mineralni superfosfat, 19 % kostni superfosfat) se odlikujejo predvsem pri rastlinah s kratkorastno dobo v težkih tleh, toda se ne obnesejo v lahkih (več ali manj peščenih) tleh, ker obstoja velika nevarnost, da deževnica izpira tako zvano vodotopno fosforno kislino, kar povzroča, da izostane pričakovani uspeh žetve. V kislih (močvirnatih) tleh pa sploh izostane uspeh gnojenja s superfosfatom. Razen omenjenega pa imajo mineralni superfosfati še to slabo stran, da so v današnjih težkih prilikah za našega poljedelca mnogo predragi. Našim domačim tvornicam pa ni mogoče znižati njih cene, ker morajo nabavljati pod težkimi pogoji (nakupovanje tujih deviz itd.) potrebne surovine iz daljne severne Afrike (Alžira in Maroka).

Zato moramo iz narodno gospodarskih ozirov zelo pozdraviti, da se je posrečilo pred nekaj leti odkriti v naši državi fosfatna ležišča, kojih fosfatne surovine so v prav odlični meri sposobne za proizvodnjo fosfornih gnojil. Iz rjavih dalmatinskih fosfatov, ki jih kopljejo pri Erveniku (srez Benkovac), proizvaja Tovarna umetnih gnojil v Celju novo fosforno gnojilo ter ga imenuje »fosfatno žlindro«.

Fosfatna žlindra vsebuje 18—20 % celotne fosforne kisline, od te je več kot polovica topna v citronovi kislini in več kot ena tretjina v vodi. Kot umetno gnojilo, ki ga proizvajajo iz domačih surovin, je fosfatna žlindra ne samo mnogo cenejša kot superfosfat, temveč pred-

stavlja sploh najcenejše fosforno gnojilo. Fosfatna žlindra ima zlasti to ugodnost, da se dá uspešno uporabljati tudi za lahka tla, za katera — kot prej omenjeno — superfosfat ni prikladen. Isto velja za kislja (močvirnata) tla. Radi svoje kemične sestave je fosfatna žlindra odlično uporabna za vse rastline z daljšo rastno dobo.

Uspehi, ki so jih naši poljedelci dosegli potom gnojenja s fosfatno žlindro, so naravnost presenetljivi. Na travnikih so nekateri posestniki dosegli za skoro 100 % večji pridelek pri prvi košnji in okoli 60—80 % pri otavi. Povsod tam, kjer so sipali fosfatno žlindro, se je bujno razvila detelja in sladka trava. Posestnik Mirnik pri Arji vasi (Savinjska dolina) je dobil trikrat več hmelja na nasadu, gnojenem s fosfatno žlindro, kot na negnojenem. Podobne uspehe so dosegli tudi številni drugi hmeljarji. Naravnost sijajna poročila pa prihajajo od strani vinogradnikov. Množina vina je bila mnogo večja in kakovost znatno boljša. Tudi pri sadovnjakih in okopavinah se je fosfatna žlindra izkazala kot učinkovito gnojilo. Zlasti v kisli močvirnati zemlji Pesniške doline — kakor poroča dr. Kovačič iz Maribora—Koški — so posestniki beležili rekordne uspehe, kar predstavlja za naše poljedelstvo izredno važen izsledok, ko se mineralni superfosfat v kislih zemljah ni posebno obnesel.

Fosfatna žlindra je priporočljiva zlasti za gnojenje travnikov, deteljšč, okopavin, hmeljišč, vinogradov in sadovnjakov v izmeri od 250 do 300 kg na oral zemlje.

Za odrom svetovne politike.

Alojzij Kuhar.

Kadar mi, navadni ljudje, beremo o poteku mednarodnega življenja v dnevnem časopisu, imamo vtis, da je življenje narodov prenapolnjeno s samimi idealnimi nagibi. Vsi zatrjujejo, da iščejo le najlepše čednosti. A vendar je na drugi strani res, da vsa ta čednostna tekma rodi mnogokrat le sovraštvo, zavist in trpljenje. Čudimo se, kako je mogoče spraviti to dvojje v sklad: plemenita prizadevanja, ki rodijo vedno le nplemenita dejanja! Odkod zlo v sestavi mednarodnega sožitja? Katere sile vobče odločujoče vplivajo na mednarodno politiko?

Te sile so raznolike. Vseh ne bomo našli. Le glavne bomo omenili. Prvi dve, to so verske in nacionalne ideje, spadajo med duhovne vrednote, tretja sila pa je gospodarstvskega značaja.

Verske ideje.

Verske ideje so najgloblja sila, ki deluje v človeški duši. So izraz človekove odvisnosti od Stvarnika, ki mu dolguje človek vse. So njegov najdragocenejši zaklad in gibalno, ki človeka žene do največjih žrtev. Zatorej ni čudno, če zapuščajo verstva globoke sledove tudi v politični zgodovini narodov. Verska go-

rečnost sili k apostolstvu, sili torej čez narodne in državne meje. Verska zvestoba sili k dejanskemu uporu proti preganjalcu, ki verskega prepričanja ne spoštuje ali z nasilnimi sredstvi vsiljuje drugo vero. Prvo in drugo daje povod za nesoglasja med narodnimi občestvi, če vse to izvajajo s krivičnimi sredstvi. Verska gorečnost sama na sebi, dokler se drži predpisanih mej pravičnosti in ljubezni, bi bila v mednarodnem življenju le sredstvo mirnega napredka v plemenitosti in pravi civilizaciji. Toda večji oblastniki in tudi brezvestni lovci za denarjem so se polastili te najbolj plemenite duševne vrednote in jo zlorabljajo v svoje zle namene.

Zgodovina turškega cesarstva je prav dober dokaz za to. Koliko narodov je turško cesarstvo potepčalo in si jih zasužnjilo! Turški oblastniki so podpihovali versko nestrpnost in svoje ljudi z apostolskimi gesli o razširjevanju mohamedanske veroizpovedi podili nad druge narode, da jih izropajo in njihovo bogastvo prinesejo s seboj, da so napolnili skladišča turških mogočnikov. Vsi še vemo, kakšen velikanski pomen je imelo cela stoletja turško cesarstvo v mednarodni politiki, koliko krvavih vojsk spremlja njegovo zgodovino do naše dobe, ko so se podjarmljeni in zasužnjeni narodi osvobodili z gesli o narodni svobodi in verski zaščiti. A tudi te, v osnovi plemenite želje po svobodnem verskem in narodnem udejstvovanju, ki so na primer prevevale balkanske narode, ko so šli v vojske proti zatiralcu, so drugi brezvestni državniki zlorabljali, da so z njimi dosegli svoje sebične cilje. Rusija nikdar ni v resnici imela namena, braniti krščanstvo, čeprav se je bahato postavila za varuha krščanske vere v Turčiji. A izkoristila je to lepo in na zunaj plemenito firmo, da se je mogla vmešavati v turške razmere, Turčijo polagoma razkrajati in si s tem trebiti pot do osvojitve dardanelskih ožin, ki so bile njen veliki cilj. Anglija se je pod isto firmo zaletavala v Turčijo, v resnici pa ne zaradi kristjanov, marveč da je mogla Rusijo porivati nazaj, ker se je bala, da ji bo Rusija nekoč prestrigla pot v Indijo. V Turčijo so prišle tudi Nemčija in Avstro-Ogrska, vse navidezno prežete od želje, da pomagajo vernikom do verske svobode, v dejanju pa iz goliha nagonov po političnih osvajanjih in po petrolejskih bogastvih, ki so v Turčiji. Avstro-Ogrska je pod isto lepo zvanečo firmo zasedla Bosno, Hercegovino in Novi pazar, a to je storila le zaradi protisrbske politike in iz pohlepa po Balkanu. Vse številne turške vojske v preteklem stoletju imajo med neposrednimi povodi tudi verska vprašanja.

Podobno bi rekli lahko tudi o protestantizmu, ki so ga oblastniki uporabljali in zlorabljali za gole osvajalne namene. Zgodovina protestantske vere je polna kulturnih ruševin in tone v mlakah prelite človeške krvi. Poglejmo le na Irsko! Dolga stoletja se je vlekla irska žaloigra, na njo so obešali razni politični in gospodarski interesi, povzročala je mednarodne napetosti in vojne nevarnosti. In še danes je ni konec. Še danes, se zdi,

bo znova zamajala osnove političnega reda v Angleškem imperiju in s tem tudi na vsem svetu. — Zdi se tudi, da je treba na dnu vsega strahotnega razdejanja, ki ga je med ruskim narodom naredila boljševiška revolucija, iskati tudi verske sile. Židovski vodje boljševizma so se pač hoteli maščevati za vsa preganjanja, ki so jih bili deležni v tako obilni meri pod caristično in pravoslavno Rusijo njihovi predniki. Seveda verski motivi kaj kmalu utonejo v drugih nagibih, ki verska čustva samo izrabljajo, da laže pridejo do ciljev.

Narodnostne ideje.

Narodnostne ideje so tudi orale globoke brazde v mednarodni politiki in pomagale izoblikovati mednarodno sožitje, da je dobilo današnje oblike. Vsak narod ima po božji in naravni postavi nekatere pravice, ki so svete in torej nedotakljive. Mednje spada na primer pravica, da vsakdo govori in goji svoj materinski jezik, da se zbira v krvne in kulturne skupnosti, ki se imenujejo države in ki so naravne celice družabne razdelitve človeštva. Vsak narod ima pravico, da nemoteno goji svoje narodne svojine in varuje svojo državno neodvisnost. V starejši zgodovini narodnostni čut morda ni bil tako izrazito razvit kakor je danes. Egipčan, Grk in Rimljan so bili že nekoliko nacionalisti v sodobnem pomenu besede, toda za Rimljani je prišla doba, ko je narodnostna zavest utonila v absolutističnih režimih srednjega in modernega veka do prosvetljene dobe in francoske revolucije, ki je narodnostni čut zopet predramila in ga napravila za eno najmočnejših pogonskih sil sodobne politične zgodovine. Takrat so državne meje čestokrat rezale po živem telesu narodnih celot. Čisto naravno se je z obuditvijo narodne samozavesti rodila tudi želja, da se istokrvni ljudje, ki govorijo isti jezik, spravijo v okvir narodnih držav. Povod za napetosti od države do države je bil s tem dan. Poglavje velikih borb se je začelo. Po večini so se končale z vojskami.

Tako spremljajo graditev zedinjene narodne države Italije nešteti bojni pohodi med stariimi državami, ki so branile svojo posest, in med mladimi narodnimi silami, ki so jim hotele iztrgati odrezane dele svojega narodnega telesa. Kaj so bile vojske med Avstrijo in Italijo, ki polnijo preteklo stoletje, drugače kot borba za zmago narodnostnega načela? Zedinjenje nemške narodne države se je uresničilo na bojnih poljanah. Nemške vojske z Avstrijo, Rusijo in Italijo so plod narodnostnih idej. Pa saj nam ni treba segati tako daleč nazaj v zgodovino. Vstajenje nacionalnih držav kot so Poljska, Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija, ki so nastale na ruševinah štirih cesarstev, je bilo

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.

OBRATOVALIŠČI: CELJE IN HRASTNIK

izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

kostni superfosfat KMF 18/19 %
rudninski superfosfat 16 % in 18 %
fosfatno žlindro 6/10/18 %

razen teh dobavlja tovarna:

kalijonsuperfosfat (mešanico KAS)
kostno in apnenčevo moko

nadalje ima stalno na zalogi:

kalijevo sol 40 % za gnojenje
čilski soliter 16 % za gnojenje

Vsa navedena gnojila se prodajajo po najnižjih dnevnih cenah.

Vprašanja in naročila na:

Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d.d.

ali njeno podružnico v Celju.

Zlasti opozarjamo vse kmetovalce, sadjarje, hmeljarje in vinarje, da je fosforna kislina poleg kalija in dušika najvažnejša hrana za vse rastline. Ker pa naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforja, ki ga tudi hlevski gnoj ne vsebuje v zadostni meri, moramo zemlji dovajati to važno hranilno snov v obliki fosfatnih gnojil.

Priporočamo zlasti
fosfatno žlindro,
ki je najcenejše fosforno-kislo gnojilo!

mogoče le po številnih krvavih vojskah, ki so stare meje razdejele in dale možnost, da so se postavile nove. In če zasledujemo razvoj sodobne Nemčije ali Italije, ki si pod silnim pritiskom nacionalnih idej utirata pot med narodi, moramo priznati, da zopet nastajajo nove napetosti, iz katerih morajo nujno nastati spori in krvava obračunavanja. Politična zgodovina preteklega stoletja in vseh 36 let našega stoletja kar grmi in odmeva od nacionalizmov, čistih in pravičnih, imperialističnih in osvajaških, ponižanih in teptanih.

Seveda so se tudi narodnostnih idej polastili brezvestni voditelji človeštva, ki so v kapitalističnem duhu, ki — kakor smo rekli — duhovnih vrednot ne priznava, marveč mu je samo do blagovnega bogastva, z nacionalističnimi gesli gnali narode v borbe, v katerih so krvaveli za popolnoma druge cilje. V imenu nacionalne časti so šli v borbo za petrolej, za premog, za železo, za polastitev kolonij, za interese svetovne trgovine.

Gospodarska gíbala.

Gospodarska gíbala so v mednarodni politiki med vsemi najvažnejša. Tičejo se človeške prehrane in preskrbe z nujnimi potrebščinami za življenje. Naša sodobna kultura, ki sloni večidel na oboževanju blagovnega bogastva in materialnega udobja, je plod kapitalističnega naziranja. Blago je vse, pravi kapitalizem, duh ni nič. Sredstva, s katerimi si bogastvo pridobimo in udobje ustvarimo, so kapitalizmu vsa dobra. Nравnih ovir kapitalizem za svoje izživiljanje ne prizna nobenih. Kapitalistični pohlep po bogastvu in udobju je zajel domala že vsakega posameznika in s tem povzročil strašni padec nravnega čuta, ki ga v našem družabnem življenju opažamo. Prav tako in še bolj je zajel narode in države, ki v njih poedinci vodijo usodo milijonov ljudi. Tudi v mednarodnem sožitju so kapitalistična načela postala skoraj edino veljavni zakon.

Ako bi vsak narod na ozemlju, kjer prebiva in kjer si je ustanovil svojo državo, našel dovolj živeža in imel na razpolago tudi zadostne vire naravnih bogastev, da bi si mogel sleherni državljani udobno opremiti svoje življenje, bi take pogonske sile v mednarodni politiki ne pomenile nič. Tudi če bi povsod vladali krščanski zakoni pravičnosti in ljubezni, ki dajejo edinstven ključ za zadovoljitev gmotnih potreb, bi te sile sožitja narodov ne motile. Toda dejansko ni tako. Živež in naravna bogastva so razdeljena tako, da pripada temu narodu nekaj, kar drugi nimajo, in narobe.

Tudi takšne primere imamo, da prebivajo številčno močni narodi na nerodovitnih in praznih tleh, številčno slabi narodi pa so zasedli bogate pokrajine, ali da zdravi in bojevití narodi živijo na neplodni zemlji, medtem ko mehkužni in slabotni razpolagajo z zemljo, ki je z bogastvom prenasičena. Zopet se dogaja, da nekateri narodi radi svoje zemljepisne lege delajo naravnost napotje drugim, večjim in bolj potrebnim, ki na primer ne morejo do morja, da bi si od tam preskrbeli živež in druge potrebščine. Tako smo postali drug od drugega odvisni, drug na drugega navezani, da si medsebojno izmenjavamo blago, ki ga za svoj obstoj potrebujemo. Toda izmenjavo je treba urediti, da se ne bomo drug v drugega zaletavali in da bomo pri vsej skrbi za živež in druge potrebščine spoštovali naravne pravice vsakega človeka in vsakega naroda. To nalogo je prevzela mednarodna politika.

Glavne človeške potrebščine v današnjem gospodarstvu so živež in sredstva, da si živež kupimo, ter številne surovine, ki so človeštvu potrebne, da živež prevaža iz krajev, kjer je, v kraje, kjer ga ni, da se oblači in si svoja bivališča udobno opremi.

Med poglavitne vrste živeža štejemo: žito, meso, kavo, čaj, sladkor, riž in krompir. Med drugimi potrebščinami pa so na prvih mestih: premog, petrolej, železne rude, kavčuk, volna in bombaž ter baker in zlato.

Okrog naštetih surovin se danes suče vsa mednarodna politika. Borbi za njihovo posest veljajo dandanes skoraj vsi mednarodni spori, večinoma vse konference državnikov in končno tudi vse sodobne vojske. Morda se na to osnovno borbo obešajo tudi še druge pogonske sile, kakor verske ali nacionalne ideje, toda te so postale pod bičem kapitalističnega duha potranskega pomena.

Premog.

Premog je danes poglavitna pogonska sila. Premog žene tovarne, železnice in ladje ter greje stanovanja. Če bi zmanjkalo premoža, česar se svet resno boji, bi se ustavila domala vsa industrija po tovarnah in rudnikih, domala vse železnice in večina ladij ter bi ugasnila večina peči in centralnih kurjav. Vse človeštvo porabi sedaj za svoj obstoj in napredek vsako leto okrog eno in četrt milijarde ton premoga. Toda premoža ni v vsaki državi! Največ ga imajo v Zedinjenih državah Severne

Amerike, v Angliji, Nemčiji, Franciji, Belgiji, na Poljskem in na Japonskem. Drugod ga ali sploh ni, kakor na primer v Italiji, ali ga je premalo, kakor na primer pri nas, ki ga moramo kupovati tudi drugod. Tako nastaja potreba izmenjave premoğa. Kje ga bomo kupovali, po kateri poti dovažali, koliko ga bomo potrebovali, kakšne carine zanj uvedli? Države, ki ga imajo dovolj, bodo skrbele, da ga bodo za razvoj svoje industrije čim več uporabljale in potem industrijske izdelke prodajale. Brigale se bodo tudi, da si zavarujejo drugod varne trge, kjer bodo imele stalne odjemalce. S tem nastaja že »premogovna politika«, ki jo mora imeti vsaka država, naj bo s premogom bogata ali ne. Države morejo sklepati medsebojne trgovinske pogodbe in z njimi druga drugo izpodrivati. Politična prijateljstva se bodo začela obešati na premog, pa tudi politična sovraštva.

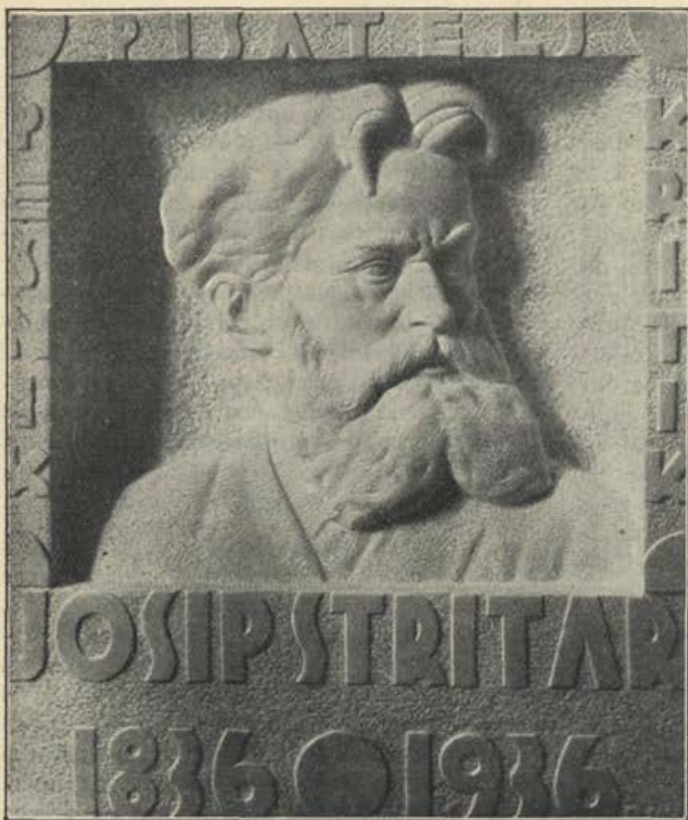
Vzemimo nekaj dejanskih primerov. Anglija velikanske množine svojega premoğa, od katerega žive vsaj trije milijoni rudarskih družin, ni mogla več prodajati, ker se je na svetovnem trgu pojavila Nemčija kot konkurent. Mirna pogajanja niso dovedla do sporazuma. Začelo se je politično sovraštvo. Anglija je začela Nemčiji nagajati na drugih področjih, jo obkoljevati na vseh straneh s političnimi sovraštvi, mobilizirala s silo in vabo male narode, da so s carino zapirali meje nemškemu premoğu. Nemčija je odgovarjala: gradila je brodovje, da bi Anglijo vrgla. Tako se je iz premogovne politike izcimilo nasprotstvo, ki je soodločevalo, da je v svetovni vojski Anglija z veseljem šla nad Nemčijo in jo kot konkurenta premagala, da je izginila s svetovnih trgov. Kdo se je pri tem brigal za trpljenje milijonov delavskih družin, ki so prišle ob kruh? Ravno tako pa se je tudi Nemčiji zahotelo francoskih in belgijskih premogovnih rudnikov, da bi Francijo oslabilila in si jo gospodarsko in politično podvrgla. Italija, ki je brez premoğa, je v svetovni vojski šla z zapadnimi velesilami radi tega, ker se je bala, da ji Anglija odreče premog in jo tako izgleduje ter v nekaj mesecih požene v propad. Anglija je na mirovni konferenci vztrajno nasprotovala misli, naj Poljska dobi šlezijske premogovnike in lastno pristanišče, ker je hotela, da ostane glede dobave premoğa od Anglije odvisna in torej njej poslušna tudi v političnem pogledu. Japonci zasedajo Kitaj tudi iz razloga, da tam zasedejo premogovnike in se osamosvojijo od angleške in ameriške odvisnosti. Združene države Severne Amerike so postavile načelo, ki neameriškim državam prepoveduje vmešavanje v politiko obeh Amerik, ker so se hotele zavarovati pred evropsko konkurenco na ameriških trgih.

Kapitalistična ureditev našega gospodarstva pa je napetosti še povečala in način borbe posurovila. Premogovni magnati, ženoč se za

čim večjim dobičkom, so se med seboj zvezali v velika združenja, ki razpolagajo z denarjem brez mejá. Kjer so opazili, da jim zaslužek uhaja, tja so zastavili nož. Stisnili so celó svoje vlade za vrat in dosegli, da je za varstvo njihovih interesov država morala tvegati mednarodne zapletljaje in celó vojske ter pognati v nesrečo ljudstva, ki dostikrat niso niti vedela, čemu trpe, dostikrat pa so jih tolažili z lepo donečimi gesli. Premogovni magnati so narekovali besede v usta državnikov, sestavljali ultimat, izdajali bojna povelja in pisali mirovne pogoje. Zaradi kapitalističnega ustroja naše družbe je premog, eno največjih naravnih bogastev, postal eno največjih prekletstev človeškega rodu.

Petrolej.

Petrolej je splošno ime, ki se danes uporablja za težka mineralna olja, iz katerih se poleg drugih tvarin, kakor na primer bencina, nafte, vazelina in še kakšnih trideset produktov, izdeluje tudi svetilni petrolej v ožjem pomenu besede. Petrolej v širšem pomenu si danes skuša osvojiti prvo mesto v mednarodnem gospodarstvu in tako tudi v mednarodni politiki. Petrolej je v prvi vrsti gonilna moč za razne motorje in ima pred premogom mnoge neprecenljive prednosti. Petrolej je tekočina in ga je laže prekladati in prevažati. Od vrelca teče na stotine in tisoče kilometrov sam, kar po ceveh, se sam zliva v ladje, iz njih v cisterne in tako dalje, dokler ne pride do konsumenta. Petrolej ima tudi mnogo višjo vročino, zato daje tudi večjo pogonsko silo. Pol tone petroleja lahko nadomesti eno tono premoğa. Zato je razumljivo, da si je osvojil skoraj polovico svetovnega prometa, če ne več. Avtomobili vseh vrst so od njega odvisni, ravno tako tudi letala. Ladje ga vedno bolj uporabljajo, ker zadostujejo prostorno manjše zaloge za mnogo daljša potovanja. Celó železnice ga čedalje več uporabljajo, odkar je bil iznajden Dieslov motor. Lahko si predstavljamo, kaj bi se zgodilo, če bi pri današnjem ustroju svetovnega gospodarstva na mah zmanjkalo petroleja. In kaj bi se zgodilo z armadami in vojnimi brodovji, zlasti zračnimi brodovji, če bi ne bilo petroleja! Človeštvo porablja sedaj vsako leto okrog 70 milijonov ton petroleja samo kot gonilno moč, da ne govorimo o svetilnem petroleju in drugih pridelkih iz surovega petroleja. Samo v zadnjih dvajsetih letih je petrolej prevzel 30% sve-

Stritarjev relief, ki je bil vzidan dne 5. julija 1936 ob stoletnici njegovega rojstva v Podsmreki pri Velikih Laščah.

toвне paroplovbe in več kot 50 % vsega suhozemskega prometa. Postal je osnovna potreba za vsako državno obrambo.

»Zvezne velesile so plavale k zmagi na valovih petroleja,« piše v svojih spominih pokojni angleški zunanji minister lord Curzon in ves svet mu daje prav, kajti če je Nemčija podlegla po tako sijajnih vojaških uspehih, je podlegla v prvi vrsti zato, ker ni imela petroleja, da bi napajala svoja motorna vozila, medtem ko so ga nasprotniki imeli v izobilici.

Ni čudno, če si potemtakem vse države z vsemi mogočimi sredstvi prizadevajo, da bi si nabavile v zadostni meri te dragocene tekočine, se glede njene preskrbe postavile na lastne noge in postale povsem neodvisne. Toda petroleja ni povsod, marveč je le na redkih točkah naše oble: v Zedinjenih državah Severne Amerike, Mehiki, Rusiji, na Poljskem, v Romuniji, Perziji, Iraku, Indiji, na nizozemskih otokih, Kitajskem in v južnoameriških državah Venezuela, Ekvator, Bolivija, Čile, Pa-

ragvaj in Argentina. Razume se, da so si posebno velike države prizadevale, da se polastijo vseh petrolejskih vrelcev, da jih druga drugi iztrgajo, ker bi s tem imele v rokah prvič dragoceno blago, s katerim bi služile denar, drugič neobhodno gonilno moč za državno obrambo in tretjič nevaren monopol, s katerim bi lahko stiskale in si politično osvajale male narode. Nastala je borba, ki se ne dá z nekaj besedami opisati.

Kot največja konkurenta sta nastopila Anglija in Amerika, ki sta si osvojili skoraj ves petrolej. Pozneje se je pojavila Rusija, za njo, tik pred vojsko, še Nemčija. Borba raznih državnih trustov je bila romantična, a strašna. Koliko krvavih vojsk, koliko krvavih revolucij ima petrolejska borba na vestil Vse južnoameriške revolucije zadnjih dvajsetih let, vse strahovite prekucije v Mehiki, razkosanje turškega cesarstva, vse to gre na račun petroleja in borbe za njegovo posest. V svetovni vojski je Nemčija pomandrala Romunijo, da se je pririla do petrolejskih vrelcev. Angleži so drveli skoz vso Azijo do Kavkaza, da po bolševiški revoluciji zasedejo najprej petrolejske vrelce. Tisti brezglavi predvojni nemški načrt o Nemčiji, ki bi se raztegala od Hamburga do Bagdada, je plod skrbi za petrolej, ker

bi ta pot tekla mimo mosulskih petrolejskih polj. Nedavno zaključena krvava vojska v Gran Chacu v Južni Ameriki je delo konkurentnih petrolejskih trustov. Pohod Japonske v Mandžurijo je narekovala žeja po petroleju. Italija je šla v Abesinijo in jo zdrobila zaradi petroleja, ki bi ga rada tam našla. Ni večjega mednarodnega spora zadnjih tridesetih let, v katerem bi petrolej ne imel izrednega pomena.

Tako bo še dolgo, dolgo ostalo. Če naštejemo današnja vprašanja, ki nas sodobnike razburjajo, recimo vprašanje Dardanel, vprašanje nadvlade v Sredozemskem morju, vzemimo dalje pritisk Nemčije proti Rusiji, razkroj kitajske veldržave, pohod Rusije skozi Kitaj do Indije, vprašanje razdelitve portugalskih kolonij, revolucije v nizozemskih kolonijah, vzemimo nemire v afriških kolonijah in v Palestini, vsearabsko gibanje, francosko-boljševiško zvezo, poljsko-nemško prijateljstvo: povsod najdemo v ozadju skrb za petrolej, bodisi borbo za petrolejske vrelce bodisi borbo za petrolejske trge bodisi borbo za svobodo prevažanja te dragocene tekočine. Gorje državam, ki ga nimajo, ker morajo svojo revščino plačati s politično odvisnostjo od države, ki ga jim prodaja. Gorje tistim, ki ga imajo, pa so preslabotni! Ta boj bojuje poohlepnost velikih držav, ki jim poveljujejo zopet le petrolejski magnati.

Kapitalistični ustroj našega gospodarstva in kapitalistični duh sodobnega človeškega rodu je to borbo napravil še bolj okrutno. Ljudstvom govorijo le o vzvišenih vzrokih in jih navdušujejo za »nacionalne svoboščine«, za »zaščito narodnih manjšin«, za »prijateljstva krvi in kulture«, dejansko pa so to samo zvijače kapitalističnega duha, ki jih petrolejski magnati uporabljajo, da več zaslužijo, čeprav ljudje trpe in umirajo v vojskah, tihih ali krvavih...

Železo.

Na železu sloni danes vsa težka industrija. Od nje zavisi večinoma ves mednarodni promet in vsa prometna sredstva od kmečkega voza do največje ladje. Železo rabi vse človeštvo, tudi najbolj preprosta družina za najbolj preprosto hišno napravo, n. pr. za žebelj na leseni cokli, rabijo ga pa tudi za največji dobnik v Ameriki. Vsi obrtniki, od krojača z iglo v roki, žive od železa, a tudi največji industrialci in posestniki rudnikov. Vsem bi roke omahnile: poljedelcu, industrijskemu delavcu, trgovcu, velekapitalistu, vojaku in mornarju, če bi železa zmanjkalo. Človeštvo porabi vsako leto za svoje potrebe 150 milijonov ton železa.

Kako usodno važno je torej, da ima vsak narod lastno železno rudo in da jo v lastnih tovarnah pretvarja v razne železne izdelke. Ako rude nima in ima tovarne, mora rudo kupovati; ako ima rudo, a tovarn ne, mora rudo drugim prodajati in od tam nazaj draže kupovati železne izdelke, kakor se to, žal, nam dogaja. V tem pa je pri današnjem kapitalističnem duhu, ki pozna samo zaslužek in kot sredstvo, da do nje pride, samo surovo silo, že dovolj povoda za velika mednarodna trenja. Ali se ne zdi naravno, da velik in močan narod brez železne rude neprestano misli na to, kako bi si jo osvojil, s silo, z zvijačo, s političnimi pogodbami, političnimi pritiski, z vojskami? Ali ni narod, ki ima rudo, neprestano v nevarnosti pred kapitalističnimi in političnimi zvijačami velikih in močnih, ki se jim mora večinoma v svojo škodo pokoriti? Ali ni država, ki ima velike železne tovarne, kakor Anglija in Nemčija, vedno v strahu, kako bo preživljala milijone in milijone delavstva, ki so navezani na tovarne, če sama nima železne rude in ji preti nevarnost, da ji bo dovoz nekega dne presekan? Da bi se tega strahu znebila, misli vedno na to, kako bi

prišla do rude. Ali ni država, ki ima veliko železno industrijo, ki izdeluje mnogo železnih izdelkov, neprestano v nevarnosti, da se bo v železu zadušila, če drugi konkurentni državi uspe, da ji odvzame tržišča in s tem možnost prodaje? Ti primeri zadostujejo, da se nam odpre strašen pogled v borbo, ki jo narodi vodijo zaradi železa. Nešteto krvavih sporov zadnjih sto let ima svoj vir v železu.

V sedemdesetih letih minulega stoletja se je Nemčija lotila Francije ne zgolj iz nacionalističnih ozirov, kakor so takrat ljudstvom pripovedovali, marveč da se polasti velikih železnih rudnikov v Lorenu okrog Brieya. Anglija se je odločila za vstop v svetovno vojsko na strani Francije proti Nemčiji ne radi ranjene nevtralnosti Belgije, ki je bila samo olupševalni izgovor, marveč najbolj zato, ker ji je nemška železna industrija delala konkurenco na svetovnih trgih in ogrožala obstoj milijonov angleškega kovinarskega delavstva. Večinoma vse španske vojske so bile vojske za železo, ki ga ima ta dežela največ v Evropi. Belgija si je osvojila Kongo v Afriki, da od tam dobavlja železno rudo za svoje tovarne. Francija se ne bo nikdar spoprijaznila z Nemčijo, ker živi v vednem strahu, da bi ji Nemčija spet ne iztrgala železne rude. Anglija je pred šestimi leti pretrgala zvezi s sovjetsko Rusijo, ko so Rusi povedali, da hočejo na svojih železnih rudnikih v Sibiriji zgraditi novo, obsežno železno industrijo, ki bo angleškim izdelkom zaprla ruski trg. Velesile so v povojni dobi izvajale nešteto grdih političnih in denarnih pritiskov, posebno na male, poljedelske države, kakor smo mi, ker smo se hoteli osamosvojiti in si ustvariti svojo železno industrijo, ki bi nas osvobodila od tujine, tujini pa naš trg zaprla. V zameno za naše žito nam vsiljujejo svoje železo. Ker moramo žito prodajati, da se v njem ne zadušimo, moramo železo kupovati. Torej zopet strašno omrežje bojov in nasprotstev, ki jih plete železo.

Kapitalistični ustroj svetovnega gospodarstva je to borbo seveda še poostril, ker je izločil iz nje sleherne npravne ozire. Lastniki železne industrije so se v vsaki državi med seboj povezali in ne vladajo samo brez priziva nad delavstvom in nad cenami, marveč so sedli tudi za zelene vladne mize in vodijo državno politiko. Niso vedno nacionalni ali drugi »vzvišeni ideali« krivi nasprotij, ki se nenadoma pokažejo med dvema miroljubnima narodoma. Čestokrat so železarski oblastniki hoteli celo vojsko, da dvignejo cene železnih izdelkov in izpraznijo svoja skladišča. Pogosto so uprizarjali revolucije, da so mogli upornike na tihem z železom zalagati. Hoteli so vojne pohode k sosedu, da bi mu armade uničile železno industrijo. Božjo tvarino, ki bi morala biti človeštvu v blagoslov, uporabljajo ljudje sami sebi v prekletstvo!

Spomenik narodnega osvobojenja v Pragi. V tem poslopju so naredili Čehi Muzej spominov narodnega osvobojenja. Zbrali so vse, kar spominja na največji dogodek novejšje češke zgodovine, na leto 1918. Dajali sta Češka in Slovaška, največ pa so za ta muzej prispevali češki legionarji. Od najstrašnejšega morilnega orožja do pisma, ki ga je vojak pisal domov svoji materi, vse je v tem muzeju. Kje imamo pa Slovenci kaj takega?

Zlato in baker.

Za zlato in baker veljajo iste besede, ki smo jih izrekli pri železu. Tudi te dve rudi sta izredno »politični« rudi in imata radi svoje plemenitosti v mednarodni politikij važen pomen. Bakra pridelajo okrog milijon in pol ton na leto, in sicer največ v Zedinjenih državah Severne Amerike (55% svetovnega pridelka), v Čile v Južni Ameriki in v belgijskem Kongu v Afriki. Tudi Japonska ga ima nekaj. Na Evropo pade samo 13% svetovnega pridelka. Med državami v Evropi, ki imajo največ bakra, je naša država s svojimi velikimi bakrenimi rudniki v Boru. Gospodarska in seveda tudi politična borba za baker je zavzela zadnje čase velik obseg, ker se je v prvi vrsti Anglija uprla monopolnemu položaju Amerike in ker so se evropske velesile z raznimi spletkami in pritiski trudile, da bi si osvojile vsaj tisti baker, ki je v Evropi.

Sedaj bomo tudi razumeli enega od razlogov, zakaj smo mi v svoji zunanji politiki navezani na Francijo. Francija je namreč lastnica borskih rudnikov in hoče zaradi te dragocene posesti tudi ostati naša prijateljica. Da se je v tem pogledu zavarovala s političnimi in trgovskimi pogodbami, je razumljivo. Da je segla tudi po drugih sredstvih, kakor na primer po nagradah, ki jih deli važnim ljudem, se tudi samo po sebi razume. Povezala nam je roke tako, da moramo, čeravno smo z bakrom najbolj bogata država v Evropi, bakreno rudo izvažati v francoske topilnice, kjer jo pre-

deljujejo v razne bakrene izdelke, ki jih moramo mi potem spet uvažati in drago plačevati.

Zlato je postalo v našem mednarodnem gospodarstvu menjalno ali plačilno sredstvo. To mu daje vso njegovo gospodarsko in politično važnost. Zlata ruda je do 71% svetovnega pridelka izključno v rokah Anglije, na vse ostale države sveta odpade ostalih 29%. Največ zlata dajeta južnoafriška Unija, ki je angleški dominion, in Avstralija.

Sedaj bomo razumeli, zakaj je Anglija pred tridesetimi leti »iz razlogov civilizacije« in »ohranitve miru« začela z Buri v južni Afriki vojsko, zasedla njihovo neodvisno transvalsko državo ter si jih podvrgla, da je mogla zasesti najbogatejše zlate rudnike na svetu. Tudi Avstralija daje velikanske količine zlata, potemtakem nam je tudi jasno, zakaj Anglija obdaja Avstralijo s takšno skrbno obrambo, kako jo štiti predvsem pred »rumeno nevarnostjo«, ki preti od Japonske, zakaj z velikimi žrtvami brani posest tihomorskih otokov, ki so nekaka prednja straža za Avstralijo. To je skrb za zlate rudnike!

Glede zlata je svet popolnoma odvisen od Anglije. Večina zlata roma seveda v blagajne velikih svetovnih bank. Razvoj svetovnega gospodarstva pa je povzročil, da Anglija in njene kolonije proizvajajo sicer največ zlata na svetu, a da je, bodisi v obliki denarja bodisi zlatih izdelkov, več kakor polovica čistega zlata v rokah Zedinjenih držav Severne Amerike. Vsega zlata na svetu je v vrednosti 500 milijard dinarjev. Samo Amerika ga ima za okroglo 300 milijard dinarjev. Na evropske države ga odpade samo okroglo 150 milijard dinarjev. Politične odvisnosti, ki jih povzroča zlato, se torej križajo: na eni strani je Anglija največji, skoraj monopolski proizvajalec zlatih rud, na drugi strani je Amerika največji lastnik čistega zlata. V tem trenju dveh mogočnih svetovnih sil za zlato se male države kajpada takoj zdrobijo in zadostuje samo malenkosten pritisk zlatih magnatov, ki sedijo po bankah in na borzah, da so najlepša prizadevanja malih držav zadušena. Če država zgubi zlato zalogo, na kateri počiva vrednost njenega papirnatega denarja, se zruši njeno gospodarstvo, razen če jo zlati bogatini podprejo s posojili ali krediti. Posojila pa se dajejo le proti protiplačilu, ki ga

male države plačujejo v obliki gospodarskega zasužnjenja ali v obliki »prijateljskih paktov« in vojaških zvez, torej v obliki človeških želodcev in človeške krvi.

V svetovnem gospodarstvu pa se čedalje bolj opaža, da dosedanja proizvodnja zlata ne zadostuje več za kritje vseh potreb, in pojavlja se strah, kaj se bo zgodilo, ko bo zlato izčrpano. Čez štiri leta ali pet let bodo dosedanji zlati rudniki domala izčrpani. Kaj potem? Prišel bo čas, ko bodo morali narodi sveta sestiti okrog okrogle mize in sporazumno skleniti, da se uporaba zlata za luksuzne predmete skrči, če ne popolnoma prepove. Pa kako bo to mogoče? Z novimi vojskami? Z revolucijami? S spremembo kapitalističnega gospodarskega reda? Vsekakor se odpirajo zelo temni pogledi v bodočnost. »Prekleta žeja po zlatu« tira človeštvo v pogubo. Oboževanje zlatega teleta pa se bo tudi v našem gospodarstvu končalo na isti način kakor v zgodbah svetega pisma: v krvi in nesrečah...

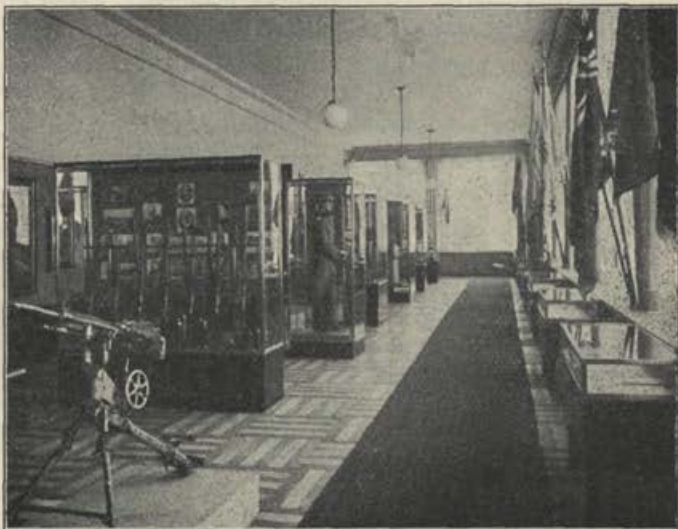
Kavčuk.

Tudi kavčuk spada med surovine, ki so dobile mednarodno gospodarsko in politično važnost. Kavčuk potrebujemo za izdelavo raznih izdelkov »iz gumija«. Avtomobilska industrija in promet, letalstvo, nešteto obrti je odvisnih od kavčuka. Če zamašimo steklenico, ga rabimo, za obuvala ga potrebujemo, celó za obleko je postal neobhodno potreben. Domovina kavčuka je Brazilija, toda preselila se je polagoma na polotok Malaka v angleški Indiji, kjer je danes središče svetovne produkcije kavčuka. Svetovni pridelek znaša sedaj že tri četrti milijonov ton, od katerih ga daje Brazilija samo še kakih 30.000. Anglija ima torej glede kavčuka naravnost svetovni monopol v svojih rokah. Toda uporablja ga skoraj vsega (točno 70% vse svetovne produkcije) Severna Amerika, ki je torej izročena na milost in nemilost Angležev. In res so Angleži ta svoj položaj znali temeljito izrabiti v svoji svetovni politiki. Anglija je bila dolgo časa od Amerike odvisna glede petroleja, bombaža in bakra. Za vsako iz-

siljevanje, ki si ga je Amerika proti Angliji dovolila, je ta takoj odgovorila s svojim kavčukom. Če se je morala Amerika skoraj na vsej črti pred angleškim gospodarskim imperializmom umakniti, je to storila največ radi kavčuka, s katerim so jo Angleži ugnali, bodisi da so uvoz kavčuka v Ameriko s carinami otežili, bodisi da so kot imetniki monopola navili tako visoke cene, da jih tudi ameriški trg ni mogel več zmagati.

Danes se velesile vsestransko prizadevajo, da bi se glede kavčuka iztrgale iz angleškega objema. Edino Rusiji je uspelo, da organizira svoje pridelovanje kavčuka. Ameriški poskusi, da si osvoje brazilske nasade kavčuka in tam proizvodnjo razširijo, niso uspeli, čeprav so tamkaj povzročevali krvave revolucije. Anglija pa si hoče zagotoviti tudi nadaljnje gospostvo z velikimi napravami v Rodeziji in v Ugandi v Afriki. V svetovni politiki se ta borba nikoli ne imenuje z imenom, marveč se oblači v lepa gesla kot so: »zaščita narodnih manjšin«, »zaščita interesov«, »civiliziranje zaostalih narodov«.

Bodočnost je tudi na tem področju temna, ker se bodo morali narodi organizirati, da ta neznosni monopol, ki svet strahuje, starejo. Toda s kakšnimi žrtvami in s kolikimi potoki krvi? Plačniki bodo zopet le slabeyši narodi, kolonialna ljudstva in posamezniki...

Jugoslovanski oddelek v Muzeju narodnega osvobojenja v Pragi. Največ so prispevali vanj jugoslovanski prostovoljci, ki so se skupaj s Čehi prebili skozi Sibirijo in južno Rusijo.

Bombaž.

Med rastlinskimi surovinami, kamor spada tudi kavčuk, dobiva v novejši dobi tudi bombaž svetovni pomen. Za izdelavo tekstilnih izdelkov zadnja desetletja volno vedno manj upoštevajo, več pa gre bombaževine, ki si je zaradi svojih velikih vrlin, zlasti zaradi svoje nižje cene, skoraj osvojila oblačilni trg. Danes, lahko rečemo, krije človeštvo svoje potrebe po predeninah komaj še za 15% iz volne, vse ostalo si pridobiva iz bombaževine, izvzemši malenkosti, ki pade na svilo in v najnovjših časih na umetno svilo, ki postaja tudi vedno bolj pomembna. Volno dobavljajo Avstralija, Nova Zelandija in južna Afrika. Samo v teh treh deželah je približno 150 milijonov ovac, ki dajejo same tretjino vsega svetovnega volnena pridelka, to je pol milijarde kilogramov. Glede volne je torej svet odvisen od Anglije. Zatorej ni čudno, če se je uprl in iskal nadomestila za volno, ki ga je našel v bombaževini. Prednjačila je pri tem zopet Amerika, ki se je vrgla na pridelovanje bombaža ter dosegla leta 1930 skoraj 4 milijone ton bombaža, to se pravi 60% svetovnega pridelka. Za Ameriko prihaja Kitajska s 7%, za njo pa Egipt s 6% svetovnega pridelka. Ameriški bombažni monopol je trdo legel na angleške rame. Saj se je angleška tekstilna industrija polagoma tako močno razvila, da spada med največje na svetu in je torej postala tudi največja odjemalka nepredelanega bombaža. Zgodilo se je čudo, da je imela Amerika monopol v pridelovanju bombaža, Anglija pa monopol v porabi, ravno narobe, kot smo to videli pri kavčuku. Anglija se je hotela teh tesni znebiti in je s širokopotezno zunanjo politiko začela iskati kraje, kjer bi sama mogla pridelovati bombaž. Začela se je doba velikih mednarodnih trenj.

Najprej se je Anglija vrgla na Egipt, ki je moral pod angleško nadzorstvo, za tem je padel Sudan kot žrtev istega pohlepa. Danes ima Anglija v Sudanu velike nasade bombaža, ki jo bodo kmalu osvobodile ameriških klešč. Vsi prepiri radi Kitajske, revolucije in državljanske vojske, ki prihajajo druga za drugo in so veljale že sto tisoče in morda milijone človeških življenj, krvavi pokolji, lakote, »bokserske vojske«, ustvarjanje »interesnih eon«, brodivne demonstracije, »borbe proti komunizmu« in podobno gredo večinoma tudi na račun gospodarske vojske, ki jo vodita Anglija in Amerika, ki se jima je pridružila še Japonska ter zadnje čase tudi Rusija. Zanje seveda Japonska, ki se je polastila skoraj popolnoma kitajskega bombaža, a kitajska država je pri tem razpadla v

razvaline. Tudi anglo-italijanski spor zaradi Abesinije ima bombažno ozadje. Abesinske vode namreč napajajo angleške bombažne nasade v Sudanu. Gospodar Abesinije je torej tudi gospodar sudanskega bombaža. V tej borbi med Anglijo in Italijo smo videli šele prvo poglavje, ki mu bodo sledila brez dvoma še nadaljnja, kajti Anglija mora voditi brezobzirno bombažno politiko, da obvaruje desetine milijonov svojih ljudi, ki živijo od tekstilnih tovarn, neizbežne lakote, ako bi se kedaj pripetilo, da bi se dovoz bombaža ustavil. Anglija razširja pridelovanje bombaža sedaj tudi na Rodezijo, Kenjo in Ugando, torej na nekdanje nemške kolonije v Afriki. Zato bomo razumeli, zakaj noče nič slišati, da bi Nemčiji te kraje vrnila. Bombaž je glavni steber njenega trdovratnega odpora. Tudi Italija se je radi svoje tekstilne industrije vrgla nad Abesinijo in si jo podjarmila deloma zaradi gladi po bombažu, ki si ga mora utešiti. Kaj se bo zgodilo, ko nastopi ruski bombaž s turkестanskih nasadov na svetovnem trgu, ali vsaj na Ruskem, kjer bo tuje blago izpodrinil? Pričakovati moramo velika trenja, ki se bodo izražala v mednarodnih napetostih, mrzličnih diplomatskih konferencah in morda celo v novih vojskah, ki se bodo vnele seveda pod nedolžnimi gesli, a bodo veljale bombažu in kapitalističnemu pohlepu po njem. Tudi tukaj torej stojijo v ozadju temne postave velikih denarnikov, ki družijo v svojih rokah mednarodno politiko, ki je zanje le v besedah: posest, monopol, denar, last, oblast.

Žito.

Med živeznimi pridelki ima svetovno politični značaj samo žito, medtem ko so riž, kava, čaj in sladkor politično pomembni le na manjših področjih.

Kot žitna država smo morali doživeti, da so nam vsi politični prijatelji obrnili hrbet, ko bi morali pri nas kupovati žito in nas rešiti iz hude stiske. Šli so kupovat žitne zaloge drugam, ker so bili kapitalistični interesi drugod večji kakor pri nas. Francija našega žita ni kupovala, marveč se je oskrbovala iz Južne Amerike in Kanade, ker ji je sicer pretila nevarnost, da izgubi tamošnje trge za svoje vino in svoje luksuzne predmete. Češko-slovaška iz istih razlogov ni kupovala našega žita. Tudi njej so prekomorski trgovci, ki so kupovali na Češkem industrijske izdelke, zvezali roke, da nas je navzlic krvnemu sorodstvu in političnemu prijateljstvu v hudih prilikah morala pustiti na cedilu, čeprav je skušala to vrzel vsaj nekoliko zamašiti z drugimi nakupi v naši državi. Danes je vso Evropo s svojim žitom preplavila Amerika. Ta prideluje boljše žito in ga laže ceneje prodaja. Z njo se ne moremo kosati. Amerika ima v svojih rokah tudi mogočna gospodarska, denarna in politična sredstva, s katerimi Evropo lahko prisili, da kupuje njeno žito. To je Ameriki tem laže, ker evropske žitne države med seboj niso edine in nastopajo proti ameriškim žitnim trustom v razpršenih vrstah.

Evropa zaradi svojega industrijskega značaja pojé skoraj vso svetovno žitno letino, kar je narodom, ki žito pridelujejo, preostane. Evropa

je uvažala 17 milijonov ton pšenice, čeprav je sama z Rusijo vred pridelala 52 milijonov ton. Rusija je danes odpadla in pšenični uvoz Evrope iz Amerike, Indije in Avstralije doseže skoraj 80 milijonov. Ni čuda, da smo pod takšno konkurenco kar podlegli. Toda kaj čaka svet, kaka nova trenja, kakí novi politični zapletljaji, ko bo nastopila zopet Rusija, ki je pred vojsko izvažala 17 milijonov ton žita, in ko se bodo pokazale posledice poljedelske obnove v industrijskih državah, kakor so Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija in Italija, ki se hočejo tudi glede žita kolikor mogoče osamosvojiti z domačo pridelavo! Takrat se bo evropski trg zaprl in ameriški ter avstralski kmetje se bodo v svojem žitu zadušili, ko ga ne bodo več mogli prodajati in ko bo nehal pritek zlata, ki se je s prodajo žita stekal v te dežele. Nastala bo borba za življenje in smrt, borba, ki bo uporabljala vsa sredstva, denarna in politična. Po našem mišljenju bo zadobila obliko nove borbe med angleškim in ruskim imperijem. Zopet bomo dobivali revolucije na obronkih Rusije, v Perziji, Afganistanu, na mejah Indije, zopet bomo doživeli nove reči v arabskih pokrajinah, napetosti okrog dardanelskih ožin, hujskanje malih narodov proti Rusiji ali proti Angliji, nove bloke držav, ki jih bosta ta in ona zbirali in druga proti drugi pošiljali v boj. Na dnu te borbe nikakor ni strah, da bi kdaj žita zmanjkalo, marveč strah, da bi ga ne bilo preveč in da bi se tisti milijoni, ki od prodaje žita živijo, v njem ne zadušili. In vendar je Stvarnik dal človeštvu

žito zato, da si iz njega peče vsakdanji kruh. — Lahko bi govorili tudi o umetni svili, ki postaja čedalje bolj gibalo svetovnega gospodarstva, o olju, ki ga proizvajajo iz premoga in ki je za nadomestilo petroleja kot gonilna moč. Treba bi bilo pokazati še na mednarodno zapletenost kapitala, ki ne pozna ne vere ne narodnosti, ki je internacionalen in se je skoraj v večini držav polastil tudi državne oblasti, od koder vsiljuje svojo voljo vladam, ki čestokrat niso nič drugega nego plačano slepo orodje in igračice v njegovih rokah. Potem šele bi videli za omizji državnikov, ki govore o miru, pravičnosti in visokih vzorih človečanstva, prave postave, ljudi, ki s hladnim obrazom in s še bolj mrzlim srcem zgodovini narekujejo potek po edinem ključu, ki je zanje merodajen, da je namreč gmotno bogastvo in njega neomejeno uživanje vse na svetu in da je moč močnejšega nad slabejšim edino sredstvo, ki do njihovega cilja vodi.

Temna slika naše dobel! Toda čeprav je temna, ne smemo kloniti glave, ki v duhovne vrednote verujemo. Zmaga je pri vernikih, ker je tudi resnica pri njih. Vse zablode, v katere je človeštvo zašlo, bo treba popraviti. Bolje je, da se ta kriva in nesrečna pota izravnavajo z našim sodelovanjem, da bo čim manj trpljenja; kajti če se bodo brez našega truda in naših žrtev, ki jih moramo prinašati za zmago duha nad mrtvo snovjo, izravnavale same po načelih božjega reda, bo moralo biti izravnavanje boleče, kakor je boleče izžiganje zažnojene rane, ki je bila predolgo zanemarjena.

MARJETKINA SKRIVNOST.

Bila je prva v razredu. Abesinska mesta je poznala kot svoj rojstni kraj, abesinske generale je znala naštetí na pamet, slavni sportniki in filmske zvezde ji niso bili tuji, vsako žival je znala opisati in povedati po njenem imenu. Bila je mali učenjak. »Od kod vse to Marjetka zna?« so se spraševali. Ona pa se je smehljala in je nekoč zaupala svojo skrivnost mami: »Med šolskim letom si mi dajala vsak dan po 50 par, da si kupim žemljo. Namesto žemlje pa sem kupovala mlečno čokolado Mirim. Ej, kako je bila sladka in dobra! Pa tudi nasitila me je. Tej čokoladi so pridejane slike iz abesinske vojske, slike filmskih junakov ter sportnikov, pa tudi slike živalstva. Namestila sem jih v poseben zvezek, ki ga je izdala tvrdka

Mirim. In vidiš, ko si me zadnjič poslala v trgovino po kuhinjsko čokolado, sem zahtevala znamko Mirim. In kako neizrečeno dober je bil naš puding!« Mamica je hčerko pohvalila: »Vidiš, kako dobre stvari izdelujemo Slovenci! Tudi kakao, ki ga s takim užitkom ješ, je od tvrdke Mirim. Na našem božičnem drevesčku so bile vse figure, atrape in čokoladni sladkorki od tvrdke Mirim. Prav tako je ona dobra mlečna čokolada, ki se je nikdar ne moreš najesti — Mlekita — izdelek naše domače tvornice Mirim. Izdeluje pa še Kavito, čokolado s kavnim okusom, čokolado Grenkito, ki ima grenčičast okus, ter Maslito, ki je slaščica prve vrste. Le pridna bodi in vsakomur povej, dá je Mirim kraljica čokolade.«

Dragim rajnim v spomin.

BERGANT JANEZ. Globoko je srca prebivalec širne moravške župnije pretresla vest, ki so jo naznanjali dne 2. marca 1936 zvonovi cerkva moravške župnije: Bergant Janez, Ferfravov ata, oče moravške doline, je umrl. Čez dva dni smo ga spremljali na zadnji poti: tisoči ljudstva, pa tudi oblast z gospodom banom na čelu so stopali za njegovo krsto, za njegov dušni blagor pa je pre-

Bergant Janez.

Češarek Jože.

pevalo pogrebne molitve pred njegovo krsto 14 duhovnikov. Vsi smo bili edini v sodbi: takega pogreba še ni bilo v Moravčah. — Njegovo življenje se je dosledno ravnalo po reku: Moli in delaj. Bergant, rojen 3. aprila 1866, je bil vse življenje odličan katoličan, član apostolstva mož in vsako prvo nedeljo v mesecu in še večkrat bil pri obhajilni mizi. Tudi letos 1. marca je še zdrav prejel svojega Zveličarja ter se še pohvalil, kako lepo da je vse opravil in da se ne bi bal stopiti pred Boga, ne vedoč, da bo še isto noč zaslišal klic Gospodov, naj pride po plačilo. Bil je predsednik katoliške akcije v župniji Moravče; njene cilje je povsod podpiral in njena načela povsod širil, tudi v svoji gostilni, kjer se niso smele goditi niti najmanjše nerednosti. Bil je skrben in neutrudljiv gospodar, posvetil je vso skrb vzgoji svoje družine in iz svojih sinov in hčerā vzgojil načelne, odločne katoličane. V javnem življenju moravške doline je zavzemal odlična mesta. Vedno v prvih vrstah v boju, da bodi tudi javno življenje na temelju krščanskih načel, tudi takrat, ko je moral zaradi tega od nasprotnikov veliko trpeti, ko so ga preganjali,

Demšar Janez.

Dular Janez.

Farkaš Janez.

Ferjan Gabrijel.

zapirali njegove sinove in njega samega občutno kaznovali. Njegova beseda se je glasila: »Kar sem, to ostanem do konca.« Zato pa je vse življenje užival velik ugled, k njemu smo se zatekali po različne svete, njegova beseda je mnogo ve.jala. Reveži so zdaj v njem izgubili svojega dobrotnika.

ČEŠAREK JOŽE, posestnik in trgovec z lesom, rojen leta 1870 v Nemški vasi pri Ribnici, je umrl pravtam 16. maja 1936. Bil je mož trdnega katoliškega prepričanja in je v tem vzgojil tudi svoje otroke. Kot razumen gospodar je vsakomur rad postregel z dobrim nasvetom. Bil je cerkveni ključar, odbornik pri več združenjih in 35 let občinski odbornik. Bil je vedno zvest in vnet naračnik katoliških časopisov in knjig ter jih vedno z veseljem prebiral. Član Družbe je bil 40 let.

DEMŠAR JANEZ iz Zirov št. 18, rojen 23. junija 1860, umrl 21. februarja 1936. Pokojni je bil izvrsten gospodar. Rad je prebiral katoliške časopise in knjige. Bil je tudi zvest Mohorjan že od leta 1876. Takoj ob prejemu knjig za leto 1935 je še plačal za letos z besedami: »Letos plačam šestdesetič in tudi zadnjikrat.« Zelo je ljubil cvetlice in zeli, ki je vsem vedel imena in zdravilno moč. Bil je tudi nad 50 let čebelar.

DULAR JANEZ, mlinar in posestnik na Krtini pri Št. Lovrencu na Dolenjskem, je umrl 27. septembra 1935 v starosti nad 74 let. Bil je več let poročnik, predsednik šolskega odbora in občinski odbornik občine Velika Loka. Bil je tudi mnogo let ud Mohorjeve družbe in naračnik katoliških časopisov. Znan je bil kot skrben gospodar ter tih in miren človek, ki se ni nikdar prepiral in tožaril. Zaradi njegovega dobrotljivega in usmiljenega srca so ga poznali posebno reveži, ki ga močno pogrešajo.

FARKAŠ JANEZ, šolski ravnatelj v pokoju, rojen 22. novembra 1860 v Iljašovcih pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je umrl 15. avgusta 1936 v Mariboru. Po dovršenih študijah na učiteljskišči v Mariboru je služil nad eno desetletje v Negovi. Od tam je šel za nadučitelja v Cirkovce, po nekaj letih pa k Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, kjer je ostal skoraj četrt stoletja, do svoje upokojitve leta 1921. Tu pri Sv. Lovrencu je razširil šolo v šestrazrednico ter prizidal šolskemu posloju stanovanja za učiteljstvo. Za svoje zasluge je bil od šolske oblasti imenovan za šolskega ravnatelja, občina Sv. Lov-

Filač Josip.

Golob Jakob.

Hren Jožef.

Košmelj Janez.

renc pa ga je izvolila za častnega občana. Pokoj je užival v krogu svojih dragih. Nad vse lep in ganljiv je bil njegov pogreb.

FERJAN GABRIJEL, po domače Krčmar, gostilničar in posestnik v Ribnem pri Bledu, rojen 6. marca 1873, je umrl 3. januarja 1936. Bil je vzoren gospodar, ljubezniv soprog in skrben oče, znan ne samo na Kranjskem, ampak tudi na Štajerskem in Koroškem, zlasti v zdravstvenih zadevah. Pokojnik je bil dolgo let občinski odbornik ter je s svojim ugledom občini mnogo koristil. Bil je vnet naročnik katoliških časopisov, vsa leta član Mohorjeve družbe ter odločen zagovornik katoliških načel. Sam globoko veren je tudi svoje otroke vzgojil v strogo verskem duhu ter vse dobro preskrbel.

FILAČ JOSIP, umrl v Slovenjgradcu 20. avgusta 1935, je bil živa pridnost in skrbnost. S sedmimi leti je moral iti služiti v Razbor pri Slovenjgradcu, pozneje je začel izdelovati harmonike in se v tej stroki čudovito povzpela, tako da so njegovi izdelki daleč zasloveli. S 56 leti je šel iskat boljšega zaslužka v Ameriko, kjer je vsega skupaj prebil 20 let. Dvakrat je vse svoje prihranke izgubil, pa z žilavo pridnostjo spet pridobil. Trikrat je premeril pot čez morje in si za starost prinesel prav lepo premoženje. Pa še ni mogel počivati, do zadnjega je delal harmonike.

FUŽIR ANA, rojena Marolt, se je rodila dne 29. junija 1895 in umrla 27. januarja 1936. Rajnica je bila blaga žena in tovarišica svojemu možu posestniku, dobra mati štirim nedoraslim otrokom, skrbna gospodinja, najboljša sestra številnim bratom in sestram ter velika dobrotnica revežev. Fužirjeva hiša je pravi vzor trdne slovenske krščanske hiše, kjer je vsakdo gostoljubno sprejet in kjer je rajnica, dokler je ni položila na bolniško postelj zavratna bolezen, imela za vsakoogar prijazno besedo in odprto srce. Zato je bila deležna ob smrti tolikega odkritosrčnega spoštovanja, tolike ljubezni in hvaležnosti kot malokdo.

GOLOB JAKOB ali Roščarjev oče od Sv. Mihaela pri Šošanju je umrl 23. avgusta 1935. Njegova vsestransko zgledno življenje in nesebično delovanje mu je kaj kmalu naklonilo zaupanje ljudstva. Nad 20 let je bil skrben in delaven župan bivše občine št. Florijan pri Šošanju, nad 20 let tudi ključar podružne cerkve sv. Florijana, ki jo je ljubil in oskrboval kakor lastno hčerko. Tudi kot član šolskega odbora, pokopališnega odbora je mnogo dosegel v občo korist. Pri ustanavljanju tukajšnje posojilnice so bili Roščarjev ata eden glav-

nih pobornikov te potrebne ustanove. Gonilna sila vsemu požrtvovalnemu delu mu je bila živa vernost in vzorna narodna zavest. Od leta 1892 je bil do smrti ud Mohorjeve družbe. Bil je tudi vzoren oče. Svoje otroke je vodil k Bogu in poštenju, ena hčerka je celo redovnica.

GRADIŠAR MARIJA, rojena 6. decembra 1867, je umrla 6. aprila 1936 v Spodajih Dupljah. Nad 40 let je bila naročnica Mohorjevih knjig. Bila je blaga žena in dobra gospodinja; zredila je 5 vrlih sinov in 2 hčeri. Pokopana je v Dupljah pri Trziču.

GUBENŠEK ANA, rojena Kotnik dne 31. julija 1883 v Starem trgu pri Ložu, je umrla 15. aprila 1936. Rodila je dvanajst otrok, od katerih sta dva umrla. Bila je dobra krščanska mati. Za vzgojo in izobrazbo svojih otrok se je mnogo trudila. Eden od njih je sodnik. Po svojem značaju je bila vedra in šegava. Za siromake, ki jo bodo zelo pogrešali, je imela vedno odprto roko.

HREN JOŽEF, mizarski mojster, rojen 4. aprila 1844, je umrl 20. septembra 1935 na Gornjem Gradišču v župniji Toplice na Dolenjskem. Bil je znan po širni Dolenjski. Svojih devet otrok je vzgojil v krščanskem duhu. Usmiljen in blagega srca je bil do revežev; včasih jim je daroval tudi zadnji dinar.

Fužir Ana.

Gubenšek Ana.

Rad je bral katoliške knjige in časopise ter bil dolgo naročnik Mohorjevih knjig in Domoljuba. Do svojih učencev je bil strog, a dober. Dokler je še mogel hoditi, ni nobeno nedeljo ostal brez maše. Ob večerih so morali vsi njegovi otroci in učenci z njim moliti rožni venec.

HRIBERNIK ELIZABETA, kot usmiljenka sestra Agata, rojena v Podvrhu pri Braslovčah 12. novembra 1862, je umrla v Ljubljani 2. avgusta 1935. V samostan je vstopila z 20 leti. Leta 1910 je šla

kot postrežnica s slovenskimi romarji v Jeruzalem. Bila je dolgo vrsto let prednica usmiljenk v Ljubljani. Živel je v Bogu za duševni in telesni blagor ljudstva.

KOŠMELJ JANEZ, biseromašnik, rojen dne 9. maja 1844 v Železnikih na Gorenjskem, umrl dne 9. oktobra 1935 v Leonišču v Ljubljani; učakal je več ko 91 let. Kaplanoval je 3 leta v Postojni, 6 let v Radovljici, 4 leta v Šenčurju pri Kranju in skoraj 4 leta na Dobrovi pri Ljubljani. Nato je postal župnik v Begunjah na Gorenjskem in tam deloval 23 let. Leta 1907 je po 40 letih zvestega in plodnosnega dušnopastirskega službovanja stopil v po-

Kusterle Miha.

Levačič Ivan.

koj ter se naselil v svoji hiši v Streliški ulici v Ljubljani. Dne 3. avgusta 1927 je v polnem telesnem in duševnem zdravju na tihem bral svojo biserno mašo. Rajni prelat Kalan je nekoč rekel, da je bil Košmelj v svojem času eden najboljših vzgojiteljev. V Postojni in Radovljici je bil obenem kaplan, katehet in učitelj, ker je poučeval tudi nemščino na povsem svoj način in z velikim uspehom. Tri leta pred svojo smrtjo je šel iskat zdravja v Leonišče, potem pa je tudi že zdrav kar tam ostal, tako se mu je zavod priljubil.

KOGEJ MINKA, poslovodkinja podružnice Mohorjeve knjigarne v Ljubljani, je umrla 12. jul. 1936. Rodila se je v Idriji 1. marca 1892. Bila je žive in vesele narave, vsakdo je bil rad v njeni družbi. Doprinesla je triletni trgovski tečaj v Idriji, potem se izučila pri Ničmanu v Ljubljani in službovala prvtam še štiri leta. Da se izpopolni, je službovala tudi v Mariboru in na Dunaju, pozneje pa je bila zopet v Ljubljani pri Bonaču, odkoder je odšla vodit podružnico Mohorjeve knjigarne v Ljubljani. Povsod je bila zelo vestna, pridna in poštena. Vse

Gradišar Marija.

S. Elizabeta Hribernik.

življenje je bila globoko verna, posebno je častila Mater božjo in presveto Srce. V molitvi, z besedami: »Na vekomaj, amen,« je izdihnila.

KUSTERLE MIHA je bil rojen 28. septembra 1857 v Podbrdu na Goriškem. V mladih letih se je izselil na Zgornje Koroško, kamor je že pred njim odšlo mnogo sorojakov, in se bavil tam z lesno trgovino. Tudi med Nemci ni pozabil svoje vere in svojega naroda ter si vzel za življenjsko družico rojakinjo Dorotejo roj. Kemperle, s katero je v strogo verskem in narodnem duhu vzgajal svojo številno družino. V hiši so bile zmeraj mohorske knjige in še kak nabožni list, da je imela družina poleg nemške šole tudi slovensko duševno hrano. Svojim sosedom, samim Nemcem, je bil svetovalec v marsikateri težavi, kljub temu, da sam ni mogel obiskovati niti ljudske šole, pa se je zlasti iz knjig in življenja marsikaj naučil. Iztrgal jih je iz rok raznih oderuhov in jim ustanovil posojilnico, ki jo je včlanil v slovensko Zadružno zvezo, ker je bilo nemško zadružništvo v tistih krajih še slabo organizirano. Pred vojsko se je naselil v Celovcu, kjer je moral med vojsko in zlasti ob prevratu in v plebiscitni dobi pretrpeti z družino vred radi svojega prepričanja mnogo krivic. V Celovcu je bil kot dober poznavalec razmer in ljudi tudi član plebiscitne komisije. Pred devetimi leti mu je umrla žena, ki je pokopana na Prevaljah, kamor se je po nesrečnem glasovanju umaknil. Zadnja leta pa je preživel pri svojem sinu v Celju, kjer je 16. maja 1936 končal svojo dela in bojov polno življenjsko pot.

LEVAČIČ IVAN, cerkovnik in hišni posestnik v Murskem Središču, je bil isbotam rojen in je umrl v starosti 75 let dne 15. februarja 1936. Bil je član Družbe sv. Mohorja celih 50 let. Kot vojak je prvič dobil Mohorjeve knjige od usmiljenke v graški bolnici, da si je z njimi krajšal čas, pa so se mu tako priljubile, da je postal stalen član Družbe in je še druge izpodbujal k naročbi. Vkljub temu, da je bilo to tam na madžarski meji zelo težavno, je le pridobival vedno več naročnikov. Pokojni je bil blagega značaja, član tretjega reda, tedensko je prejemal sv. zakramente, bil je pravi vzor krščanskega moža in plemenit oče svoji množični družini. Cerkovniško službo je opravljal 30 let.

LUPŠE URŠULA, rojena Ferlič na Pilstanju, je umrla v svojem 76. letu dne 15. marca 1936 na svojem posestvu na Pečovniku pri Celju. Bila je svetel zgled slovenske katoliške kmečke matere. Bog ji je podelil 10 otrok, od katerih jih živi še 7; vsi do dobro preskrbljeni. Ivan je v Ljubljani ugle-

Kogej Minka.

Müller Terezija.

Novak Franciška.

Novak Cilka.

Ozvald Marica.

Plantarič Milka.

den trgovec. Tudi reveži so izgubili z njo veliko dobrotnico, ker je imela zanje vedno okrepičila in brezplačno prenočišče. Kako so rajno mamico cenili in jo ljubili, je pokazal pogreb. Na zadnji poti na božjo njivo jo je spremila vsa fara in tudi okolica. Sveži grob so posuli s pomladanskim cvetjem.

MEĐEN STANKO, rojen 19. aprila 1911 v Begunjah pri Cerknici, je umrl 31. januarja 1936 pravtiam. Se preden je odšel k vojakom, je čutil v sebi hud revmatizem, ki mu je zapustil srčno napako. Toda nikoli ni tožil. Bil je priden cerkveni pevec. V najlepših letih ga je Bog poklical k sebi. Ves vdan v božjo voljo je umrl ter odšel k sestrici Pavlici in bratu Milanu, ki sta ga tako hitro pribavila za seboj v nebo.

MÜLLER TEREZIJA je umrla dne 22. oktobra 1935 v Bačah ob Baškem jezeru na Koroškem — to jezero je znano po Treiberjevi pesmi »Mav čez gmajnico, mav čez izero«. Fonerova mati je bila vrla in zavedna slovenska žena. Njena hiša je bila tudi v najhujših časih vedno brez strahu za slovensko stvar. Tudi svojih pet otrok je blaga žena odgojila v strogo narodnem duhu in jih dobro preskrbelala. Dolga leta je kot vdova sama dostikrat v velikih težavah vodila gospodarstvo in otroke vzgajala, ob zatonu življenja pa je bila čisto slepa. V svoji globoki vernosti pa je tudi ta križ voljno in tiho prenašala. Pa zdaj tem lepše v večnosti Boga gleda!

NOVAK FRANČIŠKA, posestnica v Kamenčah pri Braslovčah, je umrla 31. marca 1936. Bolehala je eno leto in pol na srcu. Zdravila se je pri več zdravnikih in zadnji čas se ji je zdravje že zboljšalo, pa jo je nenadoma zadela srčna kap in umrla je šele 43 let stara. Bila je vzorna krščanska žena in mati, velika dobrotnica revežev ter skrbna gospodinja. Sv. zakramente je prejela vsak prvi petek v mesecu. Zaradi odkritosrčnosti in resne odločnosti je bila povsod priljubljena.

NOVAK CILKA je bila rojena na Selski gori pri Mirni na Dolenjskem leta 1885. Po smrti staršev je gospodinjila svojemu neoženjenemu bratu. Že od mladosti je bila naročena na Mohorjeve knjige, za katere je tudi pridno nabirala naročnike, kakor tudi za druge krščanske časopise, posebno nabožne. Bila je več let prednica tretjega reda in vnetá članica Marijine družbe. Veliko je žrtvovala tudi za olepšavo župne cerkve na Mirni, kamor je zahajala, če je bilo le mogoče, redno tudi ob delavnikih k sv. maši. Kaj rada je pomagala tudi bližnjemu v potrebi in nabirala prav pridno za bratovščine.

Lani se je posebno marljivo pripravljala na evharistični kongres v Ljubljani. Dne 28. junija je rekla prav vesela: »V soboto opoldne pojdem z doma.« Kot skrbna gospodinja je hotela doma prej vse opraviti. Delala je vso noč, jutraj zgodaj pa jo je našel brat ležečo pod podom. Padla je in si zlomila hrbtenico, Previdena s svetimi zakramenti je izdihnila ravno opoldne in odšla namesto k evharističnemu kongresu v Ljubljano na večni kongres v nebesih.

OGRIZEK FRANC je bil trgovec in gostilničar pri Sv. Križu pri Rogoški Slatini. S solznimi očmi smo zrl v grobnico na rakev njegove gospe Terezije, ki je umrla 2. jan. 1935. Na rakvi je bledele venec s trakom in napisom: »Kmalu se ti pridružim — tvoj soprog.« Dne 23. aprila 1936 je sredi dnevnih skrbi res tudi sam omahnil in na smrt dobro pripravljen stopil pred večnega Sodnika. Prejel je plačilo za svoja dobra dela, ki je z njimi izpolnil 75 let svojega življenja. Svetel zgled verske odločnosti, kristalno čiste poštenosti in neutrudne delavnosti je z njim za vselej ugasnil ne le za slaštinske domačine, marveč za nas vse, ki smo ljubili njega, blago gospo in njun gostoljubni dom.

Meden Stanko.

Ogrizek Franc.

OZVALD MARICA, poročena Medved, bivša uradnica pri Hranilnici in posojilnici v Ribnici na Pohorju, rojena 1905 v Lehnu v znani slovenski hiši Vetuškovi, je umrla 25. oktobra 1935 kot žrtev zavratne bolezni. Bila je zelo vestna in natančna uradnica ter močna opora svojim staršem.

PLANTARIČ MILKA se je rodila 17. septembra 1901 v Tržišču na Dolenjskem. Ko je bila stara komaj pet let, je prišla k svojemu stricu, tedaj kaplanu, in je potem spremljala njegovo duhovniško pot od Dobrave pa do Trebnjega in Novega mesta,

kjer je stric pred nekaj leti umrl kot kanonik novomeškega kapitlja. Nato se je Milka preselila domov. A prinesla je s seboj bolezen, ki ji je razjedala mlado življenje in je z umirajočo jesenjo tudi Milko spravila k počitku. Umrli je 24. oktobra 1935.

PREVC FRANC, rojen 4. decembra 1849, je umrl 7. februarja 1936 na Studenem v župniji Selca nad Škofjo Loko. Svoj čas je mnogo delal zlasti pri gospodarskih društvih. Bil je tudi selški župan. Zadnja leta ga je bolezen prisilila, da je prepustil lepo posestvo svojemu sinu. Vedno pa se je še živo zanimal za vsa javna vprašanja, tako da je bil o vsem dobro poučen.

Lupše Uršula.

Slapšak Stanka.

PRIBOŽIČ ANTONIJA, rojena 12. junija 1862 v Lokvah pri Rajhenburgu, je umrla 10. maja 1936. Bila je ena izmed najboljših mater v rajhenburški župniji. Po smrti svojega blažega moža Mihaela, posestnika na Raztezu pri Rajhenburgu, je živela v krogu svoje blagoslovljene družine še 16 let kot vdova. Imela je 15 otrok, izmed teh 11 sinov in 4 hčere. Dva majhna sinčka sta v nežni dobi zapustila ta svet. Izmed živih 13 otrok je Martin padel v svetovni vojski, Jurij je župnik v Zagorju, Peter stolni kaplan in katehet v Mariboru, Ana usmiljenka v Carigradu, Pepca usmiljenka v Beogradu, Franc gospodar na domu, ostali po večini že vsak na svojem, pa vsi Božu in Cerkvi zvesti. Antonija Pribožič je bila izredna žena in mati; v cvetju življenja najlepša mladenka v vsej župniji, ni poznala v poznejših letih nobene stranpoti, ampak se je razvila v prelep vzor vsem ženam in materam. Pristrčno dovtipna in rada vesela je bila velika tudi v trpljenju, še večja v molitvi, najlepša pa v smrti. H grobu jo je spremljalo trinajst duhovnikov.

RIČNIK ANTONIJA, posestnica v Orlici župnije sv. Jerneja v Ribnici na Pohorju, je umrla 7. januarja 1936 v 74. letu starosti po dolgotrajni bolezni. Bila je vzor krščanske žene in prave slovenske matere. Živela je iz vere. V njeni navzočnosti so utihnili klafči in obrekovalci, ker jim je znala dobro odgovoriti. Pokojnica je bila v svoji mladosti zvesta cerkvena pevka. Navsezgodaj je vstajala še zadnje čase v bolni in se z naporom vseh sil trudila k oddaljeni farni cerkvi.

ROP ANTONIJA, rojena Šket, je umrla 23. julija 1936 v Bočni, stara 80 let. Dve leti pred smrtjo je lepo obhajala svojo zlato poroko, ki je bila praznik za vso župnijo. Bila je vzorna krščanska mati. Zapustila je moža, štiri hčere in tri sinove.

SLAPŠAK STANKA, učiteljica, rojena 13. novembra 1907 v Vodica, je umrla 24. avgusta 1935 v Ljubljani. Kot učiteljica je delovala v Škocijanu pri Mokronogu, na Raki in slednjič v Ribnici. Sama

iskreno pobožna, blažega in plemenitega srca, je bila mladini najlepši vzor globoko vernega življenja. Poleg svojih poklicnih dolžnosti je posvečala svoje moči tudi vzgoji odraslih deklet, ki jih je ljubeznivo zbirala okoli sebe ter jih učila praktičnih del. Njen apostolski duh je našel mnogo dela tudi v Marijinem vrtcu, pri obiskih bolnikov in v občevanju z mladino, ki jo je znala tako pristrčno vneti za vse dobro in lepo. V delu in trpljenju je zgodaj dozorela v bogat nebeški sad.

SNOJ ANDREJ, upokojeni železniški čuvaj in posestnik, je umrl 29. marca 1936 v Lescah. Rojen leta 1857 na Brezovici pri Ljubljani je služboval

Prevc Franc.

Štular Franc.

najprej nekaj časa kot bolničar v stari ljubljanski bolnici, nato pa 33 let kot kretnik pri železnici. S pridnostjo in varčnostjo si je zgradil v Lescah lasten dom, kjer je v pridnem delu in branju katoliških časopisov od leta 1917 preživel svoj zasluženi pokoj. Radi odkritega in vedrega značaja, posebno pa zaradi izredne postrežljivosti nasproti vsakomur je bil daleč naokoli spoštovan in priljubljen. Od štirih sinov, ki so ga preživeli, so trije pri železnici, najstarejši pa je duhovnik in profesor bogoslovja v Ljubljani.

STERGAR JOSIP, strojni stavec, se je rodil dne 3. januarja 1880 v Novem mestu in umrl dne 25. februarja 1936 v Celju. Tiskarstva se je izučil v Mohorjevi tiskarni v Celovcu, kjer je služboval do leta 1903, nakar je odslužil triletni vojaški rok pri Janezih. Od vojakov se je vrnil v Celovec, nato pa po tedanji tiskarski navadi odšel za nekaj časa po svetu. Ob napovedi svetovne vojske je bil takoj vpoklican. Bojeval se je kot podčastnik na ruski fronti in bil pri Przemyslu ujet. Po svetovni vojski se je v Mariboru izučil za strojnega stavca. Ko je Mohorjeva tiskarna leta 1920 modernizirala obrat in vpeljala stavne stroje, je Stergarja zopet pritegnila. Pri njej je ostal do smrti,

Pribožič Antonija.

Ričnik Antonija.

Snój Andrej.

Stergar Josip.

Sušnik Alojzij.

Šmarčan Janez.

skupaj nad 30 let. Ves čas sicer zdrav in krepak, je nenadoma začel hirati; kljub temu je bil skoro do zadnjega pri svojem stroju, a je v nekaj tednih tako oslabil, da je kljub zdravniškemu prizadevanju omahnil. Stergar Jože je bil vesele narave in skrajno poštenega značaja.

SUŠNIK ALOJZIJ, vlakovodja državnih železnic na glavnem kolodvoru v Ljubljani, rojen v Ribnici, 21. junija 1888, je umrl 18. julija 1936 v Ljubljani. Bil je veren mož, dober in miren človek, zvest naročnik katoliškega tiska.

ŠMARČAN JANEZ je umrl, star 74 let, v Šmartnem v Rožni dolini 27. januarja 1936. Znan je bil zaradi svoje gostoljubnosti in vesele narave daleč naokrog. Zelo rad je pomagal pri domači cerkvi. Zato je bil povsod priljubljen.

ŠTULAR FRANC, posestnik in mlinar v Podbrezjah na Gorenjskem, je bil rojen 11. oktobra 1874 in umrl 21. oktobra 1935. Pokojni je bil povsod priljubljen, kajti bil je zmeraj vesel. Bil je vedno dosleden in prepričan katoliški mož in navdušen Slovenec. Nad vse rad je bral katoliško časopisje in mohorske knjige. Svojemu domu je bil skrben oče in dober gospodar.

TOMEČ NEŽIKA, roj. Lužar, doma iz Šmarce pri Homcu, je umrla v Johnstownu Pa. v Ameriki 12. februarja 1936. Bila je vzorna slovenska mati. Zapustila je številno družino. Pri ustanovitvi lista »Ave Maria«, prvega slovenskega nabožnega mesečnika v Ameriki, sta se listu pridružila kot pridna sedelavca slovensko dekle, Nežika Lužar, preprosta slamnkarica iz New Yorka, s svojimi sicer preprostimi, vendar ljubkimi Marijinih pesmicami, in Andreiče Tomec, krepak slovenski fant, rudar iz Johnstowna Pa., s krepkimi navduševal-

nimi in polemičnimi članki o potrebah ameriških katoliških Slovencev. Skupnost navdušenja za ta list ju je kmalu zbližala tudi srčno. Dasi se do nekaj dni pred poroko nista ne videla ne poznala, ju je privedla ta sorodnost duš pred oltar sv. Cirila v New Yorku, kjer ju je zvezal v srečen zakon urednik lista »Ave Maria«. Pokojnica je bila plemenita, nežna pesniška duša, kateri je manjkala samo višja izobrazba, da bi bila razvila svoje lepe pesniške zmožnosti. Nežika in Andrej Tomec sta kot pisatelja imela precej težko stališče. Vendar sta se vkljub temu neustrašeno in z veliko požrtvovalnostjo trudila, da bi svoje omahljive rojake privedla nazaj k veri in Cerkvi svojih očetov.

URGL LOVRO, kmečki sin v Čelovniku v županiji Loka pri Zidanem mostu, je v lepi mladostni dobi 24 let zapustil dolino solz. Vsak, ki ga je poznal, je rekel: Škoda ga je, tako pridnega fanta. Po očetovi smrti je skrbno pomagal materi vdovi pri obširnem gospodarstvu. Mater je vselej slušal in zelo spoštoval, verske dolžnosti je vestno spolnjeval in bil lep zgled vsem mladeničem. Pri razstreljevanju pečine na travniku je dobil hudo rano v roko. Rana se mu ni zacelila, ampak povzročila še druge bolezni, ki so vrlega fanta spravile v zgodnji grob.

WEBER FRANC, upokojeni poštni poduradnik in hišni posestnik v Mariboru, rojen 1. januarja 1869 pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, je umrl dne 6. septembra 1935. Pokojnik je bil zgled katoliškega noža vsepovsod; doma, v cerkvi, v službi, v društvih in v javnem življenju. Zaveden Slovenec že pred vojsko, ko je bilo v Mariboru to težko in nevarno, se ni ustrašil braniti svojega slovenskega prepričanja tudi pred višjimi. Ko ga je visok poštni

Rop Antonija.

Tomec Nežika.

Urgl Lovro.

Weber Franc.

uradnik iz Gradca nahrulil, zakaj s tovariši govori v uradu slovenski, se je odrezal: »Še vrabci na strehi smejo čivkati v svojem jeziku, ki jim ga je Bog dal, mi Slovenci pa ne bi smeli? Nihče nam ne bo tega zabranil!« Kot skrben gospodar je delal in varčeval vse dni, želeč še po svoji smrti koristiti drugim.

ZAVRL VALENTIN, nadučitelj v p., se je rodil v Ljubljani 14. februarja 1864, umrl pa 24. aprila 1936 tudi v Ljubljani v 72. letu starosti. Dovršil je učiteljsko. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Podgradu pri Novem mestu, kjer je dovršil na kmetijski šoli na Grmu kmetijski tečaj za pouk v kmetijstvu. Nato je bil premeščen v Stopiče pri

Zavrl Anton.

Zavrl Valentin.

Novem mestu, kjer je opravljal tudi orglarsko službo. Nazadnje je bil prestavljen v Begunje, kjer je ostal do upokojitve. Tudi tu je bil organist do leta 1920. Sodeloval je pri gasilski četi v Begunjah, kjer je bil v svojem 70. letu imenovan za častnega člana. Vodil je pevsko društvo, dramatični odsek ter bil vodja tamburaškega zbora. Leta 1923 je bil upokojen. Preselil se je v Komendo, kjer je 8 let v miru užival svoj pokoj. Nato se je preselil z

družino v Ljubljano. Bil je delaven mož, idealist, neomajen v svojem prepričanju, zaveden Slovenec in prežet z globokim socialnim čutom.

ZAVRL ANTON, rojen 21. aprila 1858 na Veliki Gobi, spadajoč pod faro Dole pri Litiji. Bil je eden najbolj delavnih ljudi v naših hribih. Nad 16 let je bil župan; deloval je povsod kot razsoden mož. Velik pogreb je dne 30. januarja 1936 še zadnjič pokazal njegovo priljubljenost. Zapušča številno družino. Eden od sinov, Alfonz, pastiruje med Slovenci v Italiji. Pokojni je bil zvest naročnik katoliških časopisov in Mohorjeve družbe. V več kot dve leti trajajoči bolezni je pogosto prejemal angelski kruh.

Zupin Franciška.

ZUPIN FRANČIŠKA, vdova po nadučitelju Leopoldu, roj. leta 1857 v Čemšeniku pri Zagorju, iz Bantanove hiše, je umrla 18. oktobra 1935 v Brusnicah pri Novem mestu pri sinu Rudolfu, posestniku. Ta vzorna gospodinja in mati, ki je vzgojila sedem otrok, med njimi tudi že pokojnega Leopolda, organista in skladatelja, ter rajnega Ludovika, sodnika v Krškem, je stala

zvesto ob strani svojemu možu, ki je deloval v Brusnicah dolgih 24 let. Ustanovila sta si v Velikih Brusnicah lepo domačijo in preskrbela svoje otroke. Tudi po moževi smrti leta 1911 je ostala ud Mohorjeve družbe, katere član je bil pokojni mož od njene ustanovitve. Pri pogrebu te krščanske matere so cerkveni pevci pred hišo žalosti zapeli žalostinko »Upanje mrtvih«, skladbo njenega sina Leopolda. Njeno upanje se ji je že izpolnilo.

Kratek pregled odvetniške tarife.

Prisedil odvetnik dr. Franc Leskovic.

Od 1. marca 1936 velja v vsej državi enotna odvetniška tarifa, ki jo je izdalo ministrstvo pravde. Nova tarifa ima določbe le za civilno postopanje, ne pa tudi za kazensko. Tarifa je minimalna, t. j. obravnava običajne preproste posle. To poudarjata pravilnik o višini nagrad in tarifa sama.

Neprikrajšana je ostala kljub novi tarifi odvetnikova pravica, da se glede nagrad svobodno dogovori, kakor tudi njegova pravica, da zahteva od svoje stranke nagrado preko tarife, če je opravljeno delo znatno presegló povprečno poslovanje.

Pravilnik določa, da se od nagrade, ki gre odvetniku, 12% odbije, dokler trajajo neugodne gospodarske razmere. Izdatki v denarju in kolkovina pa so od tega izvzeti.

Katero tarifno postavko je treba uporabiti, odločuje vrednost, ki zanjo gre. To vrednost za posamezne primere ocenjuje pravilnik. Če naštejemo najbolj pogostne primere, je ta vrednost:

1. v pravnem postopanju — kolikor je vreden sporni predmet,

2. v izvršilnem postopanju — kolikor je vreden celotni zahtevak,

3. pri zahtevkih za dajanje vzdrževalnine in rente za prestane telesne poškodbe — kolikor je dvakratni letni znesek,

4. pri zahtevkih za začasno vzdrževalnino — enoletni znesek,

5. pri rabokupnih sporih, to je sporih glede najema in zakupa — 800 din, če znaša odpovedni rok mesec dni; če pa znaša odpovedni rok do šest mesecev, pa 4000 din,

6. pri sporih radi izpraznitve ali motenja posesti je vrednost 4000 din,

7. pri zakonskih sporih 12.000 din,

8. pri sporih za priznanje nezakonskega očetovstva 4000 din (brez imovinskih zahtevkov),

9. pri dvomih: v zadevah, ki jih obravnava senat okrožnega sodišča — 80.000 din; pri zadevah, ki jih obravnava sodnik poedinec okrožnega sodišča — 40.000 din; pri zadevah okrajnega sodišča — 4000 din.

Vsi zneski se zaokrožujejo navzgor. Pri zneskih do 1000 din se vsakih začetih 100 din jemlje za polnih 100 din, pri zneskih do 10.000 din se jemlje vsak začetni tisoč in pri zneskih do 50.000 vsakih začetih 5000 din za polni znesek.

Ugovarjati ocenitvi spornega predmeta je treba pri prvi sporni razpravi.

Če na eni ali drugi strani nastopata dve stranki (n.pr. dva tožnika, dva toženca), se zvišajo pristojbine za 10%, za vsako nadaljnjo osebo, ki še nastopa, še za 5%.

Tarifa ima tri oddelke, v katerih ureja:

- A. poslovne nagrade,
- B. potne stroške in izgubo časa,
- C. pisarniške pristojbine.

A. Poslovne nagrade.

Tarifa deli posle v tri skupine.

1. V prvo skupino štejemo kratke vloge, n.pr.: sporočila sodišču, umik tožbe, odpoved poblastila in druge izjave, ki zadevajo samo zunanjo stran postopka.

Nagrada v tej skupini je:

- a) pri vrednosti do 1000 din — 2%,
- b) pri vrednosti preko 1000 din do 2000 din poleg 2% od prvih 1000 din še od presežka nad 1000 din $4\frac{0}{100}$ (4 din od tisoča),
- c) pri vrednosti preko 2000 din do 30.000 din poleg onega pod b) še od presežka preko 2000 din $2\frac{0}{100}$ (dva dinarja od tisoča).

Primer: nagrada pri vrednosti 6250 din: znesek se zaokroži (= 7000 din), od prvega tisoča nagrada 2% = 20 din, od drugega tisoča $4\frac{0}{100}$ = 4 din, od ostalih 5000 din $2\frac{0}{100}$ = 10 din; skupaj 34 din.

2. V drugo skupino štejemo advokatske posle preproste narave. Ti so:

a) tožbe preproste narave: menične, posojilne, tožbe za plačilo kupnine, najemnine, zaslužka, saldo tožbe, prošnje za pogojni plačilni nalog, izločitvene tožbe in odgovori na tožbe, ugovori zoper plačilne naloge, ako se omejujejo samo na prerekanje. Pač pa spadajo v to tarifno skupino vsi ugovori v opominjalnem postopanju;

b) pripravljali spisi, ki vsebujejo samo nove dokazne predloge, predlogi, da se izda zamudna sodba, in predlogi za postavitev v prejšnji stan;

c) večina izvršilnih in zemljiškoknjižnih predlogov ter v nepravdnem postopku predlogi za amortizacijo listin, depozitni predlogi, prijave terjatev;

č) prvi naroki, drugi naroki, pri katerih ni prišlo do razpravljanja, naroki, ki so določeni za sklepanje poravnave.

Nagrada je:

- a) pri vrednosti do všteti 1000 din — 5%,
- b) pri vrednosti preko 1000 din do 2000 din poleg 5% do 1000 din še od presežka nad 1000 din — 2%,

c) pri vrednosti preko 2000 din do 12.000 din poleg gornjega (pod b) od presežka nad 2000 din še $1\frac{1}{2}\%$,

č) preko 12.000 din do 30.000 poleg tega od presežka nad 12.000 din še 1%.

Primer: nagrada pri vrednosti 6250 din: znesek se zaokroži (= 7000); od prvega tisoča 5% = 50 din, od drugega tisoča 2% = 20 din, od zadnjih 5000 še $1\frac{1}{2}\%$ = 75 din; skupaj 145 din.

3. V tretjo skupino štejemo:

a) vse tožbe, ki niso navedene pod 2 a), torej vse odškodninske tožbe, služnostne, tožbe radi motenja posesti, opozicijske, zakonske spore, spore radi dednih pravic;

b) predloge za zavarovanje dokazov, za izdajo začasnih odredb;

c) prizivne, revizijske, rekurzne spise;

č) sporne, prizivne, revizijske razprave.

Nagrada poslov v tej skupini je dvojna nagrada poslov druge skupine. Pri tem pripada za prvo uro razpravljanja celotni znesek; za vsako, če tudi le začeto nadaljnjo uro razprave pa polovica.

Primer: nagrada za triurno razpravljanje pri vrednosti predmeta 6250 din je 580 din (dvojna nagrada iz druge skupine je 290, za tri ure gre dvakrat cela nagrada — za drugo in tretjo uro je pol — $2 \times 290 = 580$ din).

Poleg navedene poslovne nagrade pripada odvetniku po pravilniku še posebna nagrada »povprečnina«, v kateri so vračunani stroški za stranska dela izven tožbe in razprav, to so predvsem: opomini pred tožbo, izstavitve poblastila, konference in telefonski razgovori, poslovanje z denariem, pregled zemljiških knjig, pisarniške pristojbine in obračunavanje.

Ta povprečnina je:

1. v pravnih stvareh:

a) na prvi sodni stopnji (instanci) do zneska 1000 din — 40%, do zneska 10.000 din — 25%, preko 10.000 din — 15%;

b) na višjih stopnjah (prizivno, revizijsko sodišče) pri gori navedenih zneskih: 25, 20 in 10%;

2. v vseh drugih pravnih zadevah:

a) na prvi stopnji: 25, 20 in 15%,

b) pri višjih stopnjah: 20, 15 in 10 odstotkov.

Primer: skupni stroški preproste saldo tožbe za 6250 din s prvim narokom in triurno sporno razpravo:

Spomenik Davorina Jenka, skladatelja naše državne himne, v njegovi rojstni župniji v Cerkljah pri Kranju.

Tožba	145— din
I. narok	145— din
Sporna razprava treh ur:	
prva ura 290— din	
druga ura 145— din	
tretja ura 145— din	580— din
skupaj	870— din
povprečnina 25%	217.50 din
skupaj	1087.50 din
manj 12% odbitek zaradi neugodnih go- spodarskih razmer	130.50 din
ostane za odvetnika honorar	957— din

K tej vsoti je prišteti izdatke v gotovini, zlasti kolkovino.

B. Potni stroški in pristojbine zaradi izgube časa.

Kadar opravlja odvetnik posle 2 km izven kraja svojega sedeža, mu pripadajo:

- potni stroški;
- če traja odsotnost več kot tri ure, pristojbina za prehrano;
- ako mora prenočiti, prenočnina;
- nadalje pristojbina za zamudo časa, ki more znašati največ 100 din za uro med delovnim časom in 50 din izven delovnega časa.

C. Pisarniške pristojbine.

Te se v glavnem nagrajuje s povprečnino. Ni pa izključena s tem zahteva advokata, da od svoje stranke zahteva še nagrado za nadaljnja dela, ki jih je opravil v prid in po nalogu stranke; zlasti niso plačana s povprečnino izvensodna ustna ali pismena pogajanja, ki so zahtevala več časa in truda.

Strokovnjak.

Matevž: »Kako to, Jaka, da ti v loteriji vedno zgubiš, a na kvarte zmeraj dobiš?«

Jaka: »Šment, kako naj dobim, ko pa mi ne dajo mešatil«

Spored pri otvoritvi kmetijske razstave.

Ob desetih prihod goveje živine. Ob enajstih sprejem častnih gostov. Ob dvanajstih skupno kosilo.

Domače živali — brejost.

Kobila je breja povprečno 340 dni (48 tednov ali 11 mesecev),
oslica je breja povprečno 365 dni (52 tednov ali 1 leto),
krava je breja povprečno 285 dni (40 tednov in pol ali 9 mesecev),
ovca, koza je breja povprečno 147 dni (22 tednov),

svinja je breja povprečno 115 dni (17 tednov),
psica je breja povprečno 63 do 65 dni (9 tednov),
mačka je breja povprečno 56 do 60 dni (8 tednov),
zajklja je breja povprečno 30 dni (4 tedne in 2 dni).
Kokoši valj povprečno 20 dni, gos in raca 30 dni,
purica povprečno 28 dni, golobica 18 dni, ka-
narčkova samica povprečno 14 dni.

Avtomobilski in letalski znaki.

Vsak avto ima dvojne znake: 1. domače (na pravokotni ploščici) in 2. mednarodne (na jajčasti beli ploščici). Jugoslovanski avtomobili imajo domače znake (na štirioglati ploščici zadaj) v narodnih barvah: na levi, modro barvani tretjini ploščice je rdeča številka, ki pomeni banovino, na desni strani ploščice je večje belo polje, na katerem je črna številka, številka avtomobila. Banovine imajo tele številke:

Beograd 1, dravska banovina 2, savska 3, vrbaska 4, primorska 5, drinska 6, zetska 7, dunavska 8, moravska 9, vardarska 10.

Mednarodni avtomobilski znaki so na jajčastih ploščicah. Evropske države imajo tele znake:

Avstrija A, Anglija GB, Belgija B, Bolgarija BG, češkoslovaška CS, Danska DK, Estonska EW, Finska SF, Francija F, Gdansk DA, Grčija GR, Irska SE, Italija I, Jugoslavija Y, Lichtenstein FL, Litva LT, Livonska LR, Luksemburg L, Madžarska H, Monaco MC, Nemčija D, Nizozemska NL, Norveška N, Poljska PL, Portugalska P, Romunija R, Rusija SU, Španija E, švedska S, Švica CH, Turčija TR, Vatikan SCV, Diplomatski zbor CD.

Za motorje veljajo isti znaki.

Civilna letala imajo velike, črne napise. Prva črka pomeni mednarodni državni znak. Za njo pride črta, za njo številka letala, ki se izraža s štirimi črkami, le v Avstriji in Nemčiji s številkami.

Mednarodni letalski znaki nekaterih držav so tile:

Avstrija A, Anglija G, Bolgarija B, Češko-slovaška OK, Francija F, Italija I, Jugoslavija YU, Madžarska H, Nemčija D, Romunija CY.

Ponoči morajo imeti letala luč: spredaj in zadaj belo, na svoji desni zeleno, na svoji levi pa rdečo.

Vojaška letala pa nosijo na trupu in krilih kroge v državnih barvah, po katerih jih lahko spoznamo.

Kaj je to in kje je to?

Kdo tiči čez ušesa v dolgovih?

(Kdor še ni klobuka plačal.)

Majhna so vrata, pa gre lahko ves svet skozi. Kaj je to?

(Oko.)

Kakšna je razlika med tem, kar je moje, in med tem, kar je tvoje?

(Če ugribalec ne ve, ga naznani orožnikom!)

Katera je prva božja zapoved?

(Božje v raj.)

(«Ne jej prepovedanih jabolk», ker jo je dal

Kaj napravi vesten vojak, kadar se glasi povelje: «Prostovoljci, naprej!»?

(Umakne se, da imajo prostovoljci prostor.)

Kdo tudi kralju in cesarju vse izpod nosa odnese?

(Brivec.)

Zmeraj se drži drevesa, a vanj nikoli ne pride.

(Skorja.)

Čim več dobi, tem bolj je lačen; kadar pa vse poje, umre.

(Ogenj.)

Dva brata se sprehajata po pisani ravnini. Prvi je velik, drugi majhen. Toda mali brat nam več pove kot veliki.

(Kazalca pri ur.)

Kje je gospodinja?

Kaj je bilo prej na svetu: človek ali brada?

(Človek.)

(Brada, ker je bil kozel prej ustvarjen kot

Kdo je največji revež, kadar cerker v gori?

(Sveti Boštjan, ker je privezan.)

Kdo je na podu najbolj neumen?

(Pri sebi.)

(Rešeto, ki zrno spusti in le pleva obdrži)

Koga novoporočeni pari najbolj zavidajo?

(med.)

(Čebelarja; novoporočeni pari imajo namreč en meden teden, čebelar pa mnogo tednov)

Kakšne lase so imeli stari Slovani?

(Sive.)

Kdaj kosé na ameriških farmah seno?

(Nikoli, ker kosé je trava.)

Nima roke, nima noge, Nič ne reče, dosti ve, štiri ima rožičke, um bistri, blaži srcé; svojo malo hišo nosi a če hočeš kaj postati, čez dolinice in gričke. pridno jemlji jo v roké.

(Polz.)

(Krušar.)

«Odkod kadi se, Blaž, povej!»

«Miha puha tam iz vej.»

Važna beseda!

Mnogo dobrih slovenskih ljudi tava glede važnosti in vrednosti domačega zavarovanja še vedno

v popolni temi in usodnih zmotah.

Le tako je namreč mogoče razumeti, da smo Slovenci zadnja leta

milijone in desetine milijonov

naših težko pridobljenih, s krvavimi žulji in v borbi s tegobami življenja priborjenih dinarjev lahkomišelnost zaupali

raznim špekulantom.

Spričo obstoja domače Vzajemne zavarovalnice, ki ima pač organizirano veliko večino slovenskih gospodarjev v zavarovanju zoper požarne škode in goji prav tako tudi mnoge druge vrste zavarovanj,

je naš neodpušljivi narodni in gospodarski greh,

če smo ogromne denarje plačevali za laži-zavarovanja pri raznih propadlih samopomočih.

Zato povemo še enkrat: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani sprejema naslednja zavarovanja:

zoper požar in strelo poslopja, premičnine, trgovsko blago itd.,

življenjska zavarovanja vseh vrst, kakor za slučaj smrti, za slučaj smrti in doživetja, za slučaj doživetja, za otroško doto itd.,

zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva, nezgodna zavarovanja za slučaj popolne invalidnosti, za slučaj prehodne invalidnosti, za slučaj smrti zaradi nezgode itd.,

zavarovanja avtomobilskega kaska, zavarovanja cerkvenih zvonov zoper razbitje,

zavarovanja zoper vlomske tatvine,

v svojem »KARITAS«-oddelku zavaruje proti malim mesečnim prispevkom za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za otroško doto.

Vsa ta zavarovanja sklepa Vzajemna zavarovalnica bodisi po cenah, ki so za vse zavarovalnice enake, bodisi po cenah, ki omogočajo, da so zahtevki zavarovancev

popolnoma varni.

Vsi zavarovanci Vzajemne zavarovalnice prejemaajo za malenkostno naročnino Din 1.—letno gospodarsko-prosvetni mesečnik

»Našo moč«,

ki jim nudi vsa potrebna navodila in pojasnila tudi glede zavarovanj.

Ne rušimo slovenske gospodarske skupnosti!

Vzajemna zavarovalnica je naš domač slovenski zavod, pri njej vplačani denar služi le našim koristim.

Seznamek

župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja.

Seznamek smo razvrstili po škofijah in dekanijah. — Prve številke na koncu župnij in krajev pomenijo število udov leta 1936, druge številke število udov leta 1935. — Pri krajih s poštним uradom ni pošta posebej navedena.

Krška škofija.

1. Beljak.

Brnca: Vrhnjak Josip, župnik	19	38
Loče: dr. Ogris Josip, župnik	47	47
Sv. Lenart pri Sedmih studencih (Rekarja vas): Sadjak Andrej, župnik	18	24
Šteben pri Bekštanju (Malošče): Ožgan Janez, župnik	30	27
Zila (Beljak): Lamprecht J., župnik	6	6

2. Borovlje.

Bilčovs (Bistrica v Rožu): Štih Jožef, župnik	96	69
Glinje (Borovlje): Wornig M., župnik	30	26
Golšovo (Žihpolje): Koschier Kristo, soupr.	5	4

Kapla (Svetna vas): Singer Štefan, dekan	20	20
Kotmara vas: Mente K., župnik	17	19
Ljubelj (Podgora): dr. Mikula J., soprov.	17	15
Sele (Borovlje): Vauti Alojz, župnik	61	62
Slov. Plajberk (Podgora): dr. Mikula J., župnik n.	27	24
Sveče (Bistrica v Rožu): Ruprecht V., žpk.	70	70
Šmarjeta v Rožu: Trabesinger Josip, žpk.	26	28
Št. Janž v Rožu (Svetna vas): dr. Lučovnik Ivan, župnik	30	42
Žihpolje: Koschier Kristo, župnik	20	18

3. Celovec.

Celovec: Družba sv. Mohorja	43	34
Sv. Du h: msgr. Podgorc Valentin	8	7
Hodiše: Starc Janez, župnik	47	33

Otok: Malgaj Friderik, župnik	14	14
Škofiče (Vrba): Nadrag Alojzij, župnik	8	12
Vetrinj: Klatzer Štefan	6	6

4. Dobrla ves.

Dobrla ves: Vastl Martin	80	84
Apače (Galicija): Rudl J., soprov.	10	10
Galicija: Rudl J., župnik	21	21
Globalnica: Sekol Janez, župnik	28	25
Kamen (Tinje): Sturm Anton, župnik	10	10
Korte (Železna Kapla): Karničar Jožef	16	15
Obirsko (Železna Kapla): Zupan Ign., žpk.	22	23
Reberca: Sporn Ivan, župnik	13	13
Škocijan v Podjunski dol.: Poljanec V., žpk.	50	60
Šteben (Šmihel pri Plib.): Kindlman J., dek.	7	12
Št. Lips (Dobrla vas): Pollak Jos., župnik	35	38
Št. Vid v Podjuni: Zulechner Feliks, župnik	36	49
Železna Kapla: Zechner Aleš, župnik	117	122
Žitara vas (Miklavčevo): Weiss Val., žpk.	31	37

5. Pliberk.

Kazaze (Sinčavas): Oizinger Luka, župnik	20	25
Pliberk: Koglek Jožef, kaplan	126	122
Suha (Labud): dr. Zeichen Franc, župnik	14	13
Šmihel pri Pliberku: Vintar Josip, župnik	92	95
Vogče (Pliberk): Wöfl Blaz, župnik	25	23
žvabek (Pliberk): Uraňsek Fran, župnik	30	34

6. Rožek.

Drava (Podravlje): Katnič Janez	5	8
Gozdanje (Vrba): Kuchler Martin, župnik	7	11
Lipa (Podravlje): Reichmann R.	5	6
Logavas (Vrba): Bayer Štefan, župnik	10	12
Pečnica (Lednica): Maierhofer H., župnik	25	20
Podgorje: Vuk F., župnik	20	30
Rožek: Dobernik Josip, župnik	20	26
Skočidol (Podravlje): Ulbing Tomaž, župnik	30	23
Št. Ilj ob Dravi (Vrba): Petrič Janez, žpk.	23	31
Št. Jakob v Rožu: Šenk Franc, dekan	84	91

7. Šmohor.

Borlje (Goričane): Kukačka Jož., župnik	8	8
Brdo: Ebner Janez, župnik	24	32
Gorje (Zilska Bistrica): Katnik Fr., župnik	7	7
Melviče (Brdo): Mikula Franc, župnik	11	10
Št. Jurij na Zili: Mošič Jakob, župnik	7	8
Zilska Bistrica: Kuchling Anton, župnik	21	19

8. Tinje.

Medgorje (Grabštani): Markt Niko, župnik	10	8
Podkrnos (Žrelec): Brabenec Jan., prošt	7	8
Radiše (Žrelec): Jank Ludovik, župnik	43	48
Tinje: Benetek Anton, prošt	26	26

9. Velikovec.

Djekše: Repnik Franc, župnik	6	6
Gorenče (Ruda): Muri Ignacij, župnik	25	23
Grebinski kloster (Grebinj): Thurner Edv. župnik	25	27
Št. Jurij na Vinogradih (Zgornje Trušnje): Kovač Franc, župnik	3	4

Šmarjeta nad Telenbergom: Schuster Otto, župnik	10	10
Vovbre: Zebedin Krištof	15	17

Število udov: 73 dosmr., 1852 letnih = 1925 udov.

Lavantinska škofija.

1. Braslovče.

Braslovče: Ramšak Viktor, kaplan	152	143
Gomilsko: Satler Franc, župnik	67	70
Marija Reka (Sv. Pavel pri Preboldu): Uranjek Martin, župni upravitelj	14	17
Sv. Andraž pri Velenju (Velenje): Ocvirk Maks, župnik	12	24
Sv. Jurij ob Taboru: Pečnak Jož., župnik	129	128
Sv. Pavel pri Preboldu: Uranjek Martin	114	111
Šmartno ob Paki: Presker Karel, dekan	138	145
Vransko: dr. Mörtl Valentin, župnik	137	140

2. Celje.

Celje: Jurak Peter, opat	677	663
Gotovlje (Zalec): Václavik Robert, župnik	50	46
Grize: Kosi Jakob, župnik	124	125
Polzela: Pirc Andrej, župnik	103	98
Sv. Peter v Sav. dol.: dr. Jančič Ivan, žpk.	131	123
Teharje: Vesenjāk Pavel, župnik	121	143
Zalec: Veternik A., župnik	221	219

3. Dolnja Lendava.

Beltinci: Ciglar Alojz, kaplan	52	53
Boğojina: Honko Jožef, župnik	21	26
Črensovci: Zadravec Matija, župnik	27	31
Dolnja Lendava: Halas Daniel, kaplan	30	29
Hotiza (Dolnja Lendava): Berden J., kapl.	9	10
Strehovci (Dobrovnik): Bojniec Štefan	6	6
Turnišče: Jerič Ivan, župnik	13	16
Velika Poljana (Črensovci): Rantaša Ant., župnik	24	20

4. Dravograd.

Črneče (Meža ob Dravi): Drvodol L., kpl.	20	23
Dravograd: Serajnik Volbenk, prošt, dek.	21	25
Libeliče: Vogrinec Anton, župnik	18	20
Ojstrica (Dravograd): Kociper Rud., župnik	6	6

5. Dravsko polje.

Čirkovce: Ravšl Anton, župnik	86	103
Črna gora: Zağoršek Fr., župnik	55	103
Fram: Rakun Franc, župnik	106	109
Slivnica pri Mariboru: Mihalič Jos., žpk.	136	111
Št. Janž na Dravskem polju: Polak Franc, župnik	106	103
Št. Lovrenc na Dravskem polju: Spindler Franc, župnik	89	86

6. Gornji grad.

Bočna (Gornji grad): Kitak Jakob, župnik	47	54
Gornji grad: Šlander Maks, župnik	92	96
Ljubno v Sav. dol.: Krančič Josip, dekan	86	88
Luče: Mikolič Jurij, župnik	70	90
Marija Nazaret (Mozirje): P. Kerubin Tušek, župnik	66	61

Mozirje: Krošelj Franc, župnik	80	80
Nova štifta (Gornji grad): Ferme Gotard, župnik	39	45
Rečica v Sav. dol.: Požar Alfonz, župnik	161	170
Solčava: Arko Leopold, župnik	57	67
Sv. Frančišek (Radmirje): Vogrinec Iv., žpk.	107	104
Šmartno ob Dreti: Župni urad	33	47
Šmihel nad Mozirjem (Mozirje): Strmšek Franc, župnik	30	34

7. Jarenina.

Jarenina: Čížek Josip, župnik in dekan	143	140
Spodnja sv. Kungota (Pesnica): Kraner Vincenc, župnik	74	72
Svečina (Zg. Sv. Kungota): Časl Fr., župnik	51	52

Sv. Jakob v Slov. Goricah: Erhatic Mar-tin, župnik	120	113
Sv. Jurij ob Pesnici (Zg. Sv. Kungota): Zupanič Anton, župnik	18	15
Št. Ilj v Slov. goricah: Vračko Evald, žpk.	98	133

8. Konjice.

Čadram (Oplotnica): Hohnjec Franc, župnik	74	66
Kebelej (Oplotnica): Panič Jožef, župnik	23	26
Konjice: Tovornik F., arhidiakon	162	152
Loče: Žičkar Marko, župnik	77	72
Prihova (Konjice): Kocjančič Anton, župnik	60	92
Stranice (Konjice): Žolnir Jožef, župnik	15	15
Sv. Jernej pri Ločah (Loče): Paulič Peter, župnik	16	17
Sv. Kungota na Pohorju (Zreče): Žgank Ferdinand župnik	43	51
Špitalič (Konjice): Goričan Janez, župnik	20	28
Zreče: Bezjak Josip, župnik	21	38
Žiče (Loče): Tomazič Anton, župnik	41	39

9. Kozje.

Buče: Turk Miloš, župnik	59	62
Dobje (Slivnica pri Celju): Vaupotič Franc, župnik	57	58
Kozje: Lunder Viktor, dekan	50	57

Olimje (Podčetrtek): Lorbek Ivan, župnik	16	17
Pilštanj: Rauter Jakob, župnik	38	40
Planina pri Sevnici: Sajovic Jakob, župnik	64	68
Podčetrtek: Sternad Friderik, župnik	49	59
Podsreda: Zidanšek Jakob, župnik	25	30
Polje (Podčetrtek): Mlakar Ivan, župnik	30	29
Prevorje (Slivnica pri Celju): Glavnik Franc, žup. uprav.	18	44
Sv. Peter pod Sv. gorami: Rančigaj Ivan, župnik	41	41
Sv. Vid na Planini (Planina pri Sevnici): Presnik Josip, župnik	30	24
Zagorje (Pilštanj): Pribožič Jurij, župnik	8	7

10. Laško.

Dol pri Hrastniku: Medvešek Matija, žpk.	110	98
Hrastnik: Žalar Alojzij, župni upravitelj	51	56
Jurkloster: Profesor L. Pavlič, župni upravitelj	13	12
Laško: msgr. dr. Kruljc Franc, dekan	122	123
Loka pri Zidanem mostu: Sket M., župnik	62	59
Marija Širje (Zidani most): Kristovič Miloš, župnik	13	13
Razbor (Loka pri Zidan. mostu): Pretnar Jožef, župnik	17	16
Sv. Jedert (Laško): Lončarič Josip, župnik	50	50
Sv. Lenart (Laško): Babič A., župni uprav.	20	19
Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah (Rimske toplice): Bohak Jakob, župnik	48	48
Sv. Miklavž (Laško): Čebašek Jak., župnik	30	35
Sv. Rupert nad Laškimi (Sv. Jurij ob j. ž.): Jažer Avguštin, župnik	51	75
Trbovlje: Gorogranc M., katehet	287	287
Posamezniki	1	—

11. Ljutomer.

Apače: Cilenšek I., župnik	35	35
Cezanjevci (Ljutomer): Ferik Mihael, župnik	28	35
Kapela (Slatina Radenci): Škofič Marko, ž.	80	103
Ljutomer: Lovrec Andrej, župnik	154	141
Mala Nedelja: Ostrž Franc, župnik	52	131
Sv. Jurij ob ščavnici: Štuhec Franc, župnik	67	121

ROGAŠKA SLATINA

je naše največje zdravilišče, kate-
terega slava sega daleč preko mej
naše države. Tu dela narava s sve-
tovno znanimi vrelci

TEMPEL • STYRIA • DONAT

prave čudeže pri zdravljenju bo-
lezni želodca, črevesja, žolčnega
mehurja (kamni), jeter, protina,
sladkorne bolezni, srca, bolezni
krvnega obtoka ter oslabeledih živ-
cev. Na stotine in stotine jih

ROGAŠKA SLATINA

vsako leto ozdravi. — V času od
1. maja do 30. junija in od 1. sep-
tembra do 31. oktobra so cene
globoko znižane ter uživajo urad-
niki posebne popuste. Možnost
zdravljenja tudi v zimskem času.

Sv. Križ pri Ljutomeru: Weixl Jož., dekan	220	206
Sv. Peter v Gornji Radgoni: Gaberc M., župnik	219	316
Veržej (Križevci pri Ljutomeru): Klemenšek Anton, župnik	34	34

12. Marenberg.

Brezno ob Dravi: Sağaj Marko, župnik	7	26
Kapla (Brezno ob Dravi): Lorenčič Vinko, župnik	31	31
Marenberg: Messner Ivan, dekan	94	92
Muta: Breznik Janko Nep., župnik	54	23
Remšnik (Brezno): župni urad	10	14
Št. Ožbalt (Brezno ob Dravi): Krusič Jan., provizor	31	27

13. Maribor levi breg.

Maribor, Stolna: Munda Vinko, stolni vikar	750	750
Bogoslovje: dr. Cukala Franc, stolni dekan	28	32
Francišskani: p. Landergott Valer.	314	339
Gornja sv. Kungota: Kolarič Jožef, župnik	37	18
Kamnica (Maribor): Božiček Franc, župnik	115	136
Selnica ob Dravi: Pivec Vinko, kaplan	46	34
Sv. Barbara v Slov. gor. (Sv. Barbara pri Mariboru): Potočnik J., župnik	30	35
Sv. Duh na Ostrom vrhu (Selnica ob Dravi): Holcman Vinko, župnik	56	59
Sv. Križ pri Mariboru (Gornja sv. Kungota): Kren Franc, župnik	50	53
Sv. Marjeta ob Pesnici: Frangeš Jernej	53	50
Sv. Martin pri Vurbergu (Vurberg pri Ptuj): Lajnsič Anton, župnik	44	53
Sv. Peter pri Mariboru (Maribor): Tkavec Anton, župnik	90	90
Posamezniki	3	—

14. Maribor desni breg.

Devica Marija v Puščavi (Sv. Lovrenc na Pohorju): Nadrah Ignacij, župnik	32	34
Limbuš: Bračić Andrej, župnik	62	74
Ruše: Pšunder Ferdo, župnik	125	130
Studenci pri Mariboru: Kapucinski samostan	53	54
Sv. Lovrenc na Pohorju: Oblak Iv., župnik	61	88
Sv. Magdalena v Mariboru: Stergar Anton, dekan	255	243

15. Mežiška dolina.

Črna pri Prevaljah: Razgoršek V., žpk.	91	80
Guštanj: Barbič Mihael, župnik	96	97
Javorje (Črna pri Prevaljah): Viternik L., župnik	11	9
Koprivna (Črna pri Prevaljah): Hojnik J.	15	21
Kotlje: Serajnik Ivan, župnik	32	21
Mežica: Hornböck Janez, župnik	154	156
Prevalje: Riepl Matej, dekan	94	98
Št. Daniel (Prevalje): Kupčič Iv., župnik	34	32

16. Murska Sobota.

Cankova: Safošnik Jakob, kaplan	50	50
Gornja Lendava: Rataj A., kaplan	30	42

Gornji Petrovci v Prekmurju: Čirič Anton, župnik	10	10
Markovci (Šalovci): Ficzo Karek, žpk.	2	3
Martjanci v Prekmurju: Berden And., žpk.	14	13
Murska Sobota: Horvat Štefan, katehet	29	28
Vojkovič Jožef, kaplan	7	10
Martinišče	40	40
Pertoča (Rogaševci v Prekmurju): Varga Št., župnik	14	12
Sv. Jurij v Prekmurju (Rogaševci v Prekmurju): Camplin Ivan, kaplan	7	7
Posamezniki	1	—

17. Nova cerkev.

Črešnjice (Vojnik): Hlastec Franc, župnik	9	9
Dobrna pri Celju: Urleb Franjo, župnik	58	67
Frankolovo (Vojnik): Čech Vaclav, župnik	18	24
Nova cerkev (Vojnik): Žagar Pav., dekan	42	52
Šmartno v Rožni dolini (Celje): Ozvatič Franc, župnik	29	35
Vitanje: Musi Alojzij, župnik	75	75
Vojnik pri Celju: Lasbacher Anton, župnik	135	159

18. Ptuj.

Hajdina (Ptuj): Skuhala Vekoslav, župnik	72	76
Polenšak (Moškanjci): Poplatnik J., župnik	51	64
Ptuj — Sv. Peter in Pavel: p. A. Svet, žpk.	183	183
Ptuj — mestna župnija: Prošt. nadžupnijski urad	102	108
Sv. Andraž v Slov. gor.: Alt Ivan, župnik	70	76
Sv. Lovrenc v Slov. gor (Juršinci pri Ptuj): Neudauer M., župnik	108	104
Sv. Marjeta niže Ptuja (Sv. Marjeta pri Moškanjcih): Šketa Ivan, župnik	112	104
Sv. Marko niže Ptuja (Ptuj): Groblar Ign., župnik	51	44
Sv. Urban pri Ptuj: Razbornik Iv., župnik	64	67
Vurberg pri Ptuj: Kokelj Alojzij, župnik	50	46

19. Rogatec.

Kostrivnica (Podplat): Slavič Janko, žpk.	39	44
Rogatec: Žekar Jožef, dekan	53	50
Stoprce (Rogatec): Pichler Alojz, župnik	20	18
Sv. Ema (Pristava): Čepin Martin, župnik	20	16
Sv. Florijan ob Boču (Rogatec): Malajner F., župnik	11	9
Sv. Križ (Rog. Slatina): Vajda Julij, nadžupnik	86	87
Sv. Peter na Medvedjem selu (Podplat): Pučnik Anton, župnik	22	17
Sv. Rok ob Sotli (Rogatec): Veranič Anton, župnik	8	—

20. Slovenska Bistrica.

Črešnjevec (Slov. Bistrica): Zamuda Alojz, župnik	85	87
Gornja Polskava (Zgornja Polskava): Gartner Franc Ks., župnik	38	48
Laporje: Ozimič Jožef, dekan	73	127
Makole: Šegula Franc, župnik	74	74
Poljčane: Cilenšek Alojzij, župnik	70	80
Slov. Bistrica: Šolinc Ivan, župnik	217	240

Spodnja Polskava (Pragersko): Zorko Melhior, župnik	91	90
Studenice pri Poljčanah: Čede Jos., župnik	30	50
Sv. Martin na Pohorju (Slovenska Bistrica): Zdolšek Alojzij, župnik	10	26
Tinje (Slov. Bistrica): Hafner Urh, župnik	23	22
Sv. Venčeslav: Župni urad	18	20

21. Stari trg pri Slovenjgradcu.

Dolič (Mislinje): Uličnik Martin, župnik	27	29
Pameče (Slovenjgradec): Trinkaus A., žpk. Podgorje (Slovenjgradec): Kotnik Šimen, župnik	23	19
Razbor (Slovenjgradec): Oblak A., župnik	30	30
Sele (Slovenjgradec): Meško Franc, dekan	23	23
Slovenjgradec: Soklič Jak., mestni župnik	80	83
Stari trg (Slovenjgradec): župnijski urad	32	31
Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec): Treiber Franc, župnik	16	16
Sv. Peter na Kronske gori (Meža ob Dravi): Mak Ivan, župnik	10	11
Šmartno pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec): Nadžupnijski urad	54	50
Št. Ilj pod Turjakom (Mislinje): Roškar Davorin, župnik	95	89
Št. Janž pri Dravogradu (Meža): Mak Ivan, soprovizor	8	6
Št. Vid nad Valdekom (Mislinje): Pohraški Ferdinand, župnik	34	32

22. Sv. Lenart v Slov. Goricah.

Marija Snežna: Vršič Srečko, župnik	45	40
Nečova (Ivanjci): Granola Ivan, župnik	93	84
Sv. Ana v Slov. goricah: Šeško K., župnik	97	110
Sv. Anton v Slov. goricah: Škof Fr., župnik	99	92
Sv. Benedikt v Slov. goricah: Gomilšek Fr. Sal., dekan	163	176
Sv. Bolfenk v Slov. goricah: Letonja Franc, župnik	27	25
Sv. Jurij v Slov. goricah: Bosina Iv., žpk.	120	130
Sv. Lenart v Slov. goricah: Sinko Fr., žpk.	110	106
Sv. Rupert v Slov. goricah (Sv. Lenart v Slov. goricah): Kodrič Jožef, župnik	112	110
Sv. Trojica v Slov. gor.: P. Ladislav Pintar, župnik	97	100

23. Šaleška dolina.

Bele vode (Šoštanj): Ogulin Ivan, provizor	14	23
Gornja Ponikva (Zalec): Gorišek J., žpk.	53	56
Sv. Mihael pri Šoštanju (Šoštanj): Gril Pav., župnik	178	183
Škale (Velenje): Lupše Martin, kaplan	69	98
Šmartno pri Velenju (Velenje): Potokar Gregorij, župnik	68	65
Št. Ilj pri Velenju (Velenje): Schreiner Fr., župnik	32	34
Št. Janž na Vinski gori (Velenje): Weiss Matej, župnik	21	22
Zavodnje (Šoštanj): Rožman Janez, župnik	12	13

24. Šmarje pri Jelšah.

Dramlje: Pirš Alojzij, župnik	35	32
Kalobje (Sv. Jurij ob južni žel.): Švegelj Peter, župnik	23	28

Ponikva ob južni žel.: Kociper Ant., žpk.	63	63
Sladka gora (Šmarje pri Jelšah): Stakne Andrej, župnik	51	54
Slivnica pri Celju: Rabuza Jakob	21	18
Sv. Jurij ob j. ž.: Mikuš Val., žpk. in kan.	149	160
Sv. Štefan pri Žusmu (Šmarje pri Jelšah): Močnik Franc, župnik	19	18
Sv. Vid pri Grobelnem (Grobelno): Kolenc Leopold, župnik	30	65
Šmarje pri Jelšah: Lom Franc, dekan	135	138
Zibika (Pristava): Jelšnik Ivan, župnik	20	26
Žusem (Loka pri Žusmu): Palir J., župnik	8	13

25. Velika Nedelja.

Ormož: P. Remigij Jereb, župnik	71	71
Središče ob Dravi: Klemenčič Alfonz, žpk.	98	96
Svetinje (Ivanjkovci): Bratušek Fr., dekan	32	35
Sv. Bolfenk na Kogu (Sv. Bolfenk pri Središču): Molan Franc, župnik	35	32
Sv. Lenart pri Veliki Nedelji (Velika Nedelja): Rehar Jožef, župnik	48	41
Sv. Miklavž pri Ormožu: P. A. Polak, žpk.	51	51
Sv. Tomaž pri Ormožu: Magdič Francišek, župnik	138	114
Velika Nedelja: P. G. Cerar, župnik	78	103

26. Videm ob Savi.

Artiče: Šketa Josip, župnik	40	39
Eizeljsko: Brvar Ignacij, župnik	59	71
Brežice: Klasinc Franc, župnik	170	180
Dobova: Logar Josip, župnik	26	36
Kapele (Dobova): Podržaj Ciril, župnik	25	22
Koprivnica pri Rajhenburgu: Doberšek Fr., župnik	38	35
Pišce: Toplak Franc, župnik	80	74
Rajhenburg: Križan Franc, kaplan	150	150
Sevnica ob Savi: Lesjak Drago, kaplan	125	122
Videm ob Savi: Medvešek Janez, dekan	85	91
Zabukovje (Sevnica ob Savi): Rampre Fr., župnik	15	21
Zdole: Šoba Alojzij, župnik	35	40

27. Vuzenica.

Ribnica na Pohorju: Vrhnjak Alojz, žpk.	66	74
Sv. Anton na Pohorju (Vuhred): Krevh M., župnik	21	12
Sv. Primož na Pohorju (Vuzenica): Dolinar Ivan, župni upravitelj	16	18
Trbonje (Vuzenica): Malej Ign., župnik	20	26
Vuhred: Leber Ivan, župnik	41	38
Vuzenica: Hüttner Drago, dekan	40	45

28. Zavrče.

Sv. Andraž v Halozah: Škamlec O., dekan	31	31
Sv. Barbara v Halozah: Grobler Franc, žpk.	32	32
Sv. Trojica v Halozah (Podlehnik): Jazbinšek Franc, župnik	35	26
Št. Vid pri Ptujju: P. Konstantin Ocepek, župnik	100	106
Zavrče: Jarh Konrad, župnik	67	50

Število udov: 412 dosm., 16.426 letn. = 16.838 udov.

Ljubljanska škofija.

1. Cerknica.

Babno polje (Stari trg pri Rakeku): župni urad	19	15
Begunje pri Cerknici: Ježek Matej, župnik	77	86
Bloke (Nova vas pri Rakeku): Švigelj Vikt.,	51	43
Cerknica: Štrajhar Ivan, župnik	64	89
R a k e k : Beričič Fr.	90	90
Grahovo: Wester Al., dekan	55	60
Planina pri Rakeku: Lovšin Ivan, župnik	88	91
Stari trg pri Ložu: Hafner Jern., župnik	141	162
Sv. Trojica nad Cerknico (Nova vas pri Rakeku): Jeraša Franc, župnik	14	23
Sv. Vid nad Cerknico (Begunje pri Cerknici): Žužek Karel, župnik	19	27
Unec (Rakek): Martinčič Andrej, župnik	42	41

2. Kamnik.

Dob pri Domžalah: Bešter Ivan, dekan	122	122
Domžale: Bernik Franc, župnik	124	120
Gozd (Kamnik): Selan Matija, župni upr.	21	23
Groblje, fara Mengeš (Domžale): Misijonišče	41	50
Homec (Radomlje): Govekar Fr., župnik	54	74
Ihan (Domžale): Kepec Janez, župnik	56	59
Kamnik: Caserman Ivan, kaplan	235	258
Komenda: Zabukovec Janez, župnik	92	95
Mekinje (Kamnik): Čadež Viktor, župnik	91	95
Mengeš: Sušnik Janko, župnik	145	154
Trzin: Kragl Viktor	26	21
Motnik: Rovtar Anton, župnik	38	34
Nevlje (Kamnik): Rihar Leop., župnik	41	45
Radomlje: Doktorič David		38
Rova (Radomlje): Golmajer Franc, župnik	21	23
Sela pri Kamniku (Kamnik): Pavlič Anton, župnik	23	28
Stranje (Stahovica): Langerholz Jan., žpk.	53	56
Šmartin v Tuhinju: Opeka Ivan, župnik	28	28
Špitalič (Motnik): Žust Ign., župnik	18	15
Tunice (Kamnik): Razboršek Jakob, župnik	52	54
Vodice nad Ljubljano: Janc Peter, župnik	131	141
Skaručina (St. Vid nad Ljubljano): Dežman Janko	49	48
Vranja peč (Kamnik): Knol Adolf, župnik	26	30
Zgornji Tuhinj (Šmartno v Tuhinju): Burnik Janez, župnik	38	39

3. Kočevje.

Banjaloka (Nova sela pri Kočevju): Plot Karel, župnik	10	14
Fara pri Kostelu: Stare Andrej, župnik	50	50
Kočevje: Kaplanija	78	132
Slovenska Straža	16	—
Osilnica: Klopčič Franc, župnik	42	56
Stara cerkev: Jamnik Ana	6	5
Spodnji log (Nemška Loka): župni urad	8	11

4. Kranj.

Besnica (Kranj): Pokorn Franc, župnik	41	51
Cerklje pri Kranju: Črnilec Janez, župnik	161	163

Duplje (Križe na Gorenjskem): Vrankar Josip, župnik	53	51
Goriče (Golnik): Železny Alojzij, župnik	47	48
Jezersko: Gostiša Vinko, župnik	47	40
Kokra: Dimnik Martin, župnik	34	38
Kovor (Križe na Gor.) Hostnik A., župnik	75	77
Kranj: Škerbec Matija, župnik	373	370
Križe na Gorenjskem: Hartman J., župnik	172	170
Lom (Tržič): Sparhakek Karel, župni uprav.	27	37
Mavčice (Smlednik): Mikuž Janez, župnik	84	87
Naklo: župni urad	69	72
Podbrezje: Vondrašek Vaclav, župnik	69	69
Preddvor: Sitar Valentin, župnik	142	148
Predoslje (Kranj): Zupanc Ignacij, župnik	92	94
Smlednik: Platiša Ivan, župnik	144	149
Šenčur pri Kranju: župni urad	110	103
Olševke (Preddvor): Lampret Karol, župnik v pokoju	21	26
Hrastje (Šenčur pri Kranju): Podvinski Anton, župnik, dekan v pokoju	30	30
Voglje (Šenčur pri Kranju): Rajčević Franc, beneficiat	38	38
Šmartin pri Kranju (Stražišče pri Kranju): Šarec Alojzij, župnik	177	179
Št. Jošt (Kranj): Kokel Franc, ekspozit	19	17
Trboje (Smlednik): Čemažar Fr., župnik	30	27
Trstenik (Golnik): Dr. Arnejc J., župnik	50	51
Tržič: Vovk Anton, župnik	400	425
Velesovo (Cerklje pri Kranju): Pfajfar Fr., župnik	77	76
Započe (Smlednik): Franke Ivan, župnik	39	43

5. Leskovec.

Boštanj: Rakovec Engelbert, župnik	25	30
Bučka: Francič Janez, župnik	25	22
Cerklje ob Krki: Žust Jak., župnik in duhovni svetnik	37	40
Čatež ob Savi (Brežice): Kmet Mihael	12	13
Kostanjevica: Golob Franc, župnik	73	85
Krško: Filipič Janez, župnik	162	165
Leskovec: Štrukelj Alojzij, kaplan	87	85
Raka: Bukovec Martin, župnik	46	46
Studenc pri Sevnici: Štrubelj Ivan, župnik	22	22
Sv. Duh v Velikem trnu (Krško): župni urad	45	41
Sv. Križ ob Krki: Zupanc Andrej, župnik	60	60
Škocijan pri Mokronogu: Anžič Jos., dekan	47	47
Št. Jernej na Dol: Lesjak Anton, župnik	62	58
Velika Dolina (Jesenice na Dol.): Gnjezda Janez, župnik		14

6. Litija.

Dobovec (Trbovlje): Pogačar J., župnik	17	16
Dole pri Litiji: Filler Vacl., župnik	24	30
Hotič (Litija): Cuderman Kristijan, župnik	33	34
Janče (Litija): župni urad	26	36
Javorje pri Litiji (Šmartno pri Litiji): Javornik Tomaž, župni upravitelj	24	23
Kresnice: Dolinar Janez, župnik	21	27
Litija: Lovšin Vinko, župnik	251	235
Prežganje (Litija): Stupica Josip, župnik	23	30
Prmskovo (Šmartno pri Litiji): Plešič A., župnik	30	29

Radeče pri Zidanem mostu: Lovšin Anton, župnik	95	98
Sava: Širaj Andrej, župnik	43	33
Svibno (Radeče pri Zidanem mostu): Selan Anton, župnik	31	37
Šmartno pri Litiji: Gornik Anton, dekan	113	134
Štanga (Litija): Blažič Franc, župnik	36	34
Št. Jurij pod Kumom: Pleša Franc, župnik	17	16
Konjšica (Zagorje ob Savi): Pipa A., ekspozit	6	10
Št. Lambert (Sava pri Litiji): Rupnik Kar., župnik	13	15
Zagorje ob Savi: Markež Franc, župnik	151	143

7. Ljubljana mesto.

Stolna: Vindišer Ivan, stolni vikar	184	190
Sv. Jakob: Barle Janez, mestni župnik	174	187
Marijino oznanjenje: Dr. p. Angelik Tominec, župnik	474	483
Ljudska knjižnica	62	67
Trnovo: Matkovič Dragotin, kaplan	400	416
Nova založba	105	108
Uršulinke: Koretič Franc, spiritual	10	11
Sv. Peter: Petrič J., župnik	457	512
Moste: Jenko Miha, eksp.	92	60
Splošna bolnica: Slana Ignacij, kurat	68	76
Umobolnica: Orehek Mila	25	29
Sv. Ciril in Metod: P. Kazimir Zakrajšek, župnik	190	200
Spodnja Šiška: Dr. Novak p. Modest, žpk.	331	326
Drž. klas. gimnazija: Osana J., prof.	31	33
Mašič Pavle, višji kontrolor	53	57
Valant Milan	27	23
Državna učiteljska šola	7	6
I. drž. realna gimn.: Dr. Kolarič R.	21	20
Podružnica Mohorjeve knjig.	199	191

8. Ljubljana okolica.

Brezovica: Lavrič Andrej, župnik	50	70
Črnuče (Ježica pri Ljubljani): Tomelj Ant., župnik	109	106
Devica Marija v Polju: Müller Jan., župnik	251	266
Dobrova: Klopčič Josip, župnik	113	105

RUDNO BILO!

Pesmarica naših rudarjev.

Kakor imamo po vseh rudarskih krajih godce in pevce, tako ne sme biti rudarske hiše brez rudarske pesmarice. Ta eminentna zbirka bo trajno v čast rudarjem po vseh slovanskih rudnikih! 28 zborov, 11 solo, himna, kantata, 80 strani.

Naroča se pri založništvu po nakaznici Din 80— in poštino. — V glasbenem slovstvu še nimamo podobnega dela.

Založništvo pesmarice:

Maribor - Rošpoh h. št. 210, Jugoslavija.

Dol pri Ljubljani: Kastelec Matija, župnik	77	75
Goto (Studenc-Ig pri Ljubljani): Tirngar Ivan, župni upravitelj	30	31
Ig (Studenc-Ig pri Ljubljani): Klemenčič Janez, župnik	75	85
Ježica pri Ljubljani: Pucelj Janez, župnik	149	156
Notranje gorice (Brezovica): Jalen Janez	25	25
Polhov gradec: Štrukej Janez, župnik	71	73
Preska (Medvode): Oblak Valentin, župnik	101	98
Rudnik (Ljubljana): Zajc Karel, župnik	52	47
Sora (Medvode): Kajdiž Valentin, župnik	110	120
Sostro (Dol. Hrušica pri Ljubljani): Verce Franc, župnik	140	141
Sv. Helena (Dol pri Ljubljani): Rihar Ivan, župnik	54	76
Sv. Katarina (Medvode): Pavlin And., žpk.	20	21
Šmartin pod Šmarno goro (Št. Vid nad Ljubljano): Lesar Janez, župnik	73	81
Št. Jakob ob Savi (Dol pri Ljubljani): Novak Jožef, župnik	66	61
Št. Vid nad Ljubljano: Zabret Val., župnik in dekan	257	424
Zavod sv. Stanislava: Belec Fr., profesor	37	39
Dravljje: Bartol Mirko, eksp.	118	—
Tomišelj (Studenc-Ig pri Ljubljani): Muren Josip, župnik	29	33
Vič: P. Teodor Tavčar, župnik	458	458
Želimlje (Studenc-Ig pri Ljublj.): Erjavec Ivan, župnik	16	21

9. Loka.

Bukovščica (Selca nad Škofjo Loko): Höningmann Franc, župnik	41	45
Črni vrh (Polhov gradec): Dovč Janez, župnik	30	31
Davča (Sorica): Kopitar A., eksp.	31	30
Dražgoše (Železniki): Hiti Franc, župnik	33	39
Javorje (Poljane nad Škofjo Loko): Traven Stefan, župnik	36	35
Leskova (Gorenja vas): Kos Matej, žpk.	10	17
Lučine (Gorenja vas): Poljanec Ivan, žpk.	28	30
Nova Oselica (Gorenja vas): Kirar Franc, župni upravitelj	25	36
Poljane nad Škofjo Loko: Tavčar M., žpk.	148	146
Reteče (Škofja Loka): Meršolj Jan., žpk.	83	85
Selce nad Škofjo Loko: Šušteršič Fr., žpk.	100	142
Sorica: Cunder Viljem, žup. upr.	14	11
Stara Loka (Škofja Loka): Mrak Mat., dek.	139	127
Stara Oselica (Gorenja vas): Gogala Ivan, župnik	51	53
Sv. Lenart (Selca nad Škofjo Loko): Šinkovec Stanislav, župnik	34	29
Škofja Loka: Podbevšek Jernej, župnik	235	265
Trata (Gorenja vas): Šavli Andrej, župnik	88	44
Zali log (Železniki): Hribar Anton, župnik	26	34
Žabnica (Škofja Loka): Verce Jos., župnik	64	72
Železniki: Bertonec Valentin, župnik	86	84
Žiri: Žavbi Avgust, kaplan	158	263

10. Moravče.

Blagovica (Lukovica): Štrekelj Jak., žpk.	38	39
Brdo (Lukovica): Slak Matija, župnik	87	73
Čemšenik (Medija-Izlake): Dagarin M., žpk.	51	56
Češnjice (Šmartno v Tuhinju): Vidmar Fr., župnik	9	12

Izlake: Torkar Anton, eksp.	48	46
Kolovrat (Medija-Izlake): Učakar Fr., žpk.	25	28
Krašnja (Lukovica): Brecljnik Alojz, žpk.	36	34
Moravče: Ferkulj Jožef, kaplan	197	200
Vrhpolje (Moravče): Jerše Valentin, ekspozit	24	24
Sv. Trojica (Dob pri Domžalah): Mar-kič Jožef, duhovnik	20	20
Sv. Križ (Moravče): Komlanec Anton	10	8
Peče (Moravče): Ogrizek Jakob, župnik	22	28
Sv. Gora (Vače): Žgajnar Ignacij, župnik	12	18
Št. Gotard (Trojane): Vodopivec Ivan, žpk.	31	47
Št. Ožbalt (Lukovica): Podbregar Pavel, župnik	11	7
Sv. Planina: Župni urad	2	—
Vače: Porenta Anton, župnik	17	27
Zlato polje (Lukovica): Kranjc Jož., župnik	10	15

11. Novo mesto.

Bela cerkev na Dol.: Rebol Blaž, župnik	11	10
Brunice: Lunder Alojzij, župnik	30	24
Črmošnjice: Höniemann Franc, kaplan	82	86
Mirna peč: Petrič Anton, kaplan	188	204
Novo mesto: Škrbe Stanko, vikar	15	13
Podgrad (Stopiče): Česenj Andrej, župnik	40	43
Prečna: Šmidovnik Anton, župnik	18	19
Soteska: (Straža pri Novem mestu): Volc A., župnik	35	36
Stopiče: Žitnik Franc, župnik	30	30
Šmarjeta pri Novem mestu: Perko Iv., žpk.	130	174
Šmihel (Novo mesto): Oražem Janez, kaplan	14	13
Kandija: Fr. Ks. M. Zaman, uprav. b.	58	40
Št. Peter pri Novem mestu: Starc Martin, kaplan	41	44
Toplice pri Novem mestu: Erzar Franc, župnik	15	11
Uršna sela: Kralj Fr., žpk. v p.	50	52
Vavta vas (Straža pri Novem mestu): Kres Josip, župnik		

12. Radovljica.

Bečunje pri Lescah: Gornik Franc, župnik	77	78
Bled: Zabret Franc, župnik	160	158
Bohinjska Bela: Drolc Martin, župnik	83	91
Bohinjska Bistrica: Ambrožič Jož., župnik	91	104
Brezje: Resman o. Bonaventura, župnik	108	109
Breznica (Žirovnica): Koprivec Pet., župnik	83	97
Dobrava (Podnart): Rogelj Jožef, župnik	51	49
Dovje (Mojstrana): Pečarič Franc, župnik	117	119
Gorje: Petrič Gabriel, župnik	142	171
Jesenice na Gor.: Kastelic Anton, župnik	225	239
Kamna gorica: Zorko Franc, župnik	79	80
Koprivnik v Bohinju (Boh. Bistrica): Dedič Anton, župnik	31	38
Koroška Bela (Javornik na Gor.): Žbontar Matevž, župnik	179	202
Krajska gora: Čuk Karel, župnik	104	115
Kropa: Kanduč Fr., župnik	55	56
Lesce: Dr. Potočnik Matej	1	1
Leše (Brezje): Knafeļ Ivan, župnik	9	13
Valjavec V. Franc	14	17
Ljubno (Podnart): Juvan Franc, župnik	28	26
Mošnje (Radovljica): Bleiweis Fr., župnik	48	53
Ovsiše (Podnart): Ocepek Jožef, župnik	18	19
Radovljica: Fatur Jakob, dekan	165	172
Rateče-Planica: Lavtizar Josip, župnik	71	73

Ribno (Bled): Kramar Janez, župnik	92	94
Srednja vas v Boh.: Golf Anton, župnik	71	76
Sv. Križ nad Jesenicami (Jesenice na G.): Krašna Franc, župnik	40	25
Zasip (Bled): Demšar Anton, župnik	53	53
Posamezniki	4	1

13. Ribnica.

Dobropolje (Videm-Dobropolje): Presetnik Franc, kaplan	100	110
Dolenja vas pri Ribnici: Škulj K., župnik	36	50
Draga pri Cabru: Lončar Franc, župnik	10	10
Gora (Sodražica): Habjan Janez, adm.	11	18
Loški potok: Pravhar Josip, župnik	121	136
Ribnica na Dol.: Skubic Ant., dekan	250	260
Rob na Dol.: Skobe Ignacij, župnik	33	38
Sodražica: Majdič Franc, župnik	169	76
Struge na Do. enjskem: Oražem Janko, žpk.	31	28
Sv. Gregor (Ortnek): Krumpetar Fr., žpk.	49	44
Škocjan pri Turjaku (Turjak): Zupančič Ivan, župnik	21	22
Turjak: Dr. Ambrožič Franc, župnik	14	21
Velike Lašče: Ramovš Jakob, župnik	98	119
Velike Poljane (Ortnek): Noč Ivan, župnik	24	25

14. Semič.

Adlešiči (Črnomelj): Peček Alojzij, župnik	27	55
Črnomelj: Bitnar Pavlin, župnik	55	90
Dragatuš: Omahna Jakob, župnik	30	21
Metlika: Šavore Jože, kaplan	110	110
Podzemelj (Gradec v Beli Krajini): Ilc Andrej, župnik	20	20
Radovica (Metlika): Jerman Ant., župnik	22	34
Semič: Nachtigal Franc, kaplan	66	72
Štari trg ob Kolpi: Zupančič Franc, župnik	26	40
Vinica pri Črnomlju: Miklavčič Anton, župni upravitelj	26	26

15. Šmarje.

Javor pod Ljubljano (Dolenja Hrušica): Klinec Jernej, župnik	24	31
Kopanj (Grosuplje): Kogovšek Iv., župnik	57	57
Lipoglav (Šmarje-Sap): Pečarič Mart., žpk.	20	20
Polica (Višnja gora): Bambič Joško, župnik	47	41
Stična: P. Bolcar Benedikt, žup. upravitelj	92	103
Šmarje (Šmarje-Sap): Ravnikar Ant., žpk.	57	67
Grosuplje: Gole Anton, eksp.	21	21
Št. Jurij pri Šmarju (Grosuplje): Medved Anton, župnik	34	36
Št. Vid pri Stični: Hladnik Janez, župnik	148	194
Višnja gora: Vidmar Fr. Ks., župnik	101	121
Žalna (Grosuplje): Šolar Josip, župnik	41	42

16. Trebnje.

Mokronog: Bukowitz Henrik, župnik, d. sv.	112	112
Sv. Križ pri Litiji: Erzin Leopold, župnik	74	71
Št. Janž na Dolenskem: Črnilec Jan., žpk.	58	74
Št. Lovrenc ob Temenici (Velika Loka): Oblak Anton, župnik	52	75
Št. Rupert pri Mokronogu: Flajnik Peter, župnik	110	127
Trebnje: Tomažič Ivan, dekan	76	90
Trebelno: Dolenc Janko, župnik	38	45
Tržišče: Supin Karel, župnik	44	55

17. Vrhnika.

Bevke (Vrhnika): Poljšak Anton, župnik	31	34
Borovnica: Jerina Ciril, župnik	82	85
Dolenji Logatec: Remškar Val., župnik	91	90
Gorenji Logatec: Skubic Anton, župnik	61	61
Horjul: Nastran Franc, župnik	79	78
Hotedršica: Borštinar Janko, župnik	38	40
Podlipa (Vrhnika): Tomc A., župn. uprav.	18	18
Preserje: Perčič Mihael, župnik	33	42
Rakitna (Borovnica): Lovšin Franc, župnik	16	16
Rovte: Zalokar Jožef, župnik	80	85
Št. Jošt nad Vrhniko (Vrhnika): Nagode J., župnik	30	29
Vrhnika: Kete Janez, župnik in dekan	278	336
Zaplana (Vrhnika): Mihelčič Ivan, župnik	19	19

18. Žužemberk.

Ajdovec (Žužemberk): Mali Gregorij, žpk.	25	21
Ambrus (Zagradec na Dolenjskem): Žavbi Ivan, župnik	25	27
Dobrnjič: Omahen Ignacij, župnik	77	90
Hinje: Kolenc Franc, župnik	18	20
Krka: Mevželj Janko, župnik	30	27
Sela pri Šumberku (Zagradec na Dol.): Podlipnik Josip, župnik	14	17
Zagradec na Dolenjskem: Gnidovec J., žpk.	21	23
Žužemberk: Jenko Janez, kaplan	105	113

Število udov: 603 dosmrtni, 20.150 letnih = 20.753.

OSTALE JUGOSLOVANSKE ŠKOFIJE

Apost. admin. Banata.

Bačka Topola. Cerkev Alojzija (P. B. Topola.) 1
 Petrovgrad. Rodić Ivan Rafael, nadškof; Janko Anton, Bano Karlo, Gunčar Hinko, Grgrčić Ant., Kastelic Tereza, Klinar Jakob, Kosi Franjo, Grafenauer Zdrav., Novak Stanko, Poljanec Staša, Poniž Rajko, Rader Franjo, Tavčar Luka, Šolske sestre »Notre Dame«, Sestre milosrdnice, Sestre sv. Franje, Sestre sv. Vinka, Vencel Franjo.
 (P. Petrovgrad.) 19

Ruskij Krstur. Malacko Janko. (P. R. Krstur.) 1
 Število udov: — dosmrtnih, 21 letnih.

Banjaluška škofija.

Banja Luka. Samostan o. trapistov, Soče Mar., Baumkirchner Franjo, Črtalič Avgust, Sirotišče sv. Bernarda (5 izt.), Prelog Martin.
 (P. Banja Luka.) 11
 Drvar. Kraševac Ivan, Vrh Mih. (P. Drvar.) 2
 Baška. Papotnik Jožef. (P. Baška.) 1
 Sanski Most. Cuzi Alojzij. (P. Sanski most.) 1
 Število udov: 1 dosmrtni, 15 letnih.

Belgrajska nadškofija.

Belgrad. Tumpej Andrej, župnijska knjižnica, Usmiljenke drž. bolnice, Usmiljenke na Vračarju, Usmiljenke na Dedinju, Eler Janez, Zadnik Luka, dr. Stegenshek Janko, Molek Anton, Janežič Hugo, Serjun France, Mohar Janez, Purnat Jože, Komel Vinko, Zajc Rikard, Suhač Lojze, Kosi Mar., Mavec Maks, Pucelj Stanko, Serjanc Julka, Klepej Anton, Seliškar Franc, Zaplatar Vinko, Ušaj Mirko,

Plahutnik Jože, Rozman Miroslav, Kranjc Franc, Laznik Ana, Špur France, Antonič Alojzija, Lenasi Ciril, Adamič Janez, Karbanenco Genov., Stanjko Alojzija, Škorjanc Konrad, Praunseis Fr., Otorepec Janez, Kraner Franc, Rot Joško, Miklavčič Marija, Kunstelj Neža, Kastelec Antonija, Gobec Marija, Berlot Lojzka, Simonič Marija, Kapus Kati, Janežič Joško, Koruza Vladimir, Obreht Jože, Zemljak Tončka, Strle Mohor, Svete Jože, Sole Luka, Gostečnik Janez, Grandovec Jože, Markovič Mila, Hvala Franc, Zavišek Janez, Purkat Anton, Može Anton, Rostohar Franc, Mrčun Anton, Šušteršič V., Pregelj Joško, Potočnik Lojze, Jeraj Lojze, Širca Viktor, Hanišek Minka, Menegalja Janez, Burja Ivan, Piber Anton, Lojk Jos., Semič Mirko, Kavčič Milutin, Kristan Vikt., Tršinar Slavko; dr. Korošec Anton, notranji minister. — U l a g a T o m a ž (107 izt.). — Prijatelj Karel, insp. min. prosv. — Vrhovec Tone. (P. Belgrad.) 186

Caribrod. Pavčić Alojzija, Bizjak Miloš.
 (P. Caribrod.) 2

Niš. Czurda Karel, Moleg Jožef, dr. Buns Evgen, Tomašič Evgen, Šumenko Alojzija, Tončić Janko, Miklavčič Vinko, Čč. šolske sestre, Štorman Jožef, Kočevar Leop., Frič Adolf, Starman Bogomir, Tomšič Katarina, Knaflič Marija, Ivanetič Julka, Keržan Mici, Leder Zinka, Kravanja Nežka, Milkovič Ivana, Voglar Alojzija, Logar Emil, Šilec Rozalija, Lozar Franc. (P. Niš.) 23

Niška Banja. Kralj Anton. (P. Niška Banja.) 1

Paračin. Mecilošek Rudolf, Postržin Ivan, Šajn Matija, Mecilošek Engelbert, Mecilošek Jože, Mecilošek Engelbert ml., Drimel Alojzija, Kolman Roza, Kladnik Pavla, Gerhard Alojzija, Fuchs Oskar, Šeliško Franc, Gvardijanič I. (P. Paračin.) 13
 Strelac. Muc Matija. (P. Strelac.) 1
 Zaječar. Bežjak Franjo, Katolički župni ured (2 izt.). (P. Zaječar.) 3

Zemun. Žuran Jože, Ferjančič Josip. (P. Zemun.) 2

Antunovac. Kurak Josip. (P. Antunovac.) 1
 Število udov: 2 dosmrtna, 230 letnih.

Djakovska škofija.

Djakovo. Sagadin Karlo. (P. Djakovo.) 1
 Osijek. Živko Mihajlo, župnik; Putrih o. Henrik, kap.; Kamnikar Josip, prof.; Besetzky Roberto, kanonik; Sokičić Jos., prof.; Deutschbauer Stjepan, župnik; Geci o. Kapistran, fran.; Sternad Karlo, poručnik; Nartnik Andrej, vojni duhovnik; Požlep Slavko, žpk; Pašalić o. Grgo, gvard.; Ferko o. Joakim, vikar; Lorenčić o. Ivan, kap.; Savec o. Bonaventura, Kapucinska knjižnica, Knjižnica 3. reda, Milosrdnice »Sirotišče«, Milosrdnice »Vinkov Dom«, Bolničarke; Poznič Janko, knjig.; Veleberi Joža, trgov.; Brečko Jože, učitelj glasbe; dr. Pele Stjepan, prof.; Rutar Adela, Benčina Marija, Sladič Režika, Rogar Franjo, Ogrizek Marija, Pivec Pav., Neimenovana. (P. Osijek.) 30

Slav. Brod. Božeglav Franciška, Bat Rafael, Bat Roman, Beguš Olga, Bešter Stanko, Brence Franciška, Delez Albin, Novak Josip, Franetič Marija, Centrih Anton, Viltužnik Dragica. (P. Slav. Brod.) 11

Vrdnik. Babnik Rudolf, Vivod Leopolda, Pižem Josip, Prislán Martin, Gregorčič Rud., Anžur Ivan, Prislán Franc. (P. Vrdnik.) 7

Vinkovci. Vrh Ivan, Trost Alojzij, Smuk Anton. (P. Vinkovci.) 3

Kupinovo. Hudohmet Zofija. (P. Kupinovo.) 1

Število udov: 1 dosmrtni, 52 letnih.

Dubrovniška škofija.

Dubrovnik. Dr. Malnerič Martin; Carić Jakob, prof.; Čotman Franjo, fin. komisar; Don Gjivanović Niko, kan.; Don Fabris Spasoje, kan.; Srabotnak Fr., Rašica Žuro; Don Liepopoli Ante, dr. Koprivica Nikola, b. čekada Bernard., dr. Bučić Ivo, gimn. katehet; Jamnik Franc, Paulin Katarina, Miklauč Ivan, Don Capurso Karlo, Ogrin Stanko, Maté Rud., Bayer Egon, Abram Ant., Don Glumač Ante. — *Arko p. Gabriel.* (P. Dubrovnik.) 21

Metković. Štupar Franc, sodni p. čin.; Kogolj Luka, višji davčni k.; Berlot J., sreski tajn. (P. Metković.) 3

Število udov: 1 dosmrtni, 23 letnih.

Škofija Krk.

Dobrinj. Šabalja Pavao, žpk. (P. Dobrinj.) 1

Krk. Dr. Srebrnič Josip, biskup; Zahija Petar, kanonik; *Peterca o. Pet.*, gvardijan na Košljunu; Kumar Mirosł., franjevac, brat laik; Lapanja Vek., upr. car. v m.; Rajčić Olga, učiteljica; Dobršek A., trgovec; Školaris Fr. redar; Bonefačić Gajo, Srebrnič K. (P. Krk.) 10

Vrbnik. Vitezić L., sveč. (P. Vrbnik.) 1

Število udov: 1 dosmrtni, 11 letnih.

Kotorska škofija.

Hercegnovi. Blažek Matija, kap. I. kl.; Bajcar Josip, por.; Udir Josip, morn. podpolkovnik; dr. Pertot Ivo, profesor. (P. Hercegnovi.) 4

Število udov: — dosmrtnih, 3 letni.

Mostarska škofija.

Proložac. Jerina Marija. (P. Proložac.) 1

Rakitno. Grom Matko. (P. Posušje.) 1

Število udov: — dosmrtnih, 2 letna.

Senjska škofija.

Karlobag. *Fr. Gervazij Bukovšek.* (P. Karlobag.) 1

Kastav. Lazić Julije, Brnčić Mate, Bolé Bolestav dr.; Košir Ante, dek. ž.; Ziganto Iv., žpk.; Ivančić Ivana, Turk Josipa, Dukić Franjica, Bači Valentin, Suster Ana. (P. Kastav.) 11

Trsat. Vjekoslav Grgić, Franjevački samostan, Knjiž. III. reda, Smerdel Mihael, Nemec Ivana, Jordan Karel, Turina Peter, *Petrović Radko*, Golob Franc, Ljubić Anton, Vrani Petra, Vidrih Josip, Brumen Anton, Železnik Katarina. (P. Sušak.) 14

Turke. Obrstar Ign., župni upr. (P. Kuželj.) 1

Senj. Vogrinčić Josip, Krušič Bogomil. (P. Senj.) 2

Sušak. Perkan F., župnik. (P. Sušak.) 1

Število udov: 3 dosmrtni, 26 letnih.

Skopljanska škofija.

Djakovica. Rok Pak, upr. c. (P. Djakovica.) 1
Janjevo. Zakrajšek Viktor, žpk.; Pavlin Josip, Rijavec I., Keršič I., Brezovšek I. (P. Janjevo.) 5

Požarevac. Pivk Steva. (P. Požarevac.) 1

Skoplje. *Dr. Ivan Fr. Gnidovec*, škof; msgr. Kordin Anton, biskup. konz.; Turk Alojzij, kaplan; Bajuk Ciril, kaplan; Janežič Zitomir, kat.; č. ss. Dom sv. Marte, č. ss. sanat. Vardar, č. ss. sanat. Balkan, č. ss. sanat. Čohadič, č. ss. sanat. Sirotišče, Društvo sv. Marte, Štibl Terez.; Lukežič Andrej, poslov.; Lukeš Viktorija; Novak Ivan, ppregl. f. k.; Tauc Franjo, ppregl. f. k.; Dušej Jožef, blag. monop.; Mavroh Jožef, ž. p.; Dorčić Branko, upr. sem.; Kranjc Andrija, žand. podnar.; Svetec J., Rukavina Antonija, Grulišić Francka; Šinigoj Jos., žand. nar.; Zajec Anton, nar. vodn. — *Dr. Matelič Anton.* (P. Skoplje.) 26

Užice. Vengar Stanislav. (P. Užice.) 1

Število udov: 2 dosmrtna, 32 letnih.

Splitska škofija.

Povlje. Guštin Rud., pregl. f. k. (P. Povlje.) 1

Posedarje. Jakše Ante. (P. Posedarje.) 1

Split. Adamič Karlo, prof. glasbe. — Profesor Kenda Robert. — Frater Jozafat Jagodič. — Vatovec A. Rajmund. (P. Split.) 4

Trogir. Mohorič Anton. — *P. Ignac Knafelj.* (P. Trogir.) 2

Tomislav grad. Zernec Ignacij, pregl. fin. kontr. (P. Tomislav grad.) 1

Število udov: 1 dosmrtni, 8 letnih.

Apostol. administr. Subotica.

Novi Sad. Ivančić Anton. — Vindiš Štefan. — Seljak Fr. — Podbršček Fr. (2 izt.). — Štupnik Fr., Pivk Leopold. — Engelsberger Hinko. (P. Novi Sad.) 8

Sombor. Rejc Ivan. (P. Sombor.) 1

Subotica. Fabčić Josip, Štembav Alojzij. — Planinc Franjo. (P. Subotica.) 3

Število udov: — dosmrtnih, 12 letnih.

Šibeniška škofija.

Šibenik. Fr. Rajmund Šegula, Zupanc Anton, Grčar Viktor, Žlender Josip, Bizjak Ivan, Rehar Ivan, Jug Rožica, Turk Josip, ing. Lučovnik Rudolf, Žuljan Marijan, Dulibić Božo, Gregorevčič Franc, kom. Pirc Metod, Trgovačka škola, dr. Ernst Bratuša, Kržišnik Ivan, Sošič Viktor. — Bogoslovje: Munda Ivan, Domankiš Davorin, Kranjc Ivan, Kraner Alojzij, Makoter Silvester, Oražem Franc, Žižek Drago. (P. Šibenik.) 24

Nin. Dr. Trstenjak Ivo, upr. ž. (P. Nin.) 1

Število udov: — dosmrtnih, 25 letnih.

Vrhbosanska nadškofija.

Alipašin Most. Elijon F. (P. Alipašin Most.) 1
Bijeljina. Vrhunc Fr., sodni ur.; Treo Terezija, soproga kapetana. (P. Bijeljina.) 2

Han Kump Vitez. Cezner Duro, duhovnik.
(P. Han Kump Vitez.) 1
Kladnja. Žerjav Janez. (P. Kladnja.) 1
Odžak. Mohorić Ante, žpk. (P. Odžak.) 2
Sarajevo. Perčić Josip, kap. I. kl. — Kolman Franc, višji vojni čin. IV. kl. — Slovenski klub, Zihlerle Joško, Pfeifar Valentin, Škorčić Franjo, Brodnik Janko, Rakar Ivan, Šeško Ivan, Železnik Janko, Čučnik Viktor, Horvat Alfonz, Pregelj Ivan, Marenčić Nace, Pust Peter, Mušić Franc, Medić Ana, Kačmarček Julija, Jurešić Al., Globočnik Marija. (P. Sarajevo.) 20
Teslić. Dr. Oberman Niko, odv. (P. Teslić.) 1
Travnik. Jenko Sofija. (P. Travnik.) 1
Tuzla. Jemc Anton, Pangeršić Iv., Mervar Jožefina, Kosjek Marija, Čadež Mihajlo. (P. Tuzla.) 5
Visoko. P. Drljič Rastko, Obitelj Domicej, Sterman Jos., dr. Mikolji Vinko, Černe Franc., Obitelj Čancor. (P. Visoko.) 5
Žepče. Strahinjić Julijana. (P. Žepče.) 1
 Število udov: — dosmrtnih, 39 letnih.

Zagrebska nadškofija.

Bjelovar. Smrekar F. Lojze, vojaški kapelnik. (P. Bjelovar.) 1
Brestovac. Lječilište središnjeg ureda za osig. radnika. (P. Brestovac.) 1
Čakovec. O. *Timotej Tišler*, o. Mihael Troha, o. Bonvenut Habjan, Bratje laiki, Sestre sv. križa, Pirmajer Gabriel, Masić Gašpar, Glavač Ivan, Rataj Jerne, Ratar Gabrijel, Hari Josip, Vidic Matija, Hampamer Štefan, Rodić Ignac, Jeronimka Šimon, Horvat Terezija, Volk Jožef, župnik iz Goričani, župnik iz M. S., Murković Iv., Jug Marija, Prusatz Matilda, Benčik Štefan, Šotlić Ana, Sopčić Stanko. (P. Čakovec.) 25
Donji Kraljevec. Štimen Ivan. — Šercer Anton. — Ažura Tomaž. (P. Doji Kraljevec.) 3
Duga Resa. Rovšnik Matija, Rovšnik Jurij; Čunko Marko, katehet; Mali Jurij, Podrekar Franc, Omahna Franc, Sunko Rudolf, Novak Jožef, Zavrl Al., Widmar Viktor, Gorjup Karel, Zamida Franc, Dolinšek Marija, Lavrić Marija, Rez Marija, Kovač Alojzija, Petelinšek Franca. (P. Duga Resa.) 17
Hrašćina. *Nejak Mijo*, žpk. (P. Hrašćina.) 1
Ivanec. Mlinar Anton, žpk.; Slekovec J., nač. p.; Hrg Martin, trg.; Podhostnik Miha, trg.; Zavodnik F., vrtnar; Uprava lječilišta Središnjeg ureda za osiguranje radnika Klenovnik. (P. Ivanec.) 6
Karlovac. Butković Franjo, Povodnik Leopold. — Prof. Prosen Josip. (P. Karlovac.) 3
Koprivnica. Capara Tomo. (P. Koprivnica.) 1
Mursko Središće. Ravnikar Iv., špoljarić Martin, Bračko Josip, Polnejc Anton, Horvat M. Levačić Ivan, Aleksić Fr., Rome Oskar, Krauhaker Franc, Pšenčnik Ant. (P. Mursko Središće.) 10
Gornji Mihaljevec. Tkalec Franjo, žpk. (7 izt.) (P. Gornji Mihaljevec.) 7
Nedelišće. Dogša Jože, Špiranec Mijo, Fras Matilda, Blazinarić Franjo. (P. Nedelišće.) 4
Novi Marof. Kljun Iv., žpk. (P. Novi Marof.) 1
Pitomača. Veršnik Dušan. (P. Pitomača.) 1

Samobor. *Rudolf Vj.*, župnik. — Čuč Franc. (P. Samobor.) 2
Štrigova. Valentić Matija, Salezijanski zavod, Lopuh Mirko, Zajnković Štefan, Trstenjak Josip, Sranc Toma, Muršić Rudolf, Sajnović Franjo, Žličar Anton, Golenko Avgust, Kutnjak Pavel, Novak Karel, Kocbek Josip, Rajh Štefan, Alt Anton. — Zadravec Franc, Gunzi Cecilija, Kerman Franc, Lovrenčić Franc, Mihalek Vid, Nemeč Anton, Terčić Ludovik. (P. Štrigova.) 22
Varaždin. *Makuc Jos.* — *Canjuga o. Anzelmo*, Reberc o. Ivan. — Bajuk Hugo, prof. — Mons. Proštenik M., Česen F., Burger J. (P. Varaždin.) 7
Virovitica. Sila Štefan, Šibila Ferdo. (P. Virovitica.) 2

Zagreb. Gregorič Jože, slov. duhovnik; Mšg. Barle Janko, kanonik; Domenko Niko, gen. prokurator; Bizjak V., tovarnar; Slomškovo prosv. društvo, dr. Klemenc Jože, Težak Marko, Rijavec Josip, Simenc Mario, Černe Vladimir, Šenoa Vera, dr. Dolinšek Rafael, Lovrek Štefan, Petrin Avgust, Mlakar Štefica, dr. Esih Ivo, Jelavić Ang., Krznarić Marija, Čuk Peter, Sršen Imbrec, dr. Weselko O., Oven Amalija; Breznikar Ignacij, trgovec; Srčan Terezija, Pajnič Meta; Flerin Janko, klobučar; Skamen Jurij, Turnšek Francka, dr. Primožić A., Repovž Lojzika, Deželak Burga, Keše Marija, Mavrić Martin, Jamar Jerica, Svetel Dragica, Železnik Ivanka, Vedrnjak Jože, Rodman Betka, Stupica Berta, Gerkman France, Simčić Anton, Košutar Just., Tivadar Anton, Babić Zofija, Krušič Pavla; Zadnik Dragotin, trgovec; Čater Ivan, Debeljak France, Reberšek Ivana, Blažič Marija, Marolt Ivan, Jamnik Lojzka, Jančić Jerica, Koren Lojzika, Kozole Tonka, Korošec Lina, Cvirn Ter., Bosnar Konrad, Vrtar Marica, Vršič Milka, Lubej Fanika, Centa Mici, Štrukelj Franc, Kolenc Micka, Pemić Anton, Kajić Fani, Sušnik Josip, Alatić Franjo, Volk Alojzij, Ivanuš Neža, Malgaj Ivan, Sekula Alma, Erjavec Ivan, Tkalčić Ant., Krašovec Franc, Ferjančić Adolf, dr. Jenko France, Glavina France, Hrastnik Tinka, Iskrač Amal., Kocijančić-Štrajn Angela, Jager Matija, Morela Alb., Pretnar Ivanka, Sotlar Angela, Srakar Pavla, Marinč Jože, Regrat Miško, Breznik Gretka, Polh Rud., Zdolanji Joško, Beljan Marija, Goršič Lojze, Delački Miha, Ožir Mihael, Kozer Terezija, Glas Pepca, Kostevc Ivan, Ottorepec Ivan, Orehar Jurij. — Stergaršek Miha, Legan Ivan, Kastelic Robert, Fatur Ivan, Čupić Terezija, Sušelj Avgust, Sila Avgust, Lemut Franc, Podkubovšek Toni, Maček Anton, Omerzu Ivan, Štojs Franc, Pintar Viktor, Maček Matej, Štok Edvard, Levstik Josip, Repič Slavko, Kosi Josip, Fajtar Mirko, Mikelić Karel, Squarcy Ana, Czurda Josip, Bajc Franc, Husu Peter, Kete Franciška, Povšič Pepica, Ramouš Franc, Krajncič Simo, Čuk Anton, Jančić Jakob, Težak Matevž, Židan Albert, Gaberšek Ivan, Mihevc Franc, Bregar Roman, Černe Josip, Rusjan Franjo, Jugović Matej, Zabavnik Ferdo, Hrovat Silverij, Švara A., Praznik Anton, Krajsjek Julio, Čelik Viktor, Stojan Franc, Serazin Fr. — Tonejc Ivan, Gselman Jakob, Korče Franc, Hostnik Edo, Ilovar Franc, Prezelj Albin, Zalesjak Franica, Legat Franc, Počivavšek Franc, Pirč Jerica. — Kikl Ludovc, Senker Karlo, Senker Franjo. — Posavec Mijo, župnik; Okički Franjo, trgovec. — *Zgorelec*

Jos., Ukmar St., Srša Mat., Mlinarič Anton, Herič Josip, major Kavšek Iv., Znidarskič Tereza, Toplišek Nežka, Kovač P. Štanko, dr. Mešič Fr., Vidrajs Anica, Koželj Ivanka. (P. Zagreb.) 173

Število udov: 7 dosmrtnih, 277 letnih.

RAZNE DRŽAVE

Avstrija.

Donawitz: *Glastovec Ivan*, kovač; *Varšek Ferdinand, Košir Franc, Simič Janez, Waidhofer Katarina.* 5

Graz. Čitalnica; *Buder Chrysostomus*, lazarist; *R. Fr. Božomir Osojnik.* 3

Knittelfeld: *Br. Ägydius Jakob.* 1

Wien. Pirnat Bernard, dr. Picigas Leopold, Gabler Antonija, Kafka N., Nendorfer F., Tanšek Marija, Barth Katarina, Kopač Marija, Volk Jakob, Vresk Ivana, Sirlek Ma.ija, Gregorič Jos. 12

Schillingsdorf: *Šmavc Franc.* 1

Število udov: 3 dosmrtni, 19 letnih.

Češkoslovaška.

Hradec. *ing. Gorše Ivan.* 1

Praha. *Dr. Murko M.; dr. Herič Fr., pod-ravnatelj; Skrbinšek Josip, prof.; Gala Ludovik, inf. naddekan.* 4

Proštějov. *Dimec Anton.* 1

Schönwald u Telnice: *Fratina Štefan.* 1

Število udov: 1 dosmrtni, 6 letnih.

Francija.

Aumetz, *Šveic Anton*, izseljen. duhovnik; *Zbogar Anton, Zavodnik Franc, Kalan Lovrenc, Mohorč Ivan, Ferjuc Andrej, Gorišek Jurij, Vončina Peter, Balič Štefan, Kožar Rudolf, Cenčič Alojzij, Stanič Justina, Stanič Alojzij, Gubensek Ivan, Jurjevčič Ferdinand, Hojak Jožef, Durcig Vladimir, Pernel Jožef, Colja Emil, Leban Miha, Pregelj Ant., Poteko Mih., Svetličič Andrej, Jurič Ivan.* 24

Coligny: *Mezarič M.* 1

Ham s. Varsberg. *Turšič Ferdinand.* 1

Lens. *Pajer Ferdinand.* 1

Liévin. *Zupančič Val.* (4 izt.), *Hočevar A., Letnar Martin, Znidarskič Fran, Saje Ivan, Dacar Ivan, Dobelsek Marija, Dolinar Pongrac, Draksler Val, Gomilar Franc, Gregorič Martin, Hajsinger Martin, Kolenc Rudolf, Korbar Martin, Per Franc, Potisek Ivan, Simonič Franc, Knjižnica Bruay, Rotar Franc, Povše Anton, Tovornik Anton, Sebič Marija, Zibret Rozalija, Pestotnik Rotija, Potočnič Terez., Možina Terezija, Muster Kristina, Stopar Pavla, Razložnik Angela, Breznik Franja, Filipič Ana, Jaklič Jožefa, Pirš Amalija, Zatljer Ivana, Baloh Val., Hribar F., Korinšek Jožef, Cvetežan Val.* 41

Merlebach. *Jugoslovanska katoliška misija* (12 iztisov), *Rugelj Ivan, Rugelj Stanko, Mlekuš Matko, Jakič Franc, Grčar Alojzij, Moltara Alojzij, Jugoslovanska knjižnica Merlebach, Jugoslovanska knjižnica Habsterdick.* 20

Tournan en Bice: *Ferenčak Margarite.* 1

Vico. *Lang Jakob.* 1

Paris. *Kolednik Ferdinand.* 1

Število udov: — dosmrtnih, 91 letnih.

Holandija.

Rumpen Limburg. *Kužnik Martin.* 1

Število udov: — dosmrtnih, 1 letni.

Nemčija.

Dortmund. *Britovšek Franc, Supan Martin, Strekar Franc, Trebušak Jožef.* 4

Essen. *Mlinarič Anton, Knez Vinko.* 2

Gladbeck. *Društvo sv. Barbare, Tensundersen Božidar, konz. svetnik; Kovač Ivan, Jazbec Ivan, Jurečič Franc, Urh Jernej, Gorše Jožefa.* 7

Hamborn. *Malis Marija, Golar Terezija, Sket Marija, Widovšek Fortunat, Višnar Jakob, Kočar Marija, Koštomaj Marija.* 7

Herne. *Društvo sv. Barbare.* 1

Število udov: — dosmrtnih, 21 letnih.

Poljska.

Mogila. *Kuhar o. Robert.* 1

Število udov: — dosmrtnih, 1 letni.

AMERIKA

Združene države (U. S. A.).

New York. *Glas Naroda* (26 izt.), *Masle Frank, Radoš Mar., Lipušček Josip, Rački M., Bajac Katarina, Petkovšek John, Perko Emilija, Putcej Jos., Kotnik Mary, Chabut Andy, Bogataj Andrej, Debevec Frank, Mrs. Clemens Mary.* 40

San Francisco. (Calif.) *Bartol John, Izobražev, klub Slovenia, Govednik Katarina, Judnich Ana, Stariha John, Stariha Joseph, Bižal Mihael, Nemanich Barbara, Lekšan Sofia, Turk Francis, Lovšin Jakob, Tavčar Alojzij, Kolbezen John, Govednik Alojzija.* 14

Leadville. (Colo.) *J. M. Trunk* (3 izv.), *Kaplan Anton, Klun Mary, Ponikvar Anton, Rus Neža, Rus Martin, železnikar John, Zaic Mary.* — **Los Angeles.** (Col.) *Cuznar Jakob.* — **Buena Vista.** (Col.) *Fink John.* — **Salida.** (Colo.) *Drobnik Katarina.* — **Pueblo.** (Col.) *Rev. Zupan Ciril* (5 izt.), *Anzich Al., Erjavec Janez, Kaplan Ivana, Mehle Mary, Meglen Pepa, Novak Matija, Perko Anton, Rojc Janez, Spilar Josip, Thomas Jurij, Verbič Franca.* — **Morris.** (Ill.) *Rev. Plaznik J.* — **Indianapolis.** (Ind.) *Gerbeck Jos., Konečnik Frank, Cesnik Martin, Dugar Mike, Zevnik Urs., Hvalica Mary, Praprotnik John, Radeš Frank.* — **Fredonia.** (Kan.) *Bambich Jenny.* — **Houghton.** (Mich.) *Rev. Rezek Anton.* — **Soudan.** (Min.) *Nemanich George.* — **Rice.** (Min.) *Rev. Trobec John.* — **Saint Michael.** (Min.) *Rev. Miks A.* — **Butte.** (Mont.) *Rev. Pirnat Mihael, Mihelič Terezija.* — **Pittsburgh.** (Pa.) *Golobič John, Rev. Kebe Matija, Rogina John, Klobučar Peter, Tomec Viljem, Spišič Frank, Gorišek Agnes, Nečimer Frances, Sraka Frances, Baznik Anton, Bohar Mihael, Stajdohar John, Valenčič Frances, Bašel Josip, Kunič Mat., Bohorič Jos., Hudak Frank, Krotec Josip, Pavlakovič Mat., Vidina George, Flajnič John, Sadar Ant., Kompare Alojzij, Vidina Joe, Stampehar George, Jaketič Mihael, Veselič George, Rozemberger John, Rozemberger Joe, Kržan John, Gorup Peter, Antlogar Martin.* — **Portland.** (Or.) *Subic Geo.* — **Puyallup.** (Walh.) *Malnerich Math.* 84

Chicago. (Ill.) Knjige so naročili po Knjižarni Amer. Slovence v Chicagi: **Iz Milwaukee, Wisconsin:** Androjna John, Jeraj Mary, Richter Florijan, Schneider Frank. — **Iz West Allis, Wisconsin:** Birce Louise, Sem John, Medle Fanny, Veršnik Mary, Kegel Ana, Kozleuchar Anton, Jenko Jakob, Gladek Luka. — **Iz Eveleth, Minnesota:** Kastelic Johana, Lovšin Mary, Baizel Frank, Strlekar Anton, Kržišnik Luka. — **Iz Soudan, Minnesota:** Rus Al., Težak Marko, Ahčin Štefan, Zupančič George. — **Iz Johnstowna, Pennsylvania:** Zupan Fran, Medvešek Ant., Klučevšek Math. (2 izv.), Požun A. — **Iz posameznih krajev:** Novak John, Perme Frank, Jaksha Ana, Darovic Alois, Stepanich Agnes, Balkovec Frank, Anžlovar Jožefa, Petrick F., Babič Ignac, Sister Stanislava, Pogachnik Mary, Perušek Jos., Perovšek Frank (3 izv.), Omerza M., Prevolshek John, Devjak Anton, Zgonc Anton, Krek John, Rossman Caroline, Spendal Mary, Baznik John, Mrak Mary, Nemanich Anton, Markel Rose, Bulich Mary, Petkovšek Jakob, Boytz K., Maskon M., Mlakar Ang., Mate John, Lipersick Jennie, Rolich T., Smith Martin, Snežič Maria, Horvath Martin, Kalan Valentine, Udovich John, Anzelc A., Berus Ang. (2 izv.), Kozel A. — **Iz South Chicago, Illinois:** Konda Mary, Špan Eva, Miller Martin, Tomažič Julia, Puhek Jennie, Oblak Jos., Knjižarna Amerikanski Slovenec (18 izv.), Mochnig David. 94

Joliet. (Ill.) Rev. Plevnik John (2 izt.), Rev. Hiti Matija, Rev. Kuzma George, **Klepec Jožef**, Šolske sestre sv. Frančiška, Avsec Frančiška, Bluth Marko st., Dornik Frances, Flajnik George, Golobič Mary, Hočevar Mihael, Klemenčič Jožef, Lavrič Frančiška, Muren Louis, Mustar Johana, Mutz John, Papeš Frank, Papič John, Pirc Jernej, Plut Aleš, Rogina Ana, Rus Jožef, Skulova družina, Slapničar Jožef, Starašinič John, Sterniša Alojzij, Stiglič Frank, Verdnik Julijana, Zalar Jožef, Zeleznikar Louis, Zmajč Martin, Zupančič Frank, Rev. Šolar Vencel. 34

North Chicago. (Ill.) Rev. Butala M. J., Sestre sv. Benedikta, Šolska knjižnica, Cerkveni pevski zbor, Društvo presv. imena, Društvo krščanskih žen in mater, Mladinski odsek presv. imena, Drašler Josip, Opeka Stanko, Stritar Anton, Madrič Ant., Rock A., Umek Ter., Heraver John, Musič Lovr., Kosir Andr., Ivanetič Math., Grom Ign., Kržič Mary, Možina Antonija, Kern Ivana, Petrič Jennie, Petrovič Josip, Sraka Frances, Kozina Frank, Marijina družba. 26

Lemont. (Ill.) Glavnik Salezij (5 izt.). 5

South Chicago. (Ill.) Rev. Murn Anselm, OFM, župnik; Rev. Petric Pij, OFM, kaplan; Ven. fr. Serafin Venc, OFM; Jakše Anton, trgovec. 4

Elinwood. (Kans.) Rev. A. P. Podgoršek. 4

Calumet. (Mich.) Rev. Šprajcar Peter (2 izt.), Študel Jožef, Brozovich John R., Mischica Jurij, Scheringer Jožef st., Šterk Ana, Plautz Jož. 8

Highland Park. (Mich.) Svete p. Augustin OFM., Marinšek p. Marcel OFM., Butala Katarina, Zunič Katarina, Nagel Frank, Pavlich Frank, Judnič Josip, Srebrnak Louis, Chopp Ana. 9

Buhl. (Min.) Malley E. 1

Chisholm. (Min.) Schifferer, Rev. John E., župnik; Bovitz John, Lamuth John, Petrich Jos., Zamernik Ignac. 5

Ely. (Min.) Peshel Josip J. (2 izt.), Zbašnik Anton, glavni tajnik JSKJ.; Gnidica John, Ostrin John, Vertin Matija, Sever Josip, Hutar Margar., Šprajcar Katarina, Slogar Katarina, Šerjak Josip, Gradišar Anton, Ognič Štefan, Koprivnik Andrej, Mayerle Ana, Marn Valentin, Pechek Frank, Slabodnik Marija, Banovec Štefan, Skala Josip. 21

Gilbert. (Min.) Rt. Rev. Msgr. Bilban M., Ulčar Frank, Brimšek John, Skul Helen, Marolt Matija, Tušar Frank, Peternel Frank. 7

Greeney. (Min.) Kasun Josip, Sedey F. A., Zgaynor Josip, Starich Anton. 4

Lindsay. (Nebr.) Rev. dr. Zaplotnik J. L., dek. 1

Brooklyn. (N. Y.) Skrabe Joseph, Anžlovar Anthon, Storin Anthon, Corel Matija, Cesark Alois, Čik Mary, Felician Joseph, Petek Pavla, Nakerst Pavel, Trček Angela, Arko Mimi, Svetlin Johan, Curl Math. 13

New York. (N.Y.) Gabrenja p. Edward, Keršmanc Fanny, Jeglič John, Grill Marija, Česko Katinka, Vojska Frank, Zabret Minka, Remeč Cec., Gostič Marija, Danič Marija, Premu Anton, Vesel Jak., Bruner Johana, **Ferk Katie**, Kerč Marija, Čagran Marija. 16

Cleveland. (Ohio.) Beg Frank, Rev. Medin Jos., Krantz Anton, Podpečnik Jos., Okolish Anton, Hiti Jos., Žagar George, Zalar John, Sterle Frank, Ošaben Anton, Repar Louis. — **Grdina Jože**, Slovenska knjižarna (35 izt.), Rev. B. J. Ponikvar, Jažer Matija, Ameriška Domovina, Glasilo K. S. K. J., Grdina Anton, Lausxhe Frank, Zorman Ivan, Grdina Jožefa, Knaus Jernej, Gornik Ivana, Tutin John, Gobec Helena, Flajnik Matija, Novak Anton, dr. Kern Fran J., Pirc Frank, Bizjak Simon, Potokar John, Petruška Zora, Sečnikar Mihael, Kolar Joh., Mestek Margareta, Vrtovšnik Frančiška, Zdešar A., Šviželj Alojzij, Zobec Neža, Hočevar Karel, Kuhar George, Kollander Avgust, Modic Marija, Jaksetič Anton, Oberstar Ivanka, Gregorič Rudolf, Pintar Jakob, Tomič Rozi, Opalek Neža, Mavsar John., Čitalnica v Colinwoodu, Drempečič Marija, Opaškar Elizabeta, Kotnik Jožefa, Čelesnik Johana, Hrovat Jožef, Lavrič Primož, Ložar John, Šebenik Valent., Novak Leopold, Peterlin John, Savojic Frank, Bogovič Marija, Stepic Jožefa, Poje Frank, Perme Frances, Zagodnik Anton, Pirc Frančiška, Peček Justina, Zdešar Terezija, Kosten France, Hrvatina George, Primožič Frances, Somrak Helena, Primc Terezija, Rev. Blažič John, Rev. Golob M. J., Belec Frank, Penko Mary. — Rt. Rev. J. J. Oman, Fr. Michael Oman, Ven. Frank Baraga, Rev. Aloysius Baznik, Rev. Julius Slapšak, Adler Marija, Bizjak Peter, Blatnik Frank, Cotman Helena, Čampa Vera, Gliha Anton, Gliha Frank, Gliha Frank, Globokar Anton, Godec Frank, Habsjan Frank, Jerič Marija, Kenig Jožef, Kmet Jernej, Kočevar Jož., Kozumplik George, Kužnik Frank, Lindič Josephine, Mauer Ana, Miklaucic Anton, Miserko August, Novak Fr., Novak Mary, Perko Agnes, Perko John, Perko Mary, Petche Mary, Sadar Joseph, Slak Andrew, Slamnik Agnes, Strekal Mary, Škufca Alojzija, Škufca Joseph, Šušteršič John, Urbančič Jera, Urbančič John, Valenčič Anton, Winter John, Zrimšek Joseph, Yane Ana, Vrček Alojzija in še 4 izvode. — Ivančič Frank, Smrekar Marija. — Right Rev. Vitus Hribar, Anžlin Mihael, Ferjančič Johane, Kovačič Frank, Možina Angela,

Panchur George, Perko John, Princ Mary, Sedej Terezija, Prostor Mary, Skebe Charles, Walland Frank, Ižanec Louis, Markovič Anton, Radel L., Leskovec Ana, Terček John, Bradač Mary, Yontez Marijan, Terpin Ernest. 186

Jonstown. (Pa.) *Rev. Snov Benigen*, p. Hijacint Podgoršek, p. Gabriel Estok, Brenčič Ivana, Čekada Ter., Drakler Ivana, Gorenc Jernej, Hren Anton, Intihar Jožef, Juh Jožef, Klajder Mary, Kopriva Fr., Krajec Franc, Lužar Marija, Mele Franc, Mivec Janez, Nemanic Jožef, Pečjak Berta, Pristavec Marija, Rovanshek Mihael, Samec Marija, Selan Franc, Tegelj, Marija, Tomec Andrej. 24

Wilkes Barre. (Pa.) Mosser Anton, Zagorc Anton, Resnik Franc. 3

Rock Springs. (Wyom.) Gnidovec Albin, Koritnik Anton, Mrak Franciška, Potočnik Terez., Tomšič Jožef. — Kržišnik Angela. 6

Sheboygan. (Wisc.) Karsnik Mary. 1

Število udov: 5 dosmrtnih, 602 letna.

ARGENTINA

Buenos Aiers. (Argentina.) Lakner Franc, Kastelic Josip, Hladnik Janez, Pernišek Ludovik, Pahor Ivan, Zidar Martin, Noč Anton, Glavič Jož., Štrancar Anton, Kobetič Jurij, Kunič Janez, Podlogar Anton, Furlan Franc, Jekše Katica, Koradin Romana, Senica Margareta, Krpan Rafaela, Fujs Anita, Kek Lojzka, Krševan Marija, Deško vzgojevališče »Lipa«, Klobučar Franc, Remec Jožef, Rozina Lojze, Turk Jakob, Perenič Franc, Komočar Miha, Štarus Ivan, Žugelj Anton, Petelin Jožef, Škabar Jožef, Kodelja Jurij, Moravec Ant., Bandelj Anton, Jugoslovansko izseljeniško društvo »Tabor«, Slovenska knjižnica, Furlan Ivanka, Rebek Grozd., Kodrič Ludovik, Kavrečič Justin, Barle Lojze, Vrabec Andrej, Zavrtnik Leopold, Adamich Luis, Drašček Albert, arhitekt Sulčič Viktor, Novinc Jos., Faganel Franc, Bartol Franc, Čuk Jožef, Pavlin Karel, Utroša Štefan, Mislej Dominik, dr. Veljanoviča Iva, Berginc Marija. — Naglich Miguel, Magerl Ivan. — Jančič Fani. 59

Število udov: — dosmrtnih, 59 letnih.

BRAZILIJA, EGIPET, MAROKO, PALESTINA

Sao Paulo. (Braz.) Suselj Stefano. 1

Aleksandrija. P. Kerubin Begelj. — Breginc W. P. Kerubin Begelj, Čč. šolske sestre, Cijan Hortenzija, Kaučič Ana, Gleščič Franciška, Zajc Franc, Zizmund Marija, Toplikar Ivana, Silic Pavla, Tušar Marija, Simsič Franciška, Lavrin Antonija, Kranjc

Ena, Lipovž Viktorija, Jerkič Antonija, Novak Mar., Sinigoj Pepina, Slov. katol. društ. (13 izv.). 32
Kairo. P. Eugen Stanet, čč. šolske sestre, Slovensko društvo (60 izt.). 62

Marrakech. (Medina.) Langeršek Jean. 1

Jeruzalem. (Palestina.) P. Adolf Čadež (2 izt.). 2

Število udov: 3 dosmrtni, 95 letnih.

Imenik novih dosmrtnih udov.

Do konca junija 1936 so vstopili kot dosmrtni udje in plačali pristopnino v Matico:

3406 Kotnik Ciril, uradnik poslaništva v Rimu	din 500.—
3407 Bašca Kristina, Preddvor	din 500.—
	din 1000.—

Imenik umrlih dosmrtnih udov.

Naznanjeni so nam tile dosmrtni člani, ki so zaspali v Gospodu ter se priporočajo v molitev:

- 1021 Paul Mihael, Rožek.
1022 Robljek Janez, Leše.
1023 Osolnik Fr., eksp., Izlake.
1024 Krže Janez, Bloke.
1025 Arh Luka, prof., Št. Vid nad Ljubljano.
1026 Zavrl Val., šolski upr. v p., Ljubljano.
1027 Časl Franc, kanonik, Maribor.
1028 Troha Karl, zasebnik, Maribor.
1029 Supan Ignacij, učitelj, Brežice.
1030 Tomc Martin, Semič.
1031 Fornezi Josip, Ribnica na Pohorju.
1032 Petrič Janko, župnik, Sv. Peter, v Ljubljani.

Pregled udov Družbe sv. Mohorja 1936.

Škofije in dežele	Šteje udov				
	do-smrt.	letnih	vkup	od l. 1935	
				več	manj
Krška škofija	73	1.852	1.925		123
Lavantinska škofija	412	16.426	16.838		1241
Ljubljanska škofija	603	20.150	20.753		1454
Ostale jugosl. škof.	19	775	794		232
Razne države.	3	139	142		10
Amerika	5	661	666	127	
Afrika	3	95	98	5	
Zbirka kult. dinar		303	303	150	
Naknadno prijavljeni	6	1.841	1.847	1831	
Skupaj	1.124	42.242	43.366	213	3060
					manj 947

Najlepše razvedrilo po vsakdanjem delu

je nedvomno lepa knjiga: uči, bodri, tolaži in zabava Vas ob vsaki priliki. Iz bogatega izbora knjig Družbe sv. Mohorja si lahko temeljito izpopolnite Vašo knjižnico. Na koncu letošnjega Koledarja objavlja naša založba vse knjige, ki jih ima v zalozbi. Tam najdete poučne in zabavne knjige najrazličnejše vsebine. Mohorjani jih dobé po udninskih

cenah, ki so zelo nizke. Kdor želi to ali ono knjigo za izpopolnitev knjižnice, naj sporoči to založnici, ki mu bo knjigo takoj dostavila. Kdor pa si želi nabaviti večjo množino knjig in ne more hkrati vse kupnine plačati, mu bo dovolila Mohorjeva družba tudi odplačevanje na obroke. Vse dopise naslovite: DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU

Sejmi.

Dnevi pomenijo vobče letne in živinske sejme; če so sejmi samo za blago ali samo za živino, je to posebej poudarjeno.

Okraj Brežice.

Brežice: 14. februarja (Valentinov), ponedeljek po sv. Florijanu (Florijanov), 13. junija (Antonov), 10. avgusta (Lovrenčev), 6. novembra (Lenartov), 19. decembra (božični); svinjski vsako soboto, odnosno dan prej, ako je v soboto praznik. Tržni dnevi vsako soboto in sredo v tednu, če je ta dan praznik, dan prej, v velikem tednu pa na petek. — **Dobova:** 31. januarja, 25. aprila, 10. julija in 9. decembra; kramarski ter za govedo in konje 26. marca in 13. septembra. — **Golobinjek:** 14. septembra. — **Kapela:** 17. januarja, 10. marca, 17. apr., 7. junija, 17. avgusta in 17. septembra. — **Koprivna** — **Veliki Dol:** Za govedo, ovce in koze 25. januarja, 3. marca in 13. julija. — **Pišce:** 19. februarja, 8. julija, 6. oktobra in 3. novembra; za govedo 1. avgusta. — **Planina:** 11. januarja, 1. marca, 12. maja, 15. junija, 13. julija, 3. septembra, 15. oktobra, 3. decembra. — **Pleterje:** 15. marca, 15. julija in 15. septembra. — **Trg Podsreda:** Za govedo, ovce in koze 24. junija, 21. septembra, 18. oktobra in 19. novembra. — **Rajhenburg:** 29. januarja, veliki četrtek, ponedeljek po 6. nedelji po veliki noči (ponedeljek pred binkošti), ponedeljek po prazniku sv. Petra in Pavla, 26. avgusta in 10. oktobra. — **Sevnica:** Živinski 14. februarja, ponedeljek po peti nedelji v postu (pred cvetno nedeljo), 22. junija, tretja sredo po veliki noči, 16. avgusta, 6. decembra in 21. oktobra; kramarski 14. februarja, ponedeljek pred cvetno nedeljo in tretjo sredo po veliki noči; tržni dnevi vsako soboto. — **Stara gora** (občina Podsreda): Za govedo, ovce in koze ter kramarski sejm v soboto pred tiho nedeljo in soboto pred binkošti. — **Videm:** Za govedo 21. januarja, 20. februarja, 1. aprila, 21. maja, 3. avgusta, 26. okt. in 16. decembra. — **Zabukovje:** 3. aprila, 18. julija, 20. septembra in 6. novembra. — **Zdole:** 24. aprila »Jurjev sejm«. — **Žigarski vrh:** Za govedo 21. marca, 13. junija in 1. septembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Celje.

Braslovče: Ponedeljek pred sv. Matijem, cvetni petek, ponedeljek pred sv. Matevžem in ponedeljek pred sv. Martinom. — **Celje:** Živinski in kramarski prvo soboto sredi posta, 21. oktobra in 30. novembra; za prašiče vsako sredo in soboto. Tržni dnevi vsako sredo in soboto. — **Dobrna:** Ponedeljek po svečnici, kvatni četrtek v septembru in 6. decembra (Miklavžev). — **Dramlje:** 2. aprila in 22. oktobra. — **Frankolovo:** 17. marca in kvatno soboto v septembru. — **Sv. Jurij pri Celju — trg:** 12. marca, 24. aprila, 4. maja, ponedeljek po poletnih kvatrih, 22. junija, ponedeljek po jesenskih kvatrih in 28. oktobra. — **Sv. Jurij pri Celju — okolica:** 2. januarja, 10. februarja, 12. avgusta, 19. novembra in 10. decembra. — **Sv. Jurij ob Taboru:** 10. marca in 21. novembra. — **Kalobje:** 3. februarja, ponedeljek po velikem šmarnu. — **Sv. Lovrenc pri Prožinu:**

Ponedeljek po angelski nedelji, sobota po Brezma-dežnem spočetju Device Marije. — **Nova cerkev:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, četrtek po veliki noči, ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu in 6. novembra. — **Sv. Ožbalt:** 21. marca. — **Sv. Pavel pri Preboldu:** Za živino 3. aprila, 6. septembra in 4. novembra. — **Petrovče:** 17. januarja, 4. marca, 2. julija in 14. septembra. — **Pernovo:** 21. marca (sv. Benedikt). — **Svetina:** 25. maja, ponedeljek po Mariji Snežni 5. avgusta. — **Teharje:** 21. januarja, 22. februarja, dan po oznanjenju Marije Device 25. marca, 12. maja, 26. julija, 12. oktobra, 24. novembra in 19. decembra. — **Vojnik:** Ponedeljek pred svečnico, ponedeljek po beli nedelji, dan sv. Janeza Nepomuka, dan sv. Urha, 7. septembra ter dan sv. Lukeža. — **Vransko:** Dan sv. Kunigunde, druga sredo po veliki noči, dan sv. Mihaela in dan sv. Leopolda. — **Zalec:** Dan sv. Valentina 14. februarja, dan sv. Antona 13. junija, dan sv. Jakoba 25. julija, dan sv. Janeza 29. avgusta, dan sv. Franciška 4. oktobra in dan sv. Lucije 13. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Črnomelj.

Črnomelj: Torek po prvi kvatni nedelji, torek v velikem tednu, torek po binkoštni kvatni nedelji, torek po sv. Petru in Pavlu, torek po kvatni nedelji v septembru, torek po sv. Simonu in Judi, torek po kvatni nedelji v adventu, prvi četrtek v januarju, prvi četrtek v februarju, prvi četrtek v maju, prvi četrtek v avg., prvi četrtek v septembru. — **Gradec:** 21. januarja, 11. marca, 13. maja, 8. julija, 9. septembra, 25. novembra (če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši delavnik prej). — **Metlika:** Prvi torek po sv. Treh kraljih, po svečnici, po sv. Matiji, po sv. Jožefu, po beli nedelji, po binkošti, po sv. Alojziju, po sv. Marjeti, po vnebovzetju Device Marije, po sv. Mihaelu, po sv. Martinu, po sv. Miklavžu. — **Planina:** 1. maja, ponedeljek po angelski nedelji. — **Semič:** Kramarski in za živino 14. februarja, 26. aprila, 15. junija, 24. julija in 12. oktobra; samo za živino 15. marca. — **Stari trg pri Poljanah:** 18. marca in 13. aprila. — **Vinica:** Kramarski in za živino ponedeljek po spreobrnjenju sv. Pavla, ponedeljek po tihi nedelji, drugi ponedeljek po beli nedelji, ponedeljek po vnebohodu, ponedeljek po sv. Margareti in ponedeljek po Imenu Marijinem; samo za blago ponedeljek po sv. Alojziju in ponedeljek po prvi adventni nedelji (če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši naslednji delavnik).

Okraj Dolnja Lendava.

Beltinci: 20. januarja, 24. (v prestopnem letu 25.) februarja, 25. aprila, 15. julija, 5. novembra ter 27. julija. — **Bogojna:** 15. februarja, 20. marca, 19. maja, 20. julija, 4. septembra in 16. novembra. — **Črenšovci:** Za živino 14. marca; kramarski in živinski ponedeljek po 3. maju, poned. po 14. septembru in 20. oktobra. — **Dobrovnik:** Za živino torek pred veliko nočjo; kramarski in za živino prvi ponedeljek po Telovem, na praznik sv. Jakoba in 20. septembra. — **Dokležovje:** 18. junija in 21. avgusta. — **Lendava:** 25. januarja, 16. februarja, 27.

marca, 17. aprila, 16. junija, 28. julija, 28. avgusta, 28. septembra, 28. oktobra in 18. decembra; tržni dan s prašiči vsak torek. Ako pade veliki sejm na torek, tedaj se vrši sejm za prašiče naslednji dan. — **Turnišče:** Četrtek pred cvetno nedeljo, drugi ponedeljek po veliki noči, 12. junija, četrtek pred binkošti, četrtek pred vel. Šmarnom, 9. septembra (na drugi dan po malem Šmarnu) in 4. oktobra; tržni dan s prašiči vsak četrtek. — Če je označeni dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Gornji grad.

Gornji grad: Za govedo, ovce in koze ter kramarski 4. maja in 28. oktobra. — **Ljubno:** Kramarski 19. marca, na Konštancijevo nedeljo konec avgusta in 19. novembra, za živino in kramarski 1. maja in 24. junija. — **Mozirje:** 22. januarja, 24. aprila, binkoštni torek, 15. junija, 16. avgusta, ponedeljek pred malo Gospojnico, 18. oktobra. — **Radmirje:** Kramarski na binkošti, 21. julija, 2. decembra in 3. decembra. — **Rečica ob Savinji:** 17. marca in 6. novembra. — **Šmartno ob Paki:** 22. marca in 11. novembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Kamnik.

Blagovica: 25. januarja in 20. avgusta. — **Dob:** 14. februarja, 15. junija, 10. avgusta in 28. decembra. — **Domžale:** 4. januarja, 4. maja, 26. julija in 25. novembra; tržni dan vsako soboto. — **Kamnik:** Kramarski in za živino vsak drugi torek v januarju, marcu, juniju, avgustu, oktobru in decembru; samo za živino vsak drugi torek v februarju, aprilu, maju, juliju, septembru in novembru; tržni dan vsak torek in soboto. — **Krašnja:** 5. avgusta in 21. decembra. — **Lukovica:** 3. februarja, 26. marca, 27. aprila, 9. septembra in 18. oktobra. — **Mengeš:** 9. februarja, 17. marca, 25. maja, 5. julija, 29. septembra, 6. novembra in 13. decembra. — **Moravče:** 24. februarja, na veliki ponedeljek, 16. maja, 21. junija, torek po sv. Jerneju in 11. novembra. — **Motnik:** 12. februarja, tretji ponedeljek v postu, 22. apr., 2. junija, v sredo po rožnovenski nedelji v oktobru. — **Skaručina:** 15. aprila, 1. septembra in 28. oktobra. — **Št. Gotard:** petek pred cvetno nedeljo, 5. maja,

25. maja, 2. julija in 11. novembra. — **Tuhinj:** 20. februarja, 3. aprila, 12. julija in 21. septembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Kočevje.

Dolenja vas: 16. avgusta na dan farnega žegnana. — **Kočevje:** 20. januarja, 20. marca, 4. maja, 15. junija, 25. julija, 24. avgusta, 16. oktobra, 30. novembra in 31. decembra. — **Kočevska reka:** 16. maja in 2. julija. — **Koprivnik:** 12. maja. — **Loški potok:** 3. februarja, 4. aprila, 7. junija, prvi ponedeljek po malem Šmarnu. — **Mala gora:** 25. maja in 30. junija. — **Mozelj:** 25. aprila, 20. maja in 30. junija. — **Ribnica:** 2. januarja, ponedeljek po beli nedelji, 24. junija, ponedeljek po 2. avgustu, 21. septembra. — **Sodražica:** 22. januarja, četrtek pred sv. Gregorjem, četrtek pred sv. Janezom Nepomukom, 22. julija, 2. septembra, četrtek pred sv. Terezijo. — **Stara cerkev:** 5. aprila in 1. junija. — **Stari log:** 20. aprila in 10. marca. — **Trava:** 1. maja, ponedeljek po 4. juliju in 10. avgusta. — **Turjak:** Na dan sv. Gregorja in 30. novembra. — **Videm — Dobropolje:** 17. januarja, 1. maja, 31. avgusta in 5. decembra. — **Velike Lašče:** Ponedeljek pred sv. Matijem, četrtek pred binkošti, 21. junija, 16. avgusta, 9. septembra in 6. novembra. — **Vrhovec:** Četrty ponedeljek po veliki noči, 5. avgusta. — **Zdenska vas:** Ponedeljek po tihi nedelji, 13. junija, 17. julija, sredo po rožnovenski nedelji. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Konjice.

Konjice: 5. januarja, 9. februarja, 1. marca, veliki četrtek, križevo sredo, 24. junija, 31. julija, 31. avgusta, ponedeljek po sv. Mihaelu, 4. novembra, 3. decembra. — **Loče:** 23. februarja, ponedeljek po tihi nedelji, binkoštni torek, 13. junija, 13. julija, 15. oktobra, 24. novembra. — **Oplotnica:** 3. marca, 25. aprila, 15. junija, ponedeljek po škapulirski nedelji, 16. avgusta, drugi ponedeljek po rožnovenski nedelji, 11. novembra. — **Vitanje:** Sredpostno sredo, 25. maja, 20. julija, 14. septembra, 2. novembra, 27. decembra. — **Zreče:** 30. junija, ponedeljek po prvi nedelji v septembru. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Prepričanje gospe Ivanke.

Dobra ali zanikrna gospodinja se najlažje spozna po njenem perilu. Vsaka gospodinja ima dandanes lahko lepo belo, pa trdno perilo.

Seve ga mora prati le s terpentinovim milom Zlatorog, ki ima: 1. veliko izdatnost, 2. nado-sežno čistilno moč, 3. daje obilno gosto belo peno in 4. deluje obzirno in hitro.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Okraj K r a n j.

Cerklje: 17. januarja, petek pred cvetno nedeljo, 16. avgusta in 21. oktobra. — **Hotemaže:** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija (samo za blago). — **Hotovlje:** 25. aprila in 16. avgusta (samo za blago). — **Jezero:** Prvi ponedeljek po mali Gospojnici (samo za blago). — **Kranj:** Živinski in kramarski prvi ponedeljek v mescih: maju, septembru, oktobru, novembru in decembru. Ako pade na te dni praznik ali v mescu novembru vernih duš dan, se vrši sejm prihodnji ponedeljek. Tržni dan je vsak dan za drva, sadje ter vsa živila, razen mesa in kruha. Vsak ponedeljek tržni dan za živila, kruh in meso ter naravne pridelke in kmetijske potrebščine. — **Poljane:** 4. maja in 11. novembra. — **Škofja Loka:** 3. februarja, 17. marca, 24. aprila, 24. junija, 16. avgusta, 29. septembra in 25. novembra. Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm delavnik prej. Tržni dan je vsako soboto. Če je ta dan praznik, je tržni dan prejšnji delavnik. — **Tržič:** Samo za blago: prvo soboto po 20. marcu, prvo soboto po 16. maju, prvo soboto po 4. oktobru ter 30. novembra. Tržni dan vsako sredo in soboto. — **Železniki:** 17. januarja, torek po veliki noči, 10. avgusta in 30. novembra (samo za blago).

Okraj K r š k o.

Boštanj: Kramarski ter za govedo in prašiče soboto po pustu, 31. maja, soboto po sv. Urhu (julija) in petek po nedelji imena Marijinega. — **Brunik:** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija. — **Bučka:** 24. februarja, 25. aprila, ponedeljek pred 24. junijem, ponedeljek pred 24. septembrom, 11. novembra. — **Bušča vas:** Torek po prvi povelikonočni nedelji, torek po binkoštih, 9. septembra in 12. novembra. — **Drnovo:** Za govedo, prašiče in konje ter kramarski 12. marca, 24. junija in 29. septembra. — **Št. Janž:** Za govedo torek po prvem kvatrnem tednu, ponedeljek po 24. juniju in torek v tretjem kvatrnem tednu. — **Št. Jernej:** Ponedeljek po kvatrni nedelji v maju, na dan sv. Jerneja, ponedeljek po vernih dušah, četrtek po svečnici in 12. aprila. — **Sv. Jurij pod Kumom:** Za govedo 25. aprila in 24. junija. — **Kostanjevica na Krki:** Kramarski ter za govedo in prašiče 17. januarja, ponedeljek po tihi nedelji, 31. maja, ponedeljek po sv. Jakobu, ponedeljek po sv. Mihaelu in kvatrni ponedeljek v adventu. — **Krško:** Za govedo in prašiče prvo sredo v mescih: januarju, aprilu, juniju, avgustu in decembru. Za govedo in prašiče ter kramarski 3. februarja, 18. marca, 4. maja, 4. julija, soboto pred angelsko nedeljo, ponedeljek po sv. Luku in 25. novembra. — **Leskovec:** Kramarski ter za govedo, prašiče in konje ponedeljek pred sv. Jurijem, 26. julija in 14. avgusta. — **Mokronog:** Za govedo in prašiče prvi četrtek v mescu. Kramarski ter za govedo in prašiče soboto pred tiho nedeljo, soboto pred sv. Jernejem, na dan sv. Simona in Jude, 9. decembra, soboto po prazniku Srca Jezusovega in tretjo soboto v septembru. — **Radeče:** 25. januarja, ponedeljek v postu, ponedeljek pred sv. Jurijem, 9. avgusta, 1. septembra, 11. oktobra, ponedeljek po sv. Martinu, 27. decembra, 25. maja, 17. julija in 27. junija. — **Raka:** Kramarski ter za govedo in svinje 10. marca in 19. novembra. — **Št. Rupert:** 12. marca, soboto pred 8. septembrom,

27. aprila, 27. oktobra in četrtek pred binkoštni. — **Slanč vrh:** Za govedo ponedeljek po sv. Urhu (4. julija). — **Studenc:** Na dan sv. Matije, na dan sv. Marka, ponedeljek pred sv. Janezom Krstnikom, ponedeljek pred sv. Mihaelom, na dan sv. Martina, 31. marca, 16. maja, 8. avgusta in 30. oktobra. — **Škocjan:** Vsak kvatrni četrtek, 15. aprila in 15. julija. — **Topolovec:** Za govedo dan pred malim Šmarnom. — **Trebelno:** Za govedo soboto po veliki noči. — **Veliki Cirknik:** Prvi petek v postu. — **Veliko Mraševo:** 24. marca in 12. septembra. — **Vesela gora:** 12. marca, 27. aprila, 27. oktobra, četrtek pred binkoštni, soboto pred 8. septembrom. — **Tržišče:** Ponedeljek po vnebohodu. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj L a š k o.

Dol: 10. marca, 25. aprila, 31. julija in 3. oktobra. — **Jurklošter:** 1. februarja, 1. julija, 4. oktobra in 13. novembra. — **Laško:** 24. februarja, veliki četrtek, binkoštni torek, 24. junija, 24. avgusta, 21. septembra, 11. novembra in 21. decembra. — **Sv. Lenart:** Cvetno soboto, 5. julija, 16. septembra in 4. novembra. — **Loka pri Zidanem mostu:** 13. marca, 22. maja, četrtek po Telovem, 5. avgusta, ponedeljek po imenu Marijinem in 17. oktobra. — **Šmarjeta:** 21. marca, 15. julija, 7. septembra in 9. oktobra. — **Trbovlje:** 3. februarja, 17. marca, 18. oktobra in 5. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji dan.

Okraj L i t i j a.

Brezovo: Četrtek po veliki noči, soboto po sv. Urhu, četrtek po mali Gospojnici. — **Kotredež:** Na dan sv. Jošta. — **Krka:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, 1. marca, 16. maja in 5. avgusta. — **Št. Lambert:** 14. februarja. — **Litija:** Ponedeljek po sredpostni nedelji, 4. maja, poned., po sv. Rešnjem Tel., ponedeljek po sv. Mihaelu, ponedeljek po sv. Nikolaju. Samo za živino: zadnji ponedeljek v januarju, 13. julija in 22. avgusta. — **Martinja vas:** Ponedeljek pred sv. Miklavžem. — **Mišji dol:** 13. decembra. — **Podbukovje:** Ponedeljek po beli nedelji in 27. septembra. — **Polšnik:** 9. aprila, 25. maja in 6. julija. — **Radohova vas:** 2. januarja, pustni ponedeljek, 18. oktobra, binkoštni torek. — **Stična:** Veliki četrtek, ponedeljek po vnebohodu, 20. avgusta in 25. novembra. — **Šmartno pri Litiji (Javorje):** Torek po tihi nedelji, 24. avgusta, 7. januarja, torek po sv. Valentinu, torek po kresu, ponedeljek po 25. juliju, torek po 8. septembru, ponedeljek po 11. novembru. — **Tirna:** 1. maja. — **Vače pri Litiji:** Ponedeljek po beli nedelji, torek po drugi kvatrni nedelji, 16. avgusta in 30. novembra. — **Št. Vid pri Stični:** Sredo po veliki noči, 15. junija, ponedeljek po 8. septembru, drugi ponedeljek po sv. Mihaelu, sobota pred sv. Martinom. — **Veliki Gaber:** 30. aprila, 4. julija, 26. avgusta in 30. oktobra. — **Višnja gora:** 21. januarja, ponedeljek pred pustno nedeljo, ponedeljek po prvi kvatrni nedelji, ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po drugi kvatrni nedelji, 24. junija, 26. julija, ponedeljek po tretji kvatrni nedelji, 1. septembra, ponedeljek po vseh svetih, ponedeljek po četrti kvatrni nedelji. — **Zagorje ob Savi:** 9. februarja, četrtek pred cvetno nedeljo, 12. maja, 30. junija, 29. avgusta, 3. novembra, 31. decembra,

prvi ponedeljek v juniju, 3. avgusta, torek po roženvenki nedelji, 2. decembra. — **Žubna:** 24. februarja in 21. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji dan.

Okraj Ljubljana.

Čušperk: 11. marca in 5. septembra. — **Grosplje:** 25. aprila in 29. septembra. — **Ig:** 27. februarja, 20. marca, drugi ponedeljek po beli nedelji, četrtek po binkoštih. — **Št. Jurij:** Za živino prvo soboto v aprilu in 9. aprila. — **Ljubljana (mesto):** Vsako prvo in tretjo sredo vsakega mesca za živino; če je v sredo praznik, se vrši dan prej; vsako sredo in soboto tržni dan. — **Šmarje:** Torek po sv. Florijanu (4. maja) in 16. avgusta. — **Vrhnika:** Za živino torek po veliki noči, ponedeljek po sv. Trojici, 28. julija in 6. novembra, za blago prvi ponedeljek v postu, ponedeljek pred vnebohodom in 27. decembra; tržni dnevi vsak četrtek. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Ljutomer.

Cven: 7. septembra. — **Sv. Duh:** 24. avgusta in 13. decembra. — **Gornja Radgona:** 3. februarja, 25. maja, 10. avgusta in 15. novembra. — **Sv. Jurij ob Ščavnici:** 3. februarja, 25. aprila, 21. novembra. — **Sv. Križ:** Ponedeljek po tihi nedelji, 3. maja, 26. julija in 6. novembra. — **Ljutomer:** Za živino 8. januarja, 9. aprila, 11. junija, 9. julija, 13. avgusta in 12. novembra; kramarski in živinski 19. februarja, 20. marca, 21. maja (tudi konjski), 17. septembra, 17. decembra; samo konjski in živinski 8. oktobra. — **Mala Nedelja:** Četrtek pred nedeljo presv. Trojice in 21. oktobra. — **Negova:** Samo za blago 8. septembra. — **Sv. Peter:** 17. januarja, 29. junija (samo za blago), 30. junija in 21. septembra. — **Veržej:** 6. maja, 29. septembra, 30. novembra.

Okraj Logatec.

Begunje: 18. marca in 8. oktobra. — **Cerknica:** 24. februarja, četrty ponedeljek po veliki noči, 26. julija, 2. novembra. — **Dolenji Logatec:** 12. marca, 24. oktobra, 3. januarja. — **Gorenji Logatec:** 7. februarja, petek po vnebohodu, ponedeljek po roženvenki nedelji v oktobru in 13. decembra. — **Gornja Planina:** 24. aprila, 12. junija in 30. novembra. — **Grahovo:** 9. februarja, 22. marca, 17. aprila in 15. novembra. — **Sv. Helena v Rovtah:** Ponedeljek po tihi nedelji, torek po roženvenki nedelji. — **Lož:** 19. februarja, 15. marca, 4. maja, 10. junija, 16. avgusta, 28. oktobra in 5. decembra. — **Nadlesk:** 28. marca, 20. septembra in 15. oktobra. — **Nova vas:** 1. marca, 24. maja, 22. avgusta in 29. septembra. — **Rakek:** 30. januarja, 8. marca, 2. apr., 18. maja, 30. junija, 12. julija, 12. avgusta, 16. septembra, 16. oktobra, 29. novembra in 29. decembra. — **Rovte:** Tihi ponedeljek, 24. junija, 10. avgusta in 29. septembra. — **Stari trg:** Za živino 28. marca, 20. septembra in 15. oktobra. — **Unec:** 17. januarja, prvi ponedeljek v marcu. — **Sv. Vid:** 18. marca, 8. oktobra, ponedeljek po sv. Gregorju, ponedeljek po Sv. Vidu in ponedeljek po sv. Jerneju. — **Vrh:** Ponedeljek po tretji nedelji po veliki noči, 27. julija in 9. septembra. — **Zerovnica:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, 14. februarja, sredo pred binkošti, 20. julija, 7. septembra in 15. decembra. — **Žiri:**

Sreda po veliki noči, na dan sv. Antona (13. junija), sredpostno sredo, na dan sv. Urha (4. julija) in sv. Uršule (21. oktobra). — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Maribor (levi dravski breg).

Jurski dol: 22. aprila. — **Sv. Lenart v Slov. gor.:** 24. junija, 6. novembra, ponedeljek po beli nedelji, 2. avgusta, 20. januarja, 5. septembra, 19. maja, 4. oktobra in 25. marca. — **Maribor (mesto):** Vsak drugi, četrty in peti torek v mescu za živino; če je ta dan praznik, se vrši dan prej. Vsak petek za prašiče in drobnico; če je praznik, dan prej. Ako je v četrtek božič, se vrši v sredo. Vsako sredo in soboto tržni dan. — **Marija Snežna na Velki:** 20. maja (samo za blago), 6. avgusta. — **Selnica ob Dravi:** Kramarski prvo nedeljo po 22. juliju in prvo nedeljo po vernih dušah; v gradu Viltovž — **Slemen:** veliki ponedeljek in nedeljo Marijinega obiskovanja; pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu: križevo nedeljo, binkoštno nedeljo, prvo nedeljo po binkoštih in angelsko nedeljo. — **Ščavnica:** 17. julija, samo za živino 14. septembra. — **Sv. Trojica v Slov. goricah:** 20. marca, ponedeljek po sv. Trojici, 28. avgusta, ponedeljek po tretji kvatni nedelji. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Maribor (desni dravski breg).

Fram: Kramarski 26. julija, v nedeljo po 26. juliju, dan sv. Rešnjega Telesa in ob letni cerkveni prošlavi. — **Sv. Marjeta na Dravskem polju:** Kramarski nedeljo po sv. Marjeti v juliju. — **Poljčane:** Ponedeljek po kvatni nedelji v postu, ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po Križevem, soboto pred sv. Janezom Krstnikom, 10. julija, 29. avgusta, soboto po roženvenki nedelji in 15. novembra. — **Prepolje:** Kramarski nedeljo po sv. Uršuli v oktobru. — **Rače:** Kramarski, na binkoštni ponedeljek. — **Ruše:** Kramarski soboto in nedeljo po Marijinem rojstvu, nedeljo pred cvetno in prvo nedeljo po Telovem. — **Slivnica:** Kramarski 25. marca, 8. septembra in 8. decembra. — **Slov. Bistrica:** Živinski 17. januarja, 11. marca in 15. decembra; živinski in kramarski na cvetni petek, 24. februarja, 4. maja (sv. Florijan), 4. junija, 25. julija (sv. Jakob), 24. avg. (sv. Jernej), 24. septembra, 28. oktobra (sv. Simon) in 23. novembra (sv. Klemen). Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik. — **Studenice pri Poljčanah:** 25. januarja, četrty ponedeljek po veliki noči in 13. decembra.

Okraj Murska Sobota.

Cankova: Ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po nedelji sv. Trojice, 24. septembra in 11. novembra. — **Gornja Lendava:** Živinski in kramarski 28. marca, 21. junija, 29. septembra in 30. novembra. — **Hodoš:** 10. marca, 5. julija, 19. avgusta in 5. oktobra. — **Križevci:** Za prašiče vsako prvo soboto v mescu, ako je ta dan praznik, se vrši prejšnjo soboto; za govedo in kramarski 16. aprila, 4. junija in 27. oktobra. — **Martjanci:** Za govedo in kramarski 23. maja, 6. avgusta in 27. oktobra. — **Murska Sobota:** Za govedo in konje prvi ponedeljek januarja, prvi ponedeljek aprila, prvi ponedeljek junija, prvi ponedeljek septembra in prvi

ponedeljek novembra. Za govedo, konje in kramarski prvi ponedeljek februarja, prvi ponedeljek marca, prvi ponedeljek maja, prvi ponedeljek julija, 24. avgusta, 15. oktobra in 6. decembra. — **Prosenjakovci:** Za govedo in kramarski 15. marca, 16. julija, 2. septembra in 28. novembra. — **Puconci:** Za govedo in kramarski 28. maja, 10. julija, 10. septembra in 10. novembra. — **Rakičan:** Za govedo 26. marca, torek pred binkošti, 2. julija, 16. avgusta in 8. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Novo mesto.

Črmošnjice: Dan sv. Matije, 24. junija in 12. septembra. — **Kandija:** Četrtek po 15. vsakega meseca, oziroma 15., ako je četrtek in delavnik. — **Lukovk:** 16. maja (dan sv. Janeza), prvi ponedeljek po sv. Jakobu (25. julija). — **Št. Lovrenc:** 10. avgusta in 23. novembra. — **Mirna:** 24. junija in 2. novembra. — **Mirna peč:** Ponedeljek po sv. Jožefu v marcu, 31. maja, 30. junija, 29. septembra (dan sv. Mihaela) in 29. decembra. — **Novo mesto:** Torek po sv. Antonu v januarju, torek pred sv. Jurijem v aprilu, torek po sv. Jerneju v avgustu, torek po sv. Lukežu v oktobru, torek po prvi adventni nedelji, vsak prvi ponedeljek v mescu. Če pade svetnik na torek, se vrši sejm tisti torek. — **Smuk:** 10. marca. — **Šmihel — Stopiče:** Za živino vsak četrtek po 15. vsakega v mescu. — **Toplice:** Četrtek po sv. Matiji (24. februarja), četrtek po sv. Florijanu (4. maja), 27. julija, 14. avgusta, četrtek po rožnovenski nedelji. — **Trebnje:** 13. junija, 13. julija, 16. avgusta. — **Velika Loka:** 8. marca, 21. junija, 30. avgusta, 16. decembra, 12. maja in 25. julija. — **Velike Brusnice:** Delavnik pred svetim Jožefom, soboto pred kvatno nedeljo v septembru (za živino). — **Zagradec:** Soboto pred belo nedeljo, dan pred malim šmarnom (7. septembra). — **Žužemberk:** 3. februarja, 17. marca, 24. aprila, dan po vnebohodu, 9. junija, četrtek po sv. Urhu v juliju, 9. avgusta, 14. septembra, 28. oktobra, 6. decembra in soboto pred cvetno nedeljo.

Okraj Prevalje.

Sv. Anton na Pohorju: Kramarski 13. junija ter prvo nedeljo po 13. juniju. — **Črna:** Prvi ponedeljek po sv. Florijanu (v maju), 5. avgusta na dan svetega Ožbalta, 21. oktobra na dan sv. Uršule. Ako je na te dni praznik ali nedelja, se vrši naslednji prvi ponedeljek. — **Dravograd:** 20. marca, 2. avgusta, 15. junija in 21. septembra; samo za živino 9. maja in 3. novembra. — **Guštanj:** Kramarski 17. januarja, sredpostno ali tiho nedeljo; kramarski in živinski 24. aprila, 24. junija, 1. septembra, 18. oktobra in 25. novembra. — **Kapla:** 7. julija in 13. oktobra. **Kotlje:** 25. maja in 13. julija. — **Marenberg:** Ponedeljek pred cvetno nedeljo, binkoštni torek, 31. julija, 29. septembra, 11. novembra in četrti ponedeljek po božiču; samo za živino 1. marca in 21. junija. — **Mežica:** 25. julija in 4. decembra. — **Muta:** 14. marca, 1. maja, 17. julija, 29. avgusta in 28. oktobra. — **Prevalje:** za živino četrtek pred sv. Urbanom in četrtek pred sv. Hieronimom, če pade ta na praznik, pa prihodnji četrtek; tržni dnevi vsako soboto. — **Vuhred:** za živino 19. marca in 4. septembra; kramarski 10. avgusta. — **Vuzenica:**

Prvo postno soboto, 25. aprila, 4. julija, 16. avgusta, 10. oktobra in 6. decembra.

Okraj Ptuj.

Sv. Andraž v Slov. goricah: 13. junija in 30. novembra. — **Sv. Barbara v Halozah:** Kramarski 19. marca in v nedeljo po prazniku sv. Barbare. Tržni dnevi vsako nedeljo. — **Sv. Boltenk:** 30. junija in 2. septembra. — **Breg pri Ptuj:** Drugi ponedeljek v maju, 6. junija, drugi ponedeljek v juliju, 26. avgusta, drugi ponedeljek v septembru. — **Koračice:** 21. junija, 29. avgusta, 28. oktobra in 2. decembra. — **Sv. Lovrenc na Dravskem polju:** 12. marca, 27. junija, 10. avgusta in 29. septembra. — **Sv. Lovrenc v Slov. goricah:** Sredo pred vnebohodom, 31. julija in soboto pred rožnovensko nedeljo. — **Ormož:** Za živino in kramarski na cvetni petek; za živino, konje in kramarski prvi ponedeljek po Jakobovem, 25. julija in na Martinovo 11. novembra; za živino vsak prvi ponedeljek v januarju, februarju, marcu, maju, juniju, juliju, septembru, oktobru in decembru; za prašiče vsak torek (če je praznik, odpade). — **Ptuj (mesto):** Za konje in živino vsak prvi in tretji torek v mescu, za parkljarje vsako sredo; tržni dan vsak petek; letni kramarski 23. aprila, 5. avgusta in 25. novembra. — **Ptujska gora:** Kramarski 19. marca, šesto nedeljo po veliki noči, 2. julija, 15. in 16. avgusta ter 8. septembra. — **Središče:** Kramarski 17. marca, 12. maja, 24. avgusta in 5. novembra; za prašiče drugi in četrti ponedeljek v mescu. — **Sv. Tomaž:** 21. junija, 29. avgusta, 28. oktobra in 3. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Radovljica.

Bitnje: 26. julija. — **Bohinjska Bistrica:** živinski 1. maja in 18. oktobra; kramarski 24. junija, 6. decembra in vsako prvo nedeljo v oktobru. — **Bohinjska Bela:** Kramarski na dan sv. Marjete. — **Bohinjska Srednja vas:** Kramarski 11. novembra in 4. maja. — **Dovje—Mojstrana:** Kramarski 20. januarja, tretjo nedeljo po veliki noči, prvo nedeljo v avgustu, 29. septembra in 23. novembra. — **Gorje:**

STARSEM!

Ako vam je do sreče in zadovoljstva v hiši, morate — čim opazite na kakem članu družine bledost obraza, pomanjkanje volje do jedi, nervoznost, pogost glavobol, brezspanje, hitro razdražljivost in utrujenost — takoj vedeti, da so to posledice slabokrvnosti, a preprečiti morate še težja obolenja, ako takoj začnete okrepčevati njihovo kri z zdravilnimi železnimi preparati, od katerih eden je najbolj poznan ter preizkušen od tisočev in tisočev zdravnikov in zasebnikov z največjimi uspehi, in ta je »ENERGIN« za krepitev krvi, živcev in teka (apetita). Zdravniki trde, da je za opomoglost otrok dovolj 3 male, za odrasle 3 velike žlice na dan. »Energina« čvrsti kri, pospešuje tek in krepi vse telo. »Energina« je prijetnega okusa ter ga radi uživajo otroci in odrasli. Dobiva se v vseh lekarnah in stane 1 polilitrska steklenica 35 dinarjev. Reg. S. B. 4788/32.

Živinski na cvetni petek in 11. novembra; kramarski nedeljo po sv. Juriju in roženvenko nedeljo. — **Jesenice:** Kramarski 14. februarja, 19. marca, 4. maja, 3. decembra, binkoštni ponedeljek, prvi ponedeljek v mescu oktobru ter na Savi na dan sv. Petra in Pavla; živinski in kramarski 6. novembra. — **Kamna gorica:** 10. avgusta in 4. decembra. — **Koroška Bela:** Kramarski prvo nedeljo po velikem šmarnu. — **Kranjska gora:** Kramarski 20. marca in drugi ponedeljek v oktobru. — **Kropa:** Kramarski nedeljo po sv. Marjeti (13. julija), prvo nedeljo po sv. Lenartu (6. novembra), na veliki četrtek, nedeljo po sv. Lukežu (18. oktobra) ter na dan sv. Barbare (4. decembra). — **Lesce:** Živinski 24. februarja, 13. junija, 16. avgusta, 29. septembra, 21. oktobra in velikonočni torek. — **Podkoren:** Drugo nedeljo oktobra. — **Radovljica:** Živinski in kramarski 12. marca, 24. aprila, binkoštni torek, 26. julija, 28. oktobra in 13. decembra. — **Rateče:** Kramarski tretjo nedeljo v oktobru. — **Ribno:** Kramarski prvo nedeljo po sv. Jakobu in prvo nedeljo po sv. Simonu.

Okraj Slovenjgradec.

Št. Ilj pod Turjakom: 20. aprila, 2. julija, soboto pred angelsko nedeljo. — **Št. Ilj pri Velenju:** Ponedeljek po tihi nedelji, 4. avgusta in 21. septembra. — **Št. Janž pri Dravogradu:** 15. aprila, 13. junija in ponedeljek po imenu Marijinem. — **Sv. Lenart pri Št. Ilju pod Turjakom:** Pustni ponedeljek, 1. junija in 13. oktobra. — **Slovenjgradec:** 25. januarja (spreobrnjenje sv. Pavla), 12. maja (sv. Pankracij), 10. avgusta (sv. Lovrenc), 19. novembra (sv. Elizabeta); samo za živino vsako drugo soboto v postu ter vsak prvi ponedeljek v septembru in oktobru. — **Šoštanj:** Četrtek pred pustom, velikonočni torek, 22. junija, 12. julija, 22. septembra, ponedeljek pred sv. Katarino. — **Velenje:** Četrtek po pepelnici, 1. maja, ponedeljek pred binkošti, 18. julija, 24. avgusta in 24. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Šmarje pri Jelšah.

Dobje: Belo soboto, 16. julija, sredo pred imenom Marijinem in 25. novembra. — **Sv. Filip v Vračah:** 14. januarja, 22. februarja, 1. maja, 25. maja, 17. julija, 29. avgusta in 16. oktobra. — **Sv. gora pri Sv. Petru pod Sv. gorami:** 4. avgusta in 7. septembra. — **Koprivnica:** 25. januarja, 3. marca in 13. julija. — **Kostrivnica:** 10. marca, 25. aprila, 15. junija, ponedeljek po sv. Jakobu, soboto pred roženvenko nedeljo. — **Kozje:** Kramarski in živinski 24. februarja, 26. aprila, 13. junija in 25. julija. — **Loka pri Žusmu:** 13. aprila, 20. julija, 25. avgusta in 12. septembra. — **Lemberg:** Ponedeljek po sredpostni sredi, cvetni petek, 12. maja, dan pred sv. Rešnjim Telesom, ponedeljek po Urhovem, 5. avgusta, 25. oktobra in 25. novembra. — **Lesično:** Ponedeljek po vseh svetih. — **Sv. Nikolaj v Polju:** 8. maja in 6. decembra. — **Sv. Peter pod Sv. gorami:** 5. februarja, 6. marca, 23. maja, 4. avgusta, 7. septembra, 21. oktobra, 11. novembra in 13. decembra. — **Pilštanj:** 9. februarja, 8. marca, 16. maja, 9. junija, ponedeljek po Rokovem, 29. septembra, ponedeljek po vseh svetih ter 31. julija. — **Podčetrtek:** 1. julija, 1. oktobra, 17. marca, veliki torek, 10. avgusta in 21. novembra. — **Podsreda:** 24. junija, 21. septembra, 18.

oktobra in 19. novembra. — **Ponikva:** 14. februarja, četrty ponedeljek po veliki noči in soboto pred sv. Martinom. — **Pristava:** Torek po binkošti in 17. oktobra. — **Rogatec:** Kramarski in živinski 21. marca, 12. julija in 30. novembra. — **Sedlarjevo:** 16. februarja. — **Slivnica:** Prvi četrtek po binkošti, 7. oktobra in 22. julija. — **Šmarje pri Jelšah:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, ponedeljek po veliki noči, ponedeljek po imenu Marijinem, 20. marca, 21. junija, 17. avgusta, 4. decembra. — **Stara Sveta gora:** Soboto pred tiho nedeljo, binkoštno soboto. — **Tinsko:** Petnajsti dan po binkošti, 2. julija, ponedeljek po angelski nedelji. — **Sv. Vid pri Grobelnem:** 14. marca, 17. junija in 20. septembra. — **Zagorje:** 31. julija.

Medjimurje (Čakovec).

Čakovec: Cvetni ponedeljek, 29. junija, 3. avgusta in 25. novembra. — **Draskovec:** Sredo po Jurjevem, 7. in 16. avgusta ter 11. novembra. — **Sv. Helena pri Čakovcu:** 18. avgusta in 22. septembra. — **Kotoriba:** 9. marca, 27. junija, 30. septembra in 30. novembra. — **Mursko Središče:** 1. maja, 20. avgusta in 26. oktobra. — **Nedeljšče:** 15. junija, ponedeljek po angelski nedelji. — **Prelog:** Binkoštni torek, ponedeljek po Jakobovem. — **Rac-Kaniža:** 16. maja, 24. junija, 10. avgusta, sredo po beli nedelji. — **Štrigova:** 19. marca (sv. Jožefa dan), 22. julija, 30. septembra in 4. decembra. — **Sv. Rok pri Čakovcu:** na Rokovo in Mihaelovo.

Čitatelje vljudno prosimo, naj nam sporoče spremembe glede sejmov.

KNJIGE PAPIR

prodaja

Nova založba

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani Kongresni trg 19 (poleg Nunske cerkve)

Nova založba je zadružno podjetje.
Nova založba zalaga knjige slov. pisateljev.
Nova založba prodaja vse knjige: šolske, poučne, leposlovsne, molitvenike.
Nova založba ima na izbero papir vsake vrste, vse papirne izdelke, nalivna peresa, risalna orodja, sploh vse, kar rabi dom, šola in pisarna.
Nova založba ima bogat izbor kristalnih izdelkov, Marijinih kipcev, primernih za darila.
Nova založba prodaja na drobno in na debelo.
Nova založba daje prodajalcem na deželi primerne popuste.

Pridite in oglejte si!

Za Miklavža! Za Božič! Za godove!

Tvornica suhih, oljnatih in lakastih barv

ČUK FRANČ

CELJE

DOMŽALE

Tekoči račun pri Ljudski posojilnici v Celju

Poštni čekovni račun št. 16.147

Telefon 162

Priporoča

*svoje lastne prvovrstne izdelke:
zemeljske, kemične, oljnate in
lakaste barve, barvo in lak za
pode, parketni vosek, zajamčeno
čisti firnež, terpentini, brunolin,
gorilni špirit, čopiče vseh vrst,
karbolinej, prašno in strojno
olje, steklarski in mizarski klej.*

Gobe. Mavec.

Kakšno iznenadenje, da Vas dobim tukaj!

„Seveda, to si gotovo niste mislili, ker veste da imam danes veliko pranje perila. Poprej sem natakdan pa tudi komaj mogla iti z doma.“

„Ah tako — Vi imate zdaj pomoč?“

„In še kako vestno. Sicer pa, tu stoji na prodajalni mizi, dobro in zvesto Schichtovo terpentinovo milo. Ono tako olajša pranje perila, da Vam ne morem povedati. Poleg tega postane perilo tako belo in čisto ter dobi prijeten duh po mladem smrekovem gozdu.“

„Veste kaj? To milo bom odlej tudi jaz uporabljala!“

SCHICHT^{ovo}

TERPENTINOVO MILO

... in za namakanje Ženska hvala

PUTNIK

Maribor

Aleksandrova c. 35
Tel. 21-22 in 21-29
(Hotel Meran) - Tujskoprometna zveza za bivšo Mariborsko Oblast. - Najbo je in najceneje potuješ potom **Putnika!**

Vam nudi **brezplačno** vse nasvete za potovanja, posebno glede popustov. Prodaja vse vozu- karte za tu- in inozemstvo **po originalnih cenah** brez pribitka. — **Kupuje in prodaja** vse valute (šilinge, dolarje, franke itd.) ter potovalne čeke po **najboljših dnevni cenah**. — Podružnice: Celje, Rog. Slatina, Gornja Radgona, St. Ilj, Dravograd, Maribor glavni kolodvor.

Zdravljenje prekomerne debelosti.

Vzrok odebeljenja je največkrat uživanje preobilne in nesmotreno sestavljene hrane ob nezadostni zaposlitvi mišičevja. Pri moških najdemo vzrok odebeljenja tudi še često v preobilnem uživanju alkoholnih pijač, pri ženskah pa se pojavlja zlasti po prekoračenem 25. letu starosti.

Sredstev proti preobilni debelosti ne manjka. Takšna so n. pr. izdatno gibanje mišičevja, šport, mehanična sredstva (masaža), elektrika, parne kopeli itd. Vendar pa vemo, da imajo te metode vsaka tudi svojo slabo stran, škodljiva pretiravanja in celo nevarnosti za zdravje.

Slatinske tablete za hujšanje, ki so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neškodljivih

ekstraktov zdravilnega rastlinstva, odstranjujejo brez najmanjše neprijetnosti vse pojave in znake čezmerne debelosti. Mladiško sveže se torej počutite, ako uporabljate Slatinske tablete za hujšanje, ker izgine odvišna maščoba s trebuha, s stegen, izpod brade, vratu in kratka povsod, kjer je doslej kazila zunanost, pa tudi iz notranjih organov. Nenormalna teža prične padati, telo postane vitko in lahko in daje v pridobljeni novi prožnosti zopet veselje do življenja. Slatinske tablete se dobé v vseh lekarnah in stane 50 tablet Din 24—, 100 tablet Din 39— in 20 tablet Din 69—.

R. S. br. 27494/28. XII. 1934.

Manufakturna in modna trgovina

*Specialno
ročno in strojno
izdelovanje
prešitih odev*

Franc Dobovičnik

*Tovarniško
izdelovanje
perila
vseh vrst*

Celje, Gosposka 15

Nove vloge morejo vlagatelji vsak čas dvigniti!

**Okoli 3900 novih vlagateljev
je do konca septembra
1936 naložilo že preko**

42,000.000 dinarjev

pri

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI

Za vse vloge j a m č i

mestna občina ljubljanska.

**za vsako
kavo** !

z mešanico

z žitno kavo

z zrnato

SKRB ZA SVOJCE — NAJVEČJA SKRB

Z delom dobrega gospodarja, z zaslužkom skrbnega družinskega očeta se preživlja vsa družina. Dokler on dela in služi, je vse v redu. Ko ga pa ugrabi nenadna smrt, ostane družina brez sredstev v bedi in pomanjkanju. Zakaj? Zato, ker oče ni pravočasno poskrbel za svojo družino, ker se ni zavaroval za slučaj. smrti! Vsak skrben oče se zavaruje v korist svoje družine. Ločitev od žene in otrok mu je lažja, če jih zapušča v zavesti, da je zanje storil vse, kar je mogel. Oče, ki mu ni mar, kaj bo z družino po njegovi smrti, ni vreden imena »oče«. Vsaj za kritje pogrebnih stroškov bi moral poskrbeti!

MOŽJE, OČETJE! Če še niste poskrbeli za svoje, storite to takoj, še danes, ker jutri bo mogoče že prepozno! Zavarujte sebe in svoje domače pri KARITAS, ki ima tri vrste zavarovanj: 1. posmrtnino, 2. doto, 3. starostno preskrbo. Zavarovanje KARITAS je dostopno vsem. Najmanjši mesečni prispevek je 5 Din. Kdor težko plačuje prispevke, je zavarovanja najbolj potreben! — Vsa pojasnila o zavarovanju KARITAS dobite brezplačno pri:

KARITAS

Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice

KARITAS

Maribor, Orožnova ulica št. 8

Najbolje in najvarneje naložite denar pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM V LJUBLJANI

registrov. zadruga z neomejeno zavezo — TAVČARJEVA (SODNA) ULICA št. 1.

Telefon 2847

Brzjavke: KmetSKI dom

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Žiro rač.: Narodna banka

Podružnici
v Kamniku in Mariboru

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju; večje stalne vloge po dogovoru. — Stanje vlog 35.000.000 din. - Rezerve 1.500.000 din. - Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite na tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12^{1/2} in od 5—4^{1/2}, ob sobotah in dnevih pred prazniki samo od 8—12^{1/2}.

DOLŽAN FRANJO

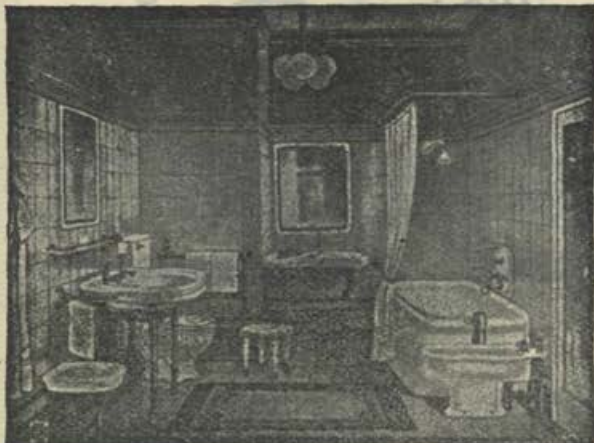
Telefon 245

CELJE

se priporoča za:

ZA KRESIJG

Splošno kleparstvo // Vodovodne instalacije // Strelvodne naprave
Izolacije streh s „Conco“ izdelki
Kritje streh, zvonikov itd. // Avtomatične sesalke za hišne vodovode
in za pojačanje vodnega pritiska
Solidno delo // Zmerne cene

**ZA REDNE SLOVENČEVE
NAROČNIKE NEZGODNA
PODPORA 10.000 DIN =
BERITE NAŠE LISTE IN
OGLAŠUJTE V NJIH! =
NA ZAHTEVO VAM JIH
POŠILJAJO 8 DNI BREZ-
PLAČNO NA OGLED =
NASLOV ZA NAROČILA
IN VSE INFORMACIJE:
LJUBLJANA, JUGOSLO-
VANSKA TISKARNA =**

SLOVENEK
SLOV. DOM
PONEDELJSKI
SLOVENEK

RAFAEL SALMIČ CELJE, NARODNI DOM

Najstarejša narodna trrdka Vam nudi **poročne prstane**, ure, zlatnino, srebrnino, optiko, jedilni pribor itd. v največji izbiri in po najnižjih cenah
Ustanovljeno leta 1899

Anton Petek

Priporoča se

Manufakturna in modna trgovina
CELJE - Prešernova ulica 21

Priznana trgovina nizkih cen! MI bomo vedno cenejši!

HOTEL EUROPA CELJE

Prvovrstni hotel z najboljšo kavarno in restavracijo // Priznana najfinejša štajerska vina

PRI HRIPI, INFLUENCI, PREHLADU

se navadno priporoča tudi masaža. Za masažo je »ALGA« izvrstna; pri hripi, influenci in prehladu namočite del robčka z Algo in rahlo masirajte bolniku prsi, ledje, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z Algo ublažuje bolečine ter krepi in osveži bolnika. Po masiranju nastopi miren in zdrav spanec. Alga se dobiva povsod in stane steklenica 12 dinarjev.

Vsem društvom, občinskim upravam, trgovcem in posameznikom se za izdelavo različnih tiskovin priporoča

MOHORJEVA TISKARNA
reg. zadruga z o. z. v Celju

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice še mesto Celje z vsem premoženjem in z vso davčno močjo

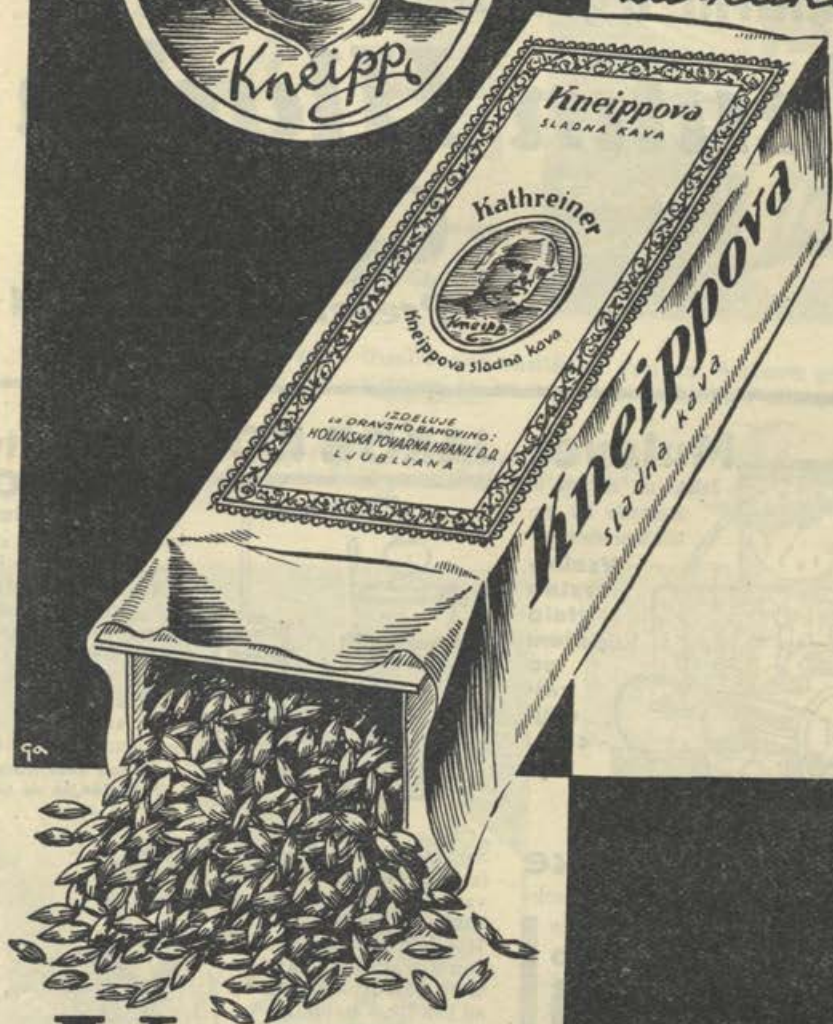
Vloge se izplačujejo neomejeno

CELJE

*Trg Kralja Aleksandra
(v lastni palači pri kolodvoru)*

*Ta slika
in podpis
župnika
Kneippa
jamčijo
za kakovost*

Kneippova

SLADNA KAVA

Ako znate varčevati
 Ako znate računati
 Ako znate primerjati
Ako hočete biti dobro postreženi
potem kupujte razno manufakturno
blago edino le v priznani solidni

manufakturni trgovini

Valentin Hladin

Celje

Prešernova ulica 14

Jakob

MARIBOR

Kralja Petra trg 1

Vsa v lo
 stroko spada-
 joča dela
 svet izjem
 tvino solidno
 in poceni!

Mulavec

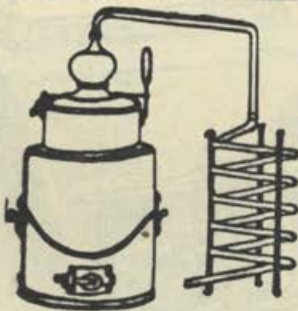
Zaloga ur, zlatnine in
 srebrnine ter op-
 tičnih predmetov

**Vsako-
 vrstno
 zlato
 kupujem
 po
 naj-
 višji
 ceni!**

JAKOB KOS / kotlarstvo

MARIBOR
 Glavni trg številka 4

prevzema vsa v to stroko
 spadajoča dela, kakor
 kotle za kuhanje žganja
 in perila ter krme za
 svinje. — Brzoparilniki
 (Alfa) s pripravo za ku-
 hanje žganja. Skropil-
 nice za vinograde. Stroji
 za sladoled — Avto-
 genično varenje itd. —

**Cene zelo nizke!
 Prepričajte se sami!**

Nagrobne spomenike

iz marmorja
 in
 umetnega
 kamna

in vsa v kamnoseško stroko
 spadajoča dela izvršuje

**Joško
 Mulej**
 kamnosek

Krško
 poleg bolnice

Delo solidno!
 Cene nizke!

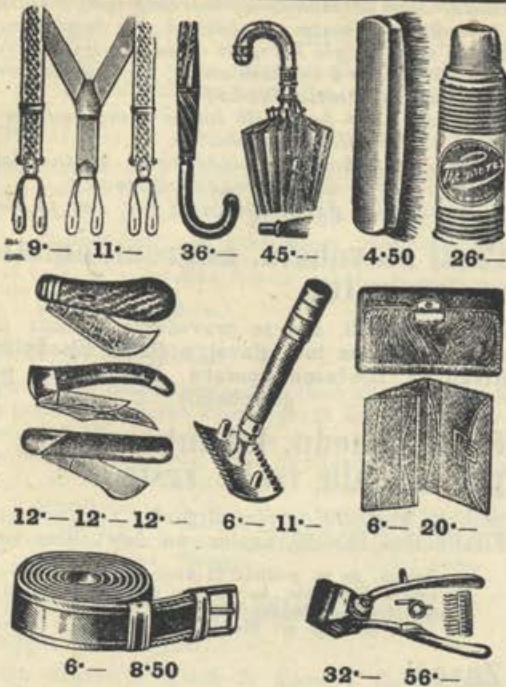
Sportne maje „Triglav“
 iz čiste volne, z lepo bar-
 vastimi črtami za dame,
 komad od Din 60 — naprej.
 Iste iz angleške preje od
 Din 30 — naprej. Navadne
 veste barvasto črtane od
 od Din 10 — naprej po ve-
 likosti. Vse pleteno blago
 iz lastne pletarne.

**Eksportna hiša
 = LUNA =**

**Maribor, samo na
 Glavnem trgu 24**

Razpošiljalna vseh vrst perja, ke ali do 10 šiščeno,
 kg od 3 v 8 — naprej.

28-
33-
44- 46-
62-
83-

SUKNO
 ŠEVIOT
 KANGARN

90-
112-
123-

TRGOVSKI *Sternecki*
 DOM

CELJE 219

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, katere prejmete zastonj!
 Kar ne odgovarja se zamenja ali vrne denar!

Sternecki Celje št. 219 *Sternecki*

TRGOVSKI
 DOM

DELEN
 SVILA
 SUKNO
 VOLNENO

PRESENETLJIVA
 IZBIRA

Sternecki
 CELJE 219

18— 20—

425— 800—

5 50 12.50

27— 50—

40— 58—

1.50

5.50

216— 311—

**Spoštovani
čitatelj!**

Praden pričnete čitati našo reklamo, želimo na Vas osebno nasloviti nekaj besedi:
Naša reklama je obvezna za nas! Kar obljubujemo, moramo tudi izpolniti! Ako pri nas ne najdete tega, kar pričakujete, boste razočarani. En sam razočarani naročnik nam pa več škodi, kot bi nam moglo koristiti 10 zadovoljnih! Naša reklama nas torej obvezuje, da Vas zadovoljimo v vsakem oziru, kajti Vaša korist je tudi naša korist, Vaša škoda pa bi bila tudi naša škoda!

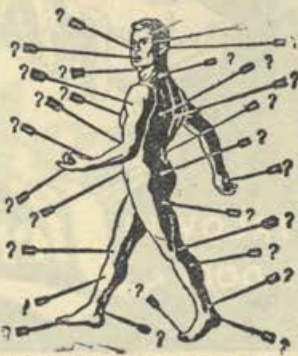
Samo tako se nam je posrečilo, da smo pridobili toliko somišljenikov in prijateljev našim Elsa-izdelkom v dobi 38 let njihovega obstoja.

Obljubljamo Vam izdelke neoporečne kakovosti, nizke cene, vestno dobro postrežbo — ker bi si tudi v Vas radi pridobili zadovoljnega odjemalca.

Toliko smo Vam za sedaj želeli povedati, Vi pa izvolite pazno prebrati vse, kar tu sledi.

Kako se uporablja Fellerjev „ELSA“ lepodišeči fluid

Osemintridesetletne izkušnje naših odjemalcev so vsebovane v niže naštetih kratkih navodilih. Fellerjev blažodišeči Elsa-fluid iz rastlinskih esenc je zlato-rumena tekočina, krepkega prijetnega vonja, ki z vodo pomešana pobeli kot mleko. Služi kakršen je že slučaj, čist ali pomešan (z vodo, oljem itd.) za zunanjo ali notr. uporabo.

a) Notranja uporaba.

Za želodec, proti slabosti, krčem, bolečinam vsake vrste v drobu itd.

se jemlje nekolikokrat na dan 20—30 kapljic Elsa-fluida na sladkorju, vodi ali mleku.

Zahvaljujem se za Vaš Elsafluid, ker mi je ublažil bolečine v želodcu in mnogo koristil.

Lukoran (otok Ugljen)

J. Dunat.

Proti kašlju, hripavosti in sluzi, pri odraslih in otrocih

zelo hvalijo Elsafluid (10—20 kapljic) na kavno žličko mleka ali Elsa »čaja za prsa«. To jemati češče čez dan in ponoči vedno kadar začne siliti kašelj. (Posebno se hvali istočasno jemanje Elsa zagorskega soka!) Dobro je v takih primerih namazati prsa tudi zunaj z Elsafluidom.

b) Zunanja uporaba.

Proti revmatizmu, protinu, trganju, zbadanju, bolečinam v živcih, v tilniku in križu

se bolno mesto dobro masira s čistim, nerazvodnjenim Elsafluidom vse dokler koža ne postane zelo rdeča — kar je znak, da so se odprle pore in razširile drobne krvne žilice. Kadar se to doseže, tedaj se dotično mesto znova polije z malo količino Elsa-fluida, ki se tam rahlo razmaže in takoj zavije v robec ali brisačo. To je treba redno ponavljati vsak večer, a če je potrebno, tudi zjutraj.

Smatram za dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaš cenj. Elsafluid, ki mi je mnogo pomagal. Ze izza vojne sem trpel na težkem revmatizmu in po porabljenih štirih steklenicah ne občutim nikakih bolečin več ter morem vsakomur priporočiti Vaš rešilni Elsafluid. Zato Vas prosim še za šest steklenic.

Teslić (Bosna).

Jaroslav Bejček, gostilničar.

Proti glavobolu, migreni, omotici, opešanju itd.

izvrstno koristi, ako se pravočasno pomaže čelo, sence (če treba tudi glavo), s čistim Elsafluidom. (Hvali se istočasna uporaba Elsa črtnika proti glavobolu)

Proti nahodu, kihanju, ozebi, prehlajenju vsake vrste

se hvali kot zelo uspešno drgnjenje z razvodnjenim Elsafluidom (50—80 kapljic na četrt litra vode).

Prosim, da mi pošljete 12 dvojnatih steklenic Vašega izvrstnega Elsafluida, ker ga ne moremo pogrešati. To je naše domače zdravilo.

Laze, p. Gorje pri Bledu.

Nežika Lipovec.

Za oči

se zelo hvali 40 kapljic Elsafluida pomešati s pol čaše mlačne ali postane čiste vode za vsakdanje umivanje oči. Po vsakem naporu oči (dolgo gledanje, ročno delo), za rdeče ali nečiste oči; obkladki iste razpojine, dočim je pri vsaki očesni bolezni treba iskati zdravniškega nasveta.

Za uho

ki kot najnežnejši organ potrebuje mnogo pazljivosti in čistosti, da se vzdrži njegovo zdravje in dober sluh, se zelo hvali mešanica nekoliko kapljic Elsafluida z nekoliko čistega olja, ki se na čisti vodi oprezno dene v uho.

Proti zobobolu

namažemo zobno meso okrog bolnega zoba s čistim Elsafluidom, a prav tako tudi od zunaj obraz in ga toplo zavijemo z robcem. Ako je zob votel, tedaj položimo vanj še kroglico iz vate, namočeno v čistem Elsafluidu. Dobro je držati v ustih nekaj časa toplo vodo z Elsafluidom (1 kavna žlička na četrt litra vode).

Prav posebno ga morem priznati kot najboljšo proti zobobolu, ker me je edino Elsafluid mogel rešiti tolikih muk in bolečin; zobje so mi zdravi in čisti ter nikoli več ne občutim bolečin.

Skoplje.

Ivo Sivce.

Za vsakdanjo nego ust, zob in zobnega mesa

daje Elsafluid idealno zobno vodo, če se vzame 20 do 50 kapljic na čašo mlačne vode; za izpiranje po vsaki jedi in za grgranje. Kdor vedno tako dela, nikdar ne trpi na zobobolu. Ista razpojina je obnem tudi najizvrstnejše sredstvo proti neprijetnemu vonju iz ust.

Za izpiranje ran, za obkladke na otekline, potolčena mesta itd.

služi antiseptična voda, prirejena na eni kavni žlički Elsafluida na četrt litra vode.

Opeklina

takoj namažemo z Elsafluidom, ali če imamo pri rokah mešanico z enakimi deli olja in Elsafluida. — Na ta način se mehurji sploh ne bodo pokazali.

Elsafluid nam jako dobro deluje. Priporočam vsem onim, ki ga niso poizkusili, naj ga poizkusijo. Prepričali se bodo, da je to edino domače sredstvo, ki odstranjuje vse bolečine.

Vajska, št. 97 (Bačka).

Josip Pečič.

Proti ozeblinam

priporočamo bolna mesta (na rokah ali nogah) vsak dan kopati v poparku žajbelnovega listja, ki mu dodamo eno žlico Elsafluida in po potrebi tudi 1—2 Elsa boraksove pastile. Nato namažemo z mešanico iz enakih delov olja in Elsafluida.

Zahvaljujem se za Vaše Elsa-preparate, ker sem zelo zadovoljen z njimi, posebno Elsafluid dobro deluje. Zato naročam že vdrugič deset specialnih steklenic.

Marija Snežna, Slovenija.

Alojzij Stifter.

Proti neryozi, slabim živcem, nespečnosti itd.

hvalijo drgnjenje telesa in glave s čistim Elsafluidom. Zelo uspešno je, pred spanjem držati noge 5—10 minut v hladni vodi, ki ji dodamo 1—2 žlici Elsafluida.

Proti ubodljajem mrčesa (komarjev, muh, čebel, os) itd.

priporočajo čisti Elsafluid čimprej namazati na mesto vboda.

V imenu vseh znanih odjemalcev se toplo zahvaljujem za Vaše preparate, posebno za Elsafluid. Mnogo mi je pomagal in koristil, kakor tudi mojim znancem ter so se moji prijatelji začeli zanimati zanj.

Mostar.

Josip Pešutič, vojna muzika.

Za sport

se vedno bolj uporablja Elsafluid, ki sveži, krepi in jača in s tem omogoča najboljše rezultate. Pri plavanju, lahki atletiki itd. se jemlje za masažo Elsafluid, pomešan s finim oljnim oljem (kavna žlička na četrt litra vode); izkušeni nogometaši, planinci, turisti, popotniki itd., masirajo noge že vnaprej, a tudi pozneje s čistim Elsafluidom ter tako vzdrže tudi največji napor.

Najprej se Vam prav lepo zahvalim za zadnjič mi poslani Elsafluid, ker je meni in mojim prijateljem prav dobro služil.

Gor. Lepanjiva, Slovenija.

I. Dimec.

Za nego las

se hvali drgnjenje s čistim Elsafluidom. S tem se jača lasišče, preči tvoritev prhljajev, odstranjuje čezmerna mast iz las. (Elsa tannochina pomada in Elsa mila popolnijujejo racionalno nego las.)

Vedno sem imela skrbi s svojimi lasmi, zamaš sem poizkušala najrazličnejša sredstva, toda brez vidnega uspeha. Ze prej sem imela doma Elsafluid zaradi njegove mnogostranske uporabe. Slednjič sem poizkušala uporabiti to dragoceno sredstvo obenem z Elsa-tannochina pomado tudi za svoje lase. Uspeh je bil nad vse pričakovanje.

Kočevje.

Ivanka Brbančić.

Za nego lepote

je Elsafluid najboljši in najugodnejši kosmetikum. Vsakdanje umivanje lica v vodi deževnice s prídankom Elsafluida vzdržuje in daljša deklško svežost in čistost lica — glavni pogoj lepote. (Kdor ima Elsa toaletne borakspastile, temu ni treba deževnice! Elsa obrazna pomada in Elsa mila popolnijujejo racionalno nego lepote.)

Čast mi je najprej se zahvaliti za Vaš Elsafluid, ki je deloval proti trganju moje matere in meni odstranil pege na licu.

Jazavica, p. Rajčič.

M. Horvat.

Kot domača lekarna

služi Elsafluid v tisoč primerih onemu, ki ga ima vedno doma. Čim starejši je Elsafluid, tem plemenitejši je. Zato je najbolje, da ga naročimo za delj časa vnaprej.

»ELSA« Fellerjev prijetnodišeei fluid z znamko

»ELSAFLUID«

Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po:

6 Din, 9 Din, 26 Din

CENE

za FELLERJEV ELSAFLUID (z zavojem in poštnino) so:

1 zav. = 9 posk. ali 6 dvojn. ali 2 spec. stekl.	58 Din
2 zav. = 18 posk. ali 12 dvojn. ali 4 spec. stekl.	102 Din
4 zav. = 36 posk. ali 24 dvojn. ali 8 spec. stekl.	173 Din
6 zav. = 54 posk. ali 36 dvojn. ali 12 spec. stekl.	250 Din
8 zav. = 72 posk. ali 48 dvojn. ali 16 spec. stekl.	325 Din

Če naročite po pošti, naslovite natančno:

Lekarnar Eugen V. Feller
Stubica Donja 589, Savska banovina

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja
Sp. št. 1006 z dne 7. VIII. 1933.

Elsafluid se svobodno prodaja!

Se torej ne prišteva med ona zdravilna sredstva, ki se smejo prodajati le v lekarnah.

»Elsafluid« se kot staroznano domače sredstvo ter kozmetiko-antiseptični preparat prosto prodaja tudi v drogerijah, parfumerijah in trgovinah z mešanim blagom in sem spajajočimi predmeti.

Prosto kot »Elsafluid« se prodajajo tudi drugi kozmetični preparati, kakor: Elsa krem-pomada, Elsa tannochina pomada za rast las, Elsa milo za zdravje in lepoto (kot: Elsa milo od lilijnega mleka, glicerina, boraksa in katrana), Elsa milo za zdravje in lepoto (kot: Elsa milo iz Elsaadnt zobna krema, Elsa šampon, Elsa dišeča blazinica za perilo, Elsa obliž za turiste, Elsa ustna voda, Elsa gozdni vonj za sobe.

Primešaj krmu „Mastin“

Skoro petdeset let se že uporablja to sredstvo za krmljenje živine in se odlikuje v tem, da ne vpliva samo po svoji edino pravi sestavi na odebelitev in omastitev, ampak deluje tudi jako ugodno na prebavne organe tistih živali, ki si po pravkar prestalih boleznih ne morejo opomoči in bi sicer zapadle propasti in poginu. Poleg tega je Mastin edino varnostno sredstvo zoper vse bolezni, ki tako pogosto uničujejo živali in na ta način onesrečujejo in pogubljuje kmetovalce. Uporablja pa se tudi ob pomanjkanju krme, kjer se nadomestnim krmilnim sredstvom primeša dvojna množina Mastina med tednom. Zaradi teh odličnih lastnosti je Mastin odlikovan v vseh velikih mednarodnih razstavah z odlikovanji, diplomami in kolajnami, kakor v Rimu, Parizu, Wienu in Londonu. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti in zanesljivega uspeha Mastina pa so tudi brezštevila zahvalna pisma, ki prihajajo vsa leta obstoja Mastina dan za dnevom. — Cena: 5 škatel 46 Din poštne prosto.

Pomnoženi reslitucijski fluid, utivalna voda za konjske ude	1 steklenica	20 Din
Zeleznao vino s kino, daje moč in kri slabotnim in šibkim	1 steklenica	25 Din
Turistin ali profinski cvel zoper Irganje v vseh delih telesa	1 steklenica	20 Din
Krčne kapljice zoper krč v želodcu in črevih	1 steklenica	6 Din
Senna Sarsaparilla čaj, vsestransko priznani čistilni odvajalni čaj	1 škallica	12 Din
Marijacejske kapljice, želodčne, krepé želodec	1 steklenica	7 Din
Ribje olje, pravo norveško	1 steklenica	10 Din
Olympia-Creme, daje lepo polt	1 lonček	12 Din

Vsa nadaljnja navodila in pojasnila Vam daje brezplačno:

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, št. 3169 zraven rotovža

Obolenja želodca.

Vsled uživanja prevročih ali premrzlih, premastnih ali preostrih jedil, prekomernega uživanja alkohola, nezadostnega žvečenja, nervoznih motenj prebave in vsled splošne slabosti, nastajajo boleznii želodca, ki se pojavljajo v obliki pehanja, zgage, bolečin v želodcu, slabosti, bljuvanja, želodčnih krčev, zaprtja in pomanjkanja apetita.

Zdravljenje: Zjutraj ali zvečer naj se popije skodelico Planinka čaja. Ta pospešuje s svojo bogato vsebino grenkih snovi pomnožno izločevanje slin in želodčnih sokov; grenke snovi Planinka čaja ovirajo poleg tega tudi prekomerno vrenje, s čimer se doseže lahka, mirna ter gladka prebava in dobro čiščenje. Razen tega se je ogibati vsega, kar je povzročilo bolezen želodca, varovati se alkoholnih pijač, dobro prežvečiti jedila, ogibati se težko prebavljivih jedil in nervoznih razburjenj pred, med in po jedi.

Gospod, 65 let star, je trpel na želodčnih krčih, zgagi, čestem pehanju in večkratnem bljuvanju. Zdravljenje s Planinka čajem skozi štiri tedne in omejitev prevelikega uživanja alkohola je povzročilo mirno prebavo in želodčnih krči so prenehali.

Gospodična, 21 let stara, je imela vsled splošne nervozne slabosti po vsakem obedu bolečine v želodcu, napade omedlevice in migreno. Zdravljenje s Planinka čajem skozi tri tedne je imelo za posledico zdravo prebavo in prenehanje želodčnih bolečin ter glavobola.

Ženske bolezni.

Poznamo premočno menstruacijo (mesečno perilo) vsled slabokrvnosti, zatem menstruacije, ki radi slabotnosti predolgo trajajo, potem zopet menstruacije, ki so zvezane z bolečinami, in to pri raznih vnetjih in krčih, kateri so največkrat nervoznega značaja. Premalo časa trajajočim menstruacijam ali pa če ista sploh izostane, je vzrok splošna telesna slabost. Ravno tako je pa tudi neredna menstruacija, ki nastopi prezgodaj ali prepozno, posledica slabe telesne konstitucije. Vse te motnje mesečnega perila povzročajo ženam mnogo skrbi.

Zdravljenje: Teden dni pred pričakovanim nastopom menstruacije je treba pričeti z dnevnim pitjem Planinka čaja, kar naj traja 14 dni. Sedeče kopeli, lahka dieta, samo lahko prebavljivo meso, mnogo mleka, sadja in sočivja. Poskrbeti je za dobro čiščenje.

Gospodična, 24 let stara, je imela radi slabokrvnosti in slabotnosti zelo neredno mesečno perilo (menstruacijo). Stalno je trpela na migreni, bila je utrujena in zelo razdražljiva. Zdravljenje s Planinka čajem je povzročilo, da je menstruacija postala redna, brez migrene in nervoznih pojavov.

Bolezni kože.

Tvori, lišaji, mozolji, ogrci, prišči, rdečica, rumenkasta krhka koža in drugi neugodni kožni pojavi imajo svoj izvor največkrat v slabi sestavi krvi, v prebavnih motnjah, obolenju jeter in zaprtju. Ako se torej hoče imeti mladostno lepo, zdravo polt, je potrebno predvsem očistiti notranje organe. Od tega namreč zavisi čistoča kože, a s tem tudi zunanji izgled. Lice je ogledalo notranjih organov in če se ti drže v redu, prihaja to tudi na zunan do izraza. Nezdravi, rumenkasti in sivkasto upadli izgled obraza, kakor tudi drugi nečisti pojavi na koži nastanejo vsled nereda, katerega povzročijo črevesni plini, zaprtje itd. Te nevsčnosti je treba odstraniti s pomočjo zdravljenja s Planinka čajem.

Ker prihajajo torej bolezni kože iz notranjosti, tu ne zadostuje samo zunanje čiščenje kože, temveč je potrebno odstraniti motnje v prebavi z rednim pitjem Planinka čaja.

Zdravljenje: Da se doseže redno delovanje prebave, da se izločijo in odstranijo strupi iz telesa, se priporoča tudi zdravim osebam, da se na spomlad podvržejo 8—12tedenskemu zdravljenju s Planinka čajem. Boljše in odpornejše zdravje, sveži izgled, moč in volja za življenje se dosežejo s smotrenim pitjem Planinka čaja.

Pri katerih boleznih se je pokazal Planinka čaj Mr. Bahovec za zdravilnega?

Pri obolenju želodca, boleznih jeter in žolča, obolenju in lenivosti črevesja, hemoroidih (zlati žili), debelosti, ledvičnih boleznih, revmatizmu, gihtu in išijasju, pri glavobolu in migreni, pri ženskih boleznih in težavah za časa menstruacije, pri težavah v prehodnih letih, pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in pri kožnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrečno

PLANINKA ČAJ Mr. BAHOVEC

Veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.—
poskusni omot Din 3.50.

Brezplačno poučno knjižico Vam pošlje na zahtevo:

Reg. S. 529/56

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Tovarna čokolade

JOSIP ADAMOVIČ

Hoče

DOMAČE PODJETJE!
DOMAČ KAPITAL!

Priporoča svoje izdelke
čokolade in bonbone po
nizkih cenah.

ŽELEZNINA PINTER & LENARD MARIBOR

Železo, nosilce (tra-
verze), cement,
kovanje, vodne
sesalke, vse vrste
orodja, kuhinjsko

posodo itd., vse po najnižjih cenah!

Elektrotehnično podjetje

Karol Florjančič Celje

Cankarjeva cesta 2

Telefon 74

Zaloga elektromotorjev, dinam, števcov, žarnic, izolirnih
cevi, likalnikov, kuhinjskih aparatov, izolatorjev, žic,
armatur, svetiljk, zvoncev, telefonov, vsakovrstnega
elektromateriala, radioaparatorov in radiomateriala

Zdravilišče

→

toplice DOBRNA pri CELJU

(Dravska banovina)

Naravne termalne ogljikove kopeli 37° C. — Zdrav-
ljenje srca, živcev, ženskih bolezni, revmatizma.
Od 15. aprila do 30. junija kakor tudi od 1. septembra do
31. oktobra 20dnevno zdravljenje za pavšalno cene od
Din 1100.— do 1650.—. V tej ceni je zapopadeno stane-
vanje, kopeli, hrana, takse, zdravnik in vožnja z avtom
iz Celja na Dobrno in nazaj.

Zahtevajte prospekte pri upravi zdravilišča.

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS

TELEFON: OPÉRA 98-15 in 98-16
BRZOJAVKE: JUGOBARUCH PARIS 96

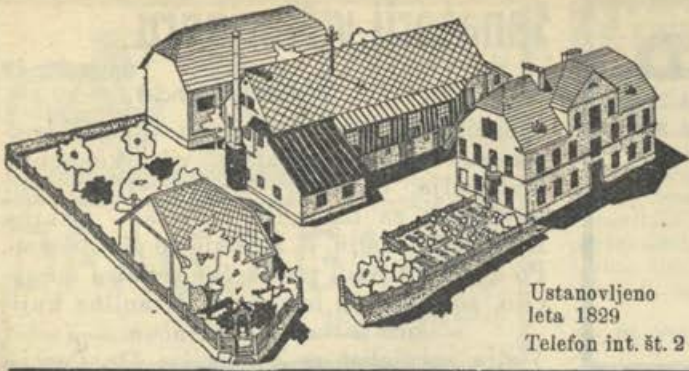
Banka jugoslovanskih izseljencev v Bel-
giji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Odpošilja denar v Jugoslavijo po naj-
ugodnejšem kurzu in najhitreje. Izvršuje
vse bančne zadeve najkulantneje. Pose-
ben oddelek za češkoslovaške, poljske
in romunske izseljence. Poštni ček. računi:

*Dopisovanje v vseh
slovanskih in drugih
jesikih.*

V Belgiji No. 3064-64 — Bruxelles
V Franciji No. 1117-94 — Paris
V Holandiji No. 1458-66 — Ned. Dienst
V Luksemburgu No. 5967 — Luxembourg

U državah Severne in Južne Amerike vzdržuje službene zveze z BANCO
NACIONAL DE MEXICO, New York Agency, 52, William Street, NEW
YORK (N. Y. U. S. A.).

Ustanovljeno
leta 1829
Telefon int. št. 2

ŽIMA

za žimnice

vseh vrst po najnižjih
dnevni cenah vedno na
zalogi samo pri turški

J. KNIFIC, tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju
Dravska banovina

Vzorce se pošiljajo na zahtevo franco in gratis

Velika zaloga perila,
nogavic, pletenin,
kravat in tako dalje.

Klobuki moški od **Din 42** — naprej
otroški " " **25** — "
Obleke moške od **Din 160** — naprej
otroške " " **65** — "
Čevlji moški, trpežni, okovani **Din 98** —
ženski, " od **Din 78** — naprej

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

od Din 200—

od
Din 142—

od
Din 60—

Prijatelj za vse življenje je dobro glasbilo.

Vsako se lahko nauči igrati na katerikoli instrument brez učitelja, ker velika svetovna trdka **MEINEL & HEROLD** vsakomur dá **povsem brezplačno** poučno knjižico „**Kako postanem dober godbenik**“. Samo glasbilo dobite pri njej **izredno poceni**, ker tu kupujete **naravnost iz tvornice** odnosno **tvorničnega skladišča**.

Klav. harmonike od Din 790—, gitare od Din 128—, gosli od Din 65—. **Popolna garancija** za vsako glasbilo, katero dobite tudi **8 dni na poskušnjo**. **Brezplačno** dobite ilustrirani cenik. Zadeštuje, da pišete dopisnico firmi:

MEINEL & HEROLD

d. z o. z.; zal. tvornice glasbil in harmonik **Maribor 241**

od Din 59— naprej

od Din
570—

Največja odpremna trdka glasbil v Jugoslaviji!

„KRISTAL‘D.D.

Maribor, Koroška c. 32. Tel. 21-32
Ljubljana, Tyrševa c. 14. Tel. 30-75

Izdelovanje ogledal vseh vrst,
brušena stekla, marmornato steklo,
stekla za avte, **okrasna stekla za**
kredence, zaloga vsakovrstnega
stekla (izložbe), notranja oprema
trgovskih lokalov. Popravila starih
ogledal. **Vse zajamčeno in po**
zmernih cenah.

Slavija

jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani

zavaruje proti požaru,
vlomu, nezgodam, toči ter
življenje za primer smrti
in doživetja.

Telefon 2176 in 2276.

Podružnice: Beograd Zagreb, Sarajevo, Osijek,
Novi Sad, Split. **Ekspoziture:** Maribor, Celje.

Sanatorij v Mariboru

Gosposka 49

Telefon 23-58

Sanatorij je najmoderneje urejen za ope-
racije. Zdravilni aparati: višinsko sonce,
diatermija, tonisator, žarnica »Hala«, en-
terokliner za izpiranje črevesa. - Oskrba
I. razreda 120 din, II. razreda 80 din dnevno.
Po dogovoru tudi povprečne cene za opera-
cijo, zdravljenje in oskrbo. Hranilne knji-
žice se vzamejo v račun.

Vodja specialist za kirurgijo: Dr. Černič.

Triglav

lastnik:

J. OLUP, Ljubljana

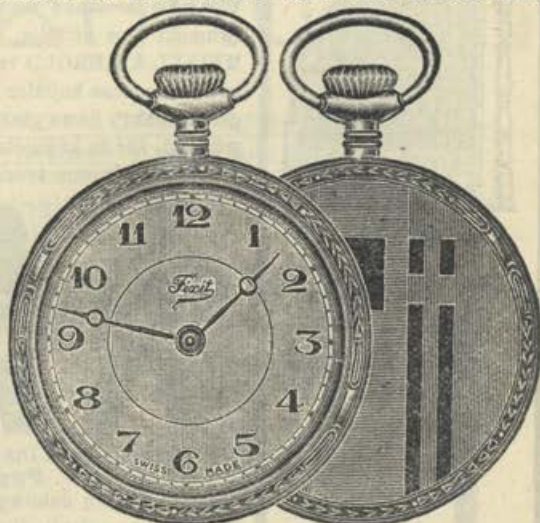
industrija perila in oblek,
prodaja na debelo in drobno
v trgovskih prostorih:

Stari trg 2 in Pod Trančo 1.

Obleke in perilo se izvršuje tudi
po meri in po najnovejši modi ter
po najnižjih cenah.

Zahtevajte brezplačno

in poštnine prosto veliki
ilustrirani cenik za ure kakor tudi za vse zlate

in srebrne predmete od svetovnoznane tordke
H. Suttner, Ljubljana št. 201

Lastna tovarnica ur v Švici!

Čudili se boste niskim cenam! Zepne ure že od 38 Din naprej.
Budilke že od 44 Din naprej. Ure zapestnice od 98 Din naprej.
Pismena garancije!

Pripravi
ga z

„Backinom“
DR. OETKER JEVIM
pecilnim praškom

Velika zaloga koles, šivalnih strojev ter vseh nadomestnih delov na malo in veliko. — Mehanična delavnica za popravilo koles, šivalnih strojev, motorjev in avtomobilov

Avtogenično varenje

DRAGO GAMS

Poštni predal 31

CELJE, PREŠERNOVA ULICA 16

Nova mariborska LEKARNA PRI SV. ROKU

v Vlahovičevi hiši

(na vogalu Aleksandrove ceste in Meljske ceste)

Moderno urejena lekarna. Moderno opremljen kemijsko-farmaceutski laboratorij. Velika in sveža zaloga tu- in inozemskih zdravil in zdravilnih specijalitet, priznana dobrih domačih zdravilnih sredstev, zdravilnih čajev, obvez, preizkušenih redilnih in zdravilnih sredstev za živino itd. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno in natančno po predpisih. Poštna naročila pošto obratno.

Mr. Ph. FRANC REMS - Lekarna pri sv. Roku Maribor (telefon 25-32).

Cement

Kmetovalci! Najboljše kose, srpe, motike, in poljsko orodje, zanesljivo kaliva semena, **Mizarji!** Okove za pohištvo in stavbe, orodje, **Kleparji!** Pocinkano, cinkovo pločevino in kositer za spajanje,

Gospodinjje in gostilne! Kuhinjsko posodo, jedilno orodje, „Weckove“ kozarce za vkuhanje sadja in sočivja, pristani malinovec, najfinejšo žgano in surovo kavo, čaj, fini rum in pristno slivovko ter brinjevec

kupite najboljše pri

Jos. Jagodiču, Celje, Glavni trg 14.

Podružnica: Gubčeva ulica 2.

☐ Nakup suhih gob in drugih poljskih pridelkov.

Mihael Dobravc

slikarski, pleskarski in črkoslikarski
mojster

CELJE, GLAVNI TRG 15

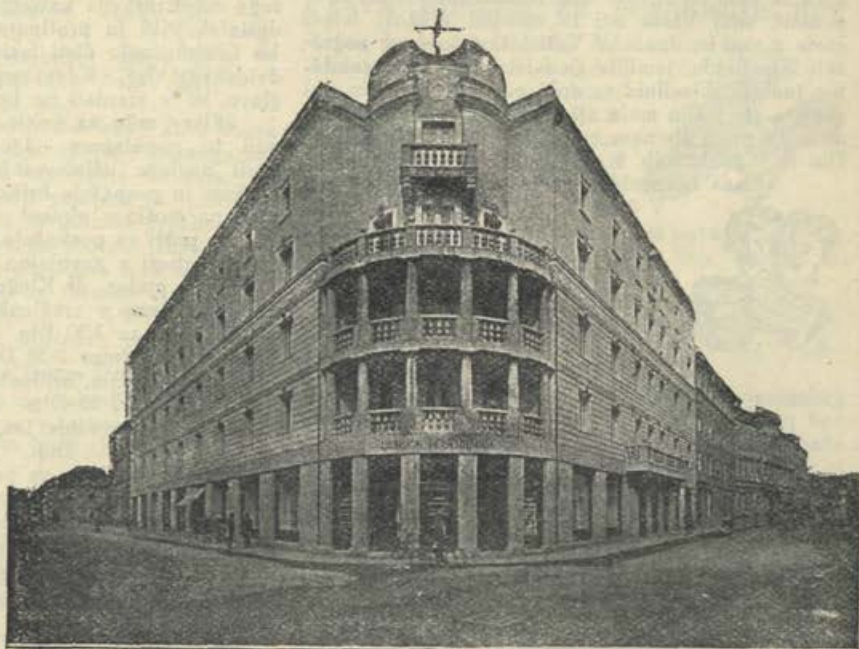
izvršuje vsa v to stroko spadajoča
dela vestno in po zmernih cenah

Ljudska
posojilnica
v Celju

reg. zadr. z neomej. zav.

na voglu Kralja Petra ceste

in Vodnikove ulice

je največji kmetijski zadružni denarni zavod na Štajerskem

Vzroki in posledice

Elsafluid se svobodno prodaja!

Se kosej ne priteva med ona zdravilna sredstva, ki se smejo prodajati le v lekarnah. Elsafluid se kot staroznano domače sredstvo ter kozmetičnoantiseptični preparat prosto prodaja tudi v drogerijah, parfumerijah in trgovinah z mešanim blagom in sem spadajočimi predmeti.

Prava kavkaška »Elsa« krem-pomada za nego obraza in kože ustreza biološkim potrebam ženske polti. Ima-li ženska preko noči drugo kožo kot čez dan? Nikakor ne! Zato obstoji tudi samo ena »Elsa« krem-pomada, ki služi enako podnevi kot ponoči. Ni »mastna«, ni »suha«, marveč prava, namreč taka, kot jo rabi naravna, neprisiljena nega

lepote. Njena izrazita sestava se prilagodi vsaki vrsti kože in vsaki daje prav to, kar ji manjka.

Dama, ki redno neguje obraz, vrat ter roke s to edinstveno krem-pomado, prepreči s tem avtomatski tudi sončne pege in vse druge pogreške, kot so sojedci, lišaji, ogrci itd., ki tako zagrenjujejo življenje ženske. Nasprotno se pa dama, ki je s prejšnjo napačno nego na žalost že dobila sončne pege, nečisto kožo ali prezgodnje gube, reši vsega tega lahko in brez neprijetnosti. — 2 lončka že z zavojnino in poštino 45 Din, 4 lončki 75 Din.

»Elsa« tekoče lilijino mleko (belo ali rožnato). Prijetno dišeča tekočina, ki popolnoma nadomešča vsak puder. Izborno se drži in pokrije vsak moliček ali madež. Obraz, vrat in roke dobe takoj plemenito mat belino. Steklenica 13-20 Din.

Pravi blagodišeči Elsafluid iz rastlinskih esenc.

To staro, priljubljeno sredstvo, ki je ublažilo že toliko človeških bolezni, se mora vsekakor omenjati, kadar se govori o pametni, zdravi in naravni nega lepote. Poskusite skozi mesec dni zjutraj in zvečer dodajati Vaši vodi za umivanje po eno žličko blagodišečega Elsafluida!

Lica se Vam bodo razcvela, izginiti bodo znaki utrujenosti, sijaj Vaših oči in splošna svežost telesa raste z vsakim dnem. V Vaši hiši gotovo ne pogrešate Elsafluida; jemljite ga odslej za Vašo vsakdanjo toaletto. Elsafluid se dobi povsod po 6 Din poskusna, po 9 Din mala ali po 26 Din velika steklenica. Po pošti obenem z zavojnino in poštino 58—Din za 9 poskusnih, 6 malih ali 2 veliki steklenici.

»Elsa« tannochina pomada za rast las.

V času, ko se na vseh straneh pojavljajo razna nova in zopet nova sredstva za lase (ne vedno najcenejša), je dobro, da imamo to staro in dobro sredstvo, ki je dobro služilo že generaciji naših staršev. Ta pomada se pivje v lasišče in ne kvari frizure. Ako tarnate nad izpadanjem las, nad slabo rastjo in cepljenjem las, nad prezgodnjim osivenjem itd. in če so Vas razočarala druga sredstva, poskusite to! Treba pa se je strogo ravnati po navodilu, ki je priloženo vsakemu lončku. 2 lončka že z zavojnino in poštino 45—Din, 4 lončki 75—Din.

Elsa špirit za lase. Koncentrirana aromatična esenca, ki impregnira lasišče, odstranjuje loj, lišaj in prhljaj. Skrbi za lase prnehajo, frizura postane zopet polna in lepa. Steklenica 27-50 Din.

Mamice! Današnji moderni hčerki ne morete ubraniti nege lepote. Morate pa jo dovolj zgodaj poučiti, da se poslužuje čistih, nestrupenih izdelkov »Elsa«. — Posvečajte pozornost tudi Vaši lastni sebi. To zahteva od Vas današnje življenje. Z »Elsa« izdelki boste dosegli, da Vas bodo poleg Vaše hčerke smatrali za njeno sestrol

Za obvarovanje Vaše lepote imamo le en nasvet: Previdnost pri izbiri sredstev za nego kože!

»Elsa šampon je najboljši za izmivanje glave in las. Zavojček 3-30 Din.

„Elsa“ mila zdravja in lepote

Opričenost tega naziva leži v njihovi specialni sestavi, ki jim daje neke važne zdravstvene in kozmetične prednosti pred navadnimi mili. Dobivajo se v 7 specialnih vrstah:

»Elsa« milo iz lilij fine kreme.

»Elsa« milo iz lilij finega mleka za nežno in občutljivo polt, kateri sicer škodi vsako drugo milo. Njegov divni, diskretni vonj se skladno spaja s svežim vonjem negovane kože. Mamice! Tudi za nego svojih otrok do 10 let jemljite to milo.

»Elsa« glicerinsko milo. Obliž za razpokane, hrapave roke. Moderna gospodinja, ki sama opravlja hišne posle, pa noče zanemarjati osebne nege, izbere to milo. Vsem vetrovom in zimskim nepriklam izpostavljen obraz ter roke modernega sportnika zahteva to milo.

Elsa rumenjakovo milo spaja emulzivno moč svežega kokušenega rumenjaka s kozmetičnimi prednostmi »Elsa«-mila. Njegova pena ima izrazito moč čiščenja; idealno milo za kopanje. Ekonomično v porabi, pravo rodbinsko milo.

»Elsa« boraksovo milo. Posebno primerno za kožo blondink, ki so podvržene sončnim pegam. Zelo koristno pri preživahnem potenju. Zelo nežno in prijetno v današnji rabi.

»Elsa« katanorovo milo. Visok odstotek naboljšega medicinskega katrana mu daje prav posebno desinfekcijski in protiparazitni učinek. Kot krepko šampon-milo čisti lasišče prhljaja in lišajev in dviga rast las. Kdor pravočasno z njim neguje glavo, se v starosti ne bo kesal.

»Elsa« milo za britje. Med tolikimi brivskimi mili to popolnoma odgovarja svojemu namenu. Radi naglega učinkovanja njegova pena znatno olajšuje in pospešuje britje. Antiseptično! Parfimirano po moškem okusu!

Po pošti za poskušnjo 5 kosov Elsa-mila v zaželjeni izberi z zavojnino in poštino 52 Din. Zdravilni puder dr. Klugerja, škatla 27-50 Din. Puder za dame v vrečkah 4-40 Din, šminke, rdeče in bele, za 3-30 Din.

Pomada za ustnice 3-30 Din. Brkomaz 5-50 Din, briljantina 5-50 Din, olje za lase 5 Din in 17-50 Din.

Sredstva za barvanje las, zanesljiva, črna in kostanjeva 65—Din. Elsa dišeča blazinica za perilo, vreclec trajnega vonja, ki prodrve v vsak ko sperila, 6 Din. Fini parfemi raznega cvetličnega vonja po 19 Din.

Naročila naslavlajte točno na:
Lekarnar EUGEN V. FELLER,
Stubica Donja št. 589, Savska banovina.

Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se to kaže na razne načine. Tak človek n. pr. nima teka, občuti včasih odvrtnost do jedi, nekaj ga obenem draži na riganje, jed mu težko leži v želodcu, muči ga glavobol, čuti se trudnega, težko se loti dela, slabe volje je in nima naravne, urejene stolice. Kadar nismo zadovoljni s tekom, prebavo in delovanjem črevesja, tedaj nam pridejo prav Fellerjeve Elsapilule, ki delujejo zanesljivo in hitro, ne dražijo črevesja in pospešujejo lahko iztrebljenje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo, čistijo obenem tudi kri. — 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din že z zavojnino in poštnino pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. ban.

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Elsa sladkorne pastile zoper gliste

otročih in odraslih, vrečica (10 pastil) 11 Din.

Elsa mentolno črtalo (migrenštift) proti glavobolu, pa tudi zoper žuželčji pik. Kos 10 Din.

Kašelj in motnje pri dihanju

lahko postanejo predhodniki težjih pljučnih boleznih, ako se zanemarjajo. Prehlad se često pojavi poleg kašlja in v drugih pojavih, kakor so hripavost, vratobol, težkoče pri dihanju, bolečine v prsih, v ledjih in ramenih. Pri slabotnih osebah in otrocih zamorejo imeti taki pojavi zelo težke posledice, ako se pravočasno ne zaustavi poslabšanje. Zato dobro store oni, ki se zavarujejo z uporabo pravega zagorskega soka »Elsa« od lekarnarja Fellerja, posebno v spremenljivih dneh pomladi in jeseni, ki so tako nevarni za pljuča in dihalne organe. Slabotne osebe in otroci bi ga morali jemati vsak dan, ker je poleg prijetnega okusa tudi tako hranilen, da koristno vpliva na telesno moč in odpornost. — 2 steklenici Din 50—, 4 steklenice Din 92— že z zavojnino in poštnino pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. ban.

Obenem se priporoča uporaba Elsa-fluida.

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Dobro jesti

moremo samo, dokler delujejo naši prebavni organi v redu. Čim pa je tek pokvarjen, nastanejo vse mogoče motnje, kakor so: glavobol, naval krvi v glavo, krčji, napetost, vzpehavanje, odvrtnost do jedi, kar more pri slabotnih osebah, zlasti pa pri slabokrvnih dovesti do resnih posledic.

Zato je redna vsakodnevna uporaba prijetne močne švedske tinkture »ELSA« (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja izredno koristna, ker ustvarja poleg tega, da olajša in pospešuje prebavo, dober tek in doprinaša k rednemu delovanju prebavnih organov, a je obenem zelo okusna, fino aromatična pijača, ki ostavlja v želodcu občutek prijetne svežosti, vplivajoča s tem tudi na splošno razpoloženje in delovno sposobnost. — 2 steklenici Din 50—, 4 steklenice Din 92— z zavojnino in poštnino vred pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. ban.

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Fellerjevo Elsa ribje olje, pristno, prijetnega okusa! Krepi vsakoogar, posebno slabotne žene in otroke. Bleda dekleta postanejo sveža in rožnata. Tudi slabotne žene ga rade pijejo. Povzroči porast teže in zdrav izgled. Velika steklenica Din 20—.

Elsa kina železno vino za slabokrvne in bledične osebe, potrebne okrepčila. Steklenica 16-50 Din. **Železni liker (Hegaferin)** 19-80 Din.

Elsa-prašek za zobe 6-60 Din, dr. Heiderjev prašek za zobe v škatlah 6-60 Din, v vrečkah 4-40 Din.

Hega-sladkorčki za prsa in proti kašlju 8-80 Din. **Kaiserjeve karamele** po 5 in 12 Din.

Prava sredstva za zdravje in dom

Elsa-kapljice za zobe 7-70 Din.

Najmočnejši francoski vinski cvet, izvorna »Radicum«-znamka, velika steklenica 19-80 Din. **Mazilo** proti ozeblinam 11— Din. **Mazilo** za rane 11— Din. **Prašek** proti golši 11— Din. **Mazilo** za otroke 11— Din. **Jelisava kafre kroglice** 4-50 Din. **Rumova esenca** 5-30 Din in 19-80 Din, **kineški čaj** od 2-50 Din naprej.

Prava metoda za negovanje nog

Zoper kurja očesa, žulje itd. Vam pomaga brez bolečin, brez noža, brez nevarnosti zastrupljenja krvi, hitro in zanesljivo delujoči Fellerjev **Elsa turistovski obliž,** Mali karton Din 4-40, veliki Din 6-60.

Elsa-prašek za posipanje zoper potenje telesa in nog. Škatla z rešetko 7-70 Din. **Elsa prašek** za nožno kopel 6-60 Din.

Elsa-prašek zoper golazen usmrčuje zanesljivo in hitro vso golazen. Velika doza 17-60 Din. **Brizgalnica** za pokončavanje golazni 25— Din. **Tinktura** proti stenicam 17-60 Din.

Strup zoper miši in podgane, »Floxx«-zrnje, 8-80 Din.

Naftalin del od 1-50 Din, **kafra** od 3 Din naprej.

Elsa hranilni prašek za živino kot močan dodatek dnevni hrani za konje, govedo, ovce, prašiče in perutnino. Karton 8— Din. **Mazilo** za konje 19-80 Din. **Kreolin** 10— Din.

Zavojnina in poštnina posebej, a najceneje. Čim več hkrati naročite, tem več prihranite na poštnini. Če se ti preparati prilagajajo Elsafluidu, se poštnina prihrani. — Naročila naslavlajte razločno na:

Lekarna EUGEN V. FELLER,
Stubica Donja št. 589, Savska banovina

Prav tako prosto kot Elsafluid se prodajajo tudi drugi kozmetični Elsa-preparati, kakor: Elsa-krem-pomada, Elsa-taunochina pomada za rasi las, Elsa mila za zdravje in lepoto (kot: Elsa milo od lilijnega mleka, glicerina, boraksa in kotane), Elsa kolinska voda, Elsa tekoče lilijno mleko, Elsadont zobna krema, Elsa šampon, Elsa dišeča blazinica za perilo, Elsa obliž za turiste, Elsa ustna voda, Elsa gozdni vonj za sobe.

Pohišstvo, tapetništvo, posteljnina, linolej, preproge, zavese in tkanine za pohišstvo. Izdelovatelj je posteljnih odej in žičnih vložkov. / Zaloga vsega tapetniškega materiala in sobnih potrebščin. / Dobavlja na veliko in malo po najnižjih cenah. / Brez konkurence.

F. Novak, Maribor

Telefon 2905

Vetrinjska ulica 7
Koroška cesta 8

Vaše broširane knjige

znižajo vrednost Vaše knjižnice. Knjiga, ki Vam je draga, mora imeti tudi dostojno zunanost. Za nizko cenò Vam zveže broširane knjige, revije, časopise in razne ilustracije

Knjigoveznica Mohorjeve tiskarne v Celju.

Naročila po pošti izvršuje točno in v najkrajšem času.

Novo zdravilo proti revmatizmu.

Tri leta sem trpel revmatične bolečine, ki so se mi stalno ponavljale v sklepu desnega kolena v zvezi z otekanjem ter revmatične bolečine v desni rami in gornjem delu roke.

Bolezen je radi tega tako močno napredovala, ker ji v začetnem štadiju nisem posvečal nikake pažnje. Bolečine so v začetku bolezni trajale navadno samo nekaj dni, pa so nato prenehale, tako da sem mislil, da je že vsaka nevarnost minila. Toda to je bila samo prevara. Bolezen se je po gotovem času zopet ponovila in se potem vse pogosteje pojavljala, trajala vedno dalje časa, dokler ni končno postala stalna in se razširila na vse dele telesa.

Dolgo sem trpel na tej bolezni, poskušal vsa mogoča sredstva, toda brez uspeha, dokler nisem izvedel za novo zdravilo pod imenom »Nibol« tablete. Te tablete proizvaja lekarna Mr. Bahovca v Ljubljani, ki tudi vsled svojih ostalih proizvodov uživa najboljši glas v tu- in inozemstvu.

Kupil sem v lekarni za 20 Din malo stekleničico z 20 »Nibol« tabletami in jemal trikrat dnevno po dve »Nibol« tableti, pa so bolečine takoj prenehale. Z masiranjem z »Nibol« mastjo in ovijanjem obolelih kolen je izginila po nadaljnjih šestih dnevih tudi otekline. Danes sem popolnoma ozdravljen, ali kakor hitro čutim kak prehlad ali trganje, kar se navadno zgodi spomladi ali jeseni, vzamem takoj dve »Nibol« tableti, da tako preprečim ponovno obolenje. Sedaj imam »Nibol« tablete vedno doma, da z njimi preprečim ponovno obolenje, in sicer veliko stekleničico s 40 tabletami za 34 Din. Z uspehom jih uporabljam tudi pri hribi glavoin zobobolu ter jih vsakomur radi njihovega zdravilnega delovanja najtopleje priporočam.

Franc Kralj.

Manufakturna,
modna in konfekcijska trgovina
F.I. Goričar

Ljubljana

Sv. Petra c. 29

p r i p o r o č a
svojo veliko zalogo
blaga za moške in
ženske obleke, za
plašče in suknje.

**Vse vrste blaga za
nevestine opreme**

Pletenine in trikotaja. Damska in otroška konfekcija po najnižjih cenah.

Pri večjih nakupih primeren popust.

Kadar potrebujete te vrste blago, spomnite se na našo solidno tvrdo ter se sklicujte na naš Mohorjev inserat.

**Zahtevajte veliki brezplačni
CENIK!**

Dobra Roskopf ura . . .	Din 40.-
Ista v boljši izdelavi . . .	" 60.-
Fina tenka ura z relief- nimi številkami . . .	" 120.-
2-5 let garancija!	
Dobra budilka z 1 zvon. Din	45.-
Ista, prima kvalitete . . .	" 65.-
" z 2 zvoncema, prima . . .	" 76.-

A. KIFFMANN
špecialist samo za boljše ure
Maribor št. 4.

Dobro in poceni

platno, svilo, sukno itd.
dobite v I. Trpinovem

Tekstilnem bazarju

Maribor, Vetrinjska ul. 15

Krekova posojilnica

r. z. o. z. v Mariboru, Meljska cesta 10
sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun,
na najugodnejše obrestuje ter daje tudi posojila.

Državno priznano učilišče

Kovač, Maribor, Gosposka ulica 46

Trgovski tečajji. — Začetek v septembru.

Posebni tečajji

za strojepisje, stenografije, knjigo-
vodstvo, trg. računstvo, korespon-
denco, slovenščino, hrvaščino,
nemščino, lepispisje.

**Strojepisna dela. — Razmnoževanja. — Ko-
piranje načrtov. — Prevodi v vse jezike. —**

Reklamna in propagandna dela.

Javna strojepisna soba: Na razpolago so
pisalni stroji, tudi s pisavo v cirilici, stroj s 46 cm
dolгим vozom in **računski stroji**.

Prvo jugoslavensko transportno d. d.

SCHENKER & Co.
MARIBOR

Telefon št. 20-44 in 23-03.

Pavel Heričko

lončar in pečar

Maribor, Tattenbachova ul.

Nizke cene!

Nizke cene!

ČATEŠKE TOPLICE

Radiotermalno
kopališče

Najbolj vroči (54-5° C) radioaktivni vrelec v Dravski banovini.

Sezona:
od 1. maja
do 30. septembra

Glavna sezona:
od 1. julija
do 31. avgusta

Pošta:
Brežice ob Savi
Telefon: Brežice 2
Železn. postaja za
brzi vlak: Brežice
potniški: Dobova

Prospekte pošle
uprava Čateških top-
plic, pošta Brežice

Zahtevajte na svoji
odhodni postaji
Potvrdo o boravku

Visoka temperatura vreleca vpliva oživljajoče na živčevje in krvni obtok, zato se z izvršnim uspehom
zdravijo bolniki: visoki krvni pritisk, revmatizem sklepov in mišičevja, vnetje sklepov,
protin, nevralgično trganje ter predvsem isias, nevrastenija, zastarele poškodbe kosti,
sklepov in mišičevja, ohromelost, otrpnenje, atrofijska kronični ekzudati v glavi, prsni
in trebušni votlini in ženske bolezni, vsi kronični katari žlez, dihal, prebavil in drugih
organov. Rekonvalescenti, slabotni in slabokrvni najdejo tu svoje zdravje.

Poleg Čudodelne Matere božje Kamenitih vrat kupujte zdravila!

Pri 'pošasti' (kugi) perutnine in drugih obolenjih domačih živali uporabljajte zanesljivo in ceneno zdravilo MODRILO, steklenica Din 10.—. Ne dopuščajte, da vam propada Vaše imetje, Vaše blago!

Čuvajte si svoje zdravje kakor tudi zdravje svojih živali. Pišite samo na:

GRADSKA LJEKARNA, ZAGREB 13, Kamenita ulica,
in dobili boste takoj izvrstna in preizkušena zdravila.

Doz. S. Br. 1990./1935./

Tam se dobijo nad sto let preizkušena zdravilna sredstva: pri slabosti, slabokrvnosti, pomanjkanju krvi in bledici ter za okrepitev krvi; prav tako tudi sredstva za želodec: zoper napenjanje, želodčne bolezni in pri pomanjkanju teka do jedi; dalje sredstva zoper kašelj, pljučne bolezni in prehlad. Zlasti priporočamo:

REUMATIS zoper revmatizem, boleznii v kosteh, trganje v križu, giht in podobne bolezni. Ne pustite se mučiti: vzemite vsaj za poskus eno steklenico in prepričali se boste o učinku. Steklenica stane Din 20.—.

KOŽNE BOLEZNI: pri mozoljih, krastah, lišajih, tvorih na obrazu in telesu, srbečici, gnojnih ranah in vseh drugih kožnih boleznih pomaga **DERMOVAL**. Lonček Din 12.—.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

*registrovana sadruga
s neomejeno
zavezo*

Miklošičeva cesta 6

*v lastni
palači*

*Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni
meri. NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 3 %.*

90
18
41
30
24
60

Sternecki
CELJE 219

79
24
29
93
93

Sternecki
CELJE 219

**Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite zastonj!
Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Velika izbira, zelo nizke cene!**

Kaj je pravi vzrok smrti?

S. Molnar, prof.

Za vzrok smrti navajamo navadno razne bolezni in nesreče. Pravijo: Umrl je za vnetjem pljuč, ali: Umrl je zaradi vboda z nožem — itd. Toda če natančneje proučimo vzrok smrti, zlasti z zdravniškega stališča, tedaj bi mogli pravi vzrok smrti označiti samo takole: Vzrok je prenehanje izmenjave tvarin v človekovem telesu.

Vsaka smrt nastopi namreč zato, če za življenje važni organi ne dobé več sveže krvi. Ako n. pr. človek zaradi ponesrečenj izkrvavi, potem mozeg ne pridobi od krvi, ker je ni več v telesu, njenih potrebnih tvarin, s katerimi se vzdržuje. Tako tudi živčne stanice ne morejo izločati v kri nepotrebnih in škodljivih tvarin, ki se neprestano tvorijo. Ker je tako izmena tvarin onemogočena, se mozeg in živčne stanice same po sebi utrujajo, kar končno dovede do umretja. Povsem enako se dogaja, ko po nekaterih boleznih preneha utripati srce in se zato ustavi kroženje krvi v telesu.

Izmena tvarin je torej za vzdrževanje življenja najvažnejši pogoj, ker izmenjava tvarin pospešuje normalen obtok krvi. Pri vsakem zdravljenju je zato zelo potrebno, paziti na obtok krvi in pravilno izmeno tvarin. Znanstveno dognano je, da v tem pravcu delujejo naravna zeliščna zdravila, ker je njih delovanje blagodejno in vsestransko učinkovito. Posebno povoljno vpliva na iznavljanje snovi Hersan-čaj. Ta čaj je sestavljen iz 15 vrst zdravnih zelišč. Zato Hersan-čaj izvrstno pomaga pri mnogih obolenjih — in to je velika prednost.

Ko tako točno spoznavamo vzroke smrti, bomo tudi vse bolj zmogni ukreniti potrebno za podaljšanje življenja. Ne pozabimo pa, da se za ozdravljenje in podaljšanje življenja moramo zahvaliti tistim marljivim učenjakom, ki so iznašli in proučili učinkovanje zdravnih zelišč. Med te pa spada tudi dr. W. Pearson, zdravnik v Indiji, ki je sestavil Hersan-čaj na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj.

POZOR, KMETOVALCI!

Ker smo v prehrani pasivni, mora naš kmet stremeti, da pridela na svoji grudi kar največ dobrih kmetijskih pridelkov. Zelo dober pripomoček so umetna gnojila:

Apneni dušik
Apnena sečnina
40% sečnina
Nitrofoskal - I
Nitrofoskal - Ruše
in Nitrofos.

Ta gnojila izdeluje in prodaja:

Tvornica za dušik d. d., Ruše

Kupujte samo **ZMAJ** baterije, ker so najboljše in radi tega tudi najcenejše!

ZMAJ

DRUŽBA Z OM. ZAV.
tovarna za galvanične elemente in elektrotehniko

LJUBLJANA

Šmartinska cesta št. 28

Prva specialna tovarna za žepne, paličaste, anodne in mrežne baterije. Velika zaloga vseh vrst žepnih svetiljk, svetiljk za kolesa in žarnic. — Zahtevajte cenik! Kupujte samo domače blago!

**DOBRA KAVA,
RIŽ, ČAJ,
BANAŠKA MOKA,
KORUZA itd.**

po najnižjih cenah pri tvrdki:

Anton Fazarinc

— *Celje* —

Nakup suhih gob, orehov itd.

**Manufakturna
in konfekcijska trgovina
Ivan Mastnak**

Celje

Kralja Petra cesta 15

priloga cenjenim odjemalcem svojo ogromno zalogo maških in deških oblek, usnjate suknje, kratke pouršnike, hubertus- in zimske plašče, kakor tudi veliko zalogo manufakturnega blaga po zelo ugodnih cenah

Mastnak obleke

So li ozdravljive pljučne bolezni?

S tem izredno važnim vprašanjem se bavijo pač vsi oni, ki jih muči astma (težko dihanje), katar na pljučih, zastarel kašelj, zasluzenje, dolgotrajna hripavost in gripa in se doslej niso mogli ozdraviti. Vsem takšnim bolnikom pošljemo

popolnoma zastonj knjigo s slikami

izpod peresa g. dr. Guttmana, bivšega šef-zdravnika Finsenkuranstalt-a, o predmetu: »SO LI OZDRAVLJIVE PLJUČNE BOLEZNI?« Da nudimo možnost vsakemu bolniku, da si preskrbi pojasnilo o stanju svoje bolezni, smo se v korist splošnosti odločili poslati vsakomur to knjigo zastonj in poštne prosto.

Pišite samo dopisnico (frankirano z znamko Din 2.—) s svojim natančnim naslovom na:

Puhlmann & Co., BERLIN Nr. 417, Müggelstrasse 25-25a

Oglas je registr. od Ministrstva socialne politike, Sanitetni oddelek S., št. 2416, 12. XII. 1933.

Kamnoseška industrija

ALOIZIJ VODNIK
LJUBLJANA

poleg glavnega
kolođuvara

Ustanovljena leta 1860.

Stara, renomirana
tvrđka!

CERKVENA DELA:
oltarji, prižnice, obhajilne mize itd. Marmornate plošče za pohištvo, elektro-monterje, strojarje, trgovske pulte, mesnice, kopalnice ter stopnišča in veže v vseh barvah. Nagrobni spomeniki, mavzoleji, rodbinske grobnice, kapele.

Ustanovljeno leta 1912

DEŽMAN IVAN
MARIBOR, VRBANOVA UL. 2

Zaloga stekla, porcelana, pločevinaste emajlirane posode; specialna delavnica za okvire. Prevzema vsa stavbna steklarska dela in popravila. - Izvršitev najtočnejša in cene skrajno zmerne.

Mestna hranilnica v Mariboru

Ustanovljena l. 1861

Telefon: 20-05

Stanje hranilnih vlog nad 110.000.000 din
Obreštuje vloge na hranilne knjižice in
in v tekočem računu po

3%

večje in na tri mesece vezane po

4%

Hranilnica je pupilarno varen zavod, za katerega jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Novе vloge se vsak čas izplačujejo

1810 - 1937

D. RAKUSCH * CELJE

TELEFON 14,58,47

ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE V MARIBORU

D. RAKUSCH, MARIBOR

TELEFON 2373

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 74

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO

Zaloga paličnega železa, obročja in železnine vseh vrst, plugov, posebno osipalnikov za hmelj in krompir, kos, srpov, brusnih kamnov, motik in lopat kakor tudi gnojnih vil, vrtnega in poljedelskega orodja vseh vrst; zastopstvo svetovno znanega Wolfovega vrtnega in poljskega orodja, vodovodnih cevi kakor tudi črpalk vseh vrst, heraklitnih plošč, posebno pripravne za gradnjo hlevov in kot sredstvo za izolacijo, dalje hišnih in kuhinjskih predmetov, stavbnega okovja.

ODDELEK ZA STEKLO IN PORCELAN

JUL. WEINERJA NASL., CELJE

TELEFON 135

ERNEST GERT

MEDIČAR SVEČAR

MARIBOR
Gosposka ulica 13

priporoča svoje prvovrstne cerkvene in krstne sveče. Velika zaloga medu ter najfinejšega medenega peciva.

L. Mikuš

Ljubljana

Mestni trg 15
Telefon 2292

Dežniki

na malo in na veliko!

Ustanovljeno 1830

To je zavarovana znamka edino pristnega THIERRY - BALZAMA. Varujte se ponarejenja!

Thierryjevi zdravilni izdelki (Thierryjev balzam in centifolijska mast) se dobivajo v lekarnah, in sicer: balzam: mala steklenica Din 10.—, velika steklenica Din 50.—; centifolijska mast Din 12.—. Kjer jih ne dobite z zgoraj omenjenimi zavarovanimi znaki, jih naročite naravnost od:

Lekarne „Angel varuh“ Adolfa pl. Thierry-ja nasl. PREGRADA št. 29 (via Zagreb), Savska banovina.

Cena za Thierry - Balzam skupaj z ovojnino in poštnino: 6 steklenic Din 60.—, velika specijalna steklenica Din 55.—. Cena za centifolijsko mast skupaj z ovojnino in poštnino: 4 lončki Din 48.—, 6 lončkov Din 66.—. — Pri večjih naročilih znaten popust! — Denar se pošlje vnaprej, sicer se pošlje po povzetju. — Veliki cenik, poučno brošuro in koledar 1937 pošljem na zahtevo brezplačno.

Oglas po uver. min. nar. zdravlja in soc. pol. S. br. 12948 od 7. VI. 1934.

THIERRY-jev BALZAM

EDINO PRISTEN samo z zakonom zavarovanim znakom »ZELENA NUNA« in imenom »THIERRY«!

Uporablja se pri motnjah prebave, hlipkanju, kolcanju, želodčnih bolečinah, pomanjkanju teka, želodčnih krčih, črevesnih boleznih in driski. Nadalje pri oslabelosti, onemoglosti, nezavesti, proti zobobolu, pri boleznih ust in grla za grgranje in kot sredstvo pri bolečinah in trganju v udih.

Oglas po uver. min. nar. zdravlja in soc. pol. S. br. 12947 od 7. VI. 1934.

THIERRY-jevo CENTIFOLIJSKO MAZILLO

(MAST za rane) EDINO PRISTNO samo z zakonom zavarovanim znakom križa z ovito kačo in rožo centifolije. THIERRY - jeva MAST s centifolijo

ublažuje bolečine, izvleče iz ran nesnago, pospešuje zdravljenje rane, ublažuje obolenja ter se toplo priporoča pri različnih ranah, ker je razkuževalno sredstvo, poznano v tu- in inozemstvu.

To je zavarovana znamka edino pristne THIERRY-jeve centifolijske masti. Varujte se ponarejenja! Brzojavni naslov: THIERRY, PREGRADA

Svoj denar nalagate najbolje in najvarneje pri

SPODNJEŠTAJERSKI LJUDSKI POSOJILNICI

— registrovani zadrugi z neomejeno zavezo —

V MARIBORU
Gosposka ulica 23

Obreduje hranilne vloge vedno po najugodnejši obrestni meri!

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna, Maribor, Grajski trg št. 7

Poštni ček. račun 10.526 in 14.954
Telefon 2131

Glavno poverjeništvo:

LJUBLJANA, Tyrševa cesta št. 34

Zavaruje

za pogrebno vse zdrave osebe od 17. do 70. leta do največ **Din 10.000.—**, za otro vse mladoletne od 1. do 16. leta do največ **Din 25.000.—**.

Izplačala do danes nad **25 milijonov dinarjev** na pogrebninah in podporah. — Zahtevajte brezobvezno in zastonj pristopne izjave.

Zaupniki se sprejemajo za vsak kraj Dravske banovine.

Rezervni fond: nad 5 milijonov dinarjev

Ustanovljena leta 1927.

I. Jugosl. tovarna tehtnic in ključavničarska delavnica
ter konces. podjetje za inštalacijo vodovodov

IVAN REBEK-CELJE

dobavlja razne tehtnice, izvršuje
vsa v ključavničarsko stroko spadajoča dela, kakor štedilnike,
ograje, obhajilne mize itd.

Brzjavke: Rebek Celje Telefon 157 Ustanovljena 1894

Nalagaj prihranke v:

HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica) **Ljubljana**

(prej Južnoštajerska hranilnica) **Celje**

Maribor

Za obveze zavodov jamči vsa Dravska banovina z vsem premoženjem in davčno močjo.

**VOLNA
SVILA
BARHENT
FLANELA**

TRGOVSKI
DOM

Sternecki

CELJE 214

Sternecki

CELJE 219

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite zastonj!
Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Ogromna izbira, zelo nizke cene!

ZDRAVJE

s pomočjo zdravnih lastnosti rastlin z uporabo »Hersan čaja«, sestavljenega iz posebno zdravnih rastlin po receptu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija).

Po dolgoletni praksi je dognana učinkovitost »Hersan čaja«, in to z gotovim uspehom pri obolenjih kot: poapnenje žil, močnje krvnega obtoka, bolečine pri mesečnem perilu, migrena, revmatizem, obolenje ledvic in jeter, želodčne močnje, zastirupljenje, zaprtost, gihl, črevesne bolezni, hemeroidi, splošno in pre naglo debelenje. — »HERSAN ČAJ« SE DOBIVA V VSEH LEKARNAH. — Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

HERSAN-čaj

„RADIOSAN“ Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Reg. š. br. 14.001/35.

Energin
 krepi kri in šivce, vsbuja apetit

odraslim in otrokom!

Otrokom trikrat na dan po 1 malo žličko, odraslim trikrat na dan po 1 veliko žlico.
 ENERGIN se dobi v vseh lekarnah: 1 steklenica (pol litra) Din 35.—.

<i>Energin</i>	Po pošti pošlje	3 stekl. ENERGINA Din 110.—
	Laboratorij	6 stekl. ENERGINA Din 220.— (in 1 povrh)
	ALGA, Sušak	12 stekl. ENERGINA Din 440.— (in 2 povrh)

ENERGIN v steklenicah po četrt litra za člane bolniških blagajn

Reg Sp. br. 4787 od 23. III. 1932.

REVMATIČNIM

se vedno priporoča
 masiranje.

Za masažo
 je najboljša

ALGA

ALGA se dobiva povsod in
 stane 1 steklenica 12 dinarjev.

Izdelek Laboratorij „ALGA“, Sušak

Hubertus

terpentinovo milo

Vaše perilo

perite le s sredstvi,
ki mu ne škodujejo.
To sta „**HUBERTUS**“
milo in „**PERION**“
pralni prašek. — Naša
domača izdelka!

Molitveniki

	Cene za ude		Cene za neude	
	rd. obr.	zl. obr.	rd. obr.	zl. obr.
Finžgar F. S.: Vere mi daj, Gospod! V platnu	20.—	27.—	28.—	36.—
v pegamoid mehko vezan	—	33.—	—	44.—
v usnje mehko vezan	—	42.—	—	56.—
Baraga-Rozman: Dušna paša. Nova izdaja	18.—	27.—	24.—	36.—
Rozman: Slava Gospodu! (z velikimi črkami)	18.—	27.—	24.—	36.—
Godec: Lurška Mati božja	18.—	27.—	24.—	36.—
Kalan: Zlata vrv	20.—	30.—	28.—	40.—
Karlin: Priprava na smrt	18.—	27.—	24.—	36.—
Kosar: Nebeška hrana, I. del, drugi natisk	18.—	27.—	24.—	36.—
— Nebeška hrana, II. del, prvi natisk	18.—	27.—	24.—	36.—
Pirc: Šmarnice	20.—	30.—	28.—	40.—
broširan izvod	12.—	—	16.—	—
Pristov: Presveto Srce Jezusovo	18.—	27.—	24.—	36.—
Skupoli: Duhovni boj	18.—	27.—	24.—	36.—
Škuřca: Šmarnice (1886)	18.—	27.—	24.—	36.—
Hockenmayer: Sveta spoved	12.—	21.—	16.—	28.—
Kopatin: Pasijonski molitvenik	12.—	21.—	16.—	28.—
Meschler: Trije temeljni nauki	12.—	21.—	16.—	28.—
Podgorc: Evangelska zakladnica	12.—	21.—	16.—	28.—
Seigerschmied: Krščanska mati	12.—	21.—	16.—	28.—
— Sveta družina	12.—	21.—	16.—	28.—
Slomšek A. M.: Krščansko devištvostvo, 2. izdaja	12.—	21.—	16.—	28.—
Volčič: Šmarnice naše ljube Gospe presv. Srca (1892)	12.—	—	16.—	—
Walter: Sveti rožni venec	12.—	21.—	16.—	28.—
Žgur: Marija Devica Majnikova kraljica	12.—	21.—	16.—	28.—
Pogačnik: Veliki teden	20.—	30.—	28.—	40.—
vezan v usnje	—	42.—	—	56.—
— Praznik presv. Rešnjega Telesa	9.—	12.—	12.—	16.—
broširan izvod	6.—	—	8.—	—
Eymard P. J.: Presveti Zakrament	18.—	22-50	24.—	30.—
broširan izvod	12.—	—	16.—	—
Malo opravilo na čast blaženi Devici Mariji	20.—	—	27.—	—
Oficij za rajne (broširan izvod)	4-50	—	6.—	—

Pesmarice in pesmi

	broš.		vez.	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Anžič A.: Slovenska pesmarica za ljudsko petje. (Besedilo)	15.—	21.—	20.—	28.—
Aljaž Jakob: Slovenska pesmarica, 1. in 2. zvezek. Tretji natisk, vsak zase	12.—	18.—	16.—	24.—
1. in 2. zvezek vkup	—	33.—	—	44.—
Lukman dr. Fr. Ks.: Majnik poje. Partitura	9.—	—	12.—	—
Vsi glasovi	3.—	—	4.—	—
Lovrenčič dr. J.: Brstje	3.—	12.—	4.—	16.—
Pogačnik Jože: Sinje ozare (pesmi)	—	15.—	—	20.—
Turšič Leopold: Tiho veselje (pesmi)	12.—	18.—	16.—	24.—
Kunčič Mirko: Mlada njiva (samo vez.)	—	27.—	—	36.—
Jožef Baša-Miroslav-Novak: Prekmurske pesmi	12.—	—	16.—	—

Razno

Krašovec Fr.: Slovenska zemlja v podobah (album slik)	60.—	75.—	80.—	100.—
---	------	------	------	-------

Za materinski dan

Meško Ksaver: Mati (igrokaz)	3.—	—	4.—	—
------------------------------	-----	---	-----	---

Slovstvena knjižnica

Žigon dr. A.: France Prešeren	18.—	24.—	24.—	32.—
— Prešernova čitanka	18.—	24.—	24.—	32.—
1. in 2. zvezek skupaj	30.—	42.—	40.—	56.—
Detelovi zbrani spisi I. (3. zvezek slovstvene knjižnice)	84.—	100.—	84.—	100.—
» » » II. (4. zvezek slovstvene knjižnice)	54.—	88.—	54.—	88.—

Znanstvo

Cene za ude
broš. vez. Cene za neude
broš. vez.

A. Znanstvena knjižnica

Pitamic dr. Leonid: Država	66.—	—	88.—	—
v polplatno	—	75.—	—	100.—
v platno	—	81.—	—	108.—
— Slovarček k Državi	3.—	—	4.—	—
Jehart dr. Anton: Iz Kaire v Bagdad. I. in II. po I. in II. zvezek vkup vezana (polusnje)	21.—	30.—	28.—	40.—
I. in II. zvezek vkup vezana (polusnje)	—	51.—	—	68.—
Ušeničnik dr. A.: Knjiga o življenju	21.—	33.—	28.—	44.—
Kelemina: Bajke in pripovedke	36.—	48.—	48.—	64.—
Gosar dr. Andrej: Za nov družabni red I. del	99.—	111.—	132.—	148.—
— Za nov družabni red, II. del, 1., 2., 3. in 4. snopič	30.—	—	40.—	—
Veber dr. Franc: Knjiga o Bogu	81.—	93.—	108.—	124.—
Lukman dr. Fr.: Martyres Christi (Kristusovi mučenci)	57.—	69.—	76.—	92.—
Dr. Viktor Korošec in dr. Gregor Krek: Zgodovina in sistem rimskega zasebnega prava, I. del, 1. snopič	75.—	87.—	100.—	116.—

B. Ostala znanstvena dela

Dr. J. Polc: Kraljestvo Ilirija	10.—	20.—	10.—	20.—
Schneeweis dr. E.: Grundriß des Volksglaubens und Volks- brauchs der Serbokroaten	81.—	93.—	108.—	124.—
Brecelj dr. A.: Čuda in tajne življenja. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—

Sodobna vprašanja

Dr. Andrej Gosar: Kolektivizem?	12.—	18.—	16.—	24.—
---	------	------	------	------

Zemljepis

Bohinjec-Dobida-Kranjec: Naše morje	12.—	21.—	16.—	28.—
Karlin dr. A.: V Kelmorajni S slikami	9.—	18.—	12.—	24.—
Lavtižar J.: Pri severnih Slovanih. S slikami	—	18.—	—	24.—
Starè J.: Kitajci in Japonci. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
Trunk J. M.: Amerika in Amerikanci. Bogato ilustr. knjiga	—	96.—	—	128.—
Vrhovec Ivan: Avstralija in nje otoki. S slikami	12.—	18.—	16.—	24.—

Pouk in zabava

Andrée Leopold: Elektriha	18.—	27.—	24.—	36.—
Pengov Fr.: Podobe iz narave. Z izvirnimi slikami, 2. zvezek	6.—	—	8.—	—
Sket dr. J.: »Kres«, VI. letnik 1886	15.—	24.—	20.—	32.—
Vodopivec J.: Da se poznamo	3.—	9.—	4.—	12.—
Remec M.: Kuharica	21.—	30.—	28.—	40.—

Mladika

»Mladika«, letnik 1924—1926, vsak zase	75.—	105.—	75.—	105.—
vezan v platno	—	115.—	—	115.—
letnik 1928—1936, vsak zase	84.—	114.—	84.—	114.—
vezan v platno	—	124.—	—	124.—

Življenjepisi

Hrovat p. Fl.: Franc Pirc	6.—	12.—	8.—	16.—
Jaklič dr. Fr.: Friderik Baraga	18.—	27.—	24.—	36.—
Kovačič dr. F.: Slomšek I.	15.—	24.—	20.—	32.—
— Slomšek II.	15.—	24.—	20.—	32.—
I. in II. del skupaj vezan	—	42.—	—	56.—
Medved dr. A.: Anton Martin Slomšek	12.—	18.—	16.—	24.—
Pirnat M.: Juri baron Vega	3.—	—	4.—	—
Vončina dr. L.: Friderik Baraga	6.—	12.—	8.—	16.—

Koledarji

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Koledar l. 1902, 1903, 1011, 1915, 1919, 1920, 1921, 1923	6.—	—	8.—	—
1924, 1927, 1931, 1932, 1933, 1935 po	6.—	—	8.—	—
za leto 1925, 1936 in 1937	12.—	—	16.—	—

Šolske knjige in slovarji

Breznik dr. Anton: Slovenska slovnica za srednje šole, 4. izd.	—	38.—	—	38.—
Koštiál: Brus knjižne slovenščine	6.—	—	8.—	—
Krošl Anton: Zgodovina trgovine	—	44.—	—	44.—
Poljanec dr. L.: Prirodopis živalstva	—	60.—	—	60.—
Podkrajšek H.: Obrtni slovar	—	45.—	—	60.—
Bartel-Janežič: Deutsch-slovenisches Handwörterbuch, 5. izd.	—	60.—	—	80.—
Sket-Podboj: Slovenisches Sprach- und Übungsbuch, 8. izdaja	—	30.—	—	40.—
— Slovarček (Taschen-Wörterbuch), II. izdaja	—	19.50	—	26.—
Holeček P.: Izbor nemškega beriva za šolo in dom L	24.—	33.—	32.—	44.—

Mohorjeva knjižnica

1. Remec Alojzij: Užitarji	6.—	12.—	8.—	16.—
2. Platon-Sovre: Sokratov zagovor	15.—	21.—	20.—	28.—
3. Kotnik dr. Fran: Storijske	—	21.—	—	28.—
4. Baar-Hybaschek: Križev pot	12.—	18.—	16.—	24.—
5. Tolstoj: Knez Serebrjani	21.—	30.—	28.—	40.—
6. Jaklič: Zadnja na gredah	15.—	24.—	20.—	32.—
7. Vadnjal: Otoški postržek	9.—	18.—	12.—	24.—
8. Tominec: Sonce in senca	15.—	24.—	20.—	32.—
9. Pengov-Ratajec: Kemija	12.—	18.—	16.—	24.—
10. Pregelj Ivan: Božji mejniki	9.—	15.—	12.—	20.—
11. Niccodemi D.: Učiteljica	6.—	12.—	8.—	16.—
12. London J.: Krištof Dimáč	15.—	24.—	20.—	32.—
13. Kmetova: Sv. Frančišek Asiški	15.—	24.—	20.—	32.—
14. Dickens: Božična pesem	9.—	15.—	12.—	20.—
15. Malešič Matija: Kruh	21.—	30.—	28.—	40.—
16. Steska: Slovenska umetnost L	24.—	33.—	32.—	44.—
17. Lagerlöf: Kristusove legende	15.—	21.—	20.—	28.—
18. Bertelli: Jurček - Kozamurček	12.—	18.—	16.—	24.—
19. Lichtenberger-O.: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
20. Pirjevec: Slovenski možje	30.—	39.—	40.—	52.—
21. Orczy: Za Cezarja	21.—	30.—	28.—	40.—
22. Malešič: Živa voda	15.—	21.—	20.—	28.—
23. Jeglič C.: Naše prijateljice	27.—	33.—	36.—	44.—
24. Turšič Leopold: Tiho veselje	12.—	18.—	16.—	24.—
25. Kranjec S.: Kako smo se zedinili	6.—	12.—	8.—	16.—
26. Jalen Janez: Ovčar Marko	21.—	30.—	28.—	40.—
27. Pregelj L.: Peter Markovič	15.—	24.—	20.—	32.—
28. Savinšek Sl.: Grče	12.—	21.—	16.—	28.—
29. Riha - Bradač: Palček	12.—	18.—	16.—	24.—
30. London: Kralj Alkohol	15.—	24.—	20.—	32.—
31. Brieux: Rdeča suknja	15.—	24.—	20.—	32.—
32. A. Albanov: Med življenjem in smrtjo	27.—	36.—	36.—	48.—
33. Magajna: Primorske novele	12.—	21.—	16.—	28.—
34. Breclj: Knjiga o zdravju	30.—	39.—	40.—	52.—
35. Scoville: V samotah pražozda	18.—	27.—	24.—	36.—
36. Skolaster - Kmetova: V oblasti čarodejev	27.—	39.—	36.—	52.—
37. Bolhar Alojzij: Matí	—	21.—	—	28.—
38. Seljak France: Kamnarjev Jurij	21.—	33.—	28.—	44.—
39. Bordeaux - Hafner: Zametene stopinje	27.—	39.—	36.—	52.—
40. Bridges: Jetnik v gorah meseca	15.—	24.—	20.—	32.—
41. Jeglič: Okrasne spenjavke	21.—	30.—	28.—	40.—
42. Grafenauerjeva M.: Iz duhovnega življenja družine	—	—	pošlo	—
43. Trdi orehi in veseli smehi	15.—	24.—	20.—	32.—
44. Terseglav: Med nebom in zemljo	15.—	24.—	20.—	32.—
45. Josip Brinar: Kosmatin	15.—	24.—	20.—	32.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
46. Jalen Janez: <i>Bratje</i>	15—	21—	20—	28—
47. Dragaš: <i>Otrok v predšolski dobi</i>	33—	42—	44—	56—
48. Magajna: <i>Gornje mesto</i>	27—	39—	36—	52—
49. Janez Rožencvet: <i>Pravljice</i>	12—	21—	16—	28—
50. Dörfler - Pucelj: <i>Krivični vinar</i>	39—	51—	52—	68—
51. Magajna: <i>Bratje in sestre</i>	18—	27—	24—	36—
52. Eastman - Holeček: <i>Ohjеса</i>	21—	30—	28—	40—
53. L. E.-J. P.: <i>Irska</i>	15—	24—	20—	32—
54. Minclov - Vdovič: <i>Ko so hrasti šumeli</i>	30—	42—	40—	56—
55. Bevk: <i>Veliki Tomaž</i>	21—	33—	28—	44—
56. Kunaver: <i>V prepadih</i>	18—	27—	24—	36—
57. Zupan: <i>Kako Lenka Prešernova svojega brata, pesnika, popisuje</i>	12—	18—	16—	24—
58. Dörtler - Pucelj: <i>Mutasti greh</i>			(pošlo)	
59. Husova Mara: <i>Njene službe</i>	12—	21—	16—	28—
60. Deželič - Golobič: <i>Kragulj</i>	21—	30—	28—	40—
61. Moderndorfer: <i>Koroške uganke in popevke</i>	9—	15—	12—	20—
<i>Ta knjiga se dobi tudi kartonirana</i>	—	12—	—	16—
62. Acker - Kotnik: <i>Ljubezen in dolžnost</i>	12—	18—	16—	24—
63. Bučar Ivan: <i>Cez steno</i>	21—	30—	28—	40—
64. Lovrenčič Joza: <i>Pastir z belo ptico</i>	12—	21—	16—	28—
65. Magajna B.: <i>Graničarji</i>	12—	18—	16—	24—
66. Steie France: <i>Cerkveno slikarstvo</i>	21—	30—	28—	40—
67. Petelin - Krošl: <i>Pregled občne zgodovine I., stari vek</i>	9—	—	12—	—
— <i>Pregled občne zgodovine II., srednji vek</i>	15—	—	20—	—
III. (novi vek do 1792)	9—	—	12—	—
IV. del (nadaljevanje in konec)	21—	—	28—	—
<i>vsi štiri deli skupaj vezani v eno knjigo</i>	—	66—	—	88—
68. Meško: <i>Henrik gobavi vitez</i>	15—	21—	20—	28—
69. Lichtenberger - Kuret: <i>Hlačkova sestra</i>	18—	27—	24—	36—
70. Hofmannsthal - Župančič: <i>Slehernik</i>	21—	30—	28—	40—
71. Ulača Drago: <i>Knjiga o sportu</i>	33—	42—	44—	56—
72. Kocbeck - Šašelj: <i>Slovenski pregovori</i>	21—	30—	28—	40—
73. Šedivý Jan.: <i>Oris zgodovine Jugoslovanov</i>	30—	42—	40—	56—
74. Bevk Fr.: <i>Huda ura</i>	16-50	22—	25-50	34—
75. Weiser-Pucelj: <i>Vatomika</i>	6—	12—	8—	16—
76. Scoville-Holeček: <i>Za Inkovim smaragdnom</i>	18—	27—	24—	36—
77. Rožencvet: <i>Pravljice za lahkomišelnе ljudi</i>	21—	30—	28—	40—
78. Šimec dr. M.: <i>Zdravstveni nasveti za družino in dom</i>	15—	24—	20—	32—
79. Dr. Ložar in dr. Slivnik: <i>Naši zobje</i>	21—	30—	28—	40—
80. Haluschka-Poznič-Pogačnik: <i>Sin dveh očetov</i>	33—	45—	44—	60—
81. Meško Ksaver: <i>Pasijon</i>	12—	18—	16—	24—
82. Habberton-Vdovič: <i>Helenina otroka</i>	18—	27—	24—	36—
83. Stodola-Smolej: <i>Kralj Svetopolk</i>	9—	15—	12—	20—
84. Velikonja Narte: <i>Naš pes</i>	18—	27—	24—	36—
85. Willa Cater-Anžič: <i>Škof Nove Mehike</i>	27—	36—	36—	48—
86. Podobirski: <i>Iz svetovne vojske</i>	9—	15—	12—	20—
87. Dickens-Župančič: <i>Oliver Twist</i>	72—	90—	96—	120—
88. Hey-Funtek: <i>Sto basni za otroke</i>	18—	27—	24—	36—

Leposlovje — povesti (Slovenske Večernice)

Bevk: <i>Stražni ognji</i>	12—	21—	16—	28—
Cigler Janez: <i>Deteljica. Četrta izdaja</i>	6—	12—	8—	16—
Detela dr. Fr.: <i>Hudi časi. S slikami</i>	6—	12—	8—	16—
— <i>Vest in zakon</i>	9—	18—	12—	24—
— <i>Takšni so — Begunka</i>	9—	18—	12—	24—
Finžgar F. S.: <i>Strici</i>	6—	12—	8—	16—
Jaklič Fr.: <i>V graščinskem jarmu</i>	6—	12—	8—	16—
— <i>Peklena svoboda</i>	6—	12—	8—	16—
Kostanjevec J.: <i>Življenja trnjeva pot</i>	6—	12—	8—	16—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Krek dr. Janez Ev.: Izbrani spisi. II. zvezek, 1. in 2. snopič ter 4. zvezek, vsak po II. zvezek, 1. in 2. snopič, skupaj vezana	27.—	33.—	36.—	44.—
Lah Ivan: Uporniki	9.—	18.—	12.—	24.—
Lesar A.: Perpetua. Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Malešič Matija: Izobčenci	—	18.—	—	24.—
Ozvald dr. K.: Za vsak dan. 1. zvezek	3.—	9.—	4.—	12.—
Parapat J.: Robinzon starši. Četrta izdaja	9.—	15.—	12.—	20.—
Plestenjak Janez: Lovrač	9.—	18.—	12.—	24.—
Pregelj dr. Ivan: Peter Pavel Glavar	3.—	9.—	4.—	12.—
Pregelj dr. Ivan: Umreti nočejo	12.—	21.—	16.—	28.—
Sket dr. J.: Miklova Zala	6.—	12.—	8.—	16.—
Slemenik: Izdajavec. Zgod. povest iz turških časov. 2. izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Slemenik Valentin: Križem sveta. Druga izdaja	—	12.—	—	16.—
Šorli dr. I.: Sorodstvo v prvem členu	3.—	9.—	4.—	12.—
Velikonja Narte: Višarska polena	12.—	18.—	16.—	24.—
Verne Jules: Carski sel. I. in II. del, vsak zase I. in II. del skupaj vezan	6.—	12.—	8.—	16.—
Vošnjak dr. J.: Troje angelskih češčenj	6.—	12.—	8.—	16.—
Vuk Ivan (Starogorski): Zorislava	6.—	12.—	8.—	16.—
Wieseman - Zupančič: Fabijola. Tretja izdaja	9.—	15.—	12.—	20.—
Zakrajšek: Oglenica. Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Zbašnik dr. Franc: Boj za pravico — (Malograjski): Pisana mati — — Za srečo	9.—	15.—	12.—	20.—
Zorec: Domačija ob Temenici — Beli menihi — Stiški svobodnjak — Stiški tlačan	9.—	15.—	12.—	20.—
Matj božja dobrega sveta. Povest iz časov turških bojev iz XVI. stoletja. Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
41. zvezek: Življenje svetega očeta, papeža Leona XIII., pesmi, povesti, zgodovinske kratkočasnice in drugo	—	12.—	—	16.—
42. zvezek: Na krivem potu. (Povest.) Potopisne črtice iz Italije. Kakšni so strahovi. (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
49. zvezek: Vas Kôt. (Povest, spisal Zaljski.) Zaklad. (Povest, spisal A. Koder.) Pesmi, itd.	6.—	12.—	8.—	16.—
51. zvezek: Dr. Jožef Muršec. (Življenjepis, spisal J. G. Vrbano- nov.) Strašen božični večer. (Povest, spis. Zaljski) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
52. zvezek: Nehvaležen sin. (Povest, spisal Malograjski.) Krivica in dobrot. (Igra v 3 dejanjih) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
53. zvezek: Bog ga je uslišal. (Resnična dogodba, spisal Milo- vršnik.) Ne vdajmo sel (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
55. zvezek: Miklova Lipa. (Zgodovinska povest, spisal Malo- grajski.) Rotijin Blaže. (Povest) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
57. zvezek: Pošteni ljudje. (Povest, J. Kostanjevec.) Nesrečnež. (Povest, dr. Anton Medved.) Razne povesti in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
59. zvezek: Kovač in njegov sin. (Povest, J. M. Dovič.) Kako je Jaka kupoval kože. (Šaljiva dogodba) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
61. zvezek: Novo življenje. (Detela.) V samoti. (Cankar)	12.—	18.—	16.—	24.—
64. zvezek: Trebušnik na slovanskem jugu. (J. Mlakar.) Druge povesti in pesmi	6.—	12.—	8.—	16.—
68. zvezek: Novo življenje. (Povest J. Kostanjevec.) Gozdar- jevi spomini. (J. Kostanjevec.) Razne druge povesti.	6.—	12.—	8.—	16.—
72. zvezek: Krščen denar. (Povest, dr. I. Šorli.) Sejmski tatje. (Fr. Milčinski.) Polje, (Črtica, I. Dornik)	3.—	9.—	4.—	12.—
Razne povesti. (Vsebina: Fr. S. Tratnik: Konec povesti; J. Kostanjevec: Oče in sin; P. Bohinjec: Glagoljaš štipko; Lea Fatur: Zvonjenje v gozdu pri Ptuj; Živalske pravljice)	6.—	12.—	8.—	16.—

Naravoslovje — poljedelstvo — živinoreja

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Černe Fr.: Živinoreja. S slikami	63—	75—	84—	100—
Dular Fr.: Domači živinozdravniki. S slikami	27—	33—	36—	44—
Erjavec Fr.: Domače in tuje živali v podobah. 2. zvezek Ptice (1. zvezek je pošel)	9—	18—	12—	24—
Humek: Boj sadnim škodljivcem! S slikami	9—	18—	12—	24—
Lakmayer Fr.: Umni čebelar. S slikami	12—	21—	16—	28—
Povše Franc: Umni kmetovalec. S slikami. 2. in 3. zvezek (1. zvezek je pošel), vsak zase	9—	—	12—	—
Razinger: Kokošjereja. S podobami	3—	9—	4—	12—
Rohrman - Dular: Gospodarski nauki. S slikami	12—	21—	16—	28—
Simonič ing. P.: Splošno poljedelstvo. S slikami	63—	75—	84—	100—
Šušteršič ing. Mirko: Naš lov	39—	51—	52—	68—
— Naš gozd	21—	30—	28—	40—
Turk J.: Travnništvo. S slikami. 1. zvezek	6—	12—	8—	16—
2. zvezek	9—	15—	12—	20—
1. in 2. zvezek vkup vezano v platno	—	25-50	—	34—

Zgodovina

Andrejka Rudolf: Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini leta 1878	—	42—	—	56—
Gruden dr. Josip: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami. 1.—4. zvezek, vsak zase	12—	—	16—	—
5. zvezek (samo broš.)	18—	—	24—	—
6. zvezek (samo broš.)	21—	—	28—	—
1.—6. zvezek, skupaj v platno vezano	—	123—	—	164—
Mal dr. J.: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami. (Nadaljevanje dr. Grudnove Zgodovine slovenskega naroda). 7. in 8. zvezek, vsak	15—	21—	20—	28—
9. in 10. zvezek, vsak	9—	—	12—	—
11. in 12. zvezek, vsak	12—	—	16—	—
13. in 14. zvezek, vsak	9—	—	12—	—
Kranjec S.: Zgodovina Srbov	12—	21—	16—	28—
— Dodatek h knjigi Zgodovine Srbov	3—	—	4—	—
Križanič dr. Ivan: Zgodovina sv. katoliške Cerkve. I., II. in III. del vkup	21—	36—	28—	48—
Petelin - Krošl: Pregled občne zgodovine I. (stari vek)	9—	—	12—	—
— Pregled občne zgodovine II. (srednji vek)	15—	—	20—	—
— Pregled občne zgodovine III. (novi vek do 1792)	9—	—	12—	—
— IV. del (nadaljevanje in konec)	21—	—	28—	—
Vsi štirje deli skupaj vezani v eno knjigo	—	66—	—	88—
Staré J.: Občna zgodovina, 14. in 15. zvezek (vsi drugi so pošli), vsak zase	6—	—	8—	—
Šedivý J.: Oris zgodovine Jugoslovanov	30—	42—	40—	56—

Čvetje iz domačih in tujih logov

Dr. I. Pregelj: Simon Gregorčič, Izbrane pesmi	9—	18—	12—	24—
Dr. A. Slodnjak - Fr. Levstik: Martin Krpan	3—	9—	4—	12—
A. Sovré: Horatius Flaccus: De arta poetica — O pesništvu	7-50	13-50	10—	18—
Dr. M. Rupel: Josip Jurčič: Jurij Kozjak	9—	18—	12—	24—
Dr. J. Grafenauer: Valentin Vodnik: Izbrano delo	9—	18—	12—	24—
Dr. A. Pirjevec: Matija Čop: Izbrana dela	9—	15—	12—	20—
Dr. Ivan Pregelj: Simon Jenko: Izbrano delo	9—	18—	12—	24—
Dr. Franc Grivec: Žitja Konstantina in Metodija	9—	18—	12—	24—
Vilko Novak: Izbor prekmurske književnosti	9—	18—	12—	24—
France Koblar: Josip Jurčič: Deseti brat	18—	27—	24—	36—
Dr. R. Kolarič: Janez Cigler: Sreča v nesreči	9—	18—	12—	24—
J. Šolar: F. S. Finžgar: Študent naj bo	—	—	—	—

Zdravstvo

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Podgorc V.: Kneipp Domači zdravnik	27.—	36.—	36.—	48.—
Dr. Debevec France: Jetika	18.—	27.—	24.—	36.—
Dr. H. Vedenik: Kako si ohranimo ljubo zdravje. Trije zvezki.				
vsak zase	3.—	—	4.—	—
vsi trije skupaj vezani	—	21.—	—	28.—
Dr. A. Breclj: Knjiga o zdravju	30.—	39.—	40.—	52.—
Dr. B. Dragaš: Otrok v predšolski dobi	33.—	42.—	44.—	56.—
Dr. Logar in dr. Slivnik: Naši zobje	21.—	30.—	28.—	40.—
Dr. M. Šimec: Zdravstveni nasveti za družino in dom	15.—	24.—	20.—	32.—

Mladinske knjige

Brinar Josip: Lisica Zvitorepka	6.—	12.—	8.—	16.—
Meško Ksaver: Mladim srcem, 2. in 3. zvezek po	6.—	15.—	8.—	20.—
Kotnik dr. Fran: Storijske	—	21.—	—	28.—
Vadnjač: Otoški postržek	9.—	18.—	12.—	24.—
Bertelli: Jurček Kozamurček	12.—	18.—	16.—	24.—
Lichtenberger: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
— Hlačkova sestriča	18.—	27.—	24.—	36.—
Riha Bradač: Palček	12.—	18.—	16.—	24.—
Scoville: V samotah pražozda	18.—	27.—	24.—	36.—
— Za Inkovim smaragdnom	18.—	27.—	24.—	36.—
Skolaster: V oblasti čarodejev	27.—	39.—	36.—	52.—
Bridges: Jetnik v Gorah meseca	15.—	24.—	20.—	32.—
Trdi orehi in veseli smehi	15.—	24.—	20.—	32.—
Brinar: Kosmatin	15.—	24.—	20.—	32.—
Rožencvet: Pravljice	12.—	21.—	16.—	28.—
— Pravljice za lahkomišelnih ljudi	21.—	30.—	28.—	40.—
Eastman: Ohijesa	21.—	30.—	28.—	40.—
Möderndorfer: Koroške uganke in popevke	9.—	15.—	12.—	20.—
kartonirana	—	12.—	—	16.—
Weiser-Pucelj: Vatomika	6.—	12.—	8.—	16.—
Lovrenčič: Pastir z belo ptico	12.—	21.—	16.—	28.—
Parapat: Robinzon	9.—	15.—	12.—	20.—
Verne: Carski sel, I. in II. del, vsak zase	6.—	12.—	8.—	16.—
I. in II. del, skupaj vezana	—	21.—	—	28.—
Kunčič Mirko: Mlada njiva (Pesmi)	—	27.—	—	36.—
Dickens-Župančič: Oliver Twist	72.—	90.—	96.—	120.—
Hey-Funtek: Sto basni za otroke	18.—	27.—	24.—	36.—
Habberton-Vdovič: Helenina otroka	18.—	27.—	24.—	36.—
Velikonja Narte: Naš pes	18.—	27.—	24.—	36.—

Preč. župne urade vljudno opozarjamo na »Družinsko knjižico«, ki naj bi jo imela vsaka družina, ker si tako prihrani mnogo stroškov, potov in skrbi. Broš. izvod 5 Din, v usnje vez. 25 Din.

V »Seznamu knjig« so omenjene vse knjige, ki jih še imamo v zalogi. Starejših knjig, ki jih ni v tem seznamu, ni več. Posebno opozarjamo na »Mohorjevo knjižnico«, zbirko najrazličnejših knjig, ter na ceneno ljudsko zbirko »Cvetje iz domačih in tujih logov«.

Vsa naročila izvršujemo takoj. Neznanim naročnikom pošiljamo knjige po povzetju ali pa proti predplačilu. — Udje Družbe sv. Mohorja dobe knjige po udninskih cenah. — Za naročilo zadostuje dopisnica, na kateri nam sporočite, katere knjige želite in ali naj bodo vezane ali broširane.

P. n. ude Družbe sv. Mohorja iz Ljubljane vljudno opozarjamo, da dobe knjige naše založbe po udninskih cenah tudi v podružnici Mohorjeve knjižarne v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19 (palača Vzajemne zavarovalnice pri glavnem kolodvoru).